

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

**Neziskové organizace působící v sociálních službách jako
faktor regionálního rozvoje**

Bc. Petra Heřmanská

© 2022 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Petra Heřmanská

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Neziskové organizace působící v sociálních službách jako faktor regionálního rozvoje

Název anglicky

Non-profit organizations operating in social services as a factor of regional development

---

Cíle práce

Cílem práce je návrh možnosti působení neziskových organizací působících v sociálních službách péče o seniory pro rozvoj regionu. Hlavní cíl bude podpořen několika dílčími cíli. Prvním dílčím cílem je zjistit aktuální situaci v regionu.

Druhým dílčím cílem je zjištění postojů a informovanosti veřejnosti o nestátních neziskových organizacích působících v sociálních službách, a příspěvkových organizacích v daném regionu. Třetím dílčím cílem je zjištění hlubších postojů a vizí aktérů ohledně dané problematiky, kteří v neziskových organizacích působí a na jejich základě tak navrhnout možnosti působení neziskových organizací v sociálních službách.

Metodika

Teoretická část, charakteristika prostředí a stávající situace bude vycházet ze studia dokumentů, knižních a odborných článků či relevantních internetových zdrojů. Důraz bude kladen také na vlastní zjištění a to prostřednictvím jak dotazníků určených veřejnosti tak rozhovorů a konzultací s insidery na danou problematiku. V práci bude využito osobní šetření a data poskytnutá neziskovými organizacemi působící v sociální oblasti. V empirické části diplomové práce použiji dotazníkové šetření a také metodu polostrukturovaného rozhovoru, dále použiji metodou shrnutí výsledků, a to jak graficky, tak slovně. Na závěr vyhodnotím zjištěné skutečnosti.

Osnova: 1. Úvod 2. Cíl a metodika 3. Teoretická východiska 4. Charakteristika prostředí 5. Terénní šetření 6. Zhodnocení výsledků a diskuse 7. Závěr 8. Seznam použitých zdrojů 9. Přílohy

Doporučený rozsah práce

40 – 60 stran

Klíčová slova

Neziskové organizace, region, regionální rozvoj, sociální služby, stáří, stárnutí

Doporučené zdroje informací

- ANGELOVSKÁ, Olga. Revitalizace a konsolidace neziskového sektoru v ČR po roce 1989. Praha: Agnes, 2009. 340 s. ISBN 978-80-903696-7-2.
- BOUKAL, Petr. Nestátní neziskové organizace: teorie a praxe. V Praze: Oeconomica, 2009. 303 s. ISBN 978-80-245-1650-9.
- DISMAN, Miroslav. Jak se vyrábí sociologická znalost. Praha: Karolinum, 2000. 374 s. ISBN 80-246-0139-7.
- DOBROZEMSKÝ, Václav a STEJSKAL, Jan. Nevýdělečné organizace v teorii. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 398 s. ISBN 978-80-7478-799-7.
- FRIČ, Pavol. Neziskový sektor v ČR: výsledky mezinárodního srovnávacího projektu Johns Hopkins University. Praha: Eurolex Bohemia, 2001. 203 s. ISBN 80-86432-04-1.
- HAMILTON, Ian. Psychologie stárnutí. Praha: Portál, 1999. 319 s. ISBN 80-7178-274-2.
- JHA, S. M. Marketing non-profit organisations. Mumbai [India]: Himalaya Pub. House, 2009. 470 s. ISBN 978-81-7866-745-4.
- PETRÁŠEK, Josef. Sociální politika. Vyd. 2., dopl. a rozš. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2014. 140 s. ISBN 978-80-7452-033-4.
- TOMEŠ, Igor. Úvod do teorie a metodologie sociální politiky. Praha: Portál, 2010. 439 s. ISBN 978-80-7367-680-3.
-

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

Bc. Ing. Pavla Varvažovská, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 23. 2. 2022

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 28. 2. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 13. 03. 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Neziskové organizace působící v sociálních službách jako faktor regionálního rozvoje" jsem vypracoval(a) samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor(ka) uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31. března 2022

Petra Heřmanská

Poděkování

Rád(a) bych touto cestou poděkoval(a) Bc. Ing. Pavle Varvažovské, Ph.D. za její ochotu a čas, který mi věnovala nejen při osobních konzultacích, ale i prostřednictvím e-mailové komunikace, dále za její užitečné a odborné rady, které mi pomohly při psaní mé diplomové práce. Také bych chtěla poděkovat své rodině za jejich podporu během celého studia na vysoké škole.

Neziskové organizace působící v sociálních službách jako faktor regionálního rozvoje

Abstrakt

Diplomová práce s názvem *Neziskové organizace působící v sociálních službách jako faktor regionálního rozvoje* se soustředí na navržení možnosti působení neziskových organizací působících v sociálních službách péče o seniory pro rozvoj regionu. Dílčími cíli jsou pak zjištění aktuální situace v regionu, míry informovanosti veřejnosti ohledně neziskových organizací prostřednictvím dotazníkového šetření a také zjištění postojů aktérů, kteří působí v neziskových organizacích k dané problematice včetně názorů na návrh východisek pro rozvoj dané oblasti.

Aby bylo možné zjistit na tyto otázky odpovědi, byla oslovena nejprve veřejnost ohledně jejich informovanosti o neziskových organizacích, a to prostřednictvím dotazníkového šetření. Následně pro hlubší pochopení dané problematiky byli osloveni zástupci celkem dvou nestátních neziskových organizací a dvou příspěvkových organizací, které poskytují služby seniorům. U nestátní neziskové organizace se jednalo o Charitu Beroun a Středisko komplexní sociální péče, zatímco u příspěvkové organizace se jednalo o Zelenou lípu Hostivice, p.o. a Domov seniorů TGM. Veškeré šetření bylo provedeno ve Středočeském kraji. Prostřednictvím polostrukturovaného rozhovoru a dat od jednotlivých neziskových organizací, poskytlí zkušenosti s chodem jejich organizace, ve které pracují, zaměstnanci a ekonomové nezávisle na sobě.

Cílem této diplomové práce je poskytnout veřejnosti komplexní přehled o vývoji, fungování, také poslání a důležitého financování neziskových organizací či informovanosti okolí o jejich samotné existenci. Kromě již zmíněných základních pilířů daného tématu – práce se prostřednictvím rozhovorů zabývá také myšlenkou, zda je možné navrhnout případná zlepšení pro fungování neziskových organizací do budoucna, dále navrhnout možnosti působení neziskových organizací, které působí v sociální oblasti péče o seniory, také zkoumá vztahy mezi zaměstnanci na jednotlivých pracovištích či možnosti finanční pomoci nebo podání pomocné ruky od dobrovolníků. Také hledá příčiny problémů, se kterými se v současnosti neziskové organizace potýkají a není opomenuto ani téma ohledně finančního pokrytí neziskových organizací.

Zjištěné výsledky ukazují, že všichni dotazovaní respondenti mají, co se týče základních bodů ohledně dané problematiky, totožné názory. Lze tedy říct, že se shodně potýkají s velmi podobnými problémy – ve většině případů se jedná o jeden společný problém a sice nedostatek finančních prostředků. Pro vyřešení dané problematiky považují respondenti za potřebné zapojení vlády a Ministerstva práce a sociálních věcí.

Klíčová slova: neziskový sektor, nezisková organizace, nestátní nezisková organizace, senioři, veřejnost, financování, sociální služby

Non-profit organizations operating in social services as a factor of regional development

Abstract

The master's thesis entitled Non-profit organizations operating in social services as a factor of regional development focuses on proposing the possibility of non-governmental non-profit organizations operating in social services for the care of the elderly for the development of the region. The partial goals are to explore the current situation in the region, the level of public awareness of non-profit organizations through a questionnaire survey and also to learn about the attitudes of actors working in non-profit organizations on the issue, including views on proposals for development.

In order to find out the answers to these questions, the public was first contacted about their awareness of non-profit organizations through a questionnaire survey. Subsequently, for a deeper understanding of the issue, representatives of a total of two non-governmental non-profit organizations and two contributory organizations that provide services to seniors were approached. The non-governmental non-profit organizations were Charita Beroun and Středisko komplexní sociální péče while the contributory organizations were Zelená lípa Hostivice, p.o. and Domov senior TGM. The entire survey was conducted in the Central Bohemian Region. Through a semi-structured interview and data from individual non-profit organizations, employees and economists independently provided experience with the running of their organization in which they work.

The aim of this master's thesis is to provide the public with a comprehensive overview of the development, operation, mission and important funding of non-profit organizations or awareness of the environment about their very existence. In addition to the already mentioned basic pillars of the topic - the thesis also deals with the idea of whether it is possible to suggest feasible improvements for the functioning of non-profit organizations in the future, at individual workplaces or the possibility of financial assistance or a helping hand from volunteers. It also looks for the causes of the problems that non-profit organizations are currently facing, and the topic of financial coverage of non-profit organizations is not left out.

The results show that all respondents have the same views on the basic points regarding the issue. It can therefore be said that they face very similar problems - in most

cases there is one common problem, namely the lack of funds. To solve the problem, the respondents consider the necessary involvement of the government and the Ministry of Labor and Social Affairs.

Keywords: non-profit sector, non-profit organization, non-governmental non-profit organization, seniors, public, financing, social services

Obsah

1 Úvod.....	13
2 Cíl práce a metodika	16
2.1 Cíl práce	16
2.2 Metodika	17
3 Teoretická východiska	20
3.1 Sociální politika	20
3.1.1 Pojem sociální politika.....	20
3.2 Sociální služby	22
3.2.1 Definice sociálních služeb	22
3.2.2 Formy poskytování a poskytovatelé sociálních služeb	23
3.2.3 Organizace působící v sociálních službách	26
3.3 Vymezení pojmu senior, stáří a stárnutí.....	27
3.3.1 Senior	27
3.3.2 Stáří	28
3.3.3 Stárnutí.....	28
3.4 Definice neziskového sektoru	29
3.4.1 Historie neziskového sektoru	31
3.4.2 Dělbba neziskového sektoru	35
3.4.3 Financování neziskových organizací	39
3.5 Nestátní neziskové organizace	47
3.5.1 Právní formy nestátních neziskových organizací	50
3.5.2 Nestátní neziskové organizace v sociálních službách péče o seniory.....	53
3.5.3 Současný stav a nástin problematiky nestátních neziskových organizací	54
4 Charakteristika prostředí.....	57
4.1 Středočeský kraj	58
4.2 Charakteristika prostředí neziskových organizací	60
5 Terénní šetření.....	70
5.1.1 Kvantitativní šetření.....	70
5.1.2 Rozhodnutí o populaci a vzorku	72
5.1.3 Pilotní studie a předvýzkum	72
5.1.4 Rozhodnutí o technice sběru informací	72
5.1.5 Konstrukce nástrojů pro tento sběr	73
5.1.6 Analýza získaných dat terénního šetření kvantitativní části	73
5.1.7 Testování hypotéz	92
5.1.8 Výsledky kvantitativního šetření	98
5.2 Kvalitativní šetření	101

5.2.1	Charakteristika vzorku respondentů kvalitativního šetření	102
5.2.2	Postoje dotázaných odborníků zjištěných na základě rozhovorů	104
5.2.3	Výsledky kvalitativního šetření	126
6	Zhodnocení výsledků a diskuse.....	132
7	Závěr	137
8	Seznam použitých zdrojů	141
9	Přílohy	146

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 - Typologie nestátních neziskových organizací v letech 2015–2020	35
Tabulka č. 2 - Dotace z veřejných rozpočtů pro nestátní neziskové organizace v roce 2016	44
Tabulka č. 3 - Počet dotací neziskovým organizacím	46
Tabulka č. 4 - Statistika počtu nestátních neziskových organizací 2017–2020 (březen)	55
Tabulka č. 5 - Počet obyvatel v jednotlivých krajích v letech 2016–2020	57
Tabulka č. 6 - Nově nakoupený drobný dlouhodobý majetek	62
Tabulka č. 7 - Nákladové položky Zelené lípy Hostivice 2020	63
Tabulka č. 8 - Výnosy Charity Beroun 2020	66
Tabulka č. 9 - Náklady Charity Beroun 2020	67
Tabulka č. 10 - Přijaté dotace v roce 2020	68
Tabulka č. 11 - Přijaté dary v roce 2020	69
Tabulka č. 12 - Schopnost veřejnosti rozlišit dané pojmy ve vztahu ke vzdělání	93
Tabulka č. 13 - Četnosti: pozorované a očekávané pro hypotézu č. 1	93
Tabulka č. 14 - Schopnost veřejnosti rozlišit hlavní zdroj financování daných nestátních neziskových organizací ve vztahu ke vzdělání	94
Tabulka č. 15 - Četnosti: pozorované a očekávané pro hypotézu č. 2	95
Tabulka č. 16 - Důvěra veřejnosti v neziskový sektor ve vztahu k jejich zkušenosti s nestátní neziskovou organizací	96
Tabulka č. 17 - Četnosti: pozorované a očekávané pro hypotézu č. 3	97
Tabulka č. 18 - Využití služeb domova seniorů ve vztahu k typu pohlaví	97
Tabulka č. 19 - Četnosti: pozorované a očekávané pro hypotézu č. 4	98
Tabulka č. 20 - Výstupy aktérů z nestátních neziskových organizací	126
Tabulka č. 21 - Výstupy aktérů z příspěvkových organizací	129

Seznam grafů

Graf č. 1 - Dotace z veřejných rozpočtů v % v roce 2016	44
Graf č. 2 - Největší objem dotací neziskovým organizacím v roce 2019 ze státního rozpočtu	45
Graf č. 3 - Víte, jaký je rozdíl mezi nestátní neziskovou organizací a příspěvkovou organizací?	74
Graf č. 4 – Víte, jaké sociální služby primárně nestátní neziskové organizace poskytují? Vyberte jednu z nabízených možností.	76
Graf č. 5 – Jaký je podle Vašeho názoru hlavní zdroj, co se týče financování nestátních neziskových organizací? Vyberte jednu z nabízených možností.	77
Graf č. 6 – Využili jste Vy někdy služeb nestátní neziskové organizace zabývající se péčí o seniory?	78
Graf č. 7 – Co bylo Vaším hlavním důvodem pro poskytnutí příspěvku dané organizaci? Pokud jste nepřispěl/a, neodpovídejte prosím na otázku.	80
Graf č. 8 – Pokud jste nepřispěl/a dané organizaci, co by bylo primárně zapotřebí pro posílení Vaší důvěry? V případě, že jste přispěl/a, neodpovídejte prosím na otázku.	81
Graf č. 9 – Důvěřujete nestátním neziskovým organizacím?	82
Graf č. 10 – Využil/a jste někdy služeb domova seniorů?	83
Graf č. 11 – Jak se na základě zkušenosti s domovem seniorů změnila Vaše důvěra v neziskový sektor?	84
Graf č. 12 – Byla vaše rodina v domově seniorů spokojena?	85
Graf č. 13 – Kterou z těchto aktivit hodnotíte jako nejoblíbenější?	87
Graf č. 14 – Vaše pohlaví je:	88
Graf č. 15 – Napište prosím svůj věk:	89
Graf č. 16 – Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?	90
Graf č. 17 – Jaké je Vaše sociální postavení?	91
Graf č. 18 – V jakém sektoru pracujete?	92

Seznam použitých zkratk

Středisko komplexní sociální péče – SKSP

Ministerstvo práce a sociálních věcí – MPSV

1 Úvod

Neziskový sektor představuje důležitý prvek demokratického systému a pro demokratickou společnost se stává nedílnou součástí životů. Napomáhá v mnoha oblastech – například k dalšímu vývoji regionů, neboť se soustředí mimo jiné na posilování kvality života jejích občanů. Daný sektor se soustředí na různé aktivity a činnosti, které se týkají všech oblastí života občanů. Například poskytuje služby určené pro veřejnost, tedy sociální nebo zdravotní služby, a také služby co se týče společenské sféry, například kultura, sport. Z výše uvedeného je tedy patrné, že se zaměřuje na charitativní činnosti, humanitární pomoc, dále na sociální a zdravotní oblast, kulturu a vzdělání, ale také na životní prostředí a jeho ochranu. Kromě vlivu v oblasti regionálních ekonomik působí také v sociální oblasti, která představuje jednu z nejrozsáhlejších oblastí neziskového sektoru především z důvodu významného vlivu na životy obyvatel. To, že neziskové organizace mají důležitou roli v sociálním sektoru také potvrzuje fakt, že díky nim, nebo spíše skrz ně mohou lidé projevat své názory a postoje, také prezentovat požadavky skupin, a především se pokusit najít řešení problémů, která se týkají jich samotných i společnosti. Díky možnosti ovlivnit veřejný život tak obyvatelé pocítují, že na jejich názorech záleží.

Lze tedy říct, že neziskové organizace jsou prostředníkem mezi občany, kteří jejich služby využívají a státem, také veřejnou správou a státní správou. Mimo jiné jim umožňují se podílet na veřejné politice i jiným způsobem, než prostřednictvím voleb nebo zapojení se do politických stran. Jednou z nejdůležitějších funkcí těchto organizací je nabízení pomoci těm občanům, kterým stát neposkytuje dostatečnou pomoc, a to z důvodu jejich náročných potřeb.¹ Z tohoto důvodu se práce zaměří nejen na neziskový sektor, ale konkrétněji také na nestátní neziskové organizace, jejichž účelem je mimo jiné zabezpečovat činnosti, které by musely být jinak zajištěny právě státem. Zaměření diplomové práce na sociální služby péče o seniory bylo vybráno z toho důvodu, že právě senioři často potřebují pomoci při zajištění základních potřeb, ale také z důvodu demografické a ekonomické situace, kde je zapotřebí se danou problematikou ohledně péče seniorů více zabývat.

---

¹ VARVAŽOVSKÁ, Pavla. *Neziskové organizace a média* [online]. [cit. 2021-10-09]. Dostupné z: <https://dk.upce.cz/handle/10195/35189>

Především pro neziskovou organizaci je důležitá informovanost veřejnosti ohledně jejího působení a aktivit. Je tedy potřeba, aby měl co nejširší okruh obyvatel povědomí o jejich poslání, také o jejich cílech, kterých chtějí dosáhnout.

Například činnost nestátních neziskových organizací je úzce propojena s prospěchem veřejným a jako taková potřebuje pro svoje působení pomoc od sponzorů a dárců. Z tohoto důvodu je potřeba, aby veřejnost jejich aktivity vnímala ve spojení se sympatiemi a byla ochotna jejich činnost podpořit.²

Neziskové organizace se však potýkají se situacemi, kdy je jejich prospěšnost veřejností spíše nedoceněná, což přichází ruku v ruce s nedostatečnou informovaností veřejnosti ohledně neziskového sektoru a jejich působení. Nejen kvůli nedostatku informací společnost neziskovým organizacím příliš nedůvěřuje a nedochází tak k důležité podpoře daného sektoru a jejich činností.

Proto bude v diplomové práci mimo jiné provedeno dotazníkové šetření s veřejností ohledně jejich informovanosti o neziskovém sektoru a také jejich případné zkušenosti s danými organizacemi. Práce bude zaměřena především na neziskové organizace, které působí v sociálních službách péče o seniory, neboť přispívají k řešení problémů týkajících se fenoménu stáří a stárnutí populace daného státu a jejich cílem je nabízet seniorům delší soběstačnost právě v jejich známém a přirozeném prostředí.

Diplomová práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Skládá se celkem z devíti kapitol, které jsou většinou rozděleny ještě na podkapitoly, a to z důvodu lepší orientace v textu. V úvodních podkapitolách teoretické části budou vysvětleny základní pojmy, jako je sociální politika a její principy a dále také sociální služby, jejich definice a formy poskytování. Dále budou odborně představeny stěžejní pojmy pro tuto problematiku – konkrétně senior, stáří a stárnutí a dále organizace působící v sociálních službách. Poté dojde k definování toho, co lze pod neziskovým sektorem chápat. Pochopení toho, co neziskový sektor představuje je důležité pro ucelený vhled do daného tématu diplomové práce – jde zde například o znaky neziskových organizací nebo o společné rysy neziskového sektoru. Poté v práci dojde k zaměření na historii neziskového sektoru, a sice pro lepší nastínění jejich poslání a vývoje v minulosti. Následně bude v práci představena základní dělba neziskového sektoru a také právní formy neziskových organizací.

---

² VARVAŽOVSKÁ, Pavla. *Neziskové organizace a média* [online]. [cit. 2021-10-09]. Dostupné z: <https://dk.upce.cz/handle/10195/35189>

Hlavním, tedy ústředním tématem diplomové práce jsou nestátní neziskové organizace, které působí v sociálních službách péče o seniory ve Středočeském kraji. Proto bude nestátním neziskovým organizacím věnována samostatná kapitola. Dojde zde k vysvětlení, co to vlastně nestátní nezisková organizace je, jaké jsou oblasti jejího působení, nebude opomenuto ani financování nestátních neziskových organizací a celkově neziskového sektoru. V práci budou představeny nestátní neziskové organizace působící v sociálních službách péče o seniory, jejich současný stav a nastínění problematiky, kterou se bude zabývat praktická část práce.

Z hlediska použité literatury, pro teoretickou část práce byly použity jak odborné knižní publikace, tak i relevantní internetové zdroje. Za důležitý zdroj pro napsání diplomové práce je považována publikace *Nestátní neziskové organizace: teorie a praxe* od Petra Boukala a také publikace *Úvod do teorie a metodologie sociální politiky* od Igora Tomeše. Co se týče praktické části – zde bude stěžejní zjištění aktuální situace v regionu, informace získané z provedených rozhovorů a také z dotazníkového šetření.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Diplomová práce si klade za cíl především navrhnout možnosti působení neziskových organizací v sociálních službách pro rozvoj regionu. Každá ze dvou částí diplomové práce – teoretická a praktická – je postavena na různých dílčích cílech, nutno však dodat, že každý z těchto cílů postupně směřuje ke zjištění odpovědi na již zmíněný hlavní cíl diplomové práce.

V práci nebylo opomenuto ani zkoumání daného tématu z celostátního hlediska, čemuž se věnuje především teoretická část. Primárním cílem této pasáže diplomové práce je bližší seznámení čtenářů s neziskovými organizacemi – konkrétně vysvětluje například základní pojmy související s oblastmi, kde dané organizace působí, tedy například pojmy sociální politika a sociální služby. Dále se snaží ukázat čtenáři druhy daných organizací a přiblížit jejich historický vývoj pro hlubší pochopení. Za neméně důležitý cíl v rámci teoretické části práce je považováno objasnění financování neziskových organizací a upozornění na oblasti, kde dané organizace působí tedy, jaká různá poslání mohou zastávat. Dílčím cílem práce je také seznámit čtenáře s nestátními neziskovými organizacemi, které působí v sociálních oblastech péče o seniory, objasnit právní formy, dále poukázat na jejich současný stav a nastínit problematiku nestátních neziskových organizací. Mimo jiné je dalším účelem práce, aby na základě teoretické části došlo ke kompletnímu rozboru problematiky nestátních neziskových organizací, a to z hlediska jejich působení, vývoje, funkce a na tomto základě pak došlo k nastínění problematických oblastí, které mohou řešit v současné době i nestátní neziskové organizace v ostatních krajích České republiky.

Na již zmíněnou závěrečnou část, tedy na současný stav a nástin problematiky nestátních neziskových organizací pak dojde k navázání, a to praktickou částí diplomové práce. Zde je cílem spolu s použitím údajů a informací zjištěných v teoretické části práce objevit, zda a jaké existují problémy, se kterými se nestátní neziskové organizace působící v sociálních službách péče o seniory potýkají, případně jakým způsobem je řeší. Dílčím cílem je zjistit aktuální situaci v daném regionu, dále zjistit od určené části veřejnosti pro průzkum, jaká je jejich míra informovanosti ohledně daných organizací, jaké byly jejich zkušenosti s nimi, případně, co by bylo zapotřebí pro posílení jejich důvěry v neziskový

sektor a jaké je jejich celkové vnímání daných organizací. Nedílnou součástí praktické části jsou také rozhovory s aktéry působícími v neziskových organizacích pro získání hlubších poznatků k problematice. Mezi cíle diplomové práce také patří nastínění možnosti využití neziskových organizací působící v již zmíněných službách od odborníků, kteří v daných organizacích působí.

2.2 Metodika

V této podkapitole budou představeny způsoby, kterými dojde k dosažení vytyčených cílů. Co se týče teoretické části práce – zde byla zvolena metoda vypracování podrobné rešerše, která zahrnuje odborné knižní publikace, dále články, ale také relevantní internetové zdroje na zvolené téma. Poté dojde k důkladnému prostudování daných zdrojů, bude prostřednictvím způsobu parafrázování pokryto již zmíněné téma v rámci teoretické části práce.

V praktické části diplomové práce dojde k doplnění informací a dat potřebných pro nalezení možnosti působení neziskových organizací působících v sociálních službách péče o seniory. V praktické části byla pro získání dat zvolena kombinace kvalitativního a kvantitativního výzkumu.

Pro úplnost práce je zapotřebí zdůvodnit, proč byl zvolen právě Středočeský kraj. Jelikož by zkoumání problematiky neziskových organizací napříč celou Českou republikou pouze jedním výzkumníkem bylo náročné a také rozsáhlé, byla vybrána varianta zkoumání sice jednoho kraje, ale za to podrobněji. Středočeský kraj byl vybrán, protože jde o kraj nejlidnatější a také proto, že velikostí a počtem obcí je největším v České republice. Podrobněji je charakteristika daného prostředí popsána v úvodní kapitole praktické části práce, na kterou bude navazovat následné představení jednotlivých neziskových organizací, s jejichž zástupci byly vedeny rozhovory. Celkem bylo provedeno 11 rozhovorů. Poté už budou následovat samotné výzkumy.

Nejprve bude proveden kvantitativní výzkum – konkrétně se jedná o dotazníkové šetření, které obsahuje jak otevřené, tak uzavřené a polouzavřené otázky, na které odpovídala zastoupená veřejnost, a to ze Středočeského kraje. Pro získání potřebných dat bylo provedeno šetření přímo v terénu, kde došlo k oslovení veřejnosti a provedení dotazníkové šetření s respondenty přímo na místě. Dotazník bude rozdělený celkem na dvě části – první z nich bude zaměřen na informovanost veřejnosti ohledně nestátních neziskových organizací, zatímco druhý na informovanost veřejnosti ohledně

příspěvkových organizací. Obě části budou obsahovat 9 otázek, dohromady tedy 18 otázek. Součástí dotazníku bude i 5 identifikačních otázek, které zjišťují informace ohledně oslovených respondentů – konkrétně jejich pohlaví, věk, nejvyšší dosažené vzdělání, sociální postavení a sektor, ve kterém pracují. Na začátku dotazníkového šetření budou stanoveny celkem 4 pracovní hypotézy, které budou následně testovány a prostřednictvím zjištěných výsledků dojde pak buď k zamítnutí nebo potvrzení nulové hypotézy.

Z hlediska kvalitativního šetření byla zvolena pro získání dat metoda polostrukturovaného rozhovoru, a to především kvůli možnosti získání autentického vhledu profesionálů na zvolené téma, jelikož budou rozhovory vedeny s pracovníky, kteří jsou přímo zaměstnáni v neziskových organizacích.

V rámci této podkapitoly budou okrajově představeny výzkumné vzorky pro interview, který poté budou podrobněji popsány v kapitole 4.2. Pro zrealizování polostrukturovaného rozhovoru budou osloveny celkem dvě nestátní neziskové organizace a dvě příspěvkové – všechna zařízení polohou ze Středočeského kraje. Co se týče nestátních neziskových organizací – zde půjde o Charitu Beroun a Středisko komplexní sociální péče (dále jen SKSP), v případě příspěvkových organizací se jedná o Zelenou lípu Hostivice (dále jen Zelená lípa) a Domov seniorů TGM. Jelikož jde o dvě odlišné formy neziskových organizací, budou vytvořeny celkem dva rozhovory s různými otázkami pro každou organizaci zvlášť. Zvolené otázky pro rozhovory s nestátními neziskovými organizacemi budou pokládány celkem třem lidem z daného zařízení – vždy ekonomickému pracovníkovi, sociálnímu pracovníkovi a řediteli. U příspěvkových organizací budou vedeny rozhovory se sociální pracovnící, vedoucí sestřičkou a ekonomkou. Výjimku bude tvořit pouze organizace Domov seniorů TGM, kde z důvodu pandemie bylo umožněno provést pouze dva rozhovory – s ředitelkou a sociální pracovnící. Lze se domnívat, že pokud se většina respondentů shodne v některé ze zkoumaných oblastí, došlo by k podobnému výsledku i v jiných zařízeních v dané či jiné lokalitě.

Z toho důvodu, že je zvolené téma poměrně široké a týká se řady různých oblastí daného oboru, bylo potřeba zkoumání alespoň částečně omezit. Proto bude hned na začátku výzkum ohraničen třemi ukazateli obsahujícími několik podotázek, které umožní hlubší vhled do dané problematiky. Tři zmíněné ukazatele pro nestátní neziskové organizace se soustředí na:

- 1. Financování nestátních neziskových organizací**
- 2. Současný stav nestátních neziskových organizací z hlediska personálu a vybavení**
- 3. Podmínky pro působení, dobrovolnictví a dárcovství**

Výše zmíněný okruh pro nestátní neziskové organizace bude mít celkem 13 podotázek, každá bude příbuzná danému tematickému okruhu, pod který spadá. Co se týče příspěvkových organizací – tři zmíněné ukazatele se následně soustředí na:

- 1. Volnočasové aktivity**
- 2. Péče o seniory**
- 3. Současný stav a financování příspěvkových organizací**

I zde se bude jednat o 13 podotázek. Získané odpovědi z obou organizací budou rozebrány a srovnány. Čtenář si tak bude moci udělat přehled o tom, jak jsou na tom nestátní neziskové organizace a příspěvkové organizace, a to z hlediska jejich působení, finanční stránky, personálu, celkové podpory a poskytování služeb seniorům. Nejprve dojde ke sjednání souhlasu s dotazovanými pro nahrávání rozhovorů na diktafon, poté bude proveden jejich přepis a vyhodnocení. Vyhodnocení bude provedeno jak prostřednictvím parafrázování, tak s použitím získaných přímých citací respondentů. Z textu práce byly odstraněny nespisovné výrazy, obsah je však zachován.

3 Teoretická východiska

Jak již bylo zmíněno výše – diplomová práce je rozčleněna na dvě části, které na sebe vzájemně navazují – na teoretickou a praktickou. První čtyři hlavní kapitoly se budou soustředit na teoretický rámec, který bude zaměřený na problematiku neziskových organizací. Nebude opomenuto ani téma ohledně současného stavu a nástinu problematiky nestátních neziskových organizací a také podrobně popsaná charakteristika prostředí.

3.1 Sociální politika

V této kapitole dojde k vysvětlení pojmu sociální politika a jaké jsou její principy. Jelikož se většina právních forem neziskových organizací zabývá právě sociálními službami, lze považovat zahrnutí této podkapitoly do diplomové práce za podstatné.

3.1.1 Pojem sociální politika

Česká republika se stále potýká s určitými vývojovými trendy, které jsou pro společnost nepříznivé. Příkladem může být stárnoucí společnost, růst nezaměstnanosti, dále například větší množství rozvodů a s tím související nárůst osamělých rodičů nebo častější selhávání instituce rodiny v jejich základních funkcích. Důsledkem těchto jevů je například sociální vyloučení, či dokonce problém chudoby. Úkolem sociální politiky je právě tato rizika úplně eliminovat, či alespoň odstranit jejich negativní důsledky. Sociální politika v sobě nese ale také určitá negativa, která vychází především z přerozdělování. Na základě těchto faktů není sociální politika podle slov pedagoga Josefa Petráška aktivním prvkem, který by byl dostačující, co se týče vývoje společnosti. Lidé se tak často potýkají se závislostí na sociálních dávkách. Za základní orientaci pro vytvoření sociální politiky, která přináší záruku či jistotu nejen základních lidských, ale také občanských práv, je považována sociální doktrína.

Sociální politika vytváří takový rámec, na základě kterého se snaží stát dosáhnout určitého cíle - aby občané vnímali svoji užitečnost pro společnost a cítili se jako cenní členové.³ Dále se snaží o dlouhodobou prosperitu nebo také prosazování solidarity a stability společenského řádu, v důsledku čehož utužuje sociální soudržnost. Všechny tyto zmíněné cíle jsou navzájem propojeny. Základním a nejdůležitějším účelem sociální

---

³ PETRÁŠEK, Josef. *Sociální politika*. 2014, s. 15.

politiky je zajistit rovné příležitosti pro všechny občany a nastolit podmínky pro důstojný lidský život. Mezi rovné příležitosti lze zařadit spravedlivý přístup například ke zdravotní péči či vzdělání nebo pracovním příležitostem apod. Opomenuty nejsou ani opatření pro občany se znevýhodněným zdravotním stavem – jinými slovy jde o to, aby se občané nedostávali na okraj nejen pracovních, ale také společenských aktivit.⁴

Sociální politiku lze popsat mnoha způsoby a lze na ni pohlížet také z různých úhlů pohledu. Podle profesora Igora Tomeše se sociální politika týká člověka a sporu o jeho podstatě, který se vedl především v minulém století. Obsahem sporu byla otázka, zda člověk patří svou podstatou spíše mezi *homo economicus* nebo mezi *homo socialis*. K průlomům dochází ve 20. století, kdy se všeobecně uznává, že podstata člověka není pouze ekonomická, ale z větší části sociální.

Podle zmíněného Tomeše je třeba si uvědomit, že stejně, jako jiní predátoři žijící v přírodě, jsou i lidé sociální tvorové, kteří se již od dávných dob sdružovali za účelem společného lovu. Docházelo k tvorbě sociálních (společenských) systémů, kam by se zařadila například rodina, kmen či klan. Lidé si již dříve vytvářeli vesnice s vnitřní strukturou, která kopírovala jejich klanové sdružení. Životy vedly podle daných pravidel sociálního řádu, utvářeli si vzájemné sociální vazby a na jejichž základě docházelo k přerozdělování sociálních rolí. Lze tedy říct, že si utvářeli řád společných věcí.

Igor Tomeš dále vidí sociální politiku jednak jako druh lidské činnosti a jednak jako vědu. Denně se lze setkávat se sociální politikou jako s druhem lidské činnosti. Každý den podle něj dochází k různým sociálním problémům vyvolaným mnohdy neodpovědným chováním. Následně pak přichází snaha řešit problémy lidí v sociální nouzi způsobené nezaměstnaností nebo nemocí. Sociální politika je nucena tyto problémy a situace řešit.⁵

Podle ekonoma Pavla Kaczora lze zase chápat sociální politiku jako souhrn nástrojů a také především opatření ze strany státu, které by měly zajistit podporu osob potýkajících se s určitým sociálním hendikepem. Mezi tyto hendikepy řadí například nemoc, nebo stáří či nezaměstnanost. Tato podpora se také týká dosažení společensky žádoucího chování – tedy péče o seniory nebo rodičovství.⁶

Co se týká vědy o sociální politice – zmiňovaný profesor uvádí, že zkoumá a také třídí sociální problémy ve společnosti, následně pak analyzuje snahu o vyřešení problémů

---

⁴ PETRÁŠEK, Josef. *Sociální politika*. 2014, s. 16.

⁵ TOMEŠ, Igor. *Úvod do teorie a metodologie sociální politiky*. 2010, s. 21-23.

⁶ KACZOR, Pavel. *Sociální politika a sociální systém ČR*. 2015, s. 9.

týkajících se vývoje sociálních jevů. Vysvětluje, že stejně jako i jiné vědy má sociální politika svou metodologii, jak sociální politiku nejen tvořit, ale i realizovat či hodnotit a na základě sociální praxe pak analyzuje postupy, které byly úspěšné. Za pomoci těchto zjištění dochází k formulování obecných principů pro tvorbu sociálních soustav a organizačních struktur pro volbu udržitelných cílů.⁷

Mezi základní principy sociální politiky patří princip sociální spravedlnosti, princip sociální solidarity, princip sociální subsidiarity a princip sociální participace. Tyto základní principy jsou uvedeny v příloze č. 1.

3.2 Sociální služby

Tato kapitola se zabývá sociálními službami, neboť jsou důležitou součástí péče o seniory v sociální oblasti. Nejprve dojde k vysvětlení a přiblížení toho, co vlastně sociální služby představují, jaké jsou formy jejich poskytování a jaké organizace působí v sociálních službách.

3.2.1 Definice sociálních služeb

Sociální služby se zaměřují především na kategorii lidí, kteří jsou určitým způsobem společensky znevýhodněni. Hlavním úkolem sociálních služeb je zlepšit kvalitu životů těchto jedinců, dále se snaží o jejich začlenění se do společnosti a také chrání společnost před riziky, které tito lidé mohou přinášet. Lze tedy říct, že zohledňují především osobu uživatele sociálních služeb, rodinu a skupinu, které je součástí.

Podle Oldřicha Matouška, autora publikace *Sociální služby*, se rozebírané služby překrývají s veřejnými službami, které považuje za širší kategorii služeb. Tato širší kategorie je poskytována v zájmu veřejnosti a je financována právě z veřejných rozpočtů. Veřejné služby jsou velice závislé především na politickém rozhodování daného státu či krajů a obcí. Na druhou stranu jsou poskytovány také jako komerční služby prostřednictvím obchodního kontraktu mezi dvěma stranami – uživatelem a poskytovatelem.⁸

---

⁷ TOMEŠ, Igor. *Úvod do teorie a metodologie sociální politiky*. 2010, s. 21.

⁸ MATOUŠEK, Oldřich. *Sociální služby*. 2011, s. 9.

Sociální služby představují součást státního systému sociálního zabezpečení. Podle legislativy se řadí do tzv. *oblasti sociální pomoci*, která kromě sociálních služeb také obsahuje věcné, ale i finanční dávky směřující k lidem v hmotné nouzi.

Oldřich Matoušek uvádí, že zmíněné služby se snaží konat ve prospěch člověka – tímto způsobem mají danou osobu chránit. Jsou poskytovány jak veřejnoprávními institucemi, tak i soukromoprávními, jako jsou například nestátní organizace.⁹

Podle *zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách* zahrnují sociální služby tři základní druhy – *sociální poradenství, služby sociální prevence a služby sociální péče*.¹⁰ Mezi zařízení, která poskytují sociální služby patří například denní a týdenní stacionáře, domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, ale také sociální poradny nebo domovy pro osoby se zdravotním postižením.¹¹

Zřizovateli institucí poskytujícími sociální služby mohou být například kraje, obce a Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen MPSV). Také nestátní neziskové organizace se mohou stát zřizovateli i poskytovateli sociálních služeb – mohou získat dotace na svou činnost, a to z veřejných rozpočtů (rozpočtů krajů, obcí, ministerstev).¹²

3.2.2 Formy poskytování a poskytovatelé sociálních služeb

Sociální služby lze dělit podle oblasti působnosti, na kterou se orientují. Do sociálních služeb se řadí *sociální poradenství, služby sociální péče a služby sociální prevence*.

Sociální poradenství se dělí na základní a odborné. Obsahem základního *poradenství* je především nabízet potřebné informace těm, kteří se nacházejí v nepříznivé sociální situaci a napomoci tak k nalezení odpovídajícího řešení. Tuto činnost jsou povinni zaručit všichni poskytovatelé sociálních služeb. Odborné poradenství je orientováno především na potřeby konkrétních okruhů sociálních skupin, a to například v manželských či rodinných poradnách, dále pak občanských nebo pro seniory a zdravotně postižené.¹³

---

⁹ Tamtéž, s. 11.

¹⁰ § 32 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. *Zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2021-09-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>

¹¹ § 34 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. *Zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2021-09-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>

¹² MATOUŠEK, Oldřich. *Sociální služby*. 2011, s. 12.

¹³ § 37 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. *Zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2021-09-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>

Služby sociální péče se snaží pomoci daným osobám v zajištění a podpoře psychické i fyzické soběstačnosti. Kladou důraz na podporu života v přirozeném sociálním prostředí, dále se pak zaměřují na podporu jejich zapojení do společnosti a pokud to jejich zdravotní stav neumožňuje jinak, pak i zajištění jejich důstojného odchodu.¹⁴

Služby sociální prevence si kladou za cíl podporovat osoby tak, aby překonaly určité nepříznivé sociální situace, ve kterých se nacházejí.¹⁵

Podle *zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách* se sociální služby poskytují jako pobytové, ambulantní a také terénní. Pod pobytové spadají služby s ubytováním, které se nachází v různých zařízeních sociálních služeb. Mezi ambulantní se řadí ty, které příslušná osoba navštěvuje, nebo do kterých je doprovázena. Zde se ubytování neposkytuje. Služby, které jsou osobám nabízeny v jejich přirozeném prostředí, nabízí terénní.¹⁶

Osobní asistence se řadí mezi terénní služby. Asistence je zaměřená na osoby, jejichž soběstačnost je na nízké úrovni z důvodu věku či zdravotního postižení. Tyto osoby vyžadují pomoc od druhé osoby. Služba je poskytována v jejich přirozeném sociálním prostředí.

Pečovatelská služba patří jak mezi terénní služby, tak i ambulantní. Je poskytována stejně, jako u osobní asistence osobám se sníženou mírou soběstačnosti kvůli věku či zdravotním potížím. Pečovatelská služba je také poskytována rodinám s dětmi, kteří potřebují pomoc od druhé osoby. Služby jsou nabízeny v přesně vymezený čas, a to v domácnostech daných osob.

Tisňová péče spadá do terénních služeb a jde o neustálou distanční elektronickou a také hlasovou komunikaci. Tato komunikace je určena lidem, kteří se potýkají s vysokým rizikem ohrožení života nebo zdraví a to v situaci, kdy se jejich zdravotní stav náhle zhorší.

Průvodcovské a předčitatelské služby se řadí mezi terénní i ambulantní služby a zaměřují se na osoby postižené v oblasti komunikace či orientace. Tyto služby pomáhají daným osobám s vyřízením jejich záležitostí, které sami nemohou zvládnout.

Odlehčovací služby spadají mezi terénní i ambulantní a jsou poskytovány osobám se sníženou soběstačností z důvodu věku či zdravotního postižení. Jejich hlavním úkolem

---

¹⁴ § 38 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. *Zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2021-09-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>

¹⁵ § 53 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. *Zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2021-09-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>

¹⁶ § 33 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. *Zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2021-09-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>

je ulehčit těmto osobám v jejich přirozeném sociálním prostředí a poskytnout jim tak potřebný odpočinek.

Denní a týdenní stacionáře jsou součástí ambulantní a také pobytové služby. Zaměřují se na osoby s chronickým onemocněním nebo se zdravotním postižením, které vyžadují neustálou pomoc jiné osoby.¹⁷

Domovy pro seniory patří do pobytových služeb a nabízejí osobám se sníženou soběstačností pravidelnou pomoc druhé osoby.

Domovy se zvláštním režimem jsou součástí pobytových služeb a týkají se osob se sníženou soběstačností a také se závislostí například na návykových látkách či osobám s Alzheimerovou demencí. Služby, které jsou v rámci domovů se zvláštním režimem nabízeny poskytují pravidelnou péči druhé osoby. Režim ve zmíněných zařízeních je zcela přizpůsoben potřebám těchto osob.¹⁸

Paliativní a hospicová péče je součástí pobytové i terénní služby. Kladou si za cíl tlumit obtíže umírajících lidí, zkvalitnit jejich současný život a podporovat jejich důstojný odchod. Obecnou paliativní péči by měla být schopna zajistit všechna zdravotní střediska, zatímco specializovaná paliativní péče je poskytována buď lůžkovým hospicem nebo domácím hospicem.¹⁹

Zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách mimo zmíněné také uvádí další pravidla a náležitosti pro sociální služby. Například co se týče příspěvku na péči – ten je poskytován takovým osobám, které jsou závislé na pomoci jiné fyzické osoby. Daný příspěvek je hrazen prostřednictvím státního rozpočtu.²⁰ Pro osoby do 18 – ti let jsou výše příspěvků následující:

3 300 Kč, pokud jde o stupeň I (tedy lehká závislost)

6 600 Kč, pokud jde o stupeň II (tedy středně těžká závislost)

13 900 Kč, pokud jde o stupeň III (tedy těžká závislost)

19 200 Kč, pokud jde o stupeň IV (tedy úplná závislost)

---

¹⁷ ČEVELA, Rostislav. *Sociální gerontologie: Úvod do problematiky*. 2012, s. 157.

¹⁸ Tamtéž, s. 158.

¹⁹ ČELEDVÁ, Libuše. *Úvod do gerontologie*. 2016, s. 57.

²⁰ § 7 odst. 1 a 2 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. *Zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>

Co se týče osob starších 18 – ti let, zde je výše příspěvků následující:

- 880 Kč, pokud jde o stupeň I (tedy lehká závislost)
- 4 400 Kč, pokud jde o stupeň II (tedy středně těžká závislost)
- 12 800 Kč, pokud jde o stupeň III (tedy těžká závislost)
- 19 200 Kč, pokud jde o stupeň IV (tedy úplná závislost)

Na základě novely výše zmíněného zákona došlo od 1.1. 2022 ke sjednocení těchto příspěvků, a to ve III. a IV. stupni závislosti. Úřad práce tak bude vyplácet měsíčně příjemcům stejnou výši bez ohledu na to, jestli daný klient žije v domově seniorů nebo v domácím prostředí.²¹ Více ohledně zákona a pomoci nabízené prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči je uvedeno v příloze č. 2.

3.2.3 Organizace působící v sociálních službách

Organizace poskytující sociální služby se dělí jak podle jejich zřizovatelů, tak i podle účelu založení. Lze je tedy členit na státní a nestátní (někdy také označovány jako nevládní či mimovládní) organizace.

Státní (vládní) neziskové organizace jsou zřizovány státem, krajem, obcemi a jejich organizačními složkami. Jde hlavně o příspěvkové organizace a organizační složky, které zakládají právě tyto zmíněné instituce a mají mimo jiné za úkol zajistit výkon státní správy a ostatních veřejných služeb (například sociálních nebo zdravotních služeb či školství).

Nestátní neziskové organizace (nevládní, mimovládní) jsou velmi často zřizovány tzv. zdola, tedy občany. Tyto organizace mají určitý charakter právnických osob.²² Plní hned několik funkcí, například *ekonomickou* či *sociální* nebo *participační*. Organizace představují ekonomické subjekty, které vstupují na trh a tím pádem dochází k poptávce a nabídce. Důsledkem je právě ekonomický přínos. Z hlediska sociální funkce – větší část organizací nabízí určité druhy služeb nebo také statků, které si konkrétní lidé či skupina lidí nedokážou sami zajistit nebo zprostředkovat. Podle Václava Dobrozemského a profesora Jana Stejskala jsou tyto organizace také zastánci konkrétních sociálních skupin a snaží se především hájit jejich práva. Díky své existenci zlepšují tržní selhání vzhledem

²¹ Nový rok přináší změny u příspěvku na péči, dávek a příkazů pro OZP. *Uradprace.cz* [online]. [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: <https://www.uradprace.cz/web/cz/-/novy-rok-prinese-zmeny-u-prispevku-na-peci-davek-a-prukazu-pro-ozp>

²² DOBROZEMSKÝ, Václav a STEJSKAL, Jan. *Nevýdělečné organizace v teorii*. 2015, s. 20.

k tomu, že samotný trh není schopen některé služby zajistit. Nelze zapomenout ani funkci participační, kdy se prostřednictvím nestátních neziskových organizací mohou lidé podílet na demokracii a kontrolovat i státní moc.²³

3.3 Vymezení pojmu senior, stáří a stárnutí

Jelikož se diplomová práce zabývá neziskovými organizacemi, které působí v sociální oblasti péče o seniory, je zde důležité vysvětlit základní pojmy – senior, stáří a stárnutí, které napomohou čtenáři k lepšímu pochopení navazujících kapitol.

3.3.1 Senior

Podle Petra Saka a Karolíny Kolesárové, autorů publikace *Sociologie stáří a seniorů*, je senior osobou, která se nachází v završující životní fázi svého života a mající specifické postavení ve společnosti. Podle slov zmíněných autorů se člověk stává seniorem na základě plynulého přechodu ze střední generace. Tento statut nelze odvolat a jeho konec představuje konečnou fázi životního cyklu. Sak a Kolesárová dále uvádějí celkem tři základní věky, podle kterých populace stanovuje hranici věku seniorů. První hranicí je věk 60 let, druhá pak 65 let a třetí 70 let. Lze tedy říct, že se člověk stává seniorem v rozmezí věku od 60. – 70. let svého života, a to na základě svých individuálních charakteristik.²⁴

Podle autorů vidí populace v roli seniora i různá pozitiva, například mají více volného času, s tím je spojená kvalita životního stylu, dále pak čas na relaxaci. Pro populaci se pozitivem stává i jejich moudrost a celoživotní zkušenosti, o které se mohou s mladší generací podělit.²⁵

Libuše Čeledová a spol. ve své publikaci *Úvod do gerontologie* rozdělují seniorskou populaci podle zdravotního stavu do několika skupin. Například do *elitní* skupiny patří ti senioři, kteří jsou způsobilí až k nadprůměrným výkonům. Do skupiny *zdatných* se řadí senioři, kteří zvládají fyzickou aktivitu dospělých. Naopak do skupiny *závislých* spadají senioři, kteří kvůli různým závažným postižením, ať už mobility či orientace a další, potřebují dlouhodobou podporu – tzn. home care (nelékařské domácí péče) či pečovatelské služby. Skupina *zcela závislých* vyžaduje upoutání na lůžko, které je trvalé. Pokud jde o pokročilou poruchu například u kognitivních schopností, je zde potřeba

²³ DOBROZEMSKÝ, Václav a STEJSKAL, Jan. *Nevýdělečné organizace v teorii*. 2015, s. 22.

²⁴ SAK, Petr a KOLESÁROVÁ, Karolína. *Sociologie stáří a seniorů*. 2012, s. 25-27.

²⁵ SAK, Petr a KOLESÁROVÁ, Karolína. *Sociologie stáří a seniorů*. 2012, s. 30.

trvalá péče o tuto osobu. Nakonec je zde také skupina, která využívá paliativní péči (domácí či ústavní).²⁶

3.3.2 Stáří

Pojmem *stáří* lze označit poslední vývojovou etapu, která uzavírá lidský život.²⁷ Toto období završuje lidský život nejen osobnostně, ale i tělesně, duševně a spirituálně.²⁸ Rostislav Čevela uvádí, že lze stáří rozdělit celkem na tři skupiny – *kalendářní a biologické*. U *biologického stáří* se projevují biologické změny, které jsou nevratné. Spadá sem například pokles výkonnosti a typické “stařecké změny” – změny postavy, vrásky na pokožce, změna barvy vlasů, postoje těla a chůze či chrupu. *Kalendářní stáří* je postavené na dosažení konkrétního věku. Podle Čevely je v současnosti vyšší věk dělen na tzv. *young – old (mladé seniory)* v rozmezí věku od 65–74 let, dále na *old – old (staré seniory)* ve věku 75–84 let a na tzv. *oldest – old (velmi staré seniory)* ve věku 85 let a více.²⁹

Zmíněný autor také dělí stáří na *počínající stáří, vlastní stáří a dlouhověkost*. V *počínajícím stáří* převládá zájem o zaměstnání, participaci a seberealizaci, dále chuť pečovat o aktivity, na které neměl daný jedinec kvůli svému dřívějšímu zaměstnání čas. U *vlastního stáří* dochází ke zdravotním problémům a zvyšujícím se rizikům například ovdovění. Také narůstá častější potřeba odpočinku a nutnost snížit případné zátěže. V *dlouhověkosti* přichází potíže se soběstačností a je zde nutná podpora druhých osob.³⁰

3.3.3 Stárnutí

Profesor Ian Stuart Hamilton rozděluje stárnutí na *primární, sekundární a terciální*. U *primárního stárnutí* se začínají projevovat změny na těle způsobené stárnoucím organismem. *Sekundární stárnutí* doprovázejí takové změny, které jsou pro stáří typické, ale nemusejí být nutně doprovodným jevem. V *terciálním stárnutí* lze zpozorovat celkový tělesný kolaps, který končí smrtí.³¹ Autor uvádí, že stárnutí je doprovázeno zhoršením fungování smyslových orgánů, což znemožňuje mozku naplno vnímat okolní svět. Mezi tyto orgány patří: zrak, sluch, ale i chutě, čich a hmat.³²

²⁶ ČELEDVÁ, Libuše. *Úvod do gerontologie*. 2016, s. 47-48.

²⁷ ČEVELA, Rostislav. *Sociální gerontologie: Úvod do problematiky*. 2012, s. 19.

²⁸ ČELEDVÁ, Libuše. *Úvod do gerontologie*. 2016, s. 11.

²⁹ ČEVELA, Rostislav. *Sociální gerontologie: Úvod do problematiky*. 2012, s. 25.

³⁰ ČEVELA, Rostislav. *Sociální gerontologie: Úvod do problematiky*. 2012, s. 28-29.

³¹ STUART-HAMILTON, Ian. *Psychologie stárnutí*. 1999, s. 18.

³² Tamtéž, s. 27.

Rostislav Čevela a spol. rozlišují trojí podobu stárnutí. *Úspěšné stárnutí* je takové, kdy psychická adaptace na stáří a zdravotní stav se shodují s nároky prostředí, což přináší spokojenost a také seberealizaci. *Obvyklé stárnutí* představuje nerovnováhu mezi zdravotním stavem, který se již zhoršil a možnostmi sociálně ekonomickými. Dopadem je nedostatečná spokojenost, participace a seberealizace. Součástí *patologického stárnutí* je výrazné zhoršení adaptace, zdravotního stavu, participace a seberealizace. Choroby buď přicházejí dříve, než je tomu obvykle nebo jsou výraznější. Na tomto druhu stáří je nejvýraznějším projevem právě zdravotní stav, také náročnost prostředí či finanční zdroje a životní události.³³

3.4 Definice neziskového sektoru

V demokratické společnosti hraje neziskový sektor důležitou roli – představuje totiž základní vliv budoucího vývoje občanské společnosti, a také modelování postojů skupin i jednotlivců k věcem veřejným. Zmíněné skupiny i jednotlivci díky neziskovým organizacím mohou lépe prezentovat své požadavky, názory a zájmy. Jednou z velmi důležitých funkcí neziskových organizací je, jak již bylo řečeno, poskytování služeb menšinovým skupinám, kterým stát nenabízí takovou podporu, jakou by potřebovali. Příčinou jsou jejich mnohdy specifické potřeby.³⁴

Neziskový sektor lze také často nalézt pod pojmem *třetí sektor*, což naznačuje, že jde o oblast, která působí mezi trhem a státem. Klade se zde důraz na neziskovost, tedy na to, že cílem daného sektoru není tvorba zisku a jeho rozdělení mezi zakladatele, jako tomu je například u komerčních/ziskových organizací. Neziskový sektor se také někdy nazývá *dobrovolnickým sektorem*, který podtrhává roli dobrovolných aktivit a činností v daném sektoru. Dalším možným pojmenováním je i *nestátní/nevládní sektor* či *nezávislý*, což naznačuje jeho nezávislost na vládě. Stále častěji je však uváděn pojem *občanský sektor*, který klade důraz na vztah mezi občanskou společností a neziskovými organizacemi. Proto nelze organizace, které obecně patří do neziskového sektoru a mají společné výše uvedené atributy, určit pouze jednou definicí. Tento terminologický kámen úrazu se pokusilo vyřešit mnoho vědců a autorů. Příkladem může být americký sociolog Lester Salamon,

---

³³ ČEVELA, Rostislav. *Sociální gerontologie: Úvod do problematiky*. 2012, s. 28.

³⁴ VARVAŽOVSKÁ, Pavla. *Neziskové organizace a média* [online]. 2006 [cit. 2021-09-12]. Dostupné z: https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/35189/VarvazovskaP_Neziskove%20organizace_VS_2006.pdf?sequence=1&isAllowed=y

který rozlišuje celkem pět základních rysů týkajících se organizací patřících do neziskového sektoru.³⁵ S těmito rysy se ztotožňuje i Simona Škarabelová. Ta uvádí ve své publikaci *Definice neziskového sektoru* charakteristické znaky neziskových organizací – *institucionalizované, soukromé, neziskové, samosprávné a nezávislé a nakonec dobrovolné.*

1. *Institucionalizované* – nestátní neziskové organizace, které mají vlastní organizační skutečnost, ať už jsou právně či formálně registrovány
2. *Soukromé* – tyto organizace jsou odděleny institucionálně od státní správy, tudíž jí nejsou řízeny. Neznamena to však, že by nemohly mít státní podporu. Důležité je, že jejich struktura je soukromá.
3. *Neziskové* – nedochází zde k přerozdělování zisku mezi zakladateli organizace. Neziskové organizace mohou sice vytvářet zisk, ale ten musí být využit na uspokojení cílů, pro které byla daná organizace založena.
4. *Samosprávné a nezávislé* – tyto neziskové organizace se řídí vlastními postupy či strukturami. Dalo by se říct, že se dokážou samy řídit a nejsou zvenčí nijak ovládány.
5. *Dobrovolné* – dobrovolnost má zde podobu například neplacených dobrovolných prací nebo darů a účasti na správních radách.³⁶

Jaroslav Rektořík pak popisuje další společné rysy, které spojují všechny neziskové organizace:

- jde o právnické osoby (výjimkou jsou zde organizační složky)
- nejsou vytvořeny z důvodu podnikání
- nejsou vytvořeny z důvodu produkce zisku
- uspokojují určité potřeby všech občanů
- pomocí veřejných rozpočtů mohou být financovány³⁷

Zmíněný autor dále uvádí celkem čtyři základní právní formy neziskového sektoru. Jsou jimi neziskové organizace *soukromoprávní, veřejnoprávní rozpočtového typu, ostatní veřejnoprávní organizace a neziskové organizace typu obchodních společností.*

³⁵ ANGELOVSKÁ, Olga. *Revitalizace a konsolidace neziskového sektoru v ČR po roce 1989*. 2009, s. 13.

³⁶ ŠKARABELOVÁ, Simona. *Definice neziskového sektoru*. 2005, s. 24.

³⁷ REKTOŘÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru*. 2001, s. 41.

1. *Neziskové organizace soukromoprávní* – zde jsou zařazena například *občanská sdružení, nadace a nadační fondy, církve a náboženské společnosti nebo obecně prospěšné společnosti a jiné.*
2. *Neziskové organizace veřejnoprávní rozpočtového typu* – tato skupina obsahuje příspěvkové organizace, Akademii věd ČR, organizační složky nebo obce a kraje, Nejvyšší kontrolní úřad a další.
3. *Ostatní veřejnoprávní organizace* – do této kategorie spadá Česká televize a Český rozhlas, dále pak veřejné vysoké školy, Všeobecná zdravotní pojišťovna apod.
4. *Neziskové organizace typu obchodních společností* – součástí jsou akciové společnosti, společnosti s ručením omezeným nebo družstva.³⁸

Marek Šedivý, ředitel obecně prospěšné společnosti *Neziskovky.cz* definoval dle vlastního názoru, jak by měla být vnímána úspěšná nezisková organizace. Ve své publikaci uvedl základní know-how, které by měla taková nezisková organizace mít. Konkrétně by měla disponovat funkčními statutárními orgány (například správní radou). Dále by se měla neustále zaměřovat na strategické plánování a určit si především srozumitelné poslání. Důležitým prvkem je vícezdrojové financování a také mít fundraisera. Podle Šedivého je také potřeba neustále a pravidelně rozvíjet svou firemní kulturu a zasadit se o to, aby byla náležitě vidět a slyšet. Zásadním prvkem jsou podle něj jasné vnitřní procesy a pravidla. V neposlední řadě je třeba neustálý zájem o budoucnost a tím pádem být schopna odhadnout případné změny.³⁹

3.4.1 Historie neziskového sektoru

Co se týče prvotních činností, které se považují za předchůdce aktivit neziskových organizací, lze říct, že se týkaly dvou základních oblastí – a to spolčování či shlukování s cílem vzájemné podpory a dobročinnosti.

Informace popisující charitativní činnosti se objevily již na počátku české historie. Týkaly se především konkrétních osobností, jako jsou věrozvěsti Konstantin a Metoděj v 9. století nebo kníže Václav v 10. století, patron české země. Například se ve staroslověnsky psaném textu *Život Konstantinův* lze nalézt informaci o Konstantinově humanitních skutcích, například vykupování otroků. Nejstarší písemná památka s názvem *Kristiánova*

³⁸ REKTORŮK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru*. 2001, s. 36.

³⁹ ŠEDIVÝ, Marek. *Úspěšná nezisková organizace*. 2011, s. 7.

legenda zase popisuje charitativní činnosti již zmíněného Václava, který se mimo jiné soustředil na pomoc chudým lidem, mezi nimi vdovám či sirotkům. Další zmínky ohledně pomoci lidem v jakékoliv tísní jsou zmiňovány od 13. století i v úředních listinách, dále je pak od 14. století lze nalézt v takových dokumentech, které zabezpečovaly zakládání různých útulků či nadací. V této době šlo především o péči o chudé a staré, sociálně handicapované, jako například sirotci či vdovy, nebo zdravotně handicapované (slepí a němí lidé). Pro tuto kategorii je typický ústav Jeruzalém, který byl určen napraveným prostitutkám. Tento ústav byl vybudován v roce 1372 církevním reformátorem *Janem Miličem z Kroměříže*. Dalším příkladem může být ústav pro tzv. *emeritní kněze*, který byl zřízen *nadací pražského světícího biskupa Jana Ignáce Dlouhoveského* v roce 1681.⁴⁰

Dá se tedy říct, že v každém typu společenského uspořádání docházelo ke sdružování orientovaného k veřejně prospěšnému účelu. Především po zániku římské říše se stalo sdružování výsadou stavů privilegovaných (tedy panovníka či šlechty a církve). Klíčovou roli tehdy sehrály špitály, které představovaly útulky určené pro poutníky na cestě do Svaté země a o něco později zaměřené na nemocné nebo staré lidi. Zakládání těchto špitálů se datuje od 12. století. Důležitými osobnostmi, z hlediska historie špitálů byla *svatá Anežka Česká* nebo *svatá Ludmila* či *svatý Zdislav*. Příkladem podobného špitálu byli *Křižovníci s červenou hvězdou*, kteří představovali řeholní řád vyvinutý ze špitálu svaté Anežky Přemyslovské založeného roku 1233. Tento řád měl poskytovat špitální činnost. Řád byl na nejvyšším vrcholu svého rozkvětu za doby Karla IV., kdy řídil více než 60 špitálů v českých zemích. Mezi další příklady se řadí *Vlašský špitál*, *Milosrdné sestry svatého Karla Boromejského* nebo *špitál svatého Ludvíka*.⁴¹

Jiné druhy charitativních činností se zabývaly zabezpečením náboženských a duchovních potřeb, jako je budování chrámů nebo klášterů a také různé dotace na údržbu kaple, oltáře apod. I z těchto činností jsou v minulosti dochovány dokumenty. Lze mluvit například o listině z roku 1373, která dokládá souhlas ratibořského a opavského knížete Jana s měšťanem Rejnckem, aby založil nadaci, která bude ležet při opavském chrámu svaté Anežky.

Důležitým druhem nadací byly studijní nadace, které měly pomoci získat studium žákům bez majetku. Již koncem 16. století existovalo v Čechách celkem šest těchto nadací.

---

⁴⁰ FRIČ, Pavol. *Neziskový sektor v České republice*. 2011, s. 34.

⁴¹ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: teorie a praxe*. 2009, s. 24-26.

Kolem 17. století jich bylo zhruba 88.⁴² Ve středověku se lidé obvykle stávali členy rytířských nebo mnišských řádů, také vesnických obcí apod. Jednalo se o korporace, které zastávaly důležitý účel, co se týče dnešního pohledu na rozvoj neziskových organizací. Příkladem může být cech řemeslníků, který měl kromě ekonomické funkce také další funkci – vzájemnou podporu jejich členů. Jiným druhem sdružování, který se již více přibližuje modernímu pojetí byly tzv. *spolky tovaryšů*, které se soustředily na hájení svých sociálních zájmů – mezd.⁴³

Ke zlomu dochází v 18. století, kdy se lze setkat se *sekularizací*, což znamená, že se do prospěšných činností stále více zapojují také mimocírkevní organizace. Docházelo k rozšiřování zmíněných prospěšných činností a k jejímu pronikání do různých oblastí mimo zdravotní a sociální péči potřebným lidem. Ve zmíněné době se mezi nestátní neziskové organizace řadily například legie, vzdělanecké akademie, dále bratrstva, tovaryši, cechy apod. Od druhé poloviny 18. a 19. století dochází k velkému rozkvětu činností spolkových. Sdružování se rozšiřuje hned do několika oblastí ve společnosti a dochází k její změně jeho charakteru od povinného k volnému sdružování.

Co se týče povinného způsobu sdružování – v tomto období byly typické cechy, které představovaly povinné členství, a to prostřednictvím určitého znaku, ku příkladu druhu řemesla.⁴⁴ Roku 1867 nastupuje zákon o spolčovacím právu, který byl platný až do roku 1951. Jednalo se o *zákon č. 134/1867 říšského zákoníku o právu spolčovacím*, který určoval podmínky pro vznik spolků a všech dalších činností s tím spojeným. Stanovy pro nový spolek musely obsahovat například daný účel, způsob, jakým bude spolek vytvořen a také jeho sídlo, dále pak jeho orgány či postupy, jak by řešily spory a také jména účinkujících osob. Stanovy představovaly informace, co se týče nového spolku, jeho činností a také členech.

S postupem 19. století dochází k velkému rozmachu spolkové činnosti. Příkladem můžou být léta 1895–1951, kdy bylo registrováno ve spolkovém katastru kolem 18 000 spolků. Co se týče rozvoje zákonodárství v oblasti neziskových veřejně prospěšných činností – *zákon o spolčovacím právu* byl v Rakousku roku 1951 novelizován a v této podobě dodnes platí.⁴⁵

---

⁴² FRIČ, Pavol. *Neziskový sektor v České republice*. 2011, s. 35.

⁴³ FRIČ, Pavol. *Neziskový sektor v České republice*. 2011, s. 36.

⁴⁴ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: teorie a praxe*. 2009, s. 27-28.

⁴⁵ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: teorie a praxe*. 2009, s. 30-31.

Kolem roku 1951–1990 nebyla situace okolo vývoje neziskových organizací příliš příznivá. Na základě demokratického centralismu docházelo ke schvalování řádu společenských organizací národními výbory. Tyto organizace si vytvářely svůj organizační řád prostřednictvím povinného vzoru a mohly pouze demokraticky přistoupit k rozhodnutí národního výboru. Těmito společenskými organizacemi byly například Jednotné svazy zemědělců, Revoluční odborové hnutí, dále pak Československý červený kříž nebo Československý svaz mládeže. Spolky, které vznikly před 1. říjnem 1951 byly převedeny na zmíněné společenské organizace ministerstvem vnitra pouze za předpokladu, že nijak neohrožovaly komunistickou stranu. V opačném případě byly zrušeny a celá řada lidí skončila ve vězení. Komunistický režim viděl v některých společenských organizacích velký význam a z toho důvodu nutil občany k jejich členství. Příkladem byl již zmíněný *Československý svaz mládeže* nebo *Revoluční odborové hnutí*. Lidé se stávali členy těchto organizací ze strachu, aby nepřišli o zaměstnání, nebo aby jejich děti mohly studovat.

Zlepšení situace z hlediska podmínek pro vývoj spolkových činností přišlo po roce 1990. Došlo totiž k přijetí *zákona č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů* a také *zákona č. 84/1990 Sb. o právu shromažďovacím*. Zmíněné zákony přinesly velkou svobodu občanům, co se týče sdružování. Zmíněný liberální sdružovací zákon byl klíčem k počátečnímu optimismu a naději. Daný přístup se objevil snad v každých právních úpravách zabývajících se neziskovým sektorem a také ohledně vytvoření tzv. *Nadačního investičního fondu* neboli *NIF*. Vzniká také *Rada pro nadace*, která působila jako poradní orgán pro vládu ohledně otázek nestátních neziskových organizací.

S postupným rozšiřováním neziskového sektoru se připojují k jejich podpoře i zahraniční dárci. V letech 1997–2001 dochází ke změně, kdy se vztah státu ohledně nestátního neziskového sektoru mění k pozitivnějšímu a přináší tak řádné právní základy. Ke konsolidaci této sféry přispěl především *zákon o nadacích a nadačních fondech* a také došlo k přesnému určení dotačních pravidel konkrétních ministerstev. Následně došlo k obnovení *Rady vlády pro nestátní neziskové organizace* a k prvnímu přerozdělení peněžních prostředků ze zmíněného NIFu. V období od 2002–2004 proběhla reforma, kdy začínají vznikat kraje, na které se začínají převádět prostředky právě pro podporu nestátních neziskových organizací. V roce 2004 vstoupila Česká republika do Evropské unie, což přineslo nestátním neziskovým organizacím nové možnosti ohledně partnerství a také využívání fondů Evropské unie.⁴⁶

---

⁴⁶ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: teorie a praxe*. 2009, s. 32-34.

3.4.2 Dělna neziskového sektoru

Jak již bylo sděleno dříve, neziskové organizace jsou ty, které nemají legitimní právo vytvářet zisk. Jelikož poskytují služby směřující na různé skupiny lidí v občanské společnosti a mimo jiné i na příslušníky menšin, je důležité, aby jejich prioritní pozornost byla věnována především zlepšování kvality života a také snaze navýšit počet jejich uživatelů ve svých řadách.⁴⁷

Neziskové organizace představují občanské organizace, které se orientují prakticky na vše, co je pro občany důležité. Činnosti neziskových organizací zrcadlí pestrost celé české společnosti. Jen velmi zřídka lze nalézt oblast života, které by se některá z neziskových organizací nevěnovala. Řady z nich se soustředí na poskytování dostupných sociálních, či zdravotních služeb, dále se snaží doplnit třeba i vzdělávací systém. Mimo jiné se zaměřují také na kulturu, rekreaci a sport. Soustředí se na veřejné problémy a jejich řešení a ochranu práv znevýhodněných osob.

Tabulka č. 1 - Typologie nestátních neziskových organizací v letech 2015–2020

Funkce	Činnosti	Struktura vnitřní
Servisní	Zdravotní a sociální péče Výzkum a vzdělávání Charita a humanitární pomoc Kultura Rozvojová spolupráce	Spíše nečlenské
Advokační	Ochrana lidských práv Ochrana životního prostředí Ochrana práv menšin Ochrana zvířat Prosazování nediskriminace a rovnosti Ochrana práv spotřebitelů Kulturní aktivity Boj proti korupci	Členské i nečlenské
Filantropické	Poskytující dary a granty	Spíše nečlenské
Zájmové	Volný čas Sport Myslivci, včelaři, zahrádkáři Komunitní spolky	Členské

Zdroj: Vlastní zpracování (dle údajů ze Světa neziskovek.cz)⁴⁸

⁴⁷ JHA, S. M. *Marketing non-profit organisations*. 2009, s. 2

⁴⁸ Typologie NNO. *Svetneziskovek.cz* [online]. [cit. 2021-09-10]. Dostupné z: <https://svetneziskovek.cz/management/typologie-nno-v-cr-podle-statni-politiky-vuci-nno-v-letech-2015-2020>

Podle slov Petra Boukala lze rozdělit hospodářství dané země podle sektorů, a to na *ziskový sektor (tržní) a neziskový sektor (netržní)*. Co se týče ziskového sektoru – jde o takové subjekty, které jsou založeny primárně za účelem dosažení zisku, a sice skrze statky, které jsou prodávané za tržní ceny. Zmíněné subjekty nakládají majetkem, který je financován vlastním kapitálem či cizími zdroji (například půjčkou). Tyto subjekty nemohou primárně spoléhat na zdroje plynoucí z jiných subjektů – nesou tedy určité podnikatelské riziko.

Naopak neziskový sektor představuje subjekty, jejichž cílem je dosáhnout užitku, který má většinou podobu veřejných služeb. Nakládají majetkem, který je financován vlastním kapitálem pocházejícím například od soukromých zřizovatelů či od veřejných subjektů, a to na základě přerozdělovacích procesů. V úvahu zde přichází také možnost využití půjček, tedy cizích zdrojů. Majetek se stává buď majetkem konkrétního neziskového subjektu, a nebo přetrvává v samotném držení veřejného subjektu za předpokladu, že je jeho zřizovatelem.⁴⁹

Simona Škarabelová, autorka publikace *Definice neziskového sektoru* uvádí, že neziskové organizace lze rozdělit podle tzv. *globálního charakteru poslání* a to na:

- *Organizace veřejně prospěšné*
- *Organizace vzájemně prospěšné*

Cílem organizací veřejně prospěšných je snaha uspokojit potřeby společnosti, tedy přinášet obecně prospěšné služby. Dané organizace jsou otevřeny veřejnosti, což znamená, že jsou určeny pro všechny, kteří budou o tyto služby stát. Příkladem může být charita či zdravotnictví nebo vzdělávání.⁵⁰

Na druhou stranu organizace vzájemně prospěšné si kladou za cíl podporovat skupiny občanů, uspokojovat vlastní zájmy a potřeby svých členů. Členové jsou zde myšleni jako uzavřený konkrétní okruh osob, které představují současně i členy dané organizace. Podmínkou využití jejich služeb je členství v organizaci. Patří sem například aktivity v kultuře, profesní zájmy či ochrana zájmů dané skupiny.⁵¹

---

⁴⁹ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: teorie a praxe*. 2009, s. 10.

⁵⁰ ŠKARABELOVÁ, Simona. *Definice neziskového sektoru*. 2005, s. 26.

⁵¹ ANGELOVSKÁ, Olga. *Revitalizace a konsolidace neziskového sektoru v ČR po roce 1989*. 2009, s. 17.

Škarabelová přináší i další významné dělení neziskových organizací, a to podle zřizovatele do dvou základních segmentů:

- *Vládní/veřejné neziskové organizace*
- *Nevládní/soukromé neziskové organizace*⁵²

Veřejný (vládní) neziskový sektor se také nazývá tzv. *druhým sektorem*. Jde o soubor subjektů, které jsou založeny za účelem dosažení přímého užitku. V tomto případě jsou zřizovateli veřejné subjekty, tedy města či obce nebo státní orgány. Tito zřizovatelé vkládají do neziskových veřejných subjektů prostředky, aniž by očekávali dosažení zisku, jelikož jsou zainteresovány na konkrétním přímém užitku. Sami se stávají neziskovými subjekty.⁵³

Zmíněné subjekty se soustředí na realizaci výkonů veřejné správy a jejich základním úkolem je participovat se na něm – na úrovni státu, obce nebo regionů. Díky jejich určitým činnostem se podobají z hlediska charakteristiky nestátním neziskovým organizacím. Jedním z hlavních znaků je fakt, že nejsou zřizovány s cílem podnikat a případný zisk rozdělit mezi zakladatele a jejich členy.⁵⁴ Subjekty, které představují neziskový veřejný sektor jsou příspěvkové organizace.

Příspěvkové organizace mohou být založeny například organizační složkou státu (tedy ministerstvem) a také územními samosprávnými celky, jako jsou obce a kraje. Příspěvkové organizace, které jsou zakládány samosprávnými celky musí být zapisovány do obchodního rejstříku na rozdíl od příspěvkových organizací, které jsou zakládány organizačními složkami státu. Zakladatel dané organizace ji vytváří za účelem veřejně prospěšným, který potřebuje vlastní institucionální zakotvení.⁵⁵

Mezi neziskový veřejný sektor také patří organizační složky. Řadí se do něj organizační složky státu, jako jsou ministerstva a další správní úřady státu, dále pak Ústavní soud či Nejvyšší kontrolní úřad, Úřad vlády ČR nebo Kancelář prezidenta republiky a další. Do této skupiny spadají mimo jiné i organizační složky územně samosprávných celků.⁵⁶

---

⁵² ŠKARABELOVÁ, Simona. *Definice neziskového sektoru*. 2005, s. 27.

⁵³ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: teorie a praxe*. 2009, s. 11.

⁵⁴ ŠKARABELOVÁ, Simona. *Definice neziskového sektoru*. 2005, s. 27.

⁵⁵ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: teorie a praxe*. 2009, s. 11.

⁵⁶ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: teorie a praxe*. 2009, s. 13.

Soukromý (nevládní) neziskový sektor je nazýván také jako *třetí sektor*. Jde o subjekty, které jsou zřizovány za účelem dosažení přímého užitku. Zde jsou zřizovateli soukromé subjekty, které vkládají své prostředky také bez očekávání jakéhokoli dosaženého zisku, neboť jsou zainteresovány na konkrétním přímém užitku. Je zde možnost dosáhnout podpory, a to z veřejných zdrojů.⁵⁷ Jejich existence je založena na principu sebeřízení dané společnosti. Organizace spadající do této kategorie se podílí na veřejné politice, a to v rámci občanské společnosti. To znamená, že se občané stávají součástí určitých druhů nestátních neziskových organizací v rámci svobody sdružování, jež je dána základní svobodou demokratického státu.⁵⁸ Typickou skupinou pro soukromý neziskový sektor jsou nestátní neziskové organizace.

U nestátních neziskových organizací je typickým znakem nevytváření zisku, který by se pak rozdělil mezi jejich vlastníky či další členy organizace. Zisk sice mohou vytvářet, ale nesmí to být hlavním cílem organizace a musí být použit pro její další rozvoj a dosahování určených cílů. Z tohoto důvodu je tak odvozen i jejich název v cizích jazycích. Například v angličtině jsou tyto organizace nazývány jako *non for profit organisations*. Z právního hlediska lze říct, že se soustředí na poskytování služeb obecných, nebo také veřejně prospěšných, a to například v rámci ochrany životního prostředí, humanitární péče, sociální a charitativní péče, výchovy a vzdělání, sportu a tělovýchovy a další. Mezi nestátní neziskové organizace spadají obecně prospěšné společnosti, nadace a nadační fondy, církve, náboženské společnosti a jiné.⁵⁹

Mezi základní typy neziskových organizací podle činnosti, na které se orientují, lze zařadit neziskové organizace *servisní, advokační, zájmové a filantropické*. *Servisní* poskytují a nabízejí různé služby svým klientům, snaží se tak řešit veřejné problémy. Do této skupiny spadají například humanitární, zdravotnické či charitativní, kulturní, vzdělávací a sociální organizace. Převážně jde o tzv. nečlenské nestátní neziskové organizace, které se snaží dosáhnout své profesionalizace, nebo se jí již stalo, že jí dosáhly.⁶⁰

Organizace, které bojují za práva určitých skupin lidí nebo jistých veřejných zájmů, se nazývají *advokační*. Pod tuto skupinu se řadí protikorupční, ekologické nebo

---

⁵⁷ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: teorie a praxe*. 2009, s. 13.

⁵⁸ ŠKARABELOVÁ, Simona. *Definice neziskového sektoru*. 2005, s. 28.

⁵⁹ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: teorie a praxe*. 2009, s. 14-15.

⁶⁰ Co jsou neziskovky. *Takovijisme.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-09-03]. Dostupné z: <https://takovijisme.cz/co-jsou-neziskovky/>

lidskoprávní organizace a také tzv. *ochránci práv spotřebitelů*.⁶¹ Tento typ organizací si klade za cíl prosazovat změny či bránit změnám mířeným na veřejné nebo soukromé instituce. Klíčovou roli hrají především v prosazování tzv. principu rovnosti či nediskriminace, ale také co se týče ochrany menšinových zájmů nebo zájmu veřejného, jako je například ochrana životního prostředí.

Filantropické organizace podporují jak finančně, tak i hmotně veřejně prospěšné činnosti. Řadí se mezi ně nadace a nadační fondy. Posledním typem jsou *zájmové organizace*, které se orientují na vývoj zájmových činností, a to buď pro jejich členy nebo pro širší veřejnost. Patří sem například komunitní spolky či sportovní kluby nebo včelařství, volný čas a zahrádkářství. Jde o nejpočetnější skupinu nestátních neziskových organizací, v rámci českého neziskového sektoru.⁶²

3.4.3 Financování neziskových organizací

Financování neziskových organizací probíhá tzv. vícezdrojově, což znamená, že jsou financovány nejen z vlastních příjmů, ale také ze soukromých i veřejných zdrojů. Každá nezisková organizace se od sebe liší poměrem zdrojů financování, které závisí na její vybrané strategii.

Mezi vlastní zdroje lze zařadit například příjmy plynoucí z majetku nebo samotný prodej výrobků a služeb. Co se týče veřejných zdrojů – zde jde o obecní i krajské granty a také státní příspěvky a dotace. Obsahem soukromých zdrojů jsou členské příspěvky či dary od různých firem, občanů či nadací. Nelze opomenout ani dobrovolnictví, které je také důležitým příspěvkem – zde by se zařadila jakákoliv práce vykonaná zdarma.

V případě, že nezisková organizace využívá peníze z veřejných zdrojů, podléhá hned několika kontrolním mechanismům. Například Ministerstvo financí se zaměřuje na kontrolu vládních dotací, ale také Nejvyšší kontrolní úřad. U dotací obcí a krajů spadá kontrola pod finanční úřady nebo také soukromé auditní orgány.⁶³

Podle profesora Jiřího Špalka lze příjmy neziskových organizací kategorizovat například podle zdroje, a to na příjmy z veřejného sektoru, dále pak soukromé dary,

---

⁶¹ Co jsou neziskovky. *Takovijisme.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-09-03]. Dostupné z: <https://takovijisme.cz/co-jsou-neziskovky/>

⁶² Typologie NNO v ČR podle Státní politiky vůči NNO v letech 2015–2020. *Svetneziskovek.cz* [online]. [cit. 2021-09-05]. Dostupné z: <https://svetneziskovek.cz/management/typologie-nno-v-cr-podle-statni-politiky-vuci-nno-v-letech-2015-2020>

⁶³ Co jsou neziskovky. *Takovijisme.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-09-03]. Dostupné z: <https://takovijisme.cz/co-jsou-neziskovky/>

případně poplatky za služby, jež jsou poskytované. Také je lze dělit podle formy příjmu na věcné nebo peněžní příjmy. Příjmy se dají vnímat také podle toho, jestli mají podobu transferů/darů nebo například směn služeb za peníze. Zmíněný autor uvádí, že nejčastější dělení příjmů je podle zdrojů – patří sem platby uživatelů nebo dary a také doplňkové zdroje daných příjmů.⁶⁴

Struktura financování neziskových organizací se může lišit například podle toho, zda se jedná o státní neziskovou organizaci (tedy o příspěvkovou organizaci), nebo o nestátní neziskovou organizaci.

Zřizovatel příspěvkových organizací poskytuje příspěvky na její provoz v návaznosti na dané výkony organizace. Hospodaření zmíněných organizací je dáno rozpočtem, kde musí být zastoupeny pouze ty výnosy a náklady související se službami, které příspěvková organizace poskytuje. Hospodaří - li prostřednictvím fondů – hovoří se o zdrojích krytí prostředků dané organizace, jako jsou například majetkové fondy či peněžní a finanční fondy.⁶⁵ Dále příspěvkové organizace hospodaří s těmito prostředky:

- s peněžními prostředky získanými hlavní činností
- s peněžními prostředky získanými ze státního rozpočtu
- s prostředky získanými jinou činností
- s prostředky, které jsou poskytnuty z rozpočtů územních samosprávných celků a také státních fondů
- s prostředky z rozpočtu zřizovatele
- s prostředky od fyzických a právnických osob
- s prostředky svých fondů.⁶⁶

Rada vlády pro nestátní neziskové organizace (dále jen Rada) uvádí ve svém dokumentu pod názvem *Státní politika vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2015–2020*, že nestátní neziskové organizace představují zvláštní typ právnických osob, a sice z hlediska finančních zdrojů a jejich získávání. Finanční zdroje si samy spíše nevytvářejí, ale získávají na své projekty a programy. Zmíněné finanční zdroje jsou především projektového charakteru, což znamená, že jsou na realizaci projektu účelově vázány.

---

⁶⁴ ŠPALEK, Jiří. *Na penězích záleží: české neziskové organizace v 21. století*. 2017, s. 19.

⁶⁵ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: teorie a praxe*. 2009, s. 11-12.

⁶⁶ § 53 a § 56 zákona č. 218/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla). *Zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2021-09-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-218#cast1>

Zmíněná Rada rozděluje finanční zdroje do dvou skupiny – na veřejné a soukromé zdroje. Do veřejných zdrojů patří *přímé a nepřímé zdroje*. Co se týče *přímých zdrojů* – tato skupina se dělí na *veřejné rozpočty a zahraniční zdroje*. Do veřejných rozpočtů spadají *státní rozpočty*, které obsahují veřejné zakázky či dotace, *krajské rozpočty*, do kterých patří dary a veřejné zakázky, dále *obecní rozpočty* také s veřejnými zakázkami, dary a dotacemi, a nakonec *státní fondy*, kam spadají veřejné zakázky a dotace. Zahraniční zdroje obsahují zdroje z Evropské unie, a to prostřednictvím státního rozpočtu, dále pak komunitární programy Evropské unie, a nakonec zdroje mimo Evropskou unii. Pro *nepřímé zdroje* se uvádí různá osvobození a daňové úlevy.

Do soukromých zdrojů se řadí *vlastní zdroje a zdroje od soukromých osob*. Ty se dělí na vlastní zdroje a zdroje od soukromých osob. Co se týče *vlastních zdrojů* – dělí se na tři podkategorie, a to na *příjmy z vlastní činnosti, příjmy z majetku a členské příspěvky*. Mezi *příjmy z vlastní činnosti* lze zařadit tržby za výrobky a služby, pronájem nemovitostí či sponzoring. Do *příjmů z majetku* patří prodeje nemovitostí nebo bankovní úroky.

Zdroje od soukromých osob obsahují například dary získané od fyzických osob, dobrovolnické činnosti, nadační příspěvky od nadací nebo nadačních fondů či veřejné sbírky.⁶⁷

Mezi důležité zdroje financování nestátních neziskových organizací se řadí veřejné sbírky především od individuálních dárců. Jedná se o sbírky k zajištění peněžních prostředků od různých dobrovolných dárců, a to na předem daný účel, který je veřejně prospěšný. Takovým účelem může být například rozvoj vzdělávání, ochranu kulturních památek, rozvoj sportu nebo humanitární účely.⁶⁸

Existuje hned několik finančních zdrojů, které mohou dané organizace při svých činnostech využívat – lze mluvit hlavně o grantech nadací a nadačních fondů, státních dotací, finančních prostředků ze zdrojů zahraničních a další. Zmíněné zdroje se rozdělují do tří skupin – a to do *zdrojů z veřejných rozpočtů a fondů, příspěvků a činnosti neziskových organizací a zdrojů ze soukromého sektoru*. Na následujících řádcích bude pro úplnost uveden detailnější výčet toho, z čeho se jednotlivé skupiny skládají. *Příjmy z veřejných rozpočtů a fondů* tvoří:

---

⁶⁷ Státní politika vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2015–2020. *Vlada.cz* [online]. [cit. 2021-09-05]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/statni_politika.pdf

⁶⁸ Dárcovství a filantropie firem a individuálních dárců. *Vlada.cz* [online]. [cit. 2021-09-05]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/studie_kalousova_darcovstvi_pro_web.pdf

- *Granty a smlouvy* – v této kategorii jsou prostředky, které plynou z Evropské unie. Jedná se o příspěvky od vlády směřující organizacím za účelem podpory určitých programů.
- *Mandatorní transfery* – finance ze strany vlády, které podle nařízení zákona slouží k financování různých organizací zabývajícím se uskutečňováním veřejných programů.
- *Dotace a platby zprostředkované třetí stranou* – tato kategorie obsahuje sociální zabezpečení či zdravotní pojištění. Jde o hrazení plateb organizacím za služby, které poskytují dalším jednotlivcům. Také se jedná o platby, které jsou poskytovány třetí straně za činnosti, které daná organizace obstarává. Příkladem může být situace, kdy místní orgány nebo okresní úřady poskytují prostředky získané buď od zahraničních vlád nebo z vlastních příjmů na sociální či ekologické programy. Veřejné prostředky jsou v České republice udělovány ministerstvem, městem, obcemi a krajskými úřady. Dotace jsou pro konkrétní projekty poskytovány po dobu jednoho kalendářního roku a dotace podle zvláštních zákonů a vládních usnesení jsou mířené například na soukromé a církevní školy, politické strany a hnutí, hasičské sbory či bytová družstva.

Příjmy ze soukromých zdrojů obsahují:

- *Příjmy od nadací* – do této kategorie se řadí granty, které jsou organizacím poskytnuty nadacemi.
- *Dary a činnosti podnikatelské sféry* – tato kategorie obsahuje dary, které jsou poskytnuty od společenských či obchodních nadací a podnikatelských společností. Patří sem například příspěvky z mezinárodního, ale i z tuzemského podnikání.
- *Individuální dary a sponzorství* – zde lze mluvit o příspěvcích jednotlivců.
- *Sdružené formy získávání finančních prostředků* – do této kategorie spadají tomboly, loterie nebo sbírky, které slouží většímu počtu organizací, a také dárcovské SMS. Jedná se tedy o příspěvky, které jsou poskytnuty skrze fundraisingová opatření.

Příjmy z příspěvků a vlastních činností neziskových organizací se dělí na:

- *Poplatky a příspěvky za služby* – jde o formu plateb, prostřednictvím kterých přispívají klienti na služby, které sami přijímají. Tyto služby nejsou hrazeny ze státního sektoru. Příkladem mohou být například poplatky za zdravotní péči.
- *Členské příspěvky* – ty jsou vybírány od členů určité organizace, což je podmínkou jejich členství.
- *Příjmy z prodeje činností* – jde o příjmy, které plynou z prodeje služeb nebo výrobků, a které nemají k základnímu poslání dané organizace přímý vztah. Jako příklad lze uvést provoz restaurace v neziskovém muzeu – příjmy z restaurace jsou zde vedeny jako příjmy z prodeje.
- *Investiční výnosy* – tato kategorie zahrnuje příspěvky, které si dané organizace vydělají prostřednictvím svých aktivit či kapitálem.

Velké množství neziskových organizací získává i tzv. *naturální příjmy* – patří sem například darování potravin či vybavení nebo příslušenství, dále technická pomoc a také práce dobrovolníků. Tyto služby jsou oceněny, a to v tržních cenách.⁶⁹ Nelze opomenout ani na podporu z oblasti fondů, kdy existuje možnost využívat prostředky z fondů Evropské unie.

Pro lepší přehled ohledně dotací pro neziskové organizace zde budou uvedeny statistiky pro rok 2016, 2019 a 2022. Rok 2016 byl zvolen, neboť objem prostředků z veřejných rozpočtů pro nestátní neziskové organizace byl monitorován *Radou vlády pro nestátní neziskové organizace* pouze do tohoto roku. Rok 2019 byl zvolen z důvodu nejaktuálnějších informací z hlediska poskytnutých dotací do dané oblasti, které byly poskytnuty portálem *Mapa neziskovek.cz*. Rok 2022 pak představuje náhled možného poskytování dotací do budoucna.

Celkový počet nestátních neziskových organizací, které obdržely dotace ze státního rozpočtu v roce 2016 činí 6 941. Pro lepší přehlednost je zde uvedený počet nestátních neziskových organizací ke dni 1. ledna 2016, který činil 116 933. Níže jsou v tabulce uvedená data pro období 2016 z hlediska dotací pro nestátní neziskové organizace.⁷⁰

---

⁶⁹ ANGELOVSKÁ, Olga. *Revitalizace a konsolidace neziskového sektoru v ČR po roce 1989*. 2009, s. 172-174.

⁷⁰ Interaktivní mapa neziskového sektoru. *Mapaneziskovek.cz* [online]. [cit. 2021-10-05]. Dostupné z: <https://mapaneziskovek.cz/infografika/>

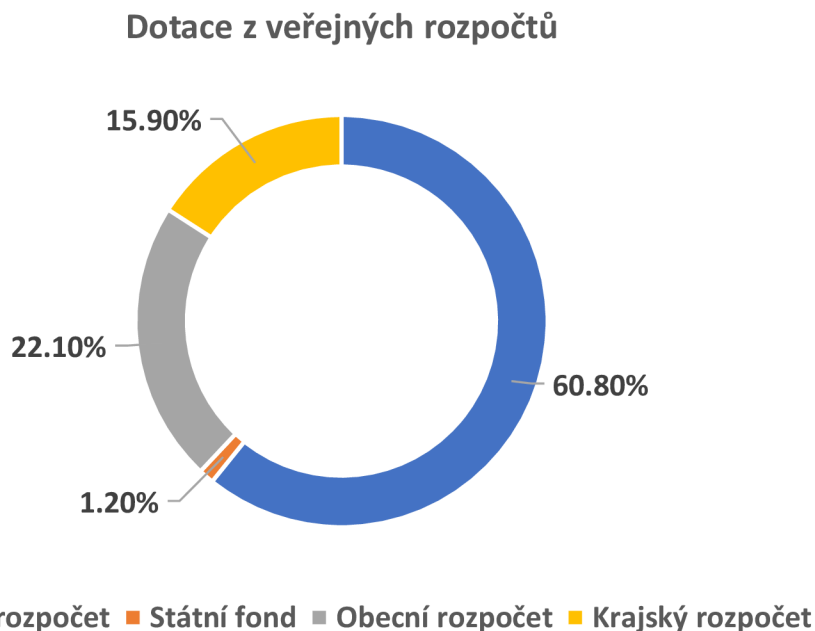
Tabulka č. 2 - Dotace z veřejných rozpočtů pro nestátní neziskové organizace v roce 2016

Dotace z veřejných rozpočtů	V tisících Kč
Celkový objem dotací pro NNO ze státního rozpočtu ČR	10 873 366
Celkový objem dotací pro NNO z krajských rozpočtů a to včetně hl. m. Prahy	2 846 663
Celkový objem dotací pro NNO z obecních rozpočtů mimo hl. m. Prahy	3 948 674
Celkový objem dotací pro NNO ze státních fondů	220 990
Celkem	17 889 693

Zdroj: Vlastní zpracování (dle údajů z Map neziskovek: Dotace z veřejných rozpočtů)⁷¹

Níže uvedený graf ukazuje dotace poskytnuté z veřejných zdrojů v % za rok 2016. Nejvíce podpory bylo poskytnuto ze státního rozpočtu, tedy 60,80 %, dále pak z obecního rozpočtu, celkem 22,10 %. Následovala podpora z krajského rozpočtu s 15,90 % a poté ze státního fondu s 1,20 %.

Graf č. 1 - Dotace z veřejných rozpočtů v % v roce 2016

Zdroj: Vlastní zpracování (dle údajů z Map neziskovek: Dotace z veřejných rozpočtů)⁷²

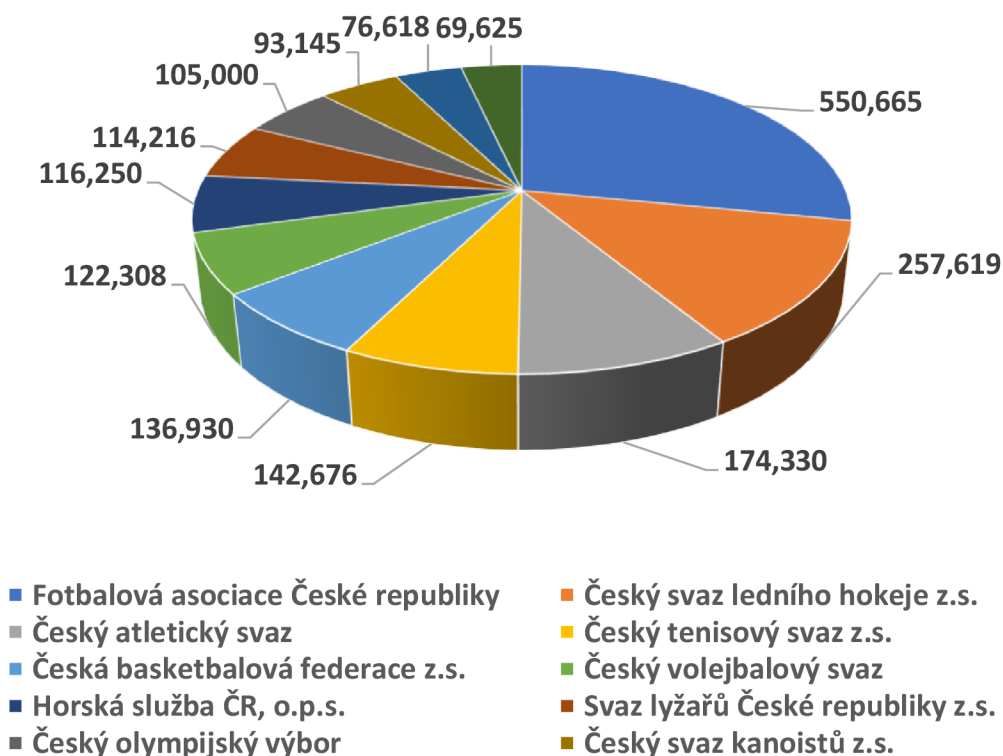
⁷¹ Interaktivní mapa neziskového sektoru. *Mapaneziskovek.cz* [online]. [cit. 2021-10-05]. Dostupné z: <https://mapaneziskovek.cz/infografika/>

⁷² Interaktivní mapa neziskového sektoru. *Mapaneziskovek.cz* [online]. [cit. 2021-10-05]. Dostupné z: <https://mapaneziskovek.cz/infografika/>

Na základě dat prostřednictvím *Map neziskovek* vyplývá, že největší objem dotací v roce 2019 ze státního rozpočtu směřoval k celkem 12 neziskovým organizacím. Níže v grafu jsou uvedeny jednotlivé názvy organizací a dále objem dotací ze státního rozpočtu v tisících Kč. Z grafu lze vyčíst, že největší objem na dotacích měla Fotbalová asociace České republiky, která obdržela celkem 550 665 000 Kč, následoval pak Český svaz ledního hokeje z.s., a to s celkem 257 619 000 Kč a Český atletický svaz se 174 330 000 Kč.⁷³

Graf č. 2 - Největší objem dotací neziskovým organizacím v roce 2019 ze státního rozpočtu

Největší objem dotací neziskovým organizacím v roce 2019 ze státního rozpočtu

Zdroj: Vlastní zpracování (dle údajů z *Map neziskovek*)⁷⁴

⁷³ Interaktivní mapa neziskového sektoru. *Mapaneziskovek.cz* [online]. [cit. 2021-10-05]. Dostupné z: <https://mapaneziskovek.cz/infografika/>

⁷⁴ Interaktivní mapa neziskového sektoru. *Mapaneziskovek.cz* [online]. [cit. 2021-10-05]. Dostupné z: <https://mapaneziskovek.cz/infografika/>

V níže uvedené tabulce č. 3 pak lze vidět počet dotací, které uvedené organizace obdržely. Největší počet dotací připadá na Český svaz ledního hokeje z.s., který jich získal celkem osm, stejně tak na tom byl i Svaz lyžařů České republiky z.s. rovněž s osmi následoval pak Český volejbalový svaz se sedmi a Český tenisový svaz z.s. spolu s Českým svazem kanoistů z.s, oba se šesti.⁷⁵

Tabulka č. 3 - Počet dotací neziskovým organizacím

Nezisková organizace	Počet dotací
Fotbalová asociace České republiky	3
Český svaz ledního hokeje z.s.	8
Český atletický svaz	5
Český tenisový svaz z.s.	6
Česká basketbalová federace z.s.	5
Český volejbalový svaz	7
Horská služba ČR, o.p.s.	1
Svaz lyžařů České republiky z.s.	8
Český olympijský výbor	2
Český svaz kanoistů z.s.	6
Český svaz cyklistiky z.s.	5
Český svaz plaveckých sportů	5

Zdroj: Vlastní zpracování (dle údajů z Map neziskovek)⁷⁶

Co se týče roku 2022 – na základě vládního plánu pro daný rok by mělo být poskytnuto ze státního rozpočtu na neziskový sektor celkem 8,5 miliardy Kč, přičemž 4,4 miliardy z celkové uvedené sumy by se mělo soustředit na sport, a to prostřednictvím Národní sportovní agentury. Pro srovnání – v roce 2016 šlo celkem o již zmíněných 17,9 miliardy Kč a v roce 2019 o 16,6 miliardy Kč. V České republice je zhruba 138 tisíc neziskových organizací a jejich větší část je v takové situaci, kdy žádnou státní podporu nepobírá.

⁷⁵ Interaktivní mapa neziskového sektoru. *Mapaneziskovek.cz* [online]. [cit. 2021-10-05]. Dostupné z: <https://mapaneziskovek.cz/infografika/>

⁷⁶ Interaktivní mapa neziskového sektoru. *Mapaneziskovek.cz* [online]. [cit. 2021-10-05]. Dostupné z: <https://mapaneziskovek.cz/infografika/>

Poté, co *Rada vlády pro nestátní neziskové organizace* ukončila poskytování rozboru financování nestátních neziskových organizací z veřejných rozpočtů, nabízí určité souhrnné údaje tzv. *Mapa neziskovek*, která představuje nezávislý projekt z pohledu interaktivní mapy neziskových sektorů. Jak v minulosti, tak i v současnosti směřuje největší objem dotací ze strany státního rozpočtu do oblastí *sociální věci a politika zaměstnanosti, vzdělávání a školské služby* nebo *tělovýchova*.⁷⁷

3.5 Nestátní neziskové organizace

Nestátní neziskové organizace představují organizace zřizované nejčastěji zdola, tedy občany. Jak bylo již zmíněno, jde o organizace, které pro přerozdělení mezi zakladatele či vlastníky nevytváří zisk, ale mohou vytvářet zisk, který využijí k rozvoji organizace a jejich cílů. Je však třeba mít na paměti, že tento případný zisk není hlavním cílem organizace. Jedná se o tzv. soukromoprávní povahu, což znamená, že je z hlediska institucionálního oddělena od vládních institucí – nestává se tak součástí vládního aparátu a není pověřena výkonem státní moci.⁷⁸

Založení nestátních neziskových organizací je postaveno na uspokojování potřeb různých skupin obyvatel a dosažení konkrétních cílů. Tento typ organizace lze nalézt také pod pojmem „nevládní“ či „veřejně prospěšné“. Podle *Asociace nestátních neziskových organizací Jihomoravského kraje* mohou nestátní neziskové organizace v mezích zákona i podnikat, zisk však musí být využit k naplnění účelu, kvůli kterému byla organizace založena.⁷⁹

Pro jakoukoliv organizaci, a to nejen neziskovou, je velmi důležité, jak bude vnímána veřejností, tedy, jaký má ve výsledku veřejný obraz. Klíčové je, aby lidé znali co nejvíce informací o cílech dané organizace a jakým způsobem jich chce dosáhnout. Veřejné mínění je klíčové i pro nestátní neziskové organizace, jelikož se snaží poskytovat služby směřované k veřejnosti i ke specifickým skupinám osob, jsou jejich aktivity propojeny s veřejným prospěchem. K tomu je zapotřebí podpory sponzorů i dárců. Tyto subjekty se proto snaží o to, aby jejich činnosti byly spojené s důvěrou a také, aby lidé

---

⁷⁷ Státní peníze pro neziskovky. *Hlidacipes.org* [online]. 2021[cit. 2021-10-05]. Dostupné z: <https://hlidacipes.org/statni-penize-pro-neziskovky-fotbaliste-i-s-496-miliony-skoncili-druzi-nejvic-dostal-cesnet/>

⁷⁸ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: teorie a praxe*. 2009, s. 13-15.

⁷⁹ Co to jsou nestátní neziskové organizace (NNO). *Annojmck.cz* [online]. 2016 [cit. 2021-09-05]. Dostupné z: <https://www.annojmk.cz/co-jsou-nestatni-neziskove-organizace-nno>

přispívající finančními prostředky věděli, za jakým účelem byly jejich peníze využity. Jinými slovy nestátní neziskové organizace si tedy zakládají na dobré pověsti, která je podložena úplnými, a hlavně pravdivými informacemi. Na základě dobrého image tak mohou získávat finanční příspěvky pro svou činnost.⁸⁰

Nestátní neziskové organizace napomáhají ke snížení výdajů daného státu, i když potřebují ke své činnosti konkrétní finanční prostředky z veřejných rozpočtů. Důvodem je fakt, že tyto organizace zabezpečují činnosti, které by jinak musel stát zajistit sám. Prostřednictvím nestátních neziskových organizací a jejich činností dochází k rozšiřování nabídek zaměstnání na trhu práce a také ke zvýšení počtu pracovníků v daném sektoru. Z výše uvedeného vyplývá, že napomáhají i ke snížení nepřiměřeného počtu zaměstnanců ve veřejném sektoru.⁸¹

Tyto organizace je možné rozlišit také podle právních forem – konkrétně na *obecně prospěšné společnosti, nadace a nadační fondy, účelová zařízení církví, ústavy, spolky a pobočné spolky a školské právnické osoby*. Nestátní neziskové organizace mají také širokou škálu oblasti svého působení, do které lze zařadit například i kulturu a ochranu památek, vzdělání a výuku, sociální služby a zdravotní péči, ochranu životního prostředí, ochranu lidských práv, sport, tělovýchovu nebo podporu neziskového sektoru, dobrovolnictví a spoustu dalších.⁸²

Faktem je, že do určité míry zastupují tyto organizace roli státu, a to v oblastech, ve kterých nemůže přímo zasahovat. Nestátní neziskové organizace tedy mohou přinášet například ekonomické, odborné, sociální či kulturní přínosy. *Ekonomický přínos* tyto organizace poskytují služby dvěma způsoby, a to buď za netržní ceny nebo i bezplatně. Nestátní neziskové organizace vstupují na volný trh a přinášejí s sebou nová pracovní místa. Součástí těchto organizací jsou i dobrovolníci, kteří pracují miliony hodin ročně, a to bez nároku na honorář. Například v roce 2018 bylo dobrovolníky odpracováno zhruba 57 milionů hodin, a to v hodnotě 9,3 miliardy Kč.

U *odborného přínosu* lze říct, že nestátní neziskové organizace se snaží řešit konkrétní problémy obyvatel díky řadám kvalifikovaných odborníků, kteří pracují v jejich řadách. Jsou znalí terénu, díky čemuž mohou být se státní správou mnohdy partnery.

---

⁸⁰ VARVAŽOVSKÁ, Pavla. *Neziskové organizace a média* [online]. [cit. 2021-10-09]. Dostupné z: <https://dk.upce.cz/handle/10195/35189>

⁸¹ DOBROZEMSKÝ, Václav a STEJSKAL, Jan. *Nevýdělečné organizace v teorii*. 2015, s. 22.

⁸² ŠKARABELOVÁ, Simona. *Definice neziskového sektoru*. 2005, s. 51-52.

Neziskové organizace také nabízejí náročné *sociální služby*, věnují se práci se zdravotně postiženými, či sociálně vyloučenými občany nebo s oběťmi domácího násilí či s drogově závislými. Lze tedy shrnout, že pro společnost neoddiskutovatelně odvádějí velmi významnou službu, neboť se snaží o zachování sociálního smíru.

Nelze opomenout ani *kulturní přínos* neziskových organizací po celé České republice zasazující se o obohacení kulturního i společenského života a snažící se napomáhat k udržení živých hodnot svobodné společnosti.⁸³

Podle Olgy Angelovské působí nestátní neziskové organizace ve velmi rozmanitých oblastech života dané společnosti. Pro popsání a bližší porozumění této pestré palety nestátních neziskových organizací je potřeba jejich množství redukovat na menší počet základních kategorií. Podle autorky lze rozdělit dané organizace do celkem dvanácti typických oblastí, a to na základě jejich působení. Příkladem je oblast *kultury a umění*, kam se řadí například divadla či muzea, dále pak zoologické zahrady, akvária, knihovny, různá umělecká představení či kulturní a historické společnosti. Dále oblast orientovaná na *výzkum a vzdělání*. Patří sem například předškolní výchova, základní a následně středoškolské vzdělávání, vysoké školy a vzdělávání dospělých, sdružení rodičů nebo výzkumné ústavy nebo oblast *sportu a rekreace*, kam by patřily sportovní kluby a dětské tábory. Více informací ohledně dalších oblastech působení těchto organizací lze nalézt v příloze č. 3⁸⁴

Každý občan může prostřednictvím neziskových organizací pomoci ke zlepšení stavu ve společnosti, jelikož jakákoliv finanční podpora a čin se počítají. Například kampaň *Takoví jsme* nabízí zapojení se do libovolných projektů, které si lidé mohou vybrat. Prostřednictvím webové stránky lze sdílet a poskytovat odkazy na organizace, které se zabývají různorodou pomocí.⁸⁵ Více informací ohledně kampaně a dalších stránek, které propaguje lze nalézt v příloze č. 4. Pro úplnost – k březnu roku 2020 působilo v České republice celkem 135 394 nestátních neziskových organizací.⁸⁶

---

⁸³ Co jsou neziskovky. *Takovijsme.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-09-03]. Dostupné z: <https://takovijsme.cz/co-jsou-neziskovky/>

⁸⁴ ANGELOVSKÁ, Olga. *Revitalizace a konsolidace neziskového sektoru v ČR po roce 1989*. 2009, s. 20-22.

⁸⁵ Co jsou neziskovky. *Takovijsme.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-09-03]. Dostupné z: <https://takovijsme.cz/co-jsou-neziskovky/>

⁸⁶ Statistika počtu nestátních neziskových organizací 2005–2020. *Neziskovky.cz* [online]. [cit. 2021-09-05]. Dostupné z: https://neziskovky.cz/data/Statistika%20po%20c4%8dtu%20NNO_b%c5%99ezen2020txt17146.pdf

3.5.1 Právní formy nestátních neziskových organizací

Dle zákonů jednotlivých zemí mohou neziskové organizace nabývat konkrétních právních forem. Důležitou roli zde hraje *Rada vlády pro nestátní neziskové organizace*. V oblasti nestátních neziskových organizací představuje tato Rada iniciativní, ale i poradní a koordinační orgán vlády České republiky. Zmíněná Rada zpracovala vymezení nestátních neziskových organizací, které se používá pro konkrétní účely dané státní politiky. Toto vymezení vychází z právních forem, které jsou typické pro nestátní neziskové organizace.⁸⁷ Podle Václava Dobrozemského patří mezi základní právní formy nestátních neziskových organizací *nadace a nadační fondy, účelová zařízení církví a obecně prospěšné společnosti*, které zde budou popsány. Do této skupiny patří také *spolky a pobočné spolky, ústavy a školské a právnické osoby* – jejich podrobnější popis lze nalézt v příloze č. 5.

Nadace a nadační fondy představují konkrétně sdružení majetku, které je určeno pro veřejné účely. Činnost nadací a fondů je podmíněna *zákonem č. 227/1997 Sb. o nadacích a nadačních fondech*. Nadační jmění nemůže být prodáno a musí být zaregistrováno formálně. Výnosy z daného jmění mohou být použity pouze na účely, kvůli kterým byla nadace vytvořena. Na rozdíl od nadace nemusí mít nadační fond jmění registrované.⁸⁸

Existují celkem dva účely, kvůli kterým je nadace vytvořena. Prvním je účel veřejně prospěšný, jinak řečeno jde o podporu obecného blaha. Druhý účel je dobročinný a spočívá v podpoře konkrétních skupin osob. Nadace tedy nepodporuje pouze aktivity, které jsou realizované třetími osobami, ale sama si dokáže realizovat dané programy, které budou podporovat účel jejího založení. Podle zákona nadace nemohou být založeny, aby podporovaly politické strany a jejich hnutí nebo za účelem výdělečné činnosti, tedy podnikání. Název dané nadace musí vždy obsahovat slovo „nadace“.⁸⁹ Zakladatele nadace může být jak fyzická, tak i právnická osoba. Nadace se zakládá nadační listinou což je soukromoprávní úkon daného zakladatele, na základě kterého se ustanovuje právnická osoba na subjekt práva. Zakládací listina musí obsahovat například název a také sídlo nadace, dále jméno zakladatele, bydliště a především účel, kvůli kterému se nadace

⁸⁷ Typologie NNO v ČR podle Státní politiky vůči NNO v letech 2015–2020. *Svetneziskovek.cz* [online]. [cit. 2021-09-05]. Dostupné z: <https://svetneziskovek.cz/management/typologie-nno-v-cr-podle-statni-politiky-vuci-nno-v-letech-2015-2020>

⁸⁸ ANGELOVSKÁ, Olga. *Revitalizace a konsolidace neziskového sektoru v ČR po roce 1989*. 2009, s. 22-23.

⁸⁹ DOBROZEMSKÝ, Václav a STEJSKAL, Jan. *Nevýdělečné organizace v teorii*. 2015, s. 201-202.

zakládá. Nesmí zde chybět celková výše vkladu zakladatele a také výše nadačního kapitálu, která musí být minimálně 500 tisíc Kč. Dalším povinným údajem je počet členů dozorčí a státní rady či podmínky, za kterých bude nadační příspěvek poskytnut, a dále pak skupiny osob, kterým je lze poskytnout. Následně i okruh činností, které může podle svého účelu vykonávat.⁹⁰ Nadace jako taková vzniká zápisem do nadačního rejstříku.⁹¹ Existují dva povinné orgány, které musí nadace zřídit – a to správní rada jako statutární orgán a dozorčí rada jako kontrolní orgán.⁹²

Nadace a nadační fondy se řadí do kategorie fundací, které představují právnické osoby typu fondového. A právě nadační fondy představují druhou formu fundací právního typu. Nadační fond se od nadace liší například tím, že se vytváří k účelu, který je užitečný hospodářsky nebo společensky, dále pak není tvořen pro trvalé účely, ale pouze k realizaci účelu dočasného. Příkladem může být zajištění finančních prostředků na opravu kostela. Jedná se o právní formu, která je jednodušší a také flexibilnější než nadace. Pro založení nadačního fondu není nutné vytvořit nadační kapitál ani nadační jistinu.⁹³ K březnu roku 2020 existovalo v ČR celkem 524 nadací a 1 978 nadačních fondů.⁹⁴

Účelová zařízení církví se řídí konkrétně *zákonem č. 3/2002 Sb. o církvích a náboženských společnostech*. Základní svoboda projevu a podpora svobodného šíření víry a náboženství – na tom je založena právní regulace neziskových organizací církevního typu. Existují zde určité požadavky na počet členů, aby mohla daná organizace být zaregistrována. Například v České republice je vyžadován minimální počet 10 tisíc členů, kteří v zemi musí mít trvalý pobyt. Pokud je církev součástí tzv. *The World Council of Churches*, jde o minimální počet 500 podporujících členů v České republice.⁹⁵ V tomto případě lze mluvit o společenství osob, které je dobrovolné a má své orgány, strukturu, náboženské obřady a vnitřní předpisy vytvořené za konkrétním účelem – vyznávání náboženské víry, shromažďování, také duchovní služby a vyučování. Náboženské společnosti a církve mohou podle zákona založit tzv. *evidované právnické osoby* – návrh podávají Ministerstvu kultury a poté následuje zápis do konkrétního rejstříku. Návrh pro registraci dané církve či náboženské společnosti obsahuje například její charakteristiku

---

⁹⁰ Tamtéž, s. 209-210.

⁹¹ Tamtéž, s. 215.

⁹² Tamtéž, s. 219.

⁹³ DOBROZEMSKÝ, Václav a STEJSKAL, Jan. *Nevýdělečné organizace v teorii*. 2015, s. 205-206.

⁹⁴ Statistika počtu nestátních neziskových organizací 2005–2020. *Neziskovky.cz* [online]. [cit. 2021-09-05]. Dostupné z:

https://neziskovky.cz/data/Statistika%20po%20c4%8dtu%20NNO_b%20c5%99ezen2020txt17146.pdf

⁹⁵ ANGELOVSKÁ, Olga. *Revitalizace a konsolidace neziskového sektoru v ČR po roce 1989*. 2009, s. 23.

a poslání, dále pak minimálně 300 podpisů lidí, kteří se k této církvi hlásí a mají trvalý pobyt v České republice a také zápis o vytvoření dané církve spolu se základním dokumentem. Tento dokument musí zahrnovat název konkrétní církve, její poslání, sídlo na území České republiky, dále orgány církve a základní údaje jejich členů. Také způsob odvolání církevních duchovních, schvalování změn či její organizační strukturu a zásady hospodaření. Zánik probíhá zrušením registrace u zmíněného ministerstva například pokud obdrží žádost o jejím zrušení ze strany církve nebo pokud se zjistí, že církev nemá v období dvou let ustanoven ani řídicí orgán, ani statutární.⁹⁶ K březnu roku 2020 bylo evidováno v České republice celkem 4 012 církevních právnických osob.⁹⁷

Obecně prospěšné společnosti jsou také nazývány jako neziskové organizace soukromé. Hlavním důvodem zakládání těchto organizací je především poskytování veřejných služeb. Mají totiž povoleno podnikat, ale opět pod podmínkou, že svůj zisk využijí k dalšímu rozvoji služeb, kvůli kterým došlo k jejich vzniku. Právnická či soukromá osoba se může stát jejich zakladatelem, a to včetně regionální nebo místní samosprávy a státu.⁹⁸ Jde o právnickou osobu typu nadačního, která poskytuje obecně prospěšné služby. Název obecně prospěšné společnosti musí obsahovat buď toto označení, nebo zkratku o.p.s. Ke vzniku je potřeba zakládací smlouva. Pokud jde pouze o jednoho zakladatele, je zapotřebí notářského zápisu. Zakládací listina musí obsahovat opět například název a sídlo obecně prospěšné společnosti, druh služeb, které by měla poskytovat a za jakých podmínek, dále osobní údaje členů správní rady či hodnoty majetkových vkladů zakladatelů a více. Ke vzniku obecně prospěšných společností dochází zápisem do rejstříku obecně prospěšných společností. Václav Dobrozemský charakterizuje poskytované služby jako „[...]*služby, jež vedou k realizaci obecně prospěšného cíle, tedy služby směřující k rozvoji duchovních hodnot, ochraně lidských práv nebo jiných humanitárních hodnot, ochraně přírodního prostředí, kulturních památek, tradic a k rozvoji vědy, vzdělání, tělovýchovy a sportu.*“⁹⁹ Dané společnosti si mohou za poskytované služby vybírat poplatky nebo například vstupné, mohou provozovat i doplňkovou činnost, která může být realizována jen v případě, že díky ní bude zajištěno efektivnější využití daných prostředků společnosti. Jakýkoliv zisk pak musí být použit na

---

⁹⁶ DOBROZEMSKÝ, Václav a STEJSKAL, Jan. *Nevýdělečné organizace v teorii*. 2015, s. 230.

⁹⁷ Statistika počtu nestátních neziskových organizací 2005–2020. *Neziskovky.cz* [online]. [cit. 2021-09-05]. Dostupné z:

https://neziskovky.cz/data/Statistika%20po%20c4%8dtu%20NNO_b%5%99ezen2020txt17146.pdf

⁹⁸ ANGELOVSKÁ, Olga. *Revitalizace a konsolidace neziskového sektoru v ČR po roce 1989*. 2009, s. 23.

⁹⁹ DOBROZEMSKÝ, Václav a STEJSKAL, Jan. *Nevýdělečné organizace v teorii*. 2015, s. 189-192.

již zmíněné poskytování služeb.¹⁰⁰ K březnu roku 2020 bylo evidováno v České republice celkem 2 569 obecně prospěšných společností.¹⁰¹

3.5.2 Nestátní neziskové organizace v sociálních službách péče o seniory

Sociální služby představují velmi významnou oblast zahrnující mnoho činností, co se týče péče o ohrožené skupiny ve společnosti. Poskytováním těchto služeb se zabývají neziskové organizace, a to ve všech právních formách, které byly v práci uvedeny, tedy i nestátní neziskové organizace.¹⁰² Služby pokrývající sociální a charitativní péči o seniory jsou poskytovány prostřednictvím určitých forem terénních služeb, ale také prostřednictvím služeb nabízejících ubytování například v ústavech sociální péče. Výše zmíněné služby mohou zabezpečit například města, kraje či obce, jednotlivci nebo rodina a MPSV. Zajistit je mohou také subjekty nestátní, tedy neziskové organizace, jako jsou například obecně prospěšné společnosti a občanská sdružení apod.¹⁰³ Co se týče typologie zmíněných služeb – lze říct, že je velmi široká, neboť záleží na tom, jaké mají senioři fyzické či psychické handicap. Při zajišťování sociálních služeb a charitativní péče o seniory jde jak o pasivní přístup k seniorům, ale také o snahu začlenit je mezi další členy jejich věkové kategorie a celkově mezi občanskou společnost, či podpořit je dále v oblasti omezené soběstačnosti.¹⁰⁴

Pokud by se mělo zaměřit na co nejpřirozenější formu péče o seniory, byla by to forma péče zajišťovaná v jejich přirozeném prostředí, tedy v domácím prostředí. K tomu slouží tzv. *domácí hospice* neboli *mobilní hospicová péče*. Domácí hospic nabízí uživatelům starost o jejich nejbližší za pomoci zdravotních sester a praktických lékařů, a to přímo u nich doma. Tato forma péče je zaměřená především na pacienty s vážným onemocněním, u kterých však není zapotřebí pobyt v nemocnici. Zdravotní sestry a lékaři jsou k dispozici 24 hodin denně, 7 dní v týdnu. Cílem je mimo jiné zajistit co možná nejlepší kvalitu života jak pacienta, tak i jeho rodiny. Domácí hospicová péče se zaměřuje především na léčbu bolesti, ošetřování ran, podávání tekutin a na další potřeby pacienta.¹⁰⁵

---

¹⁰⁰ DOBROZEMSKÝ, Václav a STEJSKAL, Jan. *Nevýdělečné organizace v teorii*. 2015, s. 189-192.

¹⁰¹ Statistika počtu nestátních neziskových organizací 2005–2020. *Neziskovky.cz* [online]. [cit. 2021-09-05]. Dostupné z:

https://neziskovky.cz/data/Statistika%20po%20c4%8dtu%20NNO_b%c5%99ezen2020txt17146.pdf

¹⁰² BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: teorie a praxe*. 2009, s. 191.

¹⁰³ CHADIMA, Martin. *Charitativní péče – dějiny a současnost*. 2007, s. 57.

¹⁰⁴ BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: teorie a praxe*. 2009, s. 191.

¹⁰⁵ Domácí hospicová péče. *Hospicpt.cz* [online]. [cit. 2021-09-20]. Dostupné z: <https://www.hospicpt.cz/prachatice/domaci-hospicova-pece>

Mezi další formy péče o seniory lze zařadit denní pobyty ve stacionářích, kdy senioři do stacionáře nastupují ráno a večer se vrací domů. Účelem těchto pobytů jsou například azylové důvody, pokud si potřebuje rodina odpočinout od pečování o svého nemocného příbuzného. Nelze opomenout ani lůžkovou hospicovou péči, kterou využívají jedinci v případech, kdy jsou pro ně stacionáře daleko z hlediska dopravy nebo, když už se rodina o nemocného nedokáže postarat sama a pobyt v nemocnici není za potřebí.¹⁰⁶ Kromě domácí hospicové péče spadají mezi terénní služby poskytované v přirozeném prostředí také osobní asistence, pečovatelské služby, odlehčovací služby nebo paliativní péče a další. Péči o seniory poskytují také ambulantní služby, do kterých spadají průvodcovské a předčitatelské služby nebo denní a týdenní stacionáře. Těmto zmíněným možnostem se práce více zabývala v kapitolách týkajících se sociálních služeb.

3.5.3 Současný stav a nástin problematiky nestátních neziskových organizací

Co se týče veřejného obrazu neziskového sektoru, a tedy nestátních neziskových organizací, dalo by se říct, že se v průběhu let zhoršuje. Podle zpravodajského portálu *Česká justice* se dokonce v roce 2019 uchytil výraz tzv. “politické neziskovky“, což představuje negativní označení nestátních neziskových organizací. Na základě tzv. *Strategie spolupráce veřejné správy s nestátními neziskovými organizacemi* pro rok 2021–2030, zpracované odborem lidských práv a ochrany menšin, je problém především v tom, že veřejnost z velké části nechápe důležitý význam a roli neziskového sektoru, tedy i nestátních neziskových organizací. Podle zmíněné *Strategie* není veřejnost zcela schopna pochopit, že právě prostřednictvím nestátních neziskových organizací jsou nabízeny a poskytovány různé služby, které sami občané využívají a jsou na nich závislí.

Jako příklad lze uvést oblast sociálních služeb, kde je činnost nestátních neziskových organizací velmi důležitá. Strategie uvádí, že 60 % z celkového počtu registrovaných sociálních služeb jsou provozované právě nestátními neziskovými organizacemi. Také dodává, že hlavním důvodem, proč jsou nestátní neziskové organizace posuzovány negativně, nebo jako práce charity či jako činnosti, které jsou provozované zdarma je především nepochopení veřejnosti ohledně principů a vymezení daných organizací. Negativně se k organizacím stavějí nejčastěji levicově orientovanější lidé, dále

---

¹⁰⁶ SVATOŠOVÁ, Marie. *Hospice a umění doprovázet*. 2011, s. 115-117.

důchodci, lidé s nižším vzděláním a nezaměstnaní. I přesto však stále zůstává důvěra v neziskový sektor větší, než u politických stran a hnutí.

Doporučením pro danou situaci by bylo například přijetí různých opatření státními institucemi, na základě kterých by došlo ke zvyšování povědomí veřejnosti o tom, že nestátní neziskové organizace zastávají pozitivní roli pro širokou veřejnost.¹⁰⁷

Nadace neziskovky uvádí celkový počet nestátních neziskových organizací pro porovnání od roku 2017 až do roku 2020. Daná statistika obsahuje právní formu neziskové organizace a rok, za který jsou dané údaje sečteny. Níže v tabulce lze nalézt údaje ohledně celkového počtu daných organizací s rozsahem do současnosti, tedy roku 2020. Lze říct, že se počet nestátních neziskových organizací s každým dalším rokem neustále zvyšuje, což je velmi pozitivní zjištění do budoucna. Zmíněná nadace se stará o rozdělování prostředků, které soustředí na podporu občanské společnosti a dále také na profesní rozvoj pracovníků, kteří působí v neziskových organizacích.

Tabulka č. 4 - Statistika počtu nestátních neziskových organizací 2017–2020 (březen)

Právní forma/rok	2017	2018	2019	2020 (březen)
Nadace	533	523	522	524
Nadační fondy	1798	1 859	1 952	1978
Obecně prospěšné společnosti	2721	2 647	2 591	2569
Zapsané ústavy	892	1 042	1 179	1197
Evidované církevní právnické osoby	4150	4 142	4 132	4012
Spolky	92180	97 174	99 296	99784
Pobočné spolky	25102	25 475	25 319	25330
Občanská sdružení	x	x	x	x
Organizační jednotky sdružení	x	x	x	x
Celkem	127376	132 862	134 991	135394

Zdroj: Vlastní zpracování (dle údajů z Neziskovky.cz)¹⁰⁸

¹⁰⁷ Mínění o neziskovém sektoru se zhoršuje, vláda chce zlepšit společenské klima. *Ceska-justice.cz* [online]. 2021[cit. 2021-10-05]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2021/08/mineni-o-neziskovem-sektoru-se-zhorсуje-vlada-chce-zlepsit-spolecenske-klima/>

¹⁰⁸ Statistika počtu nestátních neziskových organizací. *Neziskovky.cz* [online]. [cit. 2021-10-05]. Dostupné z: https://neziskovky.cz/data/Statistika%20po%20c4%8dtu%20NNO_b%c5%99ezen2020txt17146.pdf

MPSV přináší ve své tiskové zprávě nové změny, které jsou platné od roku 2022. Vzhledem k tomu, že je v souvislosti s neziskovým sektorem důležitá oblast sociálních služeb a sociálních věcí, budou zde některé ze změn představeny.

Dobrá zpráva přichází v podobě zvýšení platových tarifů a to od 1.1. 2022 jak zaměstnancům ve veřejných službách nebo správě, tak i státním zaměstnancům. Například u sociálních pracovníků a také pracovníků v sociálních službách se jedná o celých 700 Kč navýšení. V roce 2022 také dochází ke změně například ohledně příspěvku na zvláštní pomůcku, kdy se osoby s poruchou autistického spektra řadí mezi ty, kterým stát pomáhá s pořízováním vozidla. Tyto osoby získají až 200 000 Kč. Nově mohou získat příspěvek na zvláštní pomůcku osoby s těžkou demencí. Jedná se například o stropní zvedací systém. V reakci na změny hospodářské situace z důvodu COVID-19 je navrhováno k 1.4. 2022 navýšit maximální částku příspěvku do oblasti podpory zaměstnání osob, které se potýkají se zdravotním postižením na chráněném trhu práce. Jedná se o zvýšení 600 Kč na celkových 14 200 pro osobu, která má 1. – 3. stupeň invalidy. Ke změně také dochází u příspěvku na péči, jak již bylo v práci řečeno – na výši příspěvku na péči nebude mít vliv to, jaký typ péče osoba ve stupni závislosti III nebo IV využívá.¹⁰⁹

---

¹⁰⁹ Co se mění v roce 2022? *Mpsv.cz* [online]. [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/documents/20142/2061970/TZ+-+co+se+zm%C4%9Bn%C3%AD+od+1.1.2022+%281%29.pdf/f0da43ed-7594-6928-92b0-37571633742b>

4 Charakteristika prostředí

Před představením kvantitativního a kvalitativního šetření diplomové práce bude v této kapitole provedena charakteristika prostředí, která představuje vymezení demografické hranice pro realizaci dotazníkového šetření a také polostrukturovaných rozhovorů. Vybraným prostředím je Středočeský kraj a to proto, že velikostí, počtem obcí a také počtem obyvatel je největším krajem v České republice. Níže uvedená tabulka ukazuje počet obyvatel ve všech krajích za posledních 5 let, až do roku 2020. Z tabulky vyplývá, že právě Středočeský kraj měl v daném rozmezí největší počet obyvatel v České republice.

Tabulka č. 5 - Počet obyvatel v jednotlivých krajích v letech 2016–2020

Název kraje	Počet obyvatel v jednotlivých letech				
	2016	2017	2018	2019	2020
Hlavní město Praha	1 280 508	1 294 513	1 308 632	1 324 277	1 335 084
Středočeský kraj	1 338 982	1 352 795	1 369 332	1 385 141	1 397 997
Jihočeský kraj	638 782	640 196	642 133	644 083	643 551
Plzeňský kraj	578 629	580 816	584 672	589 899	591 041
Karlovarský kraj	296 749	295 686	294 896	294 664	293 311
Ústecký kraj	821 377	821 080	820 789	820 965	817 004
Liberecký kraj	440 636	441 300	442 356	443 690	442 476
Královéhradecký kraj	550 804	551 089	551 021	551 647	550 803
Pardubický kraj	517 087	518 337	520 316	522 662	522 856
Kraj Vysočina	508 952	508 916	509 274	509 813	508 852
Jihomoravský kraj	1 178 812	1 183 207	1 187 667	1 191 989	1 195 327
Olomoucký kraj	633 925	633 178	632 492	632 015	630 522
Zlínský kraj	583 698	583 056	582 921	582 555	580 119
Moravskoslezský kraj	1 209 879	1 205 886	1 203 299	1 200 539	1 192 834

Zdroj: Vlastní zpracování (dle údajů z ČSÚ)¹¹⁰

V následující podkapitole dojde k představení aktuální situace v daném regionu a poté bude následovat charakteristika prostředí neziskových organizací, kde budou popsány jednotlivé neziskové organizace, se kterými byly vedeny rozhovory.

¹¹⁰ Porovnání krajů. Czso.cz [online]. 2021 [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/porovnani-kraju>

4.1 Středočeský kraj

Jak již bylo zmíněno – Středočeský kraj byl pro provedení kvantitativního a kvalitativního šetření vybrán proto, že má již několik let největší počet obyvatel, také nejvíce obcí a vystupuje jako největší kraj co se týče velikosti. K 1.1. 2022 představoval rozlohu o 10 928,5 km², která zabírala zhruba 14 % území republiky a čítal 1 403 983 obyvatel (údaj k 30.9. 2021).¹¹¹ Oproti Praze, která zaujímá druhé místo měl Středočeský kraj v září roku 2021 o 72,4 tisíc obyvatel více. V prvních devíti měsících roku 2021 se počet obyvatel Středočeského kraje zvýšil o 5 986 osob na již zmíněných 1 403 983 a druhým krajem, u kterého také došlo k nárůstu počtu obyvatel byl Jihomoravský kraj o 2 765 osob.¹¹² Pro srovnání – mezi lety 2000 až 2020 došlo k nárůstu počtu obyvatel Středočeského kraje o zhruba 133 019 obyvatel, což je 10,52 %.¹¹³

Co se týče hustoty zalidnění – ke konci roku 2019 byl Středočeský kraj považován v dané oblasti za podprůměrný, jelikož na 1 km² připadalo celkem 126,7 obyvatel. Pro porovnání – v celé České republice se jednalo o 135,6 obyvatel na km². Mezi okresy s nejvyšší hustotou zalidnění patřily Praha-západ, kde se jednalo o 257,3 obyvatel na km², dále Praha-východ s 245,1 obyvatel na km² a Kladno s 231,3 obyvateli na km².¹¹⁴

Z hlediska věkového složení obyvatel měl Středočeský kraj v roce 2019 příznivou věkovou strukturu. Podle Českého statistického úřadu se od roku 2011 drží coby nejmladším krajem České republiky, a to z důvodu migrace velkého počtu osob, kteří představují mladší věkovou kategorii. V roce 2015 se pohyboval průměrný věk daného kraje na 40,8 let – na tomto základě se jednalo o nejnižší průměrný věk mezi všemi ostatními kraji. Ženám bylo v průměru 42,0 let, zatímco mužům 39,6 let.¹¹⁵ Co se týče srovnání průměrného věku – měl tendenci růstu mezi roky 1999 až 2020 z 38,9 na

---

¹¹¹ Středočeský kraj. *Kr-stredocesky.cz* [online]. [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://www.kr-stredocesky.cz/web/kraj/zakladni-informace>

¹¹² Pohyb obyvatelstva ve Středočeském kraji v 1. až 3. čtvrtletí 2021. *Czso.cz* [online]. 2021 [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xs/pohyb-obyvatelstva-ve-stredoceskem-kraji-v-1-az-3-ctvrtleti-2021>

¹¹³ Porovnání krajů. *Czso.cz* [online]. 2021 [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/porovnan-kraju>

¹¹⁴ Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje. *Czso.cz* [online]. 2020 [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/122245281/33012620.pdf/2d863045-3b26-4265-85d8-fb859c8e5276?version=1.5>

¹¹⁵ Demografický vývoj. *Czso.cz* [online]. 2020 [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/32713179/3301261601.pdf/c0b98b0e-d0b4-48cc-9af4-8b4023fbcc1e?version=1.5>

41,4 let.¹¹⁶ Podle Českého statistického úřadu a zveřejněné projekce obyvatelstva by měl zůstat Středočeský kraj do roku 2071 krajem s nejmladším obyvatelstvem i přesto, že v daném kraji obyvatelstvo zestárne – podle daného úřadu se průměrný věk zvýší až na 45,1 let. Dále by měl mít nejnižší podíl seniorů se zastoupením 25,1 %.¹¹⁷

Co se týče seniorské složky – ke konci roku 2017 se jejich podíl v populaci všech krajů ocitl v rozmezí 17,9-20,7 %, kde minimum představoval Středočeský kraj a maximum Královéhradecký.

S výhledem do budoucna z hlediska seniorské složky do roku 2050 má Český statistický úřad jasno – bude nepřerušeně pokračovat v růstu. Podle předpokládaných údajů by měl jejich počet stoupnout o 51 %. Je pravděpodobné, že nejvýraznějším rysem ohledně budoucího demografického vývoje České republiky bude právě pokračující růst dané seniorské složky.

Středočeský kraj je tvořený celkem 12-ti okresy – Benešov, Beroun, Kladno, Kolín, Kutná Hora, Mělník, Mladá Boleslav, Nymburk, Praha-východ, Praha-západ a Příbram s Rakovníkem – kdy k 30.9 2021 byla Praha-východ nejlidnatějším okresem a to s 191 196 obyvateli. V daném okrese během prvních devíti měsíců roku 2021 také došlo k největšímu nárůstu počtu obyvatel ze všech okresů nacházejících se v republice. Za Prahou-východ následoval okres Kladno se 166 684 obyvateli a Praha-západ se 153 823 obyvateli. Na druhou stranu je nejméně lidnatým okresem Rakovník s 55 643 obyvateli.¹¹⁸ Dále se Středočeský kraj skládá z 26 obcí s rozšířenou působností, 1 144 obcí a 56 obcemi s pověřeným obecním úřadem.¹¹⁹

Z hlediska výše průměrné mzdy byl Středočeský kraj na druhém místě hned za hlavním městem Prahou a představoval nad celorepublikový průměr. Od ledna do září roku 2021 činila průměrná hrubá měsíční mzda v daném kraji celkem 37 625 Kč. Došlo tedy k růstu o 1 747 Kč (4,9 %). Růst byl zaznamenán také u ekonomických subjektů, kdy

---

¹¹⁶ Věkové složení obyvatelstva. *Czso.cz* [online]. [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xs/vekove_slozeni_obyvatelstva_stc_kraje

¹¹⁷ Projekce obyvatelstva ve Středočeském kraji do roku 2070. *Czso.cz* [online]. [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xs/projekce-obyvatelstva-ve-stredoceskem-kraji-do-roku-2070>

¹¹⁸ Pohyb obyvatelstva ve Středočeském kraji v 1. až 3. čtvrtletí 2021. *Czso.cz* [online]. 2021 [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xs/pohyb-obyvatelstva-ve-stredoceskem-kraji-v-1-az-3-ctvrtleti-2021>

¹¹⁹ Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje. *Czso.cz* [online]. 2020 [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/122245281/33012620.pdf/2d863045-3b26-4265-85d8-fb859c8e5276?version=1.5>

koncem roku 2021 mělo sídlo ve Středočeském kraji zaevidováno přes 358 000 ekonomických subjektů – meziroční nárůst tak byl o 2,0 %.¹²⁰

Počet neziskových organizací v České republice stále roste. Například ke konci roku 2018 vzrostl jejich počet na 142 664 oproti roku 2017, kdy se jejich počet pohyboval zhruba kolem 141 000.¹²¹ Co se týče Středočeského kraje – zde počet nestátních neziskových organizací činil k 29.2.2020 celkem 16 726.¹²² Jak již bylo v práci zmíněno, k březnu roku 2020 bylo v České republice celkem 135 394 nestátních neziskových organizací. Co se týče Středočeského kraje – k 31.12.2020 bylo v daném kraji například 78 domovů pro seniory, 49 domovů se zvláštním režimem, 27 domovů pro osoby se zdravotním postižením, 16 azylových domovů a 11týdenních stacionářů.¹²³

4.2 Charakteristika prostředí neziskových organizací

Tato podkapitola se zaměří na představení již čtyř zmíněných organizací soustředící se na sociální služby péče o seniory, které souhlasily s rozhovory pro praktickou část diplomové práce. Na následujících řádcích dojde k jejich podrobnějšímu představení.

Zelená lípa Hostivice

Domov seniorů Zelená lípa vznikl 14.4.2004 jako příspěvková organizace. Předmětem činnosti je především poskytování komplexní péče starým občanům a poskytování sociálních služeb. Jejich doplňkovou činností je hostinská činnost.

Tato příspěvková organizace představuje domov seniorů, který se nachází v městečku Hostivice ležící na západním okraji Prahy. Jedná se o moderní domov seniorů, který nabízí ubytování pro celkem 65 klientů.¹²⁴

---

¹²⁰ Středočeský kraj. *Kr-stredocesky.cz* [online]. [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://www.kr-stredocesky.cz/web/kraj/zakladni-informace>

¹²¹ Počet neziskových institucí i jejich zaměstnanců dále roste. *Socialnipolitika.eu* [online]. 2021 [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://socialnipolitika.eu/2021/02/pocet-neziskovych-instituci-i-jejich-zamestnancu-dale-roste/>

¹²² Co neziskové organizace opravdu dělají? *Mapaneziskovek.cz* [online]. [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: <https://mapaneziskovek.cz/infografika/>

¹²³ Statistická ročenka Středočeského kraje. *Czso.cz* [online]. [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/143145018/33011021.pdf/d7e021c3-b497-44fe-b40b-fab29fc7b550?version=1.9>

¹²⁴ Úvod. *Seniori-hostivice.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <http://www.seniiori-hostivice.cz/index.php?nid=12523&lid=cs&oid=3430379>

Současným ředitelem je Mgr. Luboš Doleček a zřizovatelem dané organizace je Středočeský kraj. Sociální pracovnice se stará o vyřizování úředních záležitostí klienta, vyřizuje osobní záležitosti, je v kontaktu s rodinou, také pomáhá psát nebo číst dopisy, vyzvedává léky, dále organizuje kulturní vystoupení, doprovází klienta do obchodu a zajišťuje v případě potřeby i nákupy. O ošetrovatelskou péči se stará kvalifikovaný personál zdravotních sester. Dále se Zelenou lípou spolupracuje například revmatolog, psychiatr, oční, kardiolog nebo ortoped.

Cílem Zelené lípy je zajištění důstojného života klientů, a to v podmínkách, které se podobají běžnému způsobu života jejich vrstevníků. Na základě tohoto cíle se tedy snaží o pohodlné a klidné prostředí, které by na jedné straně nabízelo příležitosti k sociálním kontaktům s vrstevníky a na straně druhé intimitu domova. Cílovou skupinou jsou v domově senioři ve věku 65+, kteří potřebují mít pravidelnou ošetrovatelskou péči, neboť jejich soběstačnost není možná ze zdravotních důvodů. Vzhledem k potřebné pravidelné pomoci tak nemohou zůstat v domácím prostředí. Posláním dané organizace je například zajistit podporu pro zachování důstojného života klienta nebo vypracování individuálního plánu plnění potřeb na základě přání uživatele. Mezi základní zásady patří poskytovat služby v souladu s etickým kodexem zaměstnanců dané organizace a také respektovat všechny potřeby klientů.¹²⁵ Zařízení obsahuje celkem 65 lůžek, 40 jednolůžkových, 9 dvoulůžkových, 1 trojlůžkový a 1 čtyřlůžkový pokoj. Pokoje jsou vybaveny moderními polohovacími postelemi, také jsou v patrech kuchyňky, společenská místnost pro volnočasové aktivity.¹²⁶ Cena za jednolůžkový pokoj činí 250 Kč/den, u dvojlůžkového se jedná o 220 Kč/den a co se týče stravy – zde se platí 202 Kč/den. Zelená lípa propaguje svoje služby především na svých webových stránkách a také má vytvořený profil na Facebooku. V roce 2020 došlo k doplnění a obměnění vybavení organizace. V níže uvedené tabulce lze vidět nakoupený materiál zlepšující péči o klienty.

---

¹²⁵ Poslání a cíle. *Seniori-hostivice.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <http://www.seniori-hostivice.cz/index.php?nid=12523&lid=cs&oid=3480704>

¹²⁶ Ubytování. *Seniori-hostivice.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <http://www.seniori-hostivice.cz/index.php?nid=12523&lid=cs&oid=3480724>

Tabulka č. 6 - Nově nakoupený drobný dlouhodobý majetek

Název drobného dlouhodobého majetku	Pořizovací částka
Notebook Lenovo	17 118,00 Kč
Chladnička Nordline	32 657,00 Kč
Stůl nerezový s ohřevem nad vany - kuchyně	37 364,80 Kč
Telefon Apple iPhone	23 291,00 Kč
Čistička vzduchu Virus Kiler	36 300,00 Kč
Vozík převazový MRSA Flex	24 355,72 Kč
Vozík převazový Double	43 125,82 Kč
Tiskárna Brother	10 878,00 Kč
Lůžko Movita - action model	20 463,56 Kč
Lůžko Movita - action model	20 463,56 Kč
Lůžko Movita - action model	20 463,56 Kč
Matrace Domus 3D antidekubitní	16 825,00 Kč
Matrace Domus 3D antidekubitní	16 825,00 Kč
Matrace Domus 3D antidekubitní	16 825,00 Kč
Matrace Domus 3D antidekubitní	16 825,00 Kč
Matrace Domus 3D antidekubitní	16 825,00 Kč
Vozík kartotékový MEDICART	21 755,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování (dle údajů z výroční zprávy Zelené lípy Hostivice pro rok 2020)¹²⁷

Na základě rozhodnutí MPSV byla na uvedený rok přidělena dotace, a to ve výši 10 493 519,87 Kč a příspěvek na provoz ve výši 3 488 500,00 Kč s tím, že organizace vykázala zisk 289 803,32 Kč před zdaněním. V níže uvedené tabulce lze vidět nákladové položky organizace za rok 2020.

¹²⁷ Výroční zpráva za rok 2020. *Seniori-hostivice.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <http://www.seniiori-hostivice.cz/file.php?nid=12523&oid=8343655>

Tabulka č. 7 - Nákladové položky Zelené lípy Hostivice 2020

Nákladové položky	v tis. Kč
spotřeba materiálu	3 446,00 Kč
spotřeba energie	1 854,00 Kč
opravy a údržba	675,00 Kč
cestovné	7,00 Kč
ostatní služby	1 086,00 Kč
mzdové náklady	17 705,00 Kč
sociální a zdravotní pojištění	5 777,00 Kč
sociální náklady	672,00 Kč
daně a poplatky	11,00 Kč
jiné ostatní náklady	742,00 Kč
odpisy	439,00 Kč
Celkem	32 414,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování (dle údajů z výroční zprávy Zelené lípy Hostivice pro rok 2020)¹²⁸

Domov seniorů TGM

Tato příspěvková organizace vznikla 1.4. 2001 a je zřizována Středočeským krajem. Předmětem činnosti je poskytování sociálních služeb a doplňkovou činností je hostinská činnost, pekařství a cukrářství a také výroba a obchod. V současnosti je ředitelkou zařízení Denisa Fialová. O klienty pečují všeobecné zdravotní sestry nebo je zde také k dispozici 24hodinová přímá péče pracovníků v sociálních službách. Tento domov seniorů představuje pobytové zařízení sociálních služeb pro seniory, které poskytuje celkem 3 sociální služby – domov pro seniory, domov se zvláštním režimem a odlehčovací služby. Posláním organizace je především zajištění kvalitní pobytové sociální služby, také podporovat u klientů soběstačnost a respektovat jejich důstojnost a základní lidská práva. Cílovou skupinou jsou zde senioři nad 65 let věku buď s tělesným postižením nebo senioři, kteří jsou ze zdravotních důvodů nebo z důvodu svého věku závislí na pomoci jiných osob. Domov TGM spolupracuje v rámci sbližování seniorů s mladou generací například se

¹²⁸ Výroční zpráva za rok 2020. *Seniori-hostivice.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <http://www.seniiori-hostivice.cz/file.php?nid=12523&oid=8343655>

Zdravotnickou školou v Berouně nebo také s Dobrovolnickým centrem Kladno.¹²⁹ Co se týče domova pro seniory – zde nabízejí až 69 lůžek. U domova se zvláštním režimem 19 lůžek a u odlehčovací služby 7 lůžek. Pro veřejnost také nabízejí půjčovnu kompenzačních pomůcek. Součástí pokojů jsou polohovací lůžka a základní vybavení pro seniory, také kuchyňky a toalety, nechybí ani společenské místnosti, knihovny, místnosti s akváriem apod. Cena jednolůžkového pokoje činí 210 Kč/den a u dvojlůžkového 205 Kč/den. Strava, která je seniorům poskytována je za 170 Kč/den.¹³⁰ Mezi realizované projekty tohoto zařízení patří například *Vzdělávání bez bariér* pro vzdělávání seniorů v Berouně ve spolupráci s Gymnáziem Joachima Barranda Beroun. Hlavním cílem je podporovat vzdělání seniorů a zvyšovat tak jejich duševní a společenské aktivity a pomoci tak ke zlepšení kvality jejich životů. Na přednášky realizované zmíněným gymnáziem jsou zvaní i senioři, kteří nevyužívají služeb Domova seniorů TGM. Mezi další cíle tohoto projektu je například navýšení sociálních kontaktů mezi seniory skrze společnou činnost, dále posílení kontaktu s mladou generací, doplnění vědomostí nebo prodloužení jak duševního, tak i fyzického zdraví. Domov seniorů také nabízí stravování seniorům ubytovaných mimo domov – cena za polévku a hlavní chod činí 80 Kč.¹³¹

Domov seniorů TGM na svých webových stránkách aktuální výroční zprávy neposkytuje a dané informace nebyly sděleny ani během vedených rozhovorů. Z tohoto důvodu zde není možné uvést výroční zprávy dané organizace. Domov seniorů TGM propaguje svoje služby především na svých webových stránkách a také má vytvořený profil na Facebooku.

Původně měly být rozhovory v Domově TGM vedeny celkem se třemi respondenty, bohužel vzhledem k situaci ohledně COVID-19 byly nakonec v dané organizaci provedeny dva rozhovory.

Na tomto místě by bylo vhodné porovnat ceny obou příspěvkových organizací a jejich poskytovaných služeb – tedy ubytování a stravy. Z hlediska ubytování nabízí výhodnější cenu příspěvková organizace Domov seniorů TGM, a to jak za jednolůžkové, tak i dvojlůžkové pokoje. Z hlediska stravy je tomu obdobně – i zde nabízí Domov seniorů TGM nižší cenu za stravu, než Zelená lípa Hostivice.

---

¹²⁹ Kdo jsme. *Seniori-beroun.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://www.seniiori-beroun.cz/o-nas/kdo-jsme>

¹³⁰ Ceník. *Seniori-beroun.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://www.seniiori-beroun.cz/sluzby/cenik>

¹³¹ Projekty. *Seniori-beroun.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://www.seniiori-beroun.cz/o-nas/projekty>

Charita Beroun

Daná organizace byla založena 28.11 roku 1993 a je zřizována Středočeským krajem. Nachází se ve městě Beroun, které leží necelých 30 km jihozápadně od Prahy. Za samostatnou organizační jednotku církve byla prohlášena v roce 1996 a to rozhodnutím pražského arcibiskupa. Charita Beroun má vlastní právní subjektivitu a v současné době poskytuje až 10 registrovaných sociálních služeb jak rodinám s dětmi, tak i seniorům. Jedná se o nejvýznamnějšího poskytovatele v daném regionu.¹³²

Prostřednictvím svých služeb poskytují pomoc rodinám s dětmi, osobám bez domova, seniorům a osobám se zdravotním postižením a také nabízí právní poradnu pro osoby v tísní. Co se týče péče o rodiny s dětmi – zde se soustředí na pomoc rodinám sociálně znevýhodněným. Péči směřují na děti a mládež, kteří žijí v těchto rodinách nebo jsou ohroženi rizikovým způsobem života. Daná organizace v roce 2010 pro tyto skupiny otevřela *azylový dům pro matky a otce s dětmi v tísní*. Je zde celkem 10 lůžek pro dospělé a 20 lůžek pro děti. V roce 2016 došlo k rozšíření kapacity o pokoj pro ženy v tísní.

U osob, které jsou bez domova se zaměřují především na podporu při překonávání jejich obtížných životních situacích a také se je snaží podporovat v oblasti začleňování se do trhu práce a do společnosti. Klientům jsou nabízené pomocné služby například v *Azylovém domě sv. Jakuba* a také na *Noclehárně*. V roce 2006 bylo zřízeno danou organizací *Denní centrum pro osoby bez přístřeší* a v roce 2016 byl zřízen *Azylový dům pro ženy*.

Prostřednictvím služeb pro seniory a také pro zdravotně handicapované se organizace snaží o prodloužení jejich pobytu v přirozeném prostředí a o zachování kvality života i přes omezení, která přichází se stářím nebo onemocněním. Například od roku 2007 jsou terénní služby klientů poskytovány v jejich domácnostech *Charitní pečovatelskou službou* nebo *Stacionářem sv. Anežky České*, které poskytují služby seniorům s poruchami paměti (například z důvodu Alzheimerovi choroby). Také je seniorům nabízené ubytování a péče *Domovem se zvláštním režimem*.¹³³ Každoročně se Charita Beroun zapojuje do vytvoření Tříkrálové sbírky, která představuje největší dobročinnou sbírkovou akci. Získané peníze jsou použity na pomoc lidem v nouzi, a to

¹³² O nás. *Beroun.charita.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://beroun.charita.cz/o-nas/>

¹³³ Služby. *Beroun.charita.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://beroun.charita.cz/sluzby/>

prostřednictvím Charity Česká republika. V roce 2022 bylo vybráno celkem 139 266 546 Kč.¹³⁴ Charita Beroun propaguje svoje služby především na svých webových stránkách a také má vytvořený profil na Facebooku.

Ve výroční zprávě Charity Beroun se uvádí různé dotace a také příspěvky ze státního rozpočtu, z rozpočtu krajských a obecních úřadů za rok 2020. Například od Středočeského kraje dostali na denní stacionáře pro seniory 3 453 000 Kč, na domovy se zvláštním režimem 2 027 000 Kč nebo na terénní programy 2 309 000 Kč. Město Beroun poskytlo na denní stacionář pro seniory celkem 150 000 Kč a na charitativní běh 15 000 Kč. Od Ministerstva zdravotnictví získali celkem 60 000 Kč jako mimořádné odměny pro zdravotnické pracovníky v průběhu COVID-19. Následovaly také dotace například z operačního programu zaměstnanost na podporu vybraných druhů služeb sociální rehabilitace – zde šlo o částku 1 513 000 Kč. Celkem provozní dotace činily 30 293 000 Kč pro rok 2020. Níže jsou uvedeny v tabulkách výkazy zisku a ztráty za rok 2020.

Tabulka č. 8 - Výnosy Charity Beroun 2020

VÝNOSY (v tis. Kč)	Hlavní činnost	Vedlejší hospodářská činnost	Celkem
Tržby za vlastní výkony a zboží celkem	5 953	802	6 755
Provozní dotace celkem	29 254	1 040	30 294
Přijaté příspěvky	637	0	637
Tržby z prodeje majetku	0	0	0
Ostatní výnosy celkem	1 471	118	1 589
VÝNOSY CELKEM	37 315	1 960	39 275

Zdroj: vlastní zpracování (dle údajů z výroční zprávy Charity Beroun pro rok 2020)¹³⁵

¹³⁴ O sbírce. *Trikralovasbirka.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://www.trikralovasbirka.cz/o-sbirce/>

¹³⁵ Výroční zpráva 2020. *Beroun.charita.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://beroun.charita.cz/res/archive/009/005316.pdf?seek=1628590981>

Tabulka č. 9 - Náklady Charity Beroun 2020

NÁKLADY (v tis. Kč)	Hlavní činnost	Vedlejší hospodářská činnost	Celkem
Spotřebované nákupy a nakupované služby	8 423	463	8 886
Osobní náklady celkem	28 158	1 269	29 427
Daně a poplatky	25	2	27
Ostatní náklady	280	13	293
Odpisy, prodaný majetek, použití rezerv	427	0	427
Daň z příjmů	3	0	3
NÁKLADY CELKEM	37 316	1 747	39 063

Zdroj: vlastní zpracování (dle údajů z výroční zprávy Charity Beroun pro rok 2020)¹³⁶

Středisko komplexní sociální péče

Zakladatelem této obecně prospěšné společnosti je město Kladno. SKSP bylo založeno 26.9. 2001. Předmětem činnosti je poskytování komplexní sociální služby, dále zlepšování kvality života klientů a nabízení úlevy pečujícím rodinám, pomoci důchodcům a lidem s postižením nebo lidem, kteří jsou z důvodu nemoci či postižení dlouhodobě znevýhodněni. Posláním SKSP je také poskytnutí terénních a ambulancních sociálních služeb osobám, které se potýkají s nepříznivou sociální situací. Danými službami se snaží klienty podpořit v jejich přirozeném prostředí a podpořit je v samostatnosti či sociálním začleňování. Doplnkovou činností je pak výroba a podnájem nebytových prostor. Ředitelkou je Mgr. Libuše Homolková.

SKSP poskytuje terénní pečovatelskou službu v domácnosti klienta v předem stanoveném čase. Kapacitně se jedná u terénní formy o 700 klientů za rok. Také nabízejí ambulancní pečovatelskou službu – u té se kapacita pohybuje kolem 300 klientů za rok. U denního stacionáře se pak pohybují mezi 25-35 klienty za den. SKSP také nabízí bezplatné sociální poradenství, které má pomoci k řešení nepříznivé sociální situace. Také se zabývají společensko – vzdělávacími aktivitami, jako je například kladenská univerzita třetího věku, ve které se snaží nabízet vzdělávací programy seniorům a také osobám se

¹³⁶ Výroční zpráva 2020. *Beroun.charita.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://beroun.charita.cz/res/archive/009/005316.pdf?seek=1628590981>

zdravotním postižením. Studium probíhá dva roky a přednášky se konají jednou za dva týdny na dvě hodiny.¹³⁷

U pečovatelské služby se SKSP potýkají s klienty s chronickým onemocněním, s tělesným postižením, se zdravotním postižením a se seniory. Danou službou se snaží zajistit klientům pomoc při zvládání jejich běžných úkonů co se týče péče o sebe samé, také pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí stravy či chodu domácnosti.¹³⁸

U denního stacionáře se SKSP setkávají s klienty s chronickým onemocněním, zdravotním postižením a se seniory. Prostřednictvím této služby se snaží klientům pomoci s osobní hygienou, s běžnými úkony péče o vlastní osobu, se vzdělávacími a výchovnými činnostmi nebo pomoci při uplatňování klientových práv. Své služby nabízí denní stacionář každý všední den od 7:00 do 15:30 hodin.¹³⁹

V níže uvedené tabulce jsou uvedeny dotace, které SKSP v roce 2020 přijalo. Došlo k nedočerpání dotace na právní poradenství, která byla poskytnuta Statutárním městem Kladnem, a to ve výši 251 680 Kč. Bylo vráceno celkem 101 760 Kč a zbylá částka byla vyčerpána. Také došlo k nedočerpání dotace od MPSV, která činila 1 138 581 Kč. Částka ve výši 199,95 Kč byla vrácena a zbytek dotace byl vyčerpán.

Tabulka č. 10 - Přijaté dotace v roce 2020

Poskytovatel	Poskytnutá částka	Vratka
Statutární město Kladno	5 401 680 Kč	101 760 Kč
Humanitární fond Středočeského kraje	250 000 Kč	0 Kč
Krajský úřad Středočeského kraje	14 948 500 Kč	0 Kč
Ministerstvo práce a sociálních věcí	1 334 777 Kč	199,95 Kč
Celkem	21 934 957 Kč	101 959,95 Kč

Zdroj: vlastní zpracování (dle údajů z výroční zprávy SKSP pro rok 2020)¹⁴⁰

V následující tabulce jsou uvedeny přijaté dary SKSP v roce 2020. Celkově dosáhly výše 280 900,80 Kč. K roku 2020 SKSP vykazuje zisk ve výši 157 232,95 Kč. Sleva na

¹³⁷ O nás. *Skspkladno.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://www.skspkladno.cz/sksp-o-p-s/d-1021/p1=1004>

¹³⁸ Pečovatelská služba. *Skspkladno.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://www.skspkladno.cz/pecovatelska-sluzba/d-1001/p1=51>

¹³⁹ Denní stacionář. *Skspkladno.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://www.skspkladno.cz/denni-stacionar/d-1003/p1=56>

¹⁴⁰ Výroční zpráva 2020. *Skspkladno.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: https://www.skspkladno.cz/assets/File.ashx?id_org=200369&id_dokumenty=1028

dani, která byla uplatněna v daňovém přiznání za rok 2019 byla následně použita v roce 2020 v oblasti krytí mzdových nákladů. Částka činila 57 000 Kč.

Tabulka č. 11 - Přijaté dary v roce 2020

Poskytovatel	Částka	Komentář
Krajské ředitelství Policie ČR	118 809, 80 Kč	nepeněžní dar
Nadace Karel Komárek Family Foundation	100 000 Kč	finanční dar
Hokej Kladno s.r.o.	27 188 Kč	nepeněžní dar
Nadační fond Úsměv seniorům	9 990 Kč	nepeněžní dar
Komerční banka, a.s.	7 728 Kč	nepeněžní dar
Ing. Vojtěch Munzar	6 240 Kč	nepeněžní dar
Profiliving s.r.o.	5 000 Kč	finanční dar
Krajské ředitelství Policie ČR	3 350 Kč	nepeněžní dar
Nadační fond Veolia	2 000 Kč	nepeněžní dar
Pionýr a Aktivní Kladno	595 Kč	nepeněžní dar
Celkem	280 900,80 Kč	-

Zdroj: vlastní zpracování (dle údajů z výroční zprávy SKSP pro rok 2020)¹⁴¹

¹⁴¹ Výroční zpráva 2020. *Skspkladno.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: https://www.skspkladno.cz/assets/File.ashx?id_org=200369&id_dokumenty=1028

5 Terénní šetření

V praktické části diplomové práce bude proveden jak kvalitativní, tak i kvantitativní výzkum pro hlubší vhled do problematiky. V kvantitativním výzkumu dojde k zaměření na veřejný výzkum v podobě dotazníkového šetření s veřejností, aby bylo zjištěno, jak je společnost informována ohledně neziskových organizací, jaké mají povědomí o jejich aktivitách, poslání a financování, tedy celkově veřejný pohled na ně. Dále se bude praktická část zabývat kvalitativním šetřením, které bude obsahovat polostrukturované rozhovory, a to konkrétně se čtyřmi organizacemi – dvěma nestátními neziskovými organizacemi a dvěma příspěvkovými organizacemi.

5.1.1 Kvantitativní šetření

Podle doporučeného postupu profesora Miroslava Dismana¹⁴², autora publikace *Jak se vyrábí sociologická znalost* budou v následujících podkapitolách stanoveny jak teoretické, tak i pracovní hypotézy, dále pak bude představeno rozhodnutí o populaci a vzorku, pilotní studie a také předvýzkum. Nebude opomenuto ani rozhodnutí o technice sběru informací, či konstrukce nástrojů pro tento sběr a poté dojde k zaměření již na samotnou analýzu získaných dat terénního šetření kvantitativní části.

Pro zpracování kvantitativního šetření byly stanoveny celkem 4 výzkumné hypotézy, prostřednictvím kterých došlo k vytvoření samotného dotazníku. Po získání potřebných dat následovalo jejich podrobení se statistické analýze za účelem konečného vyhodnocení vybraných zkoumaných hypotéz.

Pro kvantitativní šetření byl formulován sociální problém a sice zjistit míru informovanosti veřejnosti ohledně nestátních neziskových organizací a také příspěvkových organizací v oblasti sociální péče o seniory se zaměřením na Středočeský kraj. K získání odpovědí na tuto rozsáhlou otázku byly zvoleny již zmíněné 4 výzkumné hypotézy, které budou níže představeny.

Formulace teoretické hypotézy zní takto:

Vyšší vzdělání ovlivňuje schopnost veřejnosti rozlišit od sebe pojmy nestátní nezisková organizace a příspěvková organizace, také vyšší vzdělání ovlivňuje schopnost veřejnosti

---

¹⁴² DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 2000, s. 120

rozlišit hlavní zdroj financování nestátních neziskových organizací, dále zkušenosti respondentů s nestátní neziskovou organizací ovlivňuje jejich důvěru v neziskový sektor a též typ pohlaví ovlivňuje využití služeb domova seniorů.

Nyní budou blíže představeny soubory pracovních hypotéz. Platnost těchto stanovených hypotéz bude v průběhu práce prověřena, a to především statistickým vyhodnocením a také prostřednictvím provedených výzkumů.

Hypotéza č. 1 – Vyšší vzdělání¹⁴³ ovlivňuje schopnost veřejnosti rozlišit od sebe pojmy nestátní nezisková organizace a příspěvková organizace.

H0: Vyšší vzdělání nemá vliv na schopnost veřejnosti rozlišit od sebe pojmy nestátní nezisková organizace a příspěvková organizace.

H1: Vyšší vzdělání má vliv na schopnost veřejnosti rozlišit od sebe pojmy nestátní nezisková organizace a příspěvková organizace.

Hypotéza č. 2 – Vyšší vzdělání ovlivňuje schopnost veřejnosti rozlišit hlavní zdroj financování nestátních neziskových organizací.

H0: Vyšší vzdělání nemá vliv na schopnost veřejnosti rozlišit hlavní zdroj financování nestátních neziskových organizací.

H1: Vyšší vzdělání má vliv na schopnost veřejnosti rozlišit hlavní zdroj financování nestátních neziskových organizací.

Hypotéza 3 - Zkušenost veřejnosti s nestátní neziskovou organizací ovlivňuje jejich důvěru v neziskový sektor.

H0: Zkušenost veřejnosti s nestátní neziskovou organizací nemá vliv na jejich důvěru v neziskový sektor.

H1: Zkušenost veřejnosti s nestátní neziskovou organizací má vliv na jejich důvěru v neziskový sektor.

---

¹⁴³ Pod pojmem *vyšší vzdělání* je obsaženo vysokoškolské vzdělání a vyšší odborné vzdělání.

Hypotéza 4 – Typ pohlaví ovlivňuje využití služeb domova seniorů

HO: Typ pohlaví nemá vliv na využití služeb domova seniorů.

H1: Typ pohlaví má vliv na využití služeb domova seniorů.

5.1.2 Rozhodnutí o populaci a vzorku

Cílovou skupinou pro dotazníky byla náhodně vybraná veřejnost, a to v okolí města Beroun, neboť se v nedalekém okolí tohoto místa vedly také rozhovory s příslušnými nestátními neziskovými organizacemi a příspěvkovými organizacemi pro kvalitativní šetření. Dotazníky byly prováděny jak s muži, tak ženami, mládeží i seniory různého věku. Otázky v dotazníku byly mířené jak na samotného respondenta, tak i na jeho prostředí – otázky tedy respondent vyplňoval vždy za sebe i za svoji rodinu. Pro kvantitativní šetření bylo rozdáno celkem 230 dotazníků.

5.1.3 Pilotní studie a předvýzkum

Před vlastním výzkumem v terénu byla provedena tzv. *pilotní studie*, která má, podle již zmíněného Miroslava Dismana za cíl vyzkoumat, zda – li je konkrétní požadovaná informace v populaci dosažitelná a jestli vůbec existuje.¹⁴⁴ Na základě pilotní studie došlo k otestování logičnosti a také srozumitelnosti kladených otázek pro veřejnost. Pro zmíněné otestování bylo rozdáno celkem 20 dotazníků, které byly s respondenty vyplněny na místě. Bylo využito nástroje přímého dotazování prostřednictvím nestandardizovaného rozhovoru.

Pro předvýzkum byli vybráni respondenti, které autorka práce zná ze svého blízkého okruhu přátel a také příslušníci rodiny. Na základě jejich zpětné vazby byly zjištěny chyby, co se týče formulace tří otázek a také ohledně dvou dotazů pro veřejnost.

5.1.4 Rozhodnutí o technice sběru informací

Dotazník byl pro kvantitativní šetření vybrán proto, že umožňuje sehnat potřebné informace od velkého množství respondentů poměrně snadno, a také v rychlém časovém úseku. Dotazníky byly zvoleny právě kvůli ekonomické, ale i časové výhodě.

---

¹⁴⁴ DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 2000, s. 121

5.1.5 Konstrukce nástrojů pro tento sběr

Jak již bylo řečeno, dotazníků bylo vytvořeno celkem 230 ks. Počet dotazníků použitelných pro kvantitativní šetření této práce činilo 200 ks, což je přibližně 87 %. Tyto dotazníky byly distribuovány ve městě Beroun, a to před budovou úřadu, dále pak na ulicích, kde bylo zpozorováno větší množství potenciálních respondentů. I zde bylo použito dotazování na místě s využitím nestandardizovaného rozhovoru.

Dotazník je rozdělen celkem na 7 tematických bloků. První blok se soustředil na dovednost veřejnosti rozlišit od sebe pojmy nestátní nezisková organizace a příspěvková organizace s přihlédnutím k jejich typu vzdělání. Druhý blok obsahoval dotazy ohledně výše poskytovaných darů nestátním neziskovým organizacím veřejností, a to ve spojitosti s jejich zkušeností s danou organizací. Třetí blok se zaměřil na otázku důvěry veřejnosti k neziskovému sektoru v souvislosti s jejich vlastní zkušeností s příspěvkovou organizací. Čtvrtý blok zkoumal zkušenost veřejnosti s nestátní neziskovou organizací a vliv této zkušenosti na jejich důvěru v neziskový sektor. Šestý blok se týkal příspěvkových organizací a sedmý blok byl orientovaný na identifikační otázky ohledně respondentů daného výzkumu.

Dotazník obsahoval celkem 18 výzkumných otázek a 5 identifikačních otázek. Prvních 9 otázek se soustředilo na povědomí veřejnosti ohledně nestátních neziskových organizací a dalších 9 otázek bylo mířeno na povědomí veřejnosti ohledně příspěvkových organizací. V dotazníku byly využity jak otevřené, tak i uzavřené a polouzavřené otázky. Oficiální dotazník je součástí přílohy diplomové práce.

Získané odpovědi byly analyzovány a poté bylo provedeno testování pomocí statistické analýzy ke konečnému vyhodnocení zvolených hypotéz. Kvantitativní šetření pro práci bylo provedeno v období od 05. 11. 2021 do 26. 11. 2021.

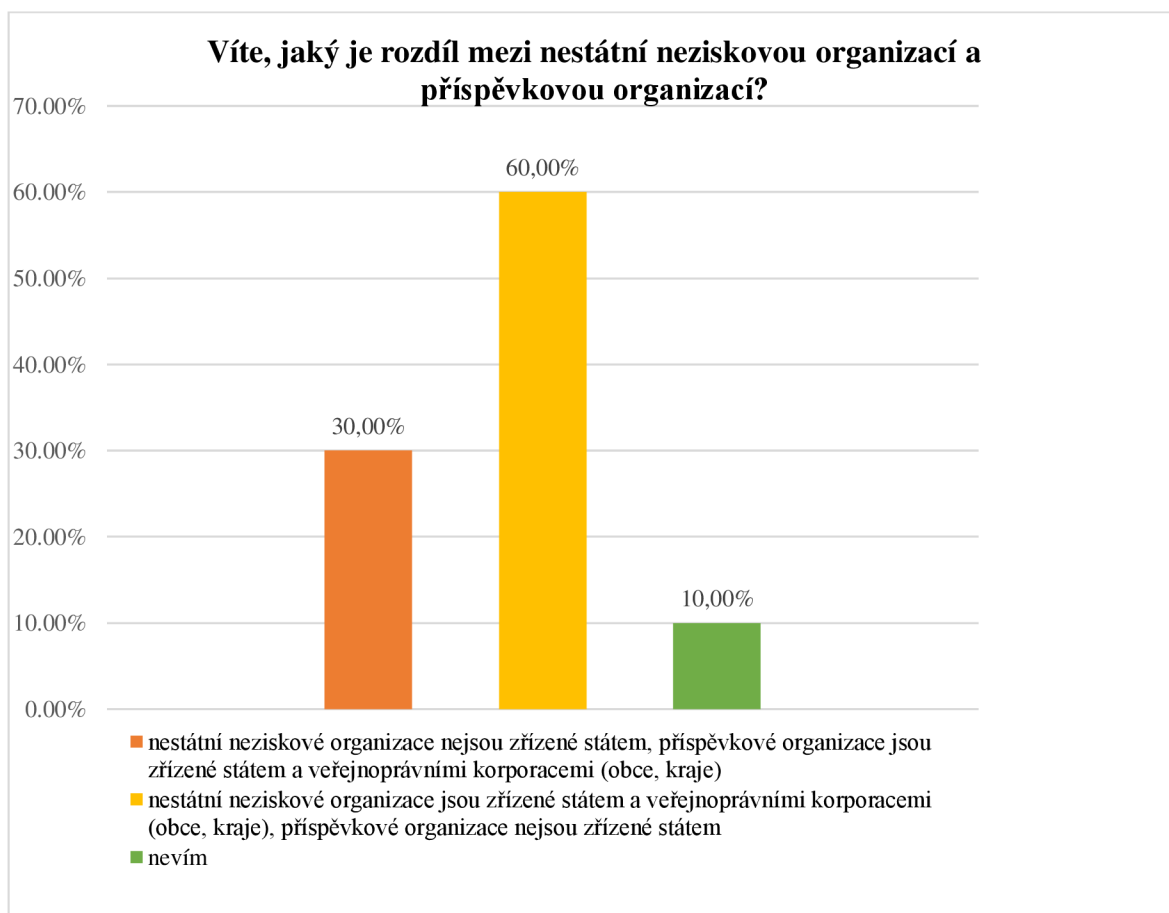
5.1.6 Analýza získaných dat terénního šetření kvantitativní části

V následující části budou zanalyzovaná data pro každou položenou otázku v dotazníku. Výsledná data budou podložena grafickým znázorněním pro lepší představu získaných údajů. Po již zmíněném zanalyzování bude provedeno testování zvolených hypotéz a na závěr budou veškerá data získaná terénním šetřením shrnuta a zhodnocena. Zmíněný dotazník je uveden v příloze diplomové práce.

1. Víte, jaký je rozdíl mezi nestátní neziskovou organizací a příspěvkovou organizací?

Na tuto otázku odpovědělo nesprávně celkem 60 % lidí, což je v přepočtu 120 lidí. Jejich nesprávná odpověď byla, že nestátní neziskové organizace jsou zřízené státem a veřejnoprávními korporacemi (obce, kraje), příspěvkové organizace nejsou zřízené státem. Dalších 30 % respondentů si vybralo odpověď, která je správná, tedy, že nestátní neziskové organizace nejsou zřízené státem, příspěvkové organizace jsou zřízené státem a veřejnoprávními korporacemi (obce, kraje). Těchto 30 % představovalo celkem 60 lidí. Zbylých 10 % respondentů, tedy 20 lidí, si vybralo možnost odpovědět *nevím*. Co se týče znalosti pojmů – zde lze zpozorovat negativní skutečnost, kdy více než polovina respondentů uvedla nesprávnou odpověď. Lze tedy konstatovat, že míra informovanosti většiny dotazovaných ohledně neziskového sektoru je nedostatečná.

Graf č. 3 - Víte, jaký je rozdíl mezi nestátní neziskovou organizací a příspěvkovou organizací?

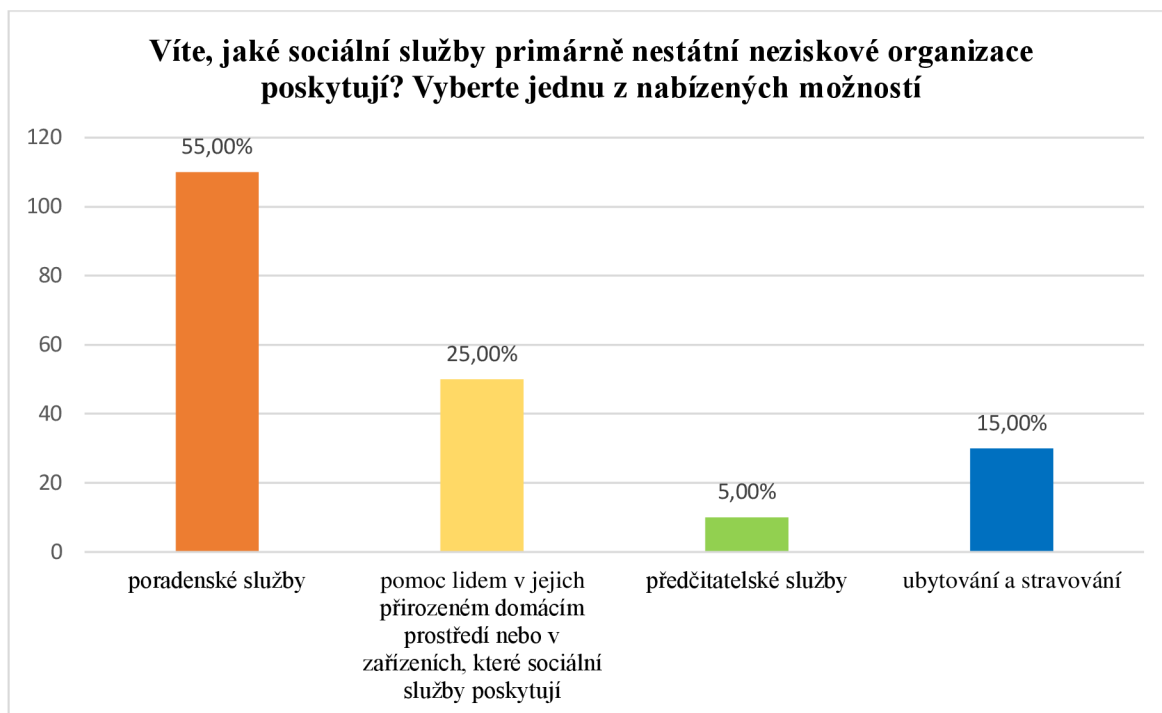

Zdroj: Vlastní zpracování

**2. Víte, jaké sociální služby primárně nestátní neziskové organizace poskytují?
Vyberte jednu z nabízených možností.**

Na dotaz, zda – li respondenti znají služby, které nestátní neziskové organizace primárně poskytují, odpovědělo celkem 55 % lidí (110 respondentů), že si myslí, že se jedná o služby poradenské. Druhé největší procento respondentů odpovědělo, že si myslí, že se jedná o pomoc lidem v jejich přirozeném prostředí. Tuto odpověď si vybralo celkem 25 % lidí, tedy 50 respondentů. O něco méně procent dotazovaných si zvolilo odpověď *ubytování a stravování* – danou možnost si zvolilo 15 % lidí, což je v přepočtu 30 respondentů. V poslední řadě si 5 % dotazovaných, tedy 10 lidí myslelo, že primárními službami jsou předčitatelské služby. Nikdo z respondentů si nevybral možnost odpovědi *nevím*. Lze tedy říct, že více, jak polovina respondentů považuje za služby primárně poskytované danými organizacemi služby poradenské a hned poté pomoc lidem, ať už v jejich přirozeném prostředí nebo v zařízeních k tomu uzpůsobených. I přesto, že pomoc lidem v přirozeném prostředí nebo v určených zařízeních vychází z podstaty sociálních služeb, nebyla tato odpověď většinou respondentů vybrána.

Graf č. 4 – Víte, jaké sociální služby primárně nestátní neziskové organizace poskytují? Vyberte jednu z nabízených možností.

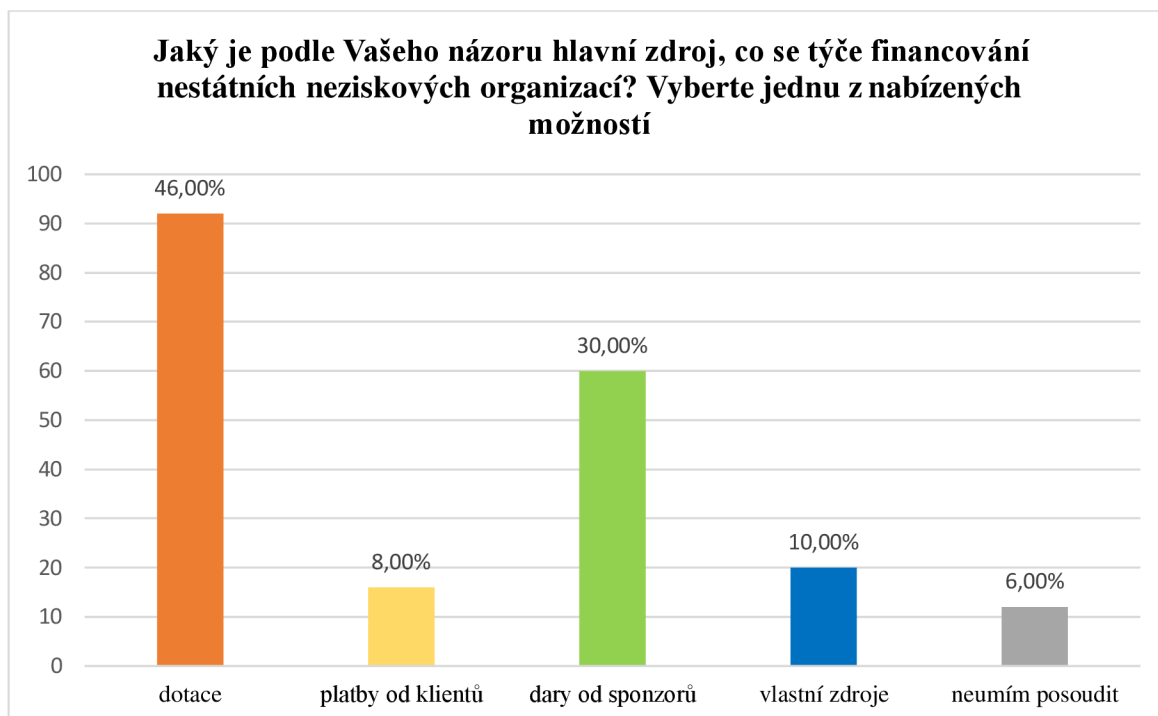
Zdroj: Vlastní zpracování

3. Jaký je podle Vašeho názoru hlavní zdroj, co se týče financování nestátních neziskových organizací? Vyberte jednu z nabízených možností.

Na otázku ohledně financování nestátních neziskových organizací se respondenti rozdělili hned do několika různých skupin, počtem však celkem blízkých. Každá možnost odpovědi měla vcelku podobné rozložení respondentů, tudíž lze konstatovat, že dotazovaní vnímali všechny dané odpovědi za správné.

Nejvíce respondentů si zvolilo odpověď *dotace*. Tuto správnou odpověď si vybralo celkem 46 % respondentů, což představuje 92 lidí. Druhou nejčastěji volenou odpovědí byly *dary od sponzorů* s 30 % dotazovaných, tedy 60 lidí. Následovalo 10 % respondentů představující 20 lidí s výběrem odpovědi *vlastní zdroje*. Poté došlo k rozdělení na 8 % a 6 %, což je velmi malý rozdíl v počtu dotazovaných. Zmíněných 8 % lidí, tedy 16 respondentů zvolilo *platby od klientů* a zbylých 6 % (12 lidí) si vybralo variantu *neumím posoudit*. Lze tedy předpokládat, že většina klientů zvolí za hlavní zdroj financování dotace, protože je v médiích tento způsob financování často zmiňován.

Graf č. 5 – Jaký je podle Vašeho názoru hlavní zdroj, co se týče financování nestátních neziskových organizací? Vyberte jednu z nabízených možností.

Zdroj: Vlastní zpracování

4. Znáte ve svém okolí nestátní neziskovou organizaci zabývající se péčí o seniory?

U 57 % dotazovaných bylo zjištěno, že neznají ve svém okolí nestátní neziskovou organizaci. V přepočtu se jedná o 114 lidí. Menší procento lidí si není zcela jisto, ale myslí si, že nezná nestátní neziskovou organizaci ve svém okolí. Toto procento lidí, tedy 25 % představuje celkem 50 dotazovaných. Nejmenší zastoupené procento respondentů představuje 18 %, tedy 36 lidí, kteří odpověděli, že si myslí, že znají ve svém okolí nestátní neziskovou organizaci. Nikdo z respondentů si nevybral možnost odpovědi *ano, znám*, proto k dané otázce není uveden graf, který by mohl zmíněnou otázku procentuálně vyjádřit.

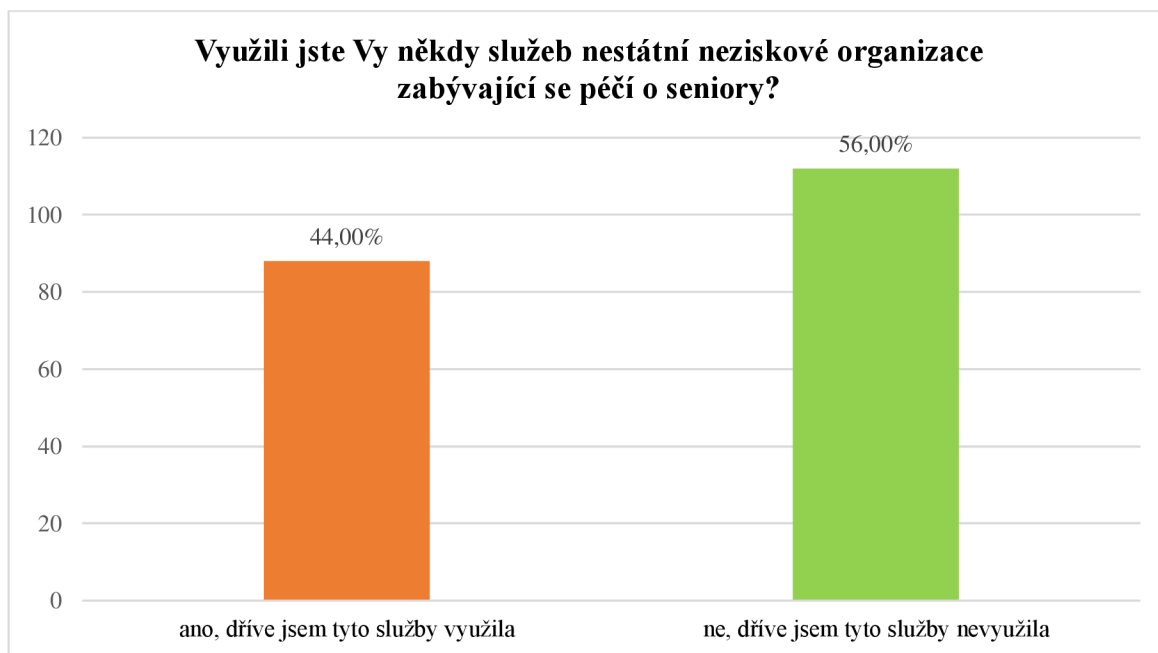
Zde lze poukázat na fakt, že velká většina respondentů nezná ve svém okolí nestátní neziskovou organizaci, z čehož lze usuzovat, že nabídka sociálních služeb ve Středočeském kraji těmito organizacemi není dostatečně zastoupena, a proto respondenti o této službě ani neuvažovali a řešili své potřeby jinými způsoby.

5. Využili jste Vy někdy služeb nestátní neziskové organizace zabývající se péčí o seniory?

Tato otázka byla považována za důležitou pro dotázání veřejnosti především proto, že souvisí s hypotézami, které byly zvoleny na začátku praktické části pro kvantitativní šetření. Aby došlo ke zjištění části odpovědi na jednu ze čtyř hypotéz, bylo důležité mimo jiné tuto otázku do dotazníku zařadit.

Celkem 56 % respondentů uvedlo, že dříve služby nestátních neziskových organizací nevyužilo. Toto procento představuje 112 lidí. Zbýlých 44 % (88 lidí) naopak potvrdilo, že dříve služby nestátních neziskových organizací využilo.

Graf č. 6 – Využili jste Vy někdy služeb nestátní neziskové organizace zabývající se péčí o seniory?

Zdroj: Vlastní zpracování

6. Jak ovlivnila Vaše osobní zkušenost s nestátní neziskovou organizací výši Vašich finančních příspěvků?

Z předchozí otázky bylo zjištěno, že 44 % (88) respondentů mají s danými organizacemi zkušenost, zatímco 56 % (112) respondentů zkušenost nemá. Ze skupiny respondentů, která měla zkušenost uvedlo 60,23 % (53) lidí, že na základě jejich

zkušenosti začali nestátním neziskovým organizacím přispívat. Ze stejné skupiny dalších 23,86 % (21) lidí uvedlo, že na základě zkušenosti začali přispívat více, než dříve a 15,91 % (14) lidí potvrdilo, že i přes danou zkušenost nepřispívají.

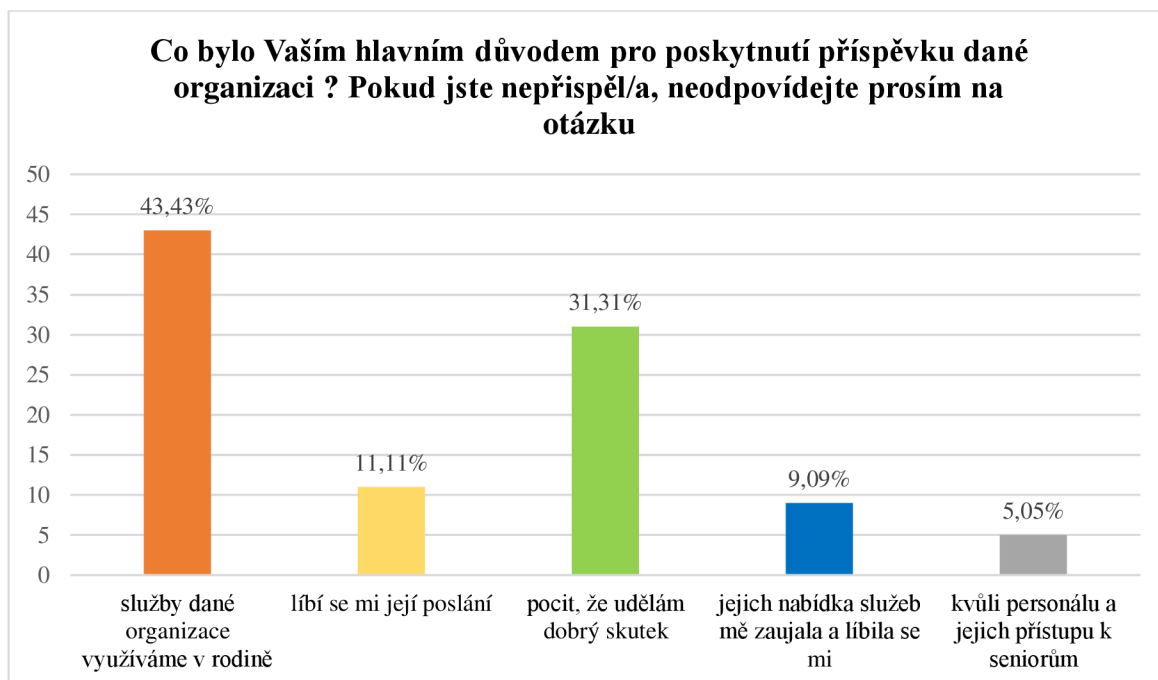
Ze skupiny respondentů, která uvedla, že neměla zkušenost bylo celkem 77,68 % (87) lidí, kteří daným organizacím vůbec nepřispívají a zbylých 22,32 % (25) lidí potvrdilo, že i když zkušenost nemají, tak přispívají. Lze tedy předpokládat, že respondenti bez zkušenosti začali přispívat například proto, že chtěli udělat něco dobrého pro své okolí nebo také proto, že je zaujala nabídka jejich služeb a chtěli je podpořit.

**7. Co bylo Vaším hlavním důvodem pro poskytnutí příspěvku dané organizaci?
Pokud jste nepřispěl/a, neodpovídejte prosím na otázku**

Na tuto otázku neodpovědělo 101 lidí (50,5 %) z celkových 200 respondentů. Důvodem byla situace, kdy tito respondenti v předchozí otázce uvedlo, že nepřispívají daným organizacím, tudíž nemohli odpovědět ani na tuto navazující otázku. Proto se zde vyhodnocují odpovědi 99 respondentů, kteří představují 100 %.

Celkem 43,43 % dotazovaných uvedlo, že jejich hlavním důvodem pro poskytnutí příspěvku dané organizaci byla situace, kdy služby dané organizace využívají v rodině. V přepočtu se jedná o 43 lidí. Druhé největší procento lidí, tedy 31,31 % (31 lidí) si vybralo jako důvod pocit, že díky poskytnutému příspěvku udělají dobrý skutek. Následně 5,05 % respondentů přispělo dané organizaci především kvůli personálu a jejich přístupu k seniorům. Zde se jednalo celkem o 5 lidí. Následně 9,09 % (9 respondentů) přispělo dané organizaci především kvůli nabídce služeb, která se jim líbila. Nakonec zbylých 11,11 % dotazovaných uvedlo, že se jim líbilo poslání dané organizace. Zde se jedná celkem o 11 lidí.

Graf č. 7 – Co bylo Vaším hlavním důvodem pro poskytnutí příspěvku dané organizaci? Pokud jste nepřispěl/a, neodpovídejte prosím na otázku.

Zdroj: Vlastní zpracování

8. Pokud jste nepřispěl/a dané organizaci, co by bylo primárně zapotřebí pro posílení Vaší důvěry? V případě, že jste přispěl/a, neodpovídejte prosím na otázku

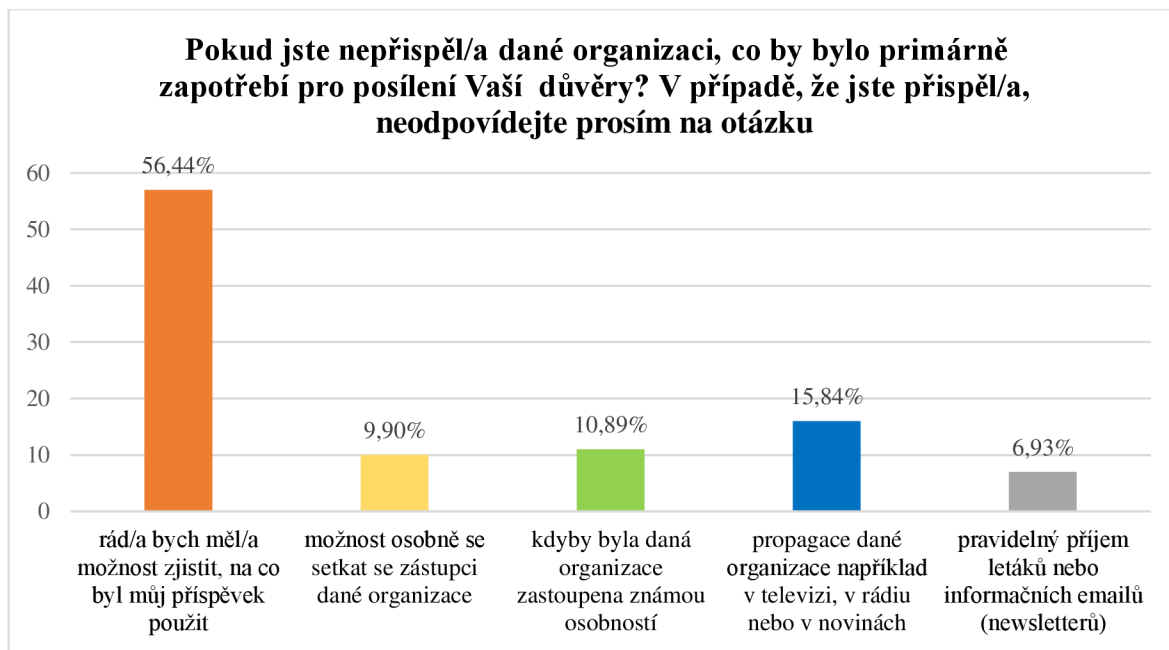
Na tuto otázku neodpovědělo 99 lidí (49,5 %) z celkových 200 respondentů. Důvodem byla situace, kdy tito respondenti v otázce č. 6 uvedli, že přispívají daným organizacím, tudíž nemohli odpovědět na tuto otázku. Proto se zde vyhodnocují odpovědi 101 respondentů, kteří představují 100 %.

Celkem 56,44 % respondentů uvedlo, že pro posílení jejich důvěry v danou organizaci by měli rádi možnost zjistit, na co byl jejich příspěvek použit. V přepočtu se jedná o 57 lidí. Následně 9,90 % lidí (10 respondentů) potvrdilo, že by jim pomohla možnost osobně se setkat se zástupci dané organizace. Dále 10,89 %, tedy 11 lidí vybralo jako možnost pro posílení jejich důvěry, kdyby byla daná organizace zastoupena známou osobností. Poté 15,84 % dotazovaných (16 lidí) si vybralo možnost propagace dané organizace například v televizi, v rádiu nebo v novinách. Zbýlých 6,93 % respondentů uvedlo, že by jim pomohl pravidelný příjem letáků nebo informačních emailů (newsletterů). Zde se jedná o celkem 7 lidí. Z uvedených výsledků lze vyčíst, že více prostředků by organizace mohly získat na

základě větší informovanosti veřejnosti o tom, na co bude jejich příspěvek použit, případně se více zaměřit na propagaci v televizi nebo rádiu.

Graf č. 8 – Pokud jste nepřispěl/a dané organizaci, co by bylo primárně zapotřebí pro posílení Vaší důvěry? V případě, že jste přispěl/a, neodpovídejte prosím na otázku.

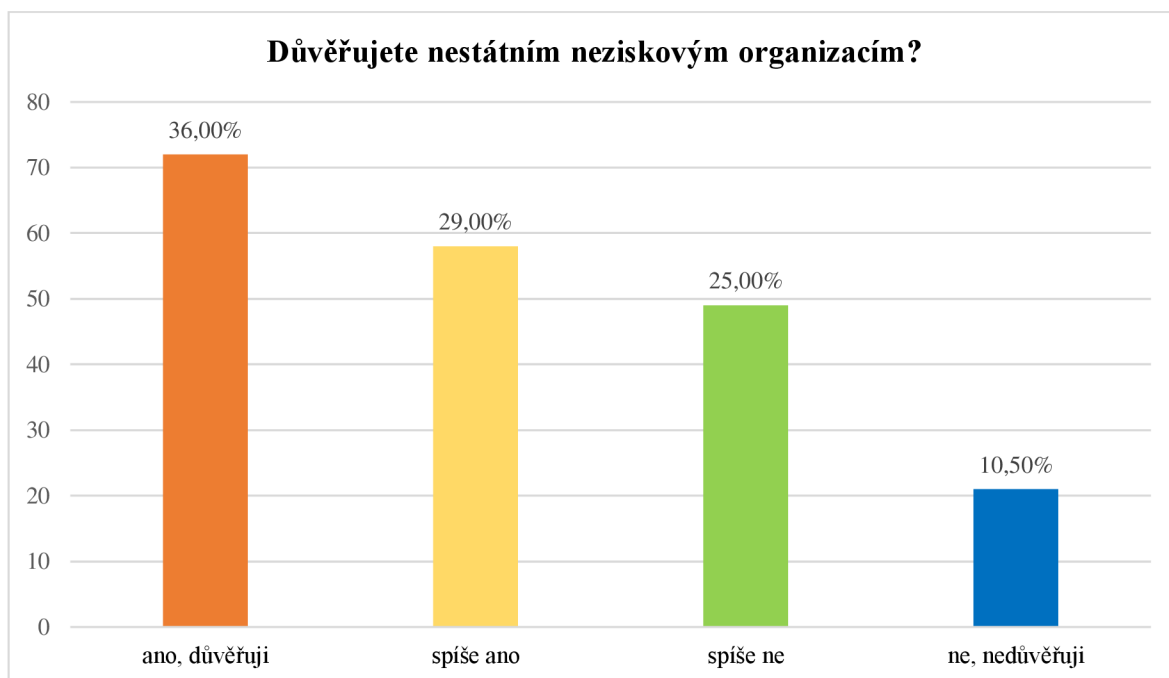

Zdroj: Vlastní zpracování

9. Důvěřujete nestátním neziskovým organizacím?

Důvěru v nestátní neziskové organizace má celkem 36 % respondentů (72 lidí). Dotazovaných, kteří si vybrali jako odpověď spíše ano, bylo 29 %, tedy 58 lidí. Následných 24,5 % respondentů uvedlo, že spíše nedůvěřují nestátním neziskovým organizacím, což představovalo 49 lidí. V poslední řadě zbylých 10,5 % respondentů (21 lidí) potvrdilo, že daným organizacím nedůvěřují. Pozitivním zjištěním byla vcelku vysoká důvěra respondentů v neziskový sektor, neboť k dané důvěře dochází u jejich nadpoloviční většiny. Lze se domnívat, že k dané důvěře dospěli například samotným využitím daných služeb, případně zkušeností, kterou mohli mít jejich příbuzní či sousedi v okolí.

Graf č. 9 – Důvěřujete nestátním neziskovým organizacím?

Zdroj: Vlastní zpracování

Jelikož v kvalitativním výzkumu praktické části diplomové práce budou vedeny rozhovory jak s nestátními neziskovými organizacemi, tak i s příspěvkovými organizacemi, bylo potřeba, aby dotazník obsahoval také otázky ohledně příspěvkových organizací. Proto je část otázek v dotazníku zaměřena na nestátní neziskové organizace a druhá část na příspěvkové organizace. Aby respondenti lépe pochopili, kde v dotazníku dochází k přechodu z jednoho typu otázek na druhý, byla zvolena níže uvedená věta, kde se daná změna uvádí.

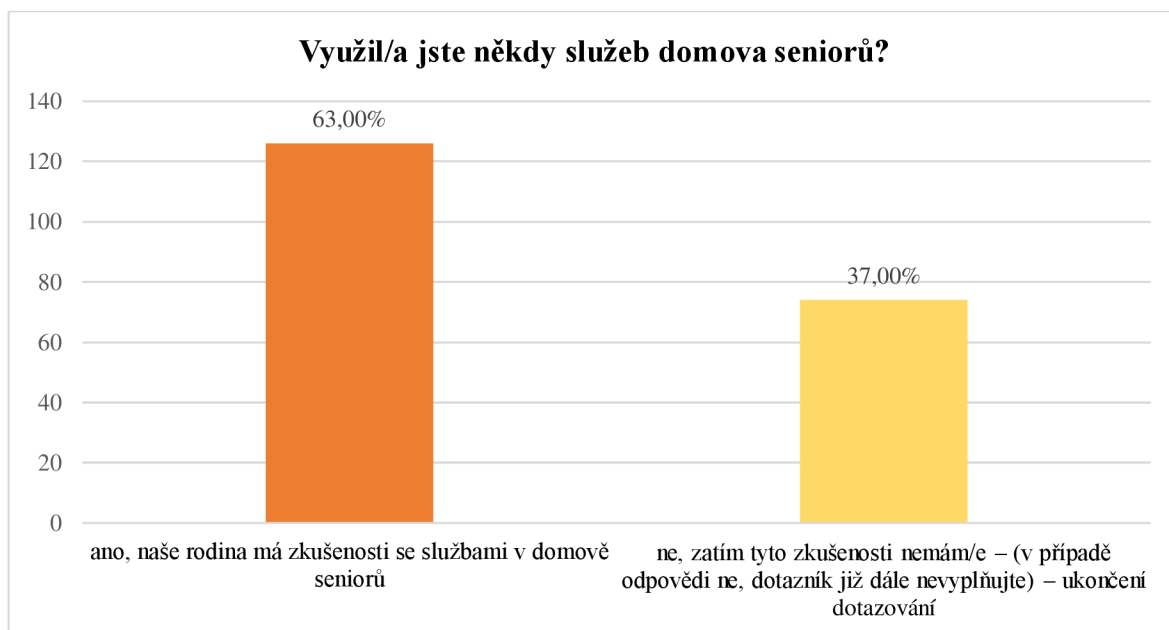
Nyní budou následovat otázky ohledně příspěvkových organizací

1. Využil/a jste někdy služeb domova seniorů?

První otázka týkající se příspěvkových organizací byla zvolena jako otázka filtrační, neboť zde bylo důležité od sebe oddělit respondenty, kteří s danou organizací zkušenosti mají, od těch, kteří ji nemají. Dotazovaní bez zkušenosti s příspěvkovou organizací druhou část dotazníku již nevyplňovali.

Ze všech dotazovaných respondentů odpovědělo 63 % respondentů, že zkušenost s domovem seniorů (tedy s příspěvkovou organizací) mají, tudíž na druhou část dotazníku odpovídalo dále 126 lidí. Zbylých 37 % respondentů, tedy 74 lidí uvedlo, že zkušenost s daným typem organizace nemají, proto pro ně bylo další dotazování ukončeno a vyhodnoceno. V dalších dotazech se tedy budou vyhodnocovat odpovědi 126 respondentů, kteří budou představovat 100 %.

Graf č. 10 – Využil/a jste někdy služeb domova seniorů?

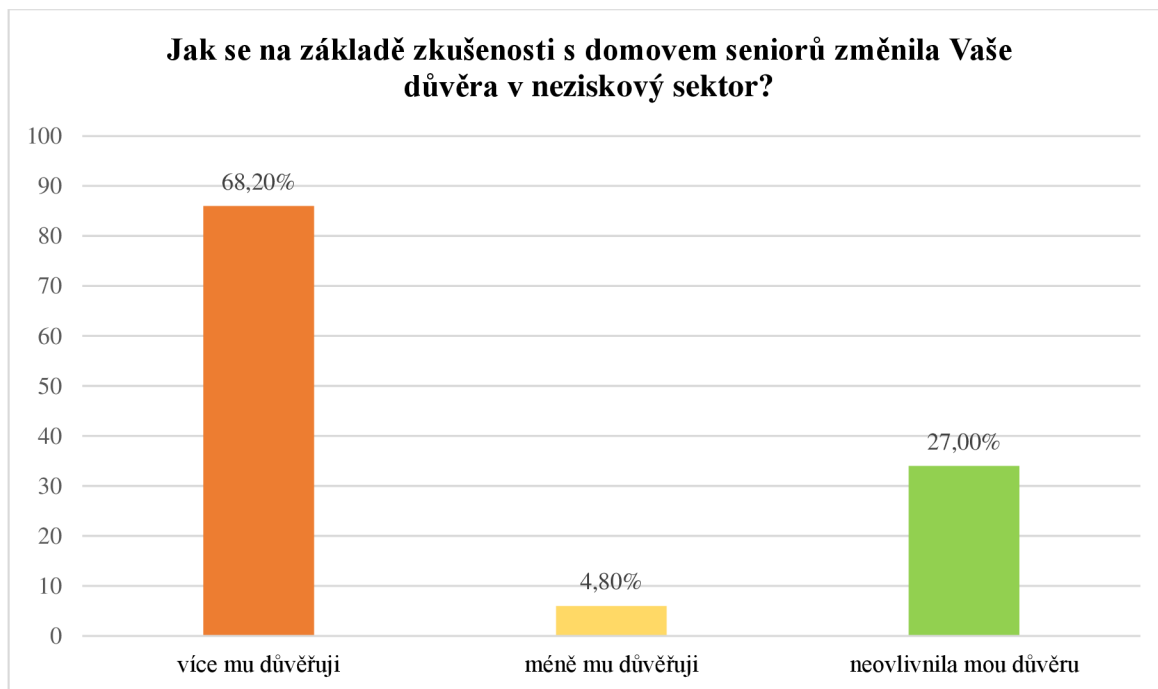
Zdroj: Vlastní zpracování

2. Jak se na základě zkušenosti s domovem seniorů změnila Vaše důvěra v neziskový sektor?

Celkem 68,2 % respondentů, tedy 86 lidí uvedlo, že díky zkušenosti s domovem seniorů více neziskovému sektoru důvěřují. Následných 27 %, což je 34 lidí sdělilo, že daná zkušenost jejich důvěru v neziskový sektor nijak neovlivnila, tudíž lze předpokládat, že jejich názor na neziskový sektor zůstává stále stejný i po zkušenosti. Zbylých 4,8 % dotazovaných si pro odpověď vybralo variantu, kdy díky dané zkušenosti začali neziskovému sektoru méně důvěřovat. Těchto 4,8 % představuje 6 lidí. Na tomto místě lze poukázat na pozitivní skutečnost, kdy se díky osobní zkušenosti respondentů zvýšila jejich

důvěra v neziskový sektor, tudíž lze předpokládat, že služby, které domovy seniorů poskytují jsou podle respondentů ve Středočeském kraji na dobré úrovni.

Graf č. 11 – Jak se na základě zkušenosti s domovem seniorů změnila Vaše důvěra v neziskový sektor?

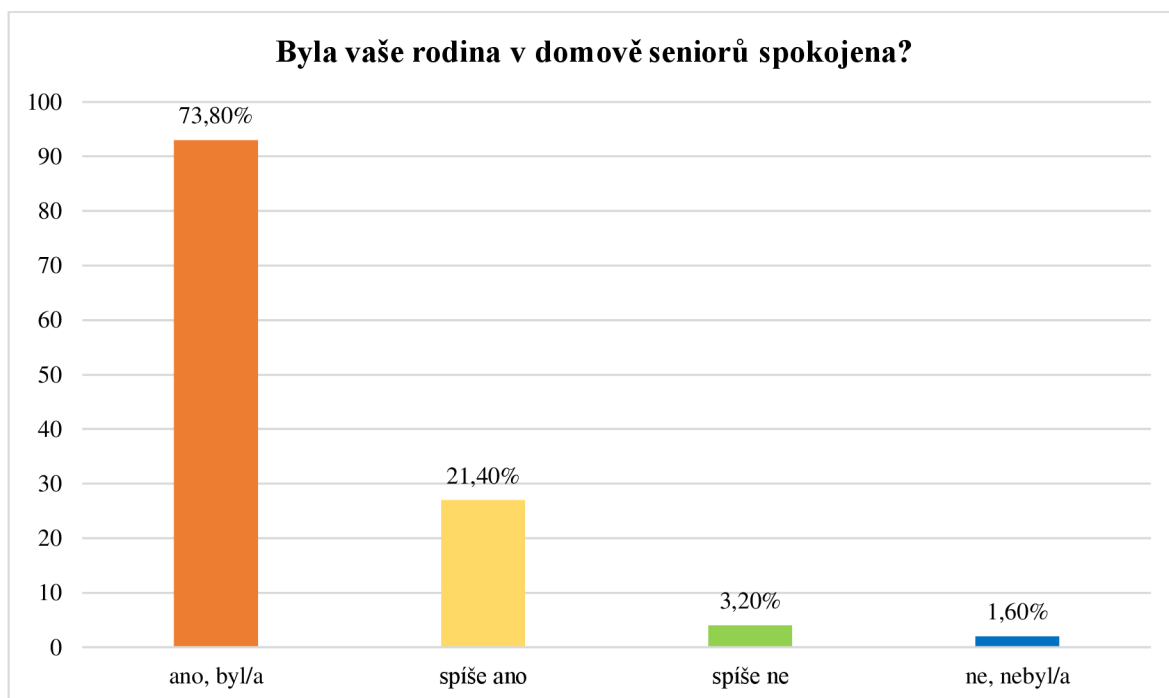

Zdroj: Vlastní zpracování

3. Byla vaše rodina v domově seniorů spokojena?

U tohoto dotazu většina respondentů odpověděla, že jejich rodina byla v domově seniorů spokojena. Odpovědělo tak celkem 73,8 % respondentů, tedy 93 lidí. Druhé největší procento dotazovaných odpovědělo, že jejich rodina byla spíše spokojena. Zde se jednalo o 21,4 %, což je 27 lidí. Na základě toho, že tyto dvě odpovědi měli největší zastoupení v počtu respondentů lze usoudit, že 95,2 % dotazovaných bylo v domově seniorů spokojeno. Následně 3,2 % dotazovaných (4 lidi) uvedlo, že spokojeni spíše nebyli a zbylých 1,3 % respondentů (2 lidi) spokojeni nebyli.

Graf č. 12 – Byla vaše rodina v domově seniorů spokojena?

Zdroj: Vlastní zpracování

**4. Vyberte z níže uvedených možností, proč nebyla Vaše rodina spokojena.
Pokud spokojena byla, neodpovídejte prosím na otázku**

Jelikož v předchozí otázce bylo po sečtení procent celkem 95,2 % spokojených (120 lidí), odpovídalo na tuto otázku pouze 4,5 % respondentů, což je 6 lidí. Polovina respondentů, tedy 50 % odpovědělo, že nebylo v domově seniorů spokojeno se stravou. Toto procento představuje 3 lidi. Dalších 33,3 % dotazovaných, tedy 2 lidi uvedli, že nebyli spokojeni s ubytováním a pouze 16,7 %, tedy 1 člověk uvedl, že nebyl spokojený s volnočasovými aktivitami. Z výše uvedeného lze usoudit, že velké procento respondentů považuje zdravotní péči a další poskytované služby na dobré úrovni, jelikož tyto dvě možné odpovědi nebyly nikým vybrány. Pouze velmi malé procento respondentů si stěžovalo na stravu, ubytování a aktivity. Jelikož si nikdo z respondentů nevybral možnost odpovědi *sociální péče*, *zdravotní péče* a *jiné*, není k dané otázce uveden graf, který by mohl zmíněnou otázku procentuálně vyjádřit.

5. Byli jste ve vaší rodině spokojeni s ošetrovatelskou péčí, která vám byla poskytnuta pracovníky sociálních služeb?

Na danou otázku odpovědělo celkem 75,4 % respondentů (95 lidí), že byli s ošetrovatelskou péčí v domově seniorů velmi spokojeni. Zbýlých 24,6 % dotazovaných, tedy 31 lidí uvedlo, že s ošetrovatelskou péčí spokojeni vcelku byli. Lze tedy konstatovat, že měli všichni respondenti s ošetrovatelskou péčí dobré zkušenosti a že je tedy nabízena na kvalitní úrovni. Nikdo z respondentů si totiž nevybral odpověď *byli jsme nespokojeni a ne, byli jsme velmi nespokojeni*, proto k dané otázce není uveden graf, který by mohl zmíněnou otázku procentuálně vyjádřit.

6. Pokud jste byli nespokojeni, uveďte prosím, co se vaší rodině nelíbilo:

Vzhledem k tomu, že v předchozí otázce nikdo z respondentů neodpověděl negativně, tedy, že nikdo nebyl s ošetrovatelskou péčí nespokojen, je zde logické, že nikdo z dotazovaných se k této otázce nevyjádřil. Na tomto místě lze poukázat na kladnou skutečnost, že dle dotazovaných se ošetrovatelská péče pohybuje na velmi dobré úrovni, neboť jsou s ní všichni dotazovaní respondenti spokojeni. Jelikož na otázku nikdo neodpověděl, není zde vyobrazen žádný graf.

7. Jak jste byli v domově seniorů spokojeni s nabídkou volnočasových aktivit?

Celkem 62,7 % respondentů (79 lidí) bylo s nabídkou volnočasových aktivit velmi spokojeno, dalších 36,5 % dotazovaných (46 lidí) pak uvedlo, že byli spokojeni a pouze 0,8 %, tedy 1 člověk uvedl, že nebyl spokojen. Nikdo z respondentů neuvedl, že by byl velmi nespokojen, proto ani zde není příslušný graf uveden.

Lze považovat za velmi pozitivní situaci, kdy byli skoro všichni respondenti pouze s jednou výjimkou spokojeni s nabídkou volnočasových aktivit, neboť považuje volnočasové aktivity pro seniory za jeden z důležitých faktorů pro jejich spokojený osobní, ale i společenský život v domově seniorů.

8. Kolikrát týdně byla v domově seniorů organizovaná volnočasová aktivita?

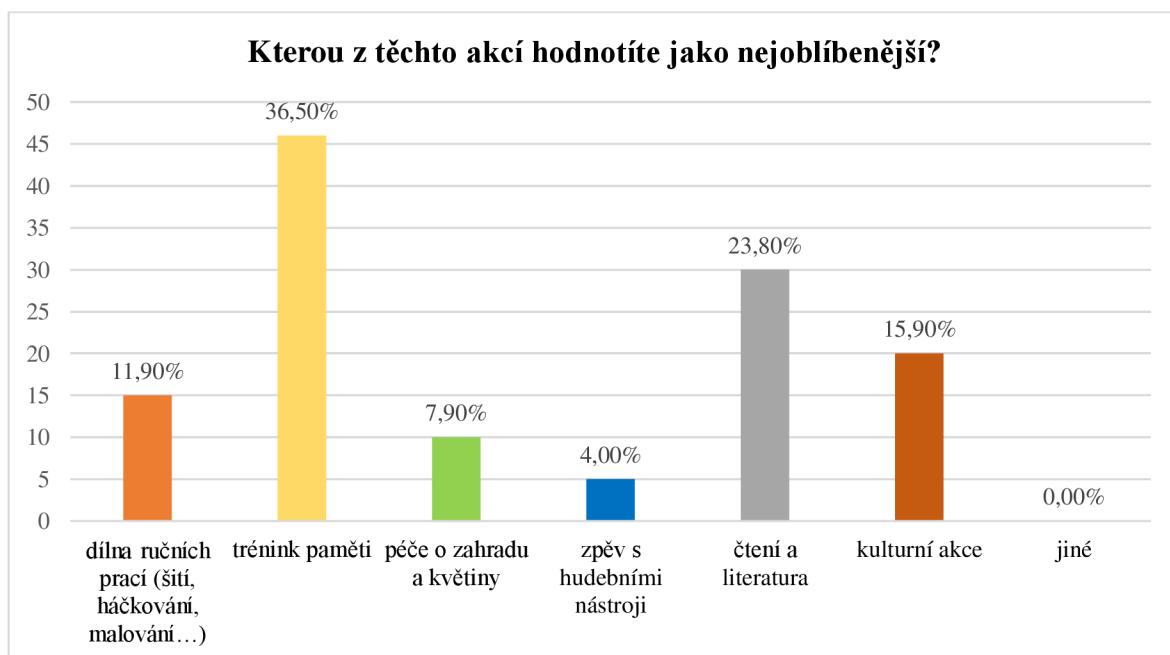
Většina respondentů potvrdila, že se aktivita v domově seniorů konala 3-4 x týdně. Odpovědělo tak 76,2 % dotazovaných, což je 96 lidí. Zbýlých 23,8 % respondentů (30 lidí) uvedlo, že se společné aktivity konaly 1-2 x týdně. Nikdo z dotazovaných nevěděl, že by se dané aktivity konali 5 x a více za týden.

9. Kterou z těchto aktivit hodnotíte jako nejoblíbenější?

Nejvíce respondentů, tedy 36,5 % dotazovaných (46 lidí) uvedlo, že jejich nejoblíbenější aktivitou je trénink paměti. Dalších 23,8 % respondentů si vybralo za nejoblíbenější aktivitu čtení. Toto procento představuje 30 lidí. Následně 15,9 % respondentů (20 lidí) si vybralo kulturní akce, u 11,9 % dotazovaných (15 lidí) byla za nejoblíbenější vybrána dílna ručních prací (šití, háčkování, malování...). Celkem 7,9 % respondentů (10 lidí) si vybralo péči o zahradu a květiny a v poslední řadě 4 % dotazovaných (5 lidí) zpěv s hudebními nástroji.

Na tomto místě lze poukázat na zajímavý výsledek, tedy, že trénink paměti je považován za nejoblíbenější činnost, což považuje za důsledek toho, že tato aktivita je prováděna zábavnou a společenskou herní formou.

Graf č. 13 – Kterou z těchto aktivit hodnotíte jako nejoblíbenější?

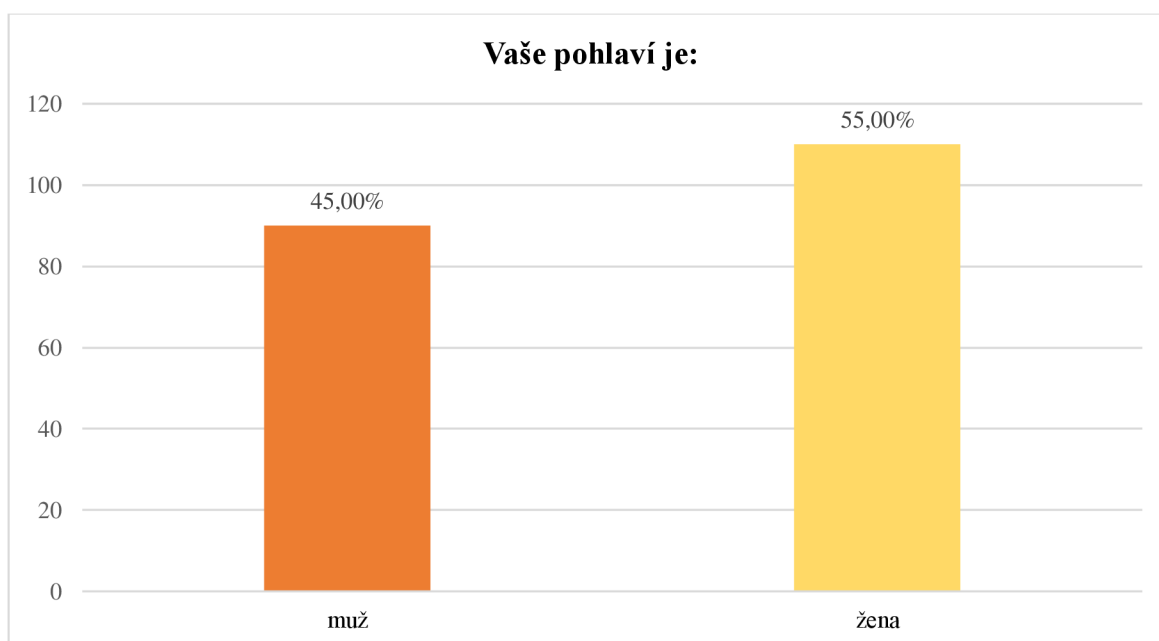
Zdroj: Vlastní zpracování

Nyní bude následovat vyhodnocení identifikačních otázek, které byly zařazeny na konec dotazníku. Daných identifikačních otázek je celkem 5 a zahrnují pohlaví, věk, nejvyšší dosažené vzdělání, sociální postavení a sektor, ve kterém respondenti pracují.

10. Vaše pohlaví je:

Dotazník vyplnilo celkem 200 respondentů. Z jejich počtu bylo zjištěno, že 55 % dotazovaných (110 lidí) byly ženy a 45 % dotazovaných (90 lidí) byli muži.

Graf č. 14 – Vaše pohlaví je:

Zdroj: Vlastní zpracování

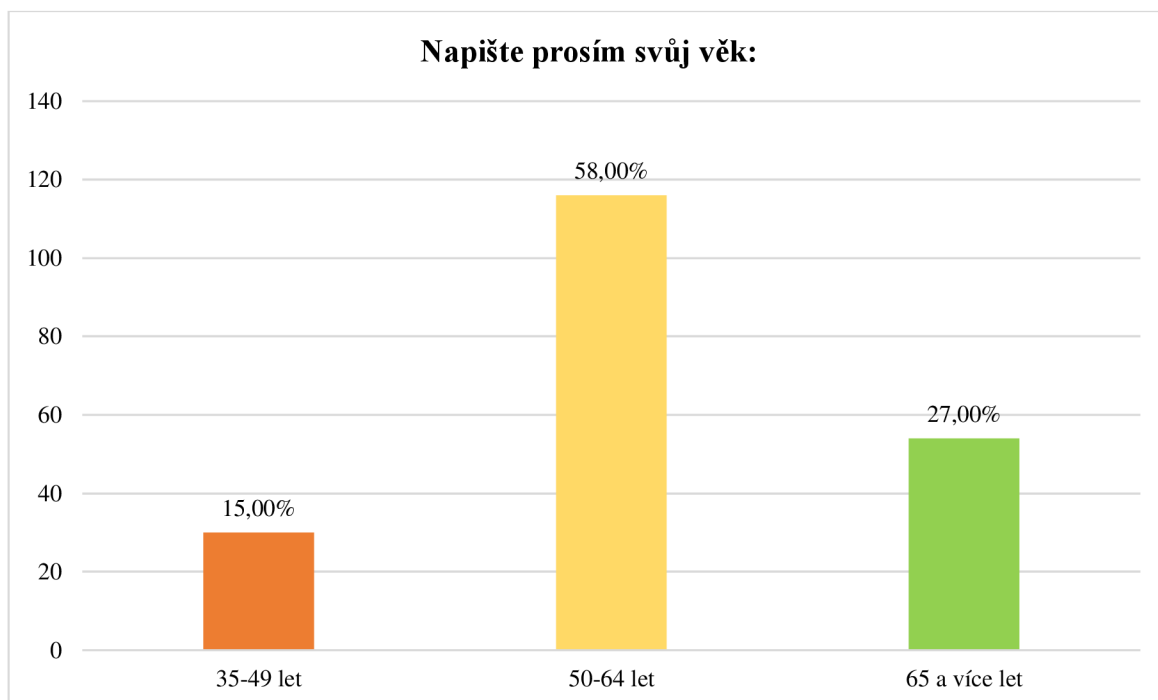
11. Napište prosím svůj věk:

Zde byla respondentům nabídnuta kolonka, do které vepíšou svůj věk. Na základě všech 200 odpovědí byly vytvořeny základní věkové kategorie, do kterých jsou dané odpovědi rozděleny.

Celkem 58 % respondentů (116 lidí) spadalo do věkové kategorie od 50–64 let. Dalších 27 % dotazovaných patřilo do věkové kategorie 65 a více let. Toto procento představovalo 54 lidí. Nakonec 15 % respondentů (30 lidí) se zařadilo do věkové kategorie mezi 35–49 lety. Nikdo z dotazovaných nespadal do věkové kategorie do 20 let nebo 21–35 let.

Graf č. 15 – Napište prosím svůj věk:

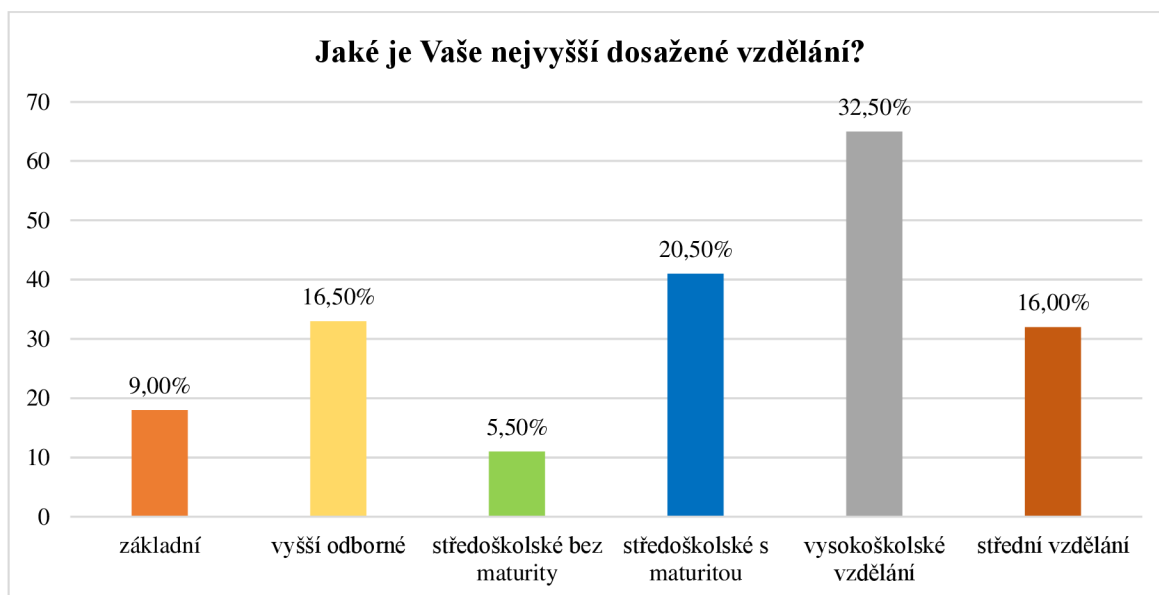

Zdroj: Vlastní zpracování

12. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Celkem 32,5 % respondentů odpovědělo, že mají vysokoškolské vzdělání. Toto procento představuje 65 lidí. Druhé největší zastoupené procento respondentů uvedlo, že má středoškolské vzdělání s maturitou. Zde se jednalo o 20,5 % respondentů, tedy 41 lidí. Následně 16,5 % dotazovaných (33 lidí) má vyšší odborné vzdělání, dalších 16 %, tedy 32 lidí má střední vzdělání, 5,5 % (11 lidí) má středoškolské vzdělání bez maturity a zbylých 9 % respondentů (18 lidí) má základní vzdělání.

Graf č. 16 – Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

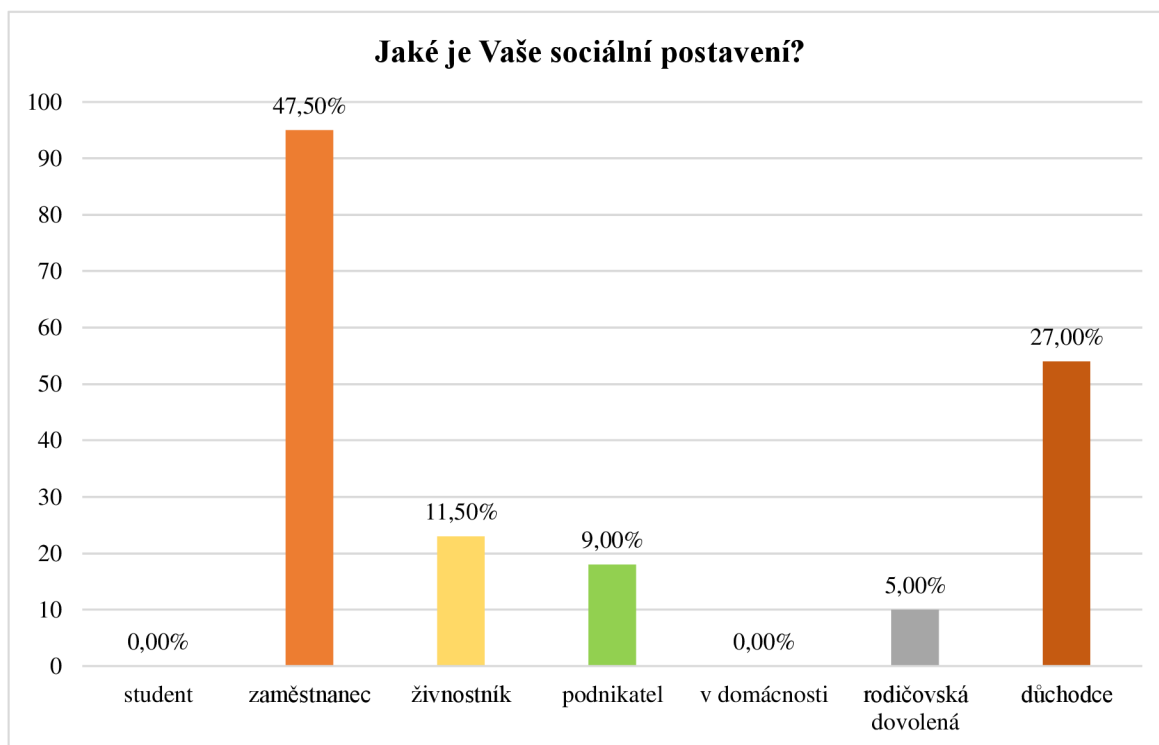

Zdroj: Vlastní zpracování

13. Jaké je Vaše sociální postavení?

U dané otázky celkem 47,5 % respondentů (95 lidí) uvedlo, že jsou zaměstnanci. Následně 27 % dotazovaných (54 lidí) si vybralo odpověď *důchodce*. Dalších 11,5 % respondentů (23 lidí) uvedlo, že jejich sociální postavení je živnostník a 5 % dotazovaných (10 lidí) sdělilo, že jsou na rodičovské dovolené. Posledních 9 % dotazovaných (18 lidí) jsou podnikatelé.

Graf č. 17 – Jaké je Vaše sociální postavení?

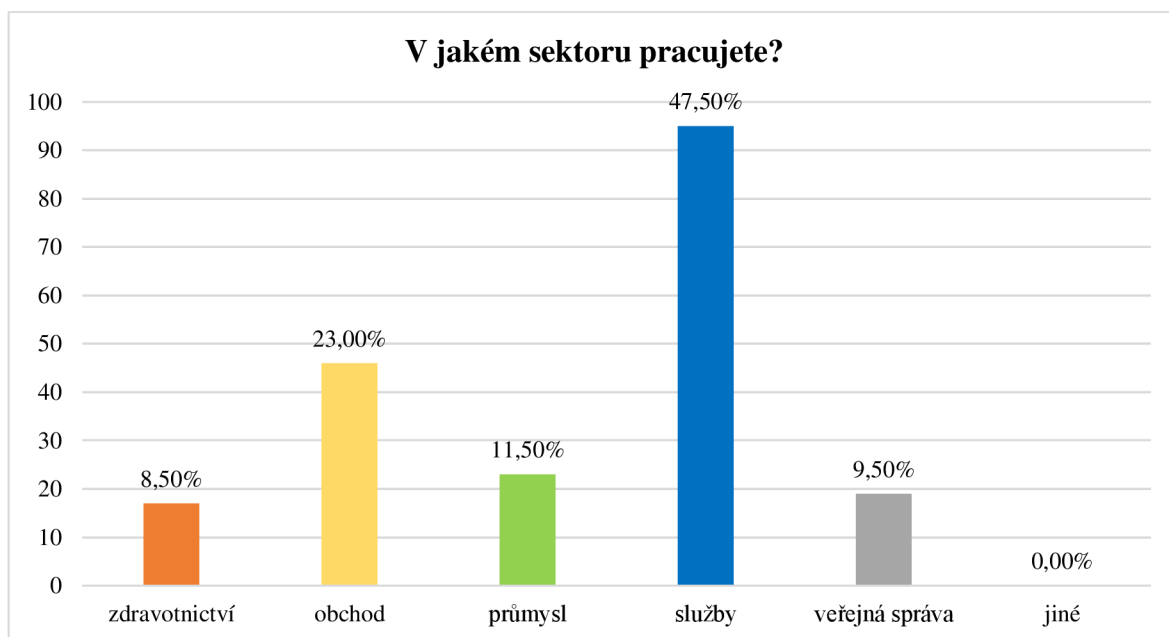

Zdroj: Vlastní zpracování

14. V jakém sektoru pracujete?

Zde odpovědělo 47,5 % respondentů (95 lidí), že pracují v sektoru služeb. Dále 23 % dotazovaných (46 lidí) pracuje v obchodním sektoru, 11,5 % respondentů (23 lidí) pak v průmyslovém sektoru, následně 9,5 % dotazovaných (19 lidí) ve veřejné správě a zbylých 8,5 % respondentů (17 lidí) ve zdravotnictví.

Graf č. 18 – V jakém sektoru pracujete?

Zdroj: Vlastní zpracování

5.1.7 Testování hypotéz

Na základě získaných dat z dotazníkového šetření byly zvoleny celkem čtyři hypotézy, které byly podrobeny danému testování. Pro testování vybraných hypotéz bylo použito statistické metody tzv. *CHÍ kvadrátového testu*, který byl proveden prostřednictvím služby *Microsoft Excel*. V první řadě nejprve došlo k představení znění nulové hypotézy. Poté v *Microsoft Excelu* došlo k vytvoření kontingenčních tabulek, kde se zobrazila potřebná data, jako jsou například absolutní a relativní četnosti. Následně byly provedeny důkladné výpočty pro dosažení očekávaných a také teoretických četností. Dále přišel na řadu *CHÍ kvadrát test* a samotné vyhodnocení výsledků. Výsledkem se zde rozumí získaná p-hodnota, která byla porovnána s hodnotou α . Na základě těchto zjištění došlo k určení, zda lze nulovou hypotézu zamítnout či nikoliv.

První hypotéza určuje závislost schopnosti veřejnosti rozlišit od sebe pojmy nestátní nezisková organizace a příspěvková organizace na základě vyššího vzdělání. Získaná data pro všechny hypotézy budou testována s hladinou významnosti 0,05.

Hypotéza č. 1 – Vyšší vzdělání ovlivňuje schopnost veřejnosti rozlišit od sebe pojmy nestátní nezisková organizace a příspěvková organizace.

Tabulka č. 12 - Schopnost veřejnosti rozlišit dané pojmy ve vztahu ke vzdělání

Přehled pojmů				
Vzdělání	Správně	Nesprávně	Nevím	Celkový součet
Nižší vzdělání				
Absolutní četnost	17	72	13	102
Relativní četnost	16,67 %	70,59 %	12,74 %	100 %
Vyšší vzdělání				
Absolutní četnost	43	48	7	98
Relativní četnost	43,88 %	48,98 %	7,14 %	100 %
Celkem absolutní četnost	60	120	20	200
Celkem relativní četnost	30	60	10	100

Zdroj: Vlastní zpracování, 2022

Výše uvedená kontingenční tabulka uvádí, že z celkového počtu respondentů (102) odpovědělo správně 16,67 % (17) respondentů s nižším vzděláním, nesprávně 70,59 % (72) a 12,74 % (13) uvedlo, že nezná odpověď. Z celkového počtu respondentů (98) zvolilo správnou odpověď 43,88 % (43) s vyšším vzděláním, nesprávně 48,98 % (48) a 7,14 % (7) zvolilo variantu *nevím*.

Nulová hypotéza byla následně stanovena takto: Vyšší vzdělání neovlivňuje schopnost veřejnosti rozlišit od sebe pojmy nestátní nezisková organizace a příspěvková organizace.

Tabulka č. 13 - Četnosti: pozorované a očekávané pro hypotézu č. 1

17	72	13
30,6	61,2	10,2
43	48	7
29,4	58,8	9,8

Zdroj: Vlastní zpracování, 2022

Prostřednictvím funkce CHI test byla získaná hodnota p – value = 0,000136813, která uvádí, že na hladině významnosti $\alpha = 0,05$ lze H_0 zamítnout. Z daného vyplývá, že vyšší vzdělání ovlivňuje schopnost veřejnosti rozlišit od sebe pojmy nestátní nezisková organizace a příspěvková organizace.

Druhá hypotéza se týká schopnosti veřejnosti rozlišit hlavní zdroj financování nestátních neziskových organizací v závislosti na vyšším vzdělání.

Hypotéza č. 2 – Vyšší vzdělání ovlivňuje schopnost veřejnosti rozlišit hlavní zdroj financování nestátních neziskových organizací.

Tabulka č. 14 - Schopnost veřejnosti rozlišit hlavní zdroj financování daných nestátních neziskových organizací ve vztahu ke vzdělání

Přehled zdrojů financování						
Vzdělání	Dotace	Platby	Dary	Vlastní zdroje	Neumím posoudit	Celkový součet
Nižší vzdělání						
Absolutní četnost	42	11	31	9	9	102
Relativní četnost	41,17 %	10,78 %	30,39 %	8,82 %	8,82 %	100
Vyšší vzdělání						
Absolutní četnost	50	5	29	11	3	98
Relativní četnost	51,02 %	5,10 %	29,59 %	11,22 %	3,06 %	100
Celkem absolutní četnost	92	16	60	20	12	200
Celkem relativní četnost	46	8	30	10	6	100

Zdroj: Vlastní zpracování, 2022

Výše uvedená kontingenční tabulka uvádí, že z celkového počtu respondentů (102) si vybralo správnou odpověď, tedy že hlavním zdrojem financování jsou dotace, celkem 41,17 % (42) respondentů s nižším vzděláním, odpověď „platby“ si zvolilo 10,78 % (11) daných respondentů, „dary“ si vybralo celkem 30,39 % (31) respondentů s nižším vzděláním, „vlastní zdroje“ zvolilo 8,82 % (9) daných respondentů a „neumím posoudit“ celkem 8,82 % (9) uvedených respondentů. Z celkového počtu respondentů (98) zvolilo správnou odpověď 51,02 % (50) respondentů s vyšším vzděláním, možnost „platby“ celkem 5,10 % (5) respondentů, „dary“ si vybralo 29,59 % (29) uvedených respondentů,

„vlastní zdroje“ byly zvoleny 11,22 % (11) respondenty s vyšším vzděláním a variantu „neumím posoudit“ si vybralo celkem 3,06 % (3) daných respondentů.

Nulová hypotéza byla následně stanovena takto: Vyšší vzdělání neovlivňuje schopnost veřejnosti rozlišit hlavní zdroj financování nestátní neziskové organizace.

Tabulka č. 15 - Četnosti: pozorované a očekávané pro hypotézu č. 2

42	11	31	9	9
46,92	8,16	30,6	10,2	6,12
50	5	29	11	3
45,08	7,84	29,4	9,8	5,88

Zdroj: Vlastní zpracování, 2022

Prostřednictvím funkce CHÍ test byla získaná hodnota p – value = 0,189306904, která uvádí, že na hladině významnosti $\alpha = 0,05$ nelze H_0 zamítnout. Z daného vyplývá, že vyšší vzdělání neovlivňuje schopnost veřejnosti rozlišit hlavní zdroj financování nestátních neziskových organizací.

Třetí hypotéza se zaměřuje na důvěru veřejnosti v neziskový sektor v závislosti na jejich zkušenosti s nestátní neziskovou organizací.

Hypotéza č. 3 – Zkušenost veřejnosti s nestátní neziskovou organizací ovlivňuje jejich důvěru v neziskový sektor.

Tabulka č. 16 - Důvěra veřejnosti v neziskový sektor ve vztahu k jejich zkušenosti s nestátní neziskovou organizací

Důvěra v neziskový sektor					
Zkušenost	Ano, důvěřuji	Spíše ano	Spíše ne	Ne, nedůvěřuji	Celkový součet
Zkušenost					
Absolutní četnost	43	32	10	3	88
Relativní četnost	48,86 %	36,36 %	11,36 %	3,40 %	100
Bez zkušenosti					
Absolutní četnost	29	26	39	18	112
Relativní četnost	25,89 %	23,21 %	34,82 %	16,07 %	100
Celkem absolutní četnost	72	58	49	21	200
Celkem relativní četnost	36	29	24,5	10,5	100

Zdroj: Vlastní zpracování, 2022

Výše uvedená kontingenční tabulka uvádí, že z celkového počtu respondentů (88) důvěřuje v neziskový sektor 48,86 % (43) respondentů, kteří mají zkušenost s nestátní neziskovou organizací, dále pak 36,36 % (32) respondentů s již zmíněnou zkušeností si zvolilo možnost „spíše ano“, celkem 11,36 % (10) si vybralo za odpověď „spíše ne“ a posledních 3,40 % (3) respondentů vybralo možnost „ne, nedůvěřuji“. Z celkového počtu respondentů (112) důvěřuje v neziskový sektor 25,89 % (29) respondentů, kteří nemají zkušenost s nestátní neziskovou organizací, dále 23,21 % (26) respondentů bez dané zkušenosti si zvolilo možnost „spíše ano“, celkem 34,82 % (39) si vybralo možnost „spíše ne“ a zbylých 16,07 % (18) respondentů zvolilo odpověď „ne, nedůvěřuji“.

Nulová hypotéza byla následně stanovena takto: Zkušenost veřejnosti s nestátní neziskovou organizací neovlivňuje jejich důvěru v neziskový sektor.

Tabulka č. 17 - Četnosti: pozorované a očekávané pro hypotézu č. 3

43	32	10	3
31,68	25,52	21,56	9,24
29	26	39	18
40,32	32,48	27,44	11,76

Zdroj: Vlastní zpracování, 2022

Prostřednictvím funkce CHI test byla získaná hodnota p – value = 0,00000252180, která uvádí, že na hladině významnosti $\alpha = 0,05$ lze H_0 zamítnout. Z daného vyplývá, že zkušenost veřejnosti s nestátní neziskovou organizací ovlivňuje jejich důvěru v neziskový sektor.

Poslední hypotéza se zaměřuje na využití služeb domova seniorů v závislosti na typu pohlaví.

Hypotéza č. 4 – Typ pohlaví ovlivňuje využití služeb domova seniorů

Tabulka č. 18 - Využití služeb domova seniorů ve vztahu k typu pohlaví.

Využití služeb domova seniorů			
Pohlaví	Ano	Ne	Celkový součet
Žena			
Absolutní četnost	89	21	110
Relativní četnost	80,90 %	19,09 %	100
Muž			
Absolutní četnost	37	53	90
Relativní četnost	41,11 %	58,88 %	100
Celkem absolutní četnost	126	74	200
Celkem relativní četnost	63	37	100

Zdroj: Vlastní zpracování, 2022

Výše uvedená kontingenční tabulka uvádí, že z celkového počtu respondentů (110) využilo služeb domova seniorů 80,90 % (89) žen, zatímco 19,09 % (21) žen těchto služeb

nevyužilo. Z celkového počtu respondentů (90) uvedlo 41,11 % (37) mužů, že služeb domova seniorů využilo, zatímco 58,88 % (53) mužů dané služby nevyužilo.

Nulová hypotéza byla následně stanovena takto: Typ pohlaví neovlivňuje využití služeb domova seniorů.

Tabulka č. 19 - Četnosti: pozorované a očekávané pro hypotézu č. 4

89	21
69,3	40,7
37	53
56,7	33,3

Zdroj: Vlastní zpracování, 2022

Prostřednictvím funkce CHÍ test byla získaná hodnota p – value = 0,00000000665, která uvádí, že na hladině významnosti $\alpha = 0,05$ lze H_0 zamítnout. Z daného vyplývá, že typ pohlaví ovlivňuje využití služeb domova seniorů.

5.1.8 Výsledky kvantitativního šetření

Z dotazníkového šetření v oblasti informovanosti veřejnosti ohledně nestátních neziskových organizací vyplývá negativní skutečnost a sice taková, že více než polovina respondentů, tedy 60 % odpovědělo nesprávně na základní otázku – nedokázalo od sebe rozlišit pojmy nestátní nezisková organizace a příspěvková organizace. Dalších 30 % respondentů zvolilo správnou odpověď a pouhých 10 % si u této otázky nevědělo rady, a proto zvolilo neutrální odpověď, tedy *nevím*. S touto otázkou se pojí také hypotéza číslo 1, která se zabývala tím, zda vyšší vzdělání ovlivňuje schopnost veřejnosti rozlišit od sebe tyto dva pojmy. Za pomoci testování hypotéz CHÍ kvadrátovým testem bylo zjištěno, že vyšší vzdělání ovlivňuje schopnost veřejnosti správně rozlišit dané pojmy.

Druhá otázka se týkala sociálních služeb. Celých 55 % respondentů odpovědělo, že primárně poskytují nestátní neziskové organizace služby poradenské. Dalších 25 % respondentů si myslí, že se jedná o pomoc lidem v jejich přirozeném domácím prostředí nebo v zařízeních, které sociální služby poskytují a následných 15 % si vybralo možnost *ubytování a stravování*.

Třetí otázka se týkala hlavního zdroje financování nestátních neziskových organizací. Nejvíce respondentů si zvolilo správnou odpověď a sice *dotace*. Tuto možnost

zvolilo přesně 46 %. Druhou nejvíce zastoupenou odpovědí byly *dary od sponzorů*, tedy 30 % a následně *vlastní zdroje* s 10 %. I tato otázka byla spjata s hypotézou, tentokrát s hypotézou číslo 2, která se zabývala tím, zda vyšší vzdělání ovlivňuje schopnost veřejnosti rozlišit hlavní zdroj financování nestátních neziskových organizací. Pomocí CHI kvadrátového testu bylo zjištěno, že vyšší vzdělání zde neovlivňuje schopnost veřejnosti vybrat správný zdroj financování.

Ve čtvrté otázce 57 % respondentů uvedlo, že nezná ve svém okolí konkrétní nestátní neziskovou organizaci zabývající se péčí o seniory, dále pouhých 25 % respondentů si není jisto, ale myslí si, že se v jejich blízkém okolí nenachází nestátní nezisková organizace. Pouhých 18 % potvrdilo, že si myslí, že znají poblíž svého okolí nestátní neziskovou organizaci.

Pátá otázka se již konkrétně ptala, zda mají respondenti zkušenost s využitím služeb dané organizace. Zde 56 % respondentů uvedlo, že dané služby nevyužili, zatímco 44 % potvrdilo jejich využití. Daná otázka souvisela také s hypotézou číslo 3, která se zabývala tím, zda – li zkušenost veřejnosti s nestátní neziskovou organizací ovlivňuje jejich důvěru v neziskový sektor. Prostřednictvím testování hypotézy bylo zjištěno, že daná zkušenost skutečně ovlivňuje důvěru veřejnosti k danému sektoru.

Šestá otázka navazuje na zkušenost respondentů s danou organizací.

Z již zmíněné skupiny respondentů, která měla zkušenost potvrdilo 60,23 % (53) lidí, že na základě jejich zkušenosti začali daným organizacím přispívat. Ze stejné skupiny 23,86 % (21) lidí uvedlo, že na základě zkušenosti začali přispívat více, než dříve a 15,91 % (14) lidí potvrdilo, že nepřispívají, a to i přes danou zkušenost.

Ze druhé skupiny respondentů, která uvedla, že nemá zkušenost bylo 77,68 % (87) lidí, kteří organizacím vůbec nepřispívají a zbylých 22,32 % (25) lidí sdělilo, že i když zkušenost nemají, tak přispívají.

Hlavním důvodem pro poskytnutí příspěvku dané organizaci byla pro 43,43 % respondentů situace, kdy služby dané organizace využili v rodině, dalších 31,31 % uvedlo, že důvodem byl pocit, že dělají dobrý skutek, dalších 9,09 % uvedlo, že poskytli příspěvek z důvodu zaujetí nabídek jejich služeb a 5,05 % respondentů přispělo především kvůli personálu a jejich přístupu k seniorům. Zbylých 11,1 % uvedlo, že přispělo kvůli poslání organizace, které je zaujalo.

Celých 56,44 % respondentů, kteří nepřispěli dané organizaci uvedlo, že pro to, aby došlo k posílení jejich důvěry v danou organizaci by rádi měli možnost zjistit, na co byl

jejich příspěvek použit. Následně 15,84 % by potřebovalo pro posílení důvěry vidět danou organizaci například v televizi nebo slyšet v rádiu. Dalších 10,89 % by bylo rádo, kdyby byla daná organizace zastoupena známou osobností.

V poslední otázce týkající se nestátních neziskových organizací uvedlo nejvíce respondentů, tedy 36 %, že důvěru v dané organizace mají, stejně tak 29 %, kteří si zvolili možnost *spíše ano*, což lze považovat za velmi pozitivní skutečnost. Zbylá procenta uvedla, že daným organizacím spíše nedůvěřuje, nebo jim nedůvěřuje vůbec.

Následné otázky se zaměřují na informovanost veřejnosti ohledně příspěvkových organizací. V první otázce uvedlo celkem 63 % respondentů, že zkušenost s domem seniorů mají a zbylých 37 % uvedlo, že danou zkušenost nemá. Tato otázka souvisí s hypotézou číslo 4, která se zajímala o to, zda typ pohlaví ovlivňuje využití služeb domova seniorů. Díky CHI kvadrátovému testu bylo zjištěno, že to, zda se jedná o muže či ženu ovlivňuje využití daných služeb domova seniorů. Na základě této zkušenosti 68,2 % respondentů uvedlo, že více neziskovému sektoru důvěřují, zatímco 27 % potvrdilo, že zkušenost jejich důvěru jinak neovlivnila.

Pozitivním zjištěním byla spokojenost respondentů s domovem seniorů, který využili. Celkem 73,8 % bylo spokojeno a 21,4 % bylo spíše spokojeno. Zbylé procento respondentů uvedlo, že spíše spokojeno nebylo, nebo nebylo spokojeno vůbec. Důvodem nespokojenosti byla strava, následně ubytování a velmi malá část s volnočasovými aktivitami. Je potřeba však dodat, že jde jen o velmi malé procento nespokojených respondentů, jelikož spokojenost představuje 95,2 % dotazovaných.

Velmi pozitivně lze hodnotit odpovědi na otázku ohledně ošetrovatelské péče, kdy celých 75,4 % bylo velmi spokojeno a 24,6 % bylo spokojeno. Lze tedy konstatovat, že ošetrovatelská péče v domovech seniorů je na velmi kvalitní úrovni.

Co se týče volnočasových aktivit – zde se shodlo celkem 62,7 % respondentů na tom, že byli s jejich nabídkou v domově velmi spokojeni a dalších 36,5 % potvrdilo, že byli spokojeni. Pouze 0,8 %, tedy 1 respondent uvedl, že spokojen nebyl. Většina respondentů, tedy 76,2 % potvrdila, že se v domově společná akce konala 3 – 4x týdně, zbylých 23,8 % potvrdilo společnou akci 1 – 2x týdně. Za nejoblíbenější společnou akci považuje 36,5 % respondentů trénink paměti, následně 23,8 % čtení.

Následovaly identifikační otázky. Z celkového počtu respondentů se jednalo o 55 % žen a 45 % mužů. Co se týče věkové skladby – 58 % respondentů bylo v rozmezí věku od 50–64 let, následně 27 % bylo v rozmezí od 65 let a více a zbylých 15 % respondentů se

pohybovalo mezi 35–49 lety. Z hlediska nejvyššího dosaženého vzdělání se jednalo o 32,5 % respondentů s vysokoškolským vzděláním, 20,5 % se středoškolským vzděláním s maturitou, dalších 16,5 % mělo vyšší odborné vzdělání, dalších 16 % mělo střední vzdělání, následně 5,5 % disponovalo středoškolským vzděláním bez maturity a zbylých 9 % mělo základní vzdělání.

U otázky ohledně sociálního postavení odpovědělo nejvíce respondentů, tedy 47,5 %, že jsou zaměstnanci. Dalších 27 % uvedlo, že jsou důchodci, následně 11,5 % respondentů bylo živnostníky, 9 % respondentů uvedlo, že jsou podnikateli a zbylých 5 % představovalo respondenty na rodičovské dovolené.

Poslední otázka se týkala sektoru, ve kterém respondenti pracují. Nejvíce z nich, 47,5 % pracuje ve službách, dalších 23 % v obchodě, 11,5 % v průmyslu, 9,5 % ve veřejné správě a 8,5 % ve zdravotnictví.

5.2 Kvalitativní šetření

Kvalitativní šetření diplomové práce se soustředí na přímé aktéry, kteří působí v neziskových organizacích poskytující sociální služby péče o seniory. Cílem této části práce je zjistit od aktérů popis současného stavu neziskových organizací, které poskytují sociální služby seniorům.

Dané šetření bylo realizováno prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů, kdy byly pro aktéry během rozhovoru využity předem připravené otázky. Respondenti byly včas informovány o provedení rozhovorů a pro lepší přehlednost a možnost seznámit se s daným tématem jim byly otázky předem zaslány. Na začátku zkoumání kvalitativního šetření bylo třeba si vytyčit hned několik základních ukazatelů, které pomohly napovědět více o stavu neziskových organizací působících v sociálních službách péče o seniory v daném kraji. Tato klíčová pasáž se skládá celkem ze tří okruhů jak pro nestátní neziskové organizace, tak pro příspěvkové. V rámci těchto okruhů bylo položeno respondentům celkem 14 otázek u příspěvkových organizací a stejný počet otázek byl položen i nestátním neziskovým organizacím. Na dané otázky mělo původně odpovídat celkem 12 respondentů, vzhledem k pandemické situaci v České republice v době psaní diplomové práce byly nakonec zrealizovány rozhovory s celkem 11 respondenty. Rozhovory byly provedeny 28.1. 2022 a 2.2.2022.

5.2.1 Charakteristika vzorku respondentů kvalitativního šetření

Tato podkapitola se zaměří na představení aktérů neziskových organizací, kteří souhlasili s rozhovory pro praktickou část diplomové práce. Následně pak budou uvedeny provedené rozhovory a jejich vyhodnocení.

Sociální pracovnice Zelené lípy

Sociální pracovnice Zelené lípy pracuje v domově seniorů již od roku 2004. Vystudovala konkrétně Jahodovku – Vyšší odbornou školu sociálně-právní a v Zelené lípě působí již od roku 2011.

Ing. ekonomka Zelené lípy

Ekonomka Zelené lípy vystudovala Vysokou školu ekonomickou v Praze a poté několik let působila v jedné nestátní neziskové organizaci v Praze. Kvůli rodině se přestěhovala do Středočeského kraje a již 8 rokem působí v Zelené lípě.

Vedoucí sestřička Zelené lípy

Vedoucí sestřička Zelené lípy vystudovala Vysokou školu zdravotnickou v Praze, kde se zaměřila na fyzioterapii, poté se zaměřila na praxi pečovatelské služby, kde působila 5 let – její náplní byla právě péče o seniory a imobilní klienty. Po mateřské se vrátila zpět do sociálních služeb a v současnosti pracuje již 15 let v Zelené lípě Hostivice.

Ředitelka Domova seniorů TGM

Ředitelka Domova seniorů TGM původně vystudovala Vysokou školu obchodní se zaměřením na leteckou dopravu. Již osmým rokem v Domově seniorů TGM působila na funkci vedoucí sociálně-ekonomického úseku a od září roku 2021 zastává roli ředitelky.

Sociální pracovnice Domova TGM

Sociální pracovnice Domova seniorů TGM vystudovala Evangelickou teologickou fakultu na Univerzitě Karlově se zaměřením na sociální a pastorační práce a poté

pokračovala na magistra na Vysoké škole svaté Alžběty konkrétně se zaměřením na sociální práce. V Domově seniorů TGM působí již pátým rokem.

Ředitel Charity Beroun

Ředitel nestátní neziskové organizace Charita Beroun má ukončené bakalářské studium kombinovaného studia při pražské vysoké škole psychosociálních studií. Prošel si 5 – ti letým psychoterapeutickým výcvikem zaměřeným na sociální oblast a poté nastoupil do pečovatelské služby zřizovaná Prahou 5. Zde si prošel rok a půl přímou péčí o seniory. Poté působil 12 let v komunální politice jako místostarosta. V Charitě Beroun je již 5 let na pozici ředitele.

Ekonomka Ing. Charity Beroun

Ekonomka Charity Beroun vystudovala Pražskou vysokou školu ekonomickou se zaměřením na provoz a financování neziskových organizací. Svou první praxi měla ve dvou neziskových organizacích na Roudnicku a poté se odstěhovala do Berouna. Odešla na mateřskou dovolenou a poté se přidala k Charitě Beroun. V dané organizaci působí již 5 let.

Sociální pracovnice Charity Beroun

Sociální pracovnice Charity Beroun vystudovala Vyšší odbornou školu zdravotnickou a Střední zdravotnickou školu v Praze. Jelikož při škole chodila na praxi právě do Charity Beroun, po jejím vystudování se stala jejich zaměstnancem. Pracuje zde již 4 roky.

Ředitelka SKSP

Ředitelka SKSP vystudovala 1. lékařskou fakultu Univerzity Karlovy v Praze a poté několik let pracovala v uvedené společnosti. Nyní je ředitelkou SKSP.

Ekonomka SKSP

Ekonomka SKSP vystudovala Vysokou školu ekonomickou v Praze a poté se zaměřila na samotnou praxi v sociálních službách. Se svojí praxí začínala v SKSP, kde působila 5 let. Nyní je v SKSP vedoucí koordinátorku sociálních služeb.

Sociální pracovnice SKSP

Sociální pracovnice SKSP vystudovala Vyšší odbornou školu MILLS, poté nastoupila na několikaletou praxi do SKSP, kde se nakonec rozhodla zůstat a po škole zde i pracovat. Nyní představuje koordinátorku pečovatelské služby a sociální pracovníci denního stacionáře.

5.2.2 Postoje dotázaných odborníků zjištěných na základě rozhovorů

Jak již bylo výše zmíněno – rozhovory byly vedeny prostřednictvím metody polostrukturovaného rozhovoru. Před započítáním dotazování byly zajištěny souhlasy všech respondentů ohledně nahrávání vedených rozhovorů na diktafon za účelem snadnějšího přepisu. Z doslovných citací, která jsou v textu použita, byla odstraněna nespisovná a hovorová slova.

Nejprve budou představeny postoje dotázaných ze dvou nestátních neziskových organizací působících v sociálních službách péče o seniory – Charita Beroun a SKSP – a poté dojde k zaměření na rozhovory vedené se dvěma příspěvkovými organizacemi – Zelená lípa a Domov seniorů TGM.

Z hlediska financování nestátních neziskových organizací

Všichni dotazovaní se shodli na tom, že nejvýznamnějším finančním zdrojem, který umožňuje samotné působení jejich nestátní neziskové organizace jsou dotace poskytované MPSV. „Z velké části se jedná o dotace poskytované MPSV, které jsou následně přerozdělovány krajským úřadem. Ty tvoří 70–80 % našich finančních zdrojů a záleží samozřejmě na tom, ve kterém roce a jaké zdroje jsme ještě schopni do toho zapojit. I tak

by ale mohly dotace být větší,“¹⁴⁵ uvádí ředitel Charity Beroun. Podle slov všech dotazovaných se snaží využívat všech možností, které mohou využít. Ředitelka SKSP uvedla, že vedle dotací byla v uplynulých čtyřech letech krajským úřadem Středočeského kraje využita možnost čerpání evropských fondů v operačním programu zaměstnanost, kdy určitá vybraná síť sociálních služeb byla financována přes tyto evropské fondy. S tím souhlasí i ředitel Charity Beroun, který uvádí příklady jejich využití. „*Jednalo se například o azylové domy, sociální aktivizační služby pro rodiny s dětmi. To tvořilo poměrně velkou část ze zmíněné státní dotace, byla to zhruba až třetina všech financí, které jsme dostávali.*“¹⁴⁶ Respondenti shodně uvedli, že se snaží využívat evropské dotace napřímo. Například v minulých letech Charita Beroun čerpala finanční podporu, a to na zkvalitňování sociálních služeb a pro zdokonalení některých jejich postupů a také vybavení v sociálních službách. Ekonomka Charity Beroun uvádí, že vedle dotací se také jedná o celou škálu dotací z různých měst, kdy je pro ně největším podporovatelem město Beroun, Hořovice a Králův Dvůr – zde se jedná řádově o statisíce korun a v současné době se snaží oslovit i další obce. Finanční stránku nestátních neziskových organizací ovlivnila i aktuální pandemická situace. Daná ekonomka potvrdila, že několik dlouhých let se jejich organizaci nedařilo domluvit se s menšími obcemi na finanční podpoře, ale COVID 19 situaci obrátil. „*Covidová doba lidem hodně otevřela oči a i tam, kde podpora nebyla dlouhodobě žádná, se nyní pohybuje v řádu 10 – 20 000 Kč, což je pro nás velmi významné. Tímto způsobem se nám podaří domluvit se třeba s 10 – ti obcemi a jedná se už o částku, která sahá ke čtvrt milionu.*“¹⁴⁷ Ekonomka SKSP dodává, že je důležité se aktivně zapojit do hledání sponzorů vlastním přičiněním, o což se jejich organizace snaží a v poslední době se jim tak i daří. „*Samozřejmě se snažíme poměrně rozsáhlou aktivitou oslovovat případné sponzory, děláme různé propagační akce, charitativní plesy a adventní koncerty. Opravdu jen nestojíme, nečekáme, jestli nám někdo něco dá, ale snažíme se aktivně věci řešit a peníze získávat ze všech možných zdrojů.*“¹⁴⁸ Ředitel Charity Beroun dodává, že propagační akce jsou opravdu důležitou součástí k získání případných finančních zdrojů od sponzorů – jako příklad uvádí loňský vydařený velký běh pro charitu. „*V létě se konal velký běh pro charitu, kdy nám loňský pátý ročník vynesl asi kolem 200 000 Kč, což je pro nás opravdu velmi potřebná částka a jsme velice rádi, že se nám*

---

¹⁴⁵ Rozhovor ředitel Charity Beroun, 2022.

¹⁴⁶ Rozhovor ředitel Charity Beroun, 2022.

¹⁴⁷ Rozhovor ekonomka Charity Beroun, 2022.

¹⁴⁸ Rozhovor ekonomka SKSP, 2022.

tato propagační akce vydařila a že se do ní zapojilo tolik lidí. ¹⁴⁹ Sociální pracovnice Charity Beroun se ztotožňuje s informací, kdy COVID-19 velmi ovlivnil finanční situaci daných organizací a dodává, že se také změnilo samotné myšlení veřejnosti ohledně jejich působení a celkově ohledně jejich existence. *„Myslím, že tahle doba pomohla otevřít oči a srdce mnoha lidem, kteří neviděli danou problematiku, často stojí v pozadí, dokud nemají někoho v rodině, kdo potřebuje sociální službu a těchto případů začíná narůstat. Tím ale nechci říct, že situace ohledně povědomí veřejnosti je dobrá, to vůbec. Rostou ale také případy, kdy nám přispívají lidé bez zkušenosti s neziskovými organizacemi.* ¹⁵⁰ Podle jejích slov pandemická situace ukázala, že sociální služby jsou velmi důležitou součástí péče státu a společnosti a že jsou tyto služby značně nedoceny. *„Nám tato doba přinesla nejen pozornost, ale i poměrně velkou vstřícnost dárců, díky kterým jsme dokázali vykrýt všechny větší náklady, které jsme měli.* ¹⁵¹ Se vstřícností dárců v době pandemické souhlasí i ekonomka Charity Beroun. *„My jsme byli ti, kteří přinášeli 3000 roušek, když zde nebyla ještě možnost sehnat ochranné prostředky, pomáhali jsme lidem nad rámec našich sociálních služeb zajišťovat nákupy, vyzvedávání léků a další aktivity, což město jednoznačně ocenilo, především Beroun, kde jsme působili nejvíce, ale samozřejmě si toho všimli i sponzoři, kteří nás v tomhle úsilí podpořili.* ¹⁵² Dodává, že díky těmto sponzorům byla jejich organizace schopna udržet vyrovnané financování. Ředitelka SKSP uvádí, že je na úrovni společnosti a úrovni vládních představitelů parlamentu potřeba diskutovat otázku financování sociálních služeb, což je, podle jejích slov, více než potřeba. Pro představu podotýká, že běžní pracovníci v sociálních službách, co se týče okresů vzdálenějších od Prahy, si do loňského roku vydělávali zhruba 110 Kč/hodinu hrubého, což je hluboce pod standardní platy skladníků.

Co se týče finančních problémů – i zde se respondenti vesměs shodují. Sice se nepohybují v tak markantních červených číslech, aby museli svoji činnost ukončit, s nedostatkem peněz se ale potýkají všichni. Jak uvádí ekonomka SKSP, všichni v neziskovém sektoru vnímají, že jsou sociální služby trvale podhodnoceny, především co se týče růstu mezd, které dlouhodobě zaostávají za všemi ostatními odvětvími. *„Vlastně naši činnost a vše co děláme, tak nedostatek peněz musíme dohánět opravdu velmi vysokým*

---

¹⁴⁹ Rozhovor ředitel Charity Beroun, 2022.

¹⁵⁰ Rozhovor sociální pracovnice Charita Beroun, 2022.

¹⁵¹ Rozhovor sociální pracovnice Charita Beroun, 2022.

¹⁵² Rozhovor ekonomka Charity Beroun, 2022.

úsilím, shánět finanční zdroje právě i jinými cestami, doplňkovými cestami. ¹⁵³ S jejím názorem se ztotožňuje i ekonomka Charity Beroun, která dodává, že podhodnocení sociálních služeb trvá až příliš dlouho a obává se celkově o jejich budoucí rozvoj. I Charitě Beroun se podle jejího ředitele potýkají s finančními problémy. *„Skutečně jako partner kraje, který je zahrnut do základní sítě sociálních služeb děláme poměrně podstatnou část sociálních služeb tady na Berounsku a je trochu tristní, že ani na tuto základní činnost nemáme dostatek prostředků – to se projevuje třeba v tom, že auta, která vlastníme, jsou třeba 15 let stará a nemáme prostor je nijak napravit.* ¹⁵⁴ Ředitel uvádí, že byla letos vybraná mimořádná rekordní sbírka Tří králová sbírka, u které dokázali vykoledovat přes čtvrt milionu korun, což je oproti situaci před 5 – ti lety víc, než 10 – ti násobek. Dodává však, že celá sbírka byla použita právě na financování provozu azylových domů. *„Peníze ze sbírky byly použity na azylové domy z důvodu toho, že nám po přechodu z financování právě projektů OPZ na standardní dotace vypadla obrovská část rádek set tisíc korun na financování azylových domů. Jedná se o opravdu velký problém, kdy vlastně řešíme, jestli jsme schopni tu službu udržet nebo ji budeme muset zavřít.* ¹⁵⁵ Všichni respondenti se ale shodli na tom, že i když situace není růžová, tak právě zvýšené úsilí a snaha dělat věci, které dávají smysl je důvodem toho, co zaměstnanci drží nad vodou.

K lepší situaci, co se týče financí by měla podle všech respondentů zaručeně pomoci vláda, respektive MPSV, které právě nastavuje dané parametry. *„Je to celospolečenská záležitost, vláda, MPSV by měli zakročit. Musím říct, že v situaci, kdy jsme tady otáčeli každou korunu, tak nám přišlo jako naprosto nesmyslné rozhazování peněz, když se důchodcům dal dárek 5000 Kč, nebo se zrušilo cestovné pro důchodce v rádech miliard korun – to jsou přesně ty peníze, které v sektoru sociálních služeb dnes chybí a bude to opravdu čím dál palčivější otázka,* ¹⁵⁶ uvedla k dané problematice ředitelka SKSP. Ekonomka Charity Beroun vidí problém v tom, že se celá země dostává do období určité recese, propadu, kdy finance začínají omezovat možnosti na všech úrovních státu – a právě do této problematiky se dostal i neziskový sektor. Zmíněná ekonomka je toho názoru, aby se začala řešit i otázka samotného rozsahu poskytovaných sociálních služeb a také to, jestli si neziskové organizace mohou vůbec dovolit otevírat nové poradny pro určité záležitosti, když nejsou vůbec schopné vyřešit zafinancování standardních

---

¹⁵³ Rozhovor ekonomka SKSP, 2022.

¹⁵⁴ Rozhovor ředitel Charity Beroun, 2022.

¹⁵⁵ Rozhovor ředitel Charity Beroun, 2022.

¹⁵⁶ Rozhovor ředitelka SKSP, 2022.

a opravdu velmi potřebných sociálních služeb. Sociální pracovníce SKSP si myslí, že by k lepší finanční situaci pomohla také zvýšená informovanost veřejnosti ohledně neziskového sektoru. Dodává, že u sociálních služeb to funguje pokaždé stejně – ten, kdo je nepotřeboval, tak v podstatě jejich existenci a potřebnost nevnímal. „*Například u nemocnice každý ví, že i zdravý člověk může havarovat a pak tu nemocnici bude potřebovat a bude potřebovat celý systém. U těch sociálních služeb se na to nahlíží, že se vlastně nejedná o základní problém společnosti, že ty věci nejsou zase tak palčivé a dlouho se o tom nemluvílo. Ty problémy se snažily v době minulé i zakrývat, kdy vlastně socialistický systém neuznával ani sociální práci.*“¹⁵⁷ Podle jejích slov je na tom Česká republika v porovnání s jinými státy výrazně hůře co se týče kapacity lůžkové péče a situace, kdy opravdu mnoho lidí čeká v neřešitelných situacích rok až dva roky, než je jejich blízkému poskytnuta péče, je opravdu velmi složitá. „*To vše ale dneska přitahuje pozornost k tomuto tématu a postupně se začíná dostávat do povědomí, že tyto služby jsou potřeba.*“¹⁵⁸ S myšlenkou zlepšit finanční situaci neziskových organizací prostřednictvím zvýšeného povědomí veřejnosti se ztotožňuje i sociální pracovníce Charity Beroun. Ta uvádí další důležitou věc, jež si veřejnost vůbec neuvědomuje – lidé si neuvědomují, že jsou tyto služby z naprosté většiny poskytovány zejména v preventivních službách neziskové organizace. „*Případ Středočeského kraje je takový, že zde působí 260 - 270 organizací, které poskytují základní síť sociálních služeb, z nich pouze 60 je zřizováno krajem, některých pár ještě městy, ale zbytek jsou neziskové organizace – a to je opravdu obrovský nepoměr.*“¹⁵⁹ Podle jejích slov je sice pravda, že u lůžkové péče stále dominují sociální poskytovatelé zřizovaní krajem nebo městy, ale je zde i řada služeb, například terénních, které jsou zřizovány často neziskovými organizacemi, kde je právě daná aktivita nezastupitelná a často nedocenená. „*Obrovskou měrou sociálním službám poskytovaným neziskovými organizacemi škodí klima, které se vytváří ve společnosti – to, že neziskové organizace jsou jakýsi upíři, kteří vysávají veřejné rozpočty. Ti, kteří tomu věří by se jistě velmi divili, kdyby neziskové organizace svoji činnost přestaly poskytovat. Vedlo by to totiž k naprosto neřešitelným sociálním problémům,*“¹⁶⁰ dodává.

---

¹⁵⁷ Rozhovor sociální pracovníce SKSP, 2022.

¹⁵⁸ Rozhovor sociální pracovníce SKSP, 2022.

¹⁵⁹ Rozhovor sociální pracovníce Charity Beroun, 2022.

¹⁶⁰ Rozhovor sociální pracovníce Charity Beroun, 2022.

Z hlediska současného stavu nestátních neziskových organizací z hlediska personálu a vybavení

Z hlediska dostatku či nedostatku personálu mají všichni respondenti jasno – je jich značný nedostatek. Podle ředitele Charity Beroun je rok od roku těžší shánět nové kvalitní zaměstnance, a to z jednoho konkrétního důvodu – nemohou jim nabídnout kvalitnější finanční ohodnocení práce. „*O řadu lidí, kteří by zcela jistě byli kvalitními pracovníky přicházíme, protože to finanční ohodnocení se už dostává ve srovnání s ostatními profesemi příliš nízkou a ty nůžky se rok od roku uzavírají čím dál víc a víc.*“¹⁶¹ S tímto názorem souhlasí i ředitelka SKSP, která dodává, že v současné době udržují jejich služby se zvýšeným úsilím a další pomoc, především kvůli pandemické situaci, by byla zapotřebí. „*Teď bychom potřebovali výpomoc lidí ve chvíli, kdy někteří zaměstnanci měli COVID-19. Potřebovali bychom i jednorázovou výpomoc, více lidí, kteří by byli ochotni pracovat na zkrácený úvazek, nebo třeba jen na dohodu o provedení práce tak, aby vykryli některé služby o víkendech. Skutečně je ale čím dál složitější tyto lidi nacházet.*“¹⁶² Dodává, že situace z hlediska personálu se začíná dostávat na určitou mezní hranici, kdy ještě sice svoji činnost za daného počtu zaměstnanců udrží, ale za cenu velkého vypětí, také za cenu toho, že řada kolegů musí odpracovat více přesčasů, nebo za cenu toho, že nemohou pokrýt takový rozsah služeb, o který je zájem zejména v pečovatelské službě. Ekonomka Charity Beroun poukazuje také na situaci, kdy zdroje, kterými disponují právě od dárců nemohou využít na další rozvoj organizace – dané zdroje jsou používány na zajištění základního chodu. S touto myšlenkou souhlasí i ekonomka SKSP, která uvádí, že pokud by peníze do služeb nevložiteli, nemohli by ji nadále udržet a poskytovat ji – v tom vidí jejich největší bolest.

Odpověď respondentů ohledně toho, jaká je jejich motivace k tomu, aby pracovali právě v nestátní neziskové organizaci, byla zcela totožná – práce čistě pro peníze jim nedávala smysl. Shodují se také v tom, že dalším motivem pro jejich práci je přátelský kolektiv a pomoc ostatním lidem. To dokládá i odpověď ekonomky Charity Beroun. „*Potřebuji, aby ta práce byla opřena o něco, co slouží vícero lidem, co má přidanou hodnotu z hlediska celospolečenského a díky tomu, že jsem byla jistým způsobem trochu otrávena z toho, co se dělo v politice, tak jsem se rozhodla právě pro sociální služby,*

---

¹⁶¹ Rozhovor ředitel Charity Beroun, 2022.

¹⁶² Rozhovor ředitelka SKSP, 2022.

vystudovala jsem příslušnou školu a začala jsem už v průběhu studia pracovat pro sociální služby. ¹⁶³ Sociální pracovnice SKSP v oblasti neziskových organizací a sociálních služeb vnímá jako motivaci pro svou práci především to, že všichni “táhnou“ za stejný provaz a snaží se o společné dílo. „*To je potom pro člověka skutečně radost, když může s lidmi udělat kus pozitivní práce, přitom zažít příjemné lidské vztahy, zažít to, že se na sebe můžeme v práci usmívat přes veškerou tíhu, kterou třeba řešíme právě s těmi financemi.*“¹⁶⁴

Z hlediska dostatečného vybavení jsou respondenti za jedno – s vybavením jsou sice vcelku spokojeni, mohlo by to však být lepší. „*Základ pro svoji práci sice máme, ale vždy by to mohlo být lepší, ale jsme zvyklí pracovat s tím, co je,*“¹⁶⁵ uvádí sociální pracovnice Charity Beroun a dodává, že pokud se jim něco například rozbije, pokouší se dané věci opravit, jelikož je nemohou hned vyměnit za úplně nové. Dle jejích slov – pokud někdo dokáže některé vybavení vyměnit během 5 – ti let, v jejich organizaci se tato doba prodlužuje třeba až na 7-8 let. „*Na azylových domech bychom skutečně potřebovali, aby to financování bylo mnohem lepší a měli jsme prostor z těch základních prostředků právě zajišťovat i postupnou obměnu toho vybavení, protože například po deseti letech v azylovém domě ten nábytek je skutečně zničený a stávající situace nám neumožňuje vyměnit, byť jednu jedinou židli.*“¹⁶⁶ Ředitel Charity Beroun dodává, že kdyby bylo financování lépe zajištěno, z peněz, které by získali navíc by mohli pracovat na rozvoji dané služby. Mohli by například pomoci zajistit bezbariérovost nebo lepší programy pro seniory. „*Vybavení máme a jsme schopni tu práci dělat velmi kvalitně, na druhou stranu by to mělo být lepší a mohli bychom ty věci posunout trošku dál, kdybychom nemuseli veškeré peníze, které seženeme dávat do základního provozu, ale mohli ho věnovat na vylepšení toho zázemí,*“¹⁶⁷ doplňuje ředitelka SKSP, která se ztotožňuje s názorem ředitele Charity Beroun ohledně potřeby lepšího financování.

---

¹⁶³ Rozhovor ekonomka Charity Beroun, 2022.

¹⁶⁴ Rozhovor sociální pracovnice SKSP, 2022.

¹⁶⁵ Rozhovor sociální pracovnice Charity Beroun, 2022.

¹⁶⁶ Rozhovor ředitel Charity Beroun, 2022.

¹⁶⁷ Rozhovor ředitelka SKSP, 2022.

Z hlediska podmínek pro působení, dobrovolnictví a dárcovství

Co se týče informovanosti veřejnosti ohledně působení nestátních neziskových organizací se respondenti zcela jednoznačně shodli na tom, že je míra jejich povědomí o neziskovém sektoru nedostatečná. „*Setkáváme se dnes a denně s tím, že spousta lidí o nestátních neziskových organizacích, charitě a její činnosti nevěděla vůbec nic, a to navzdory tomu, že jsme byli a stále jsme největším poskytovatelem sociálních služeb,*“¹⁶⁸ uvádí ředitel Charity Beroun. Podle slov ekonomky SKSP se snaží jejich organizace zaměřit především na komunikaci s veřejností na sociálních sítích, jako je Facebook a Instagram. „*Myslím, že na rozdíl od situace třeba před 5 – ti lety se nám podařilo dostat aspoň trošku do podvědomí lidí v našem regionu, že tady je nějaká nestátní nezisková organizace, co dělá a jaký má význam, i když to stále není dostačující.*“¹⁶⁹ Sociální pracovnice SKSP dodává, že všeobecně přetrvává situace, kdy jsou sociální služby stále brány jako cosi, co zpravidla člověk vůbec nepotřebuje a co se týká možná těch, kteří ve svém životě žijí sami a nejsou schopni se o sebe sami postarat. V tomto myšlení však vidí velkou chybu, neboť vysvětluje, že to takto v životě nechodí. „*Často lidé, kteří prožili situaci, kdy se třeba vybourali a potom byli odkázaní na pomoc druhých si najednou uvědomí, že život není jako dřív a začnou s hrůzou zjišťovat, že systém celou řadu těch situací nemá podchycen, nedokáže nabídnout optimální řešení. V takových případech lidé často přecházejí a začínají pracovat v sociálních službách sami.*“¹⁷⁰ S touto myšlenkou se ztotožňuje i sociální pracovnice Charity Beroun, která doplňuje, že tito lidé pak začnou podporovat dané sociální služby, protože si sami uvědomí, že doteď žili v jiném světě. Chybu vidí také v informovanosti. „*Ta informovanost veřejnosti je složitá věc. Mnohdy ti lidé vůbec nevědí, že nějaké takové organizace se v jejich okolí vyskytují, natož aby věděli, jaké služby jim můžeme nabídnout. To pak vede k těžkým situacím, kdy se ty lidi snaží o svého příbuzného starat doma, ale zatěžuje je to a sami to prostě nezvládnou,*“¹⁷¹ uvádí.

Všichni respondenti mají stejný názor, co se týče podmínek pro působení nestátních neziskových organizací ve Středočeském kraji – dané podmínky jsou nedostačující a konkrétně ve Středočeském kraji jsou nevýhodné. Ekonomka Charity Beroun se pozastavuje nad přerozdělováním daní určených před několika lety. „*To, co je potřeba říct*

¹⁶⁸ Rozhovor ředitel Charity Beroun, 2022.

¹⁶⁹ Rozhovor ekonomka SKSP, 2022.

¹⁷⁰ Rozhovor sociální pracovnice SKSP, 2022.

¹⁷¹ Rozhovor sociální pracovnice Charity Beroun, 2022.

je realita, která vychází ze situace přerozdělování daní v rámci celé ČR, kdy před řadou let se na úrovni tehdejších představitelů států dohadovalo, jak budou daně rozděleny v rámci nového krajského zřízení a tam se domluvil model, který je trvale nevýhodný oproti Středočeskému kraji, který je vlastně nejlidnatějším krajem v republice a v přepočtu na hlavu dostává výrazně méně prostředků než v ostatních krajích. ¹⁷² Ředitel Charity Beroun poukazuje na fakt, že z hlediska nestátních neziskových organizací a sociálních služeb je do Středočeského kraje “nakoncentrováno“ bezkonkurenčně největší množství těchto služeb. Ovšem rozpočet, který je na tuto oblast určen je velmi podobný, jako v jiných krajích, kde je daných služeb třeba polovina. S nedostatečným rozpočtem souhlasí i ekonomka SKSP a dodává další nerovnoměrnost a sice, že velkou kapacitu sociálních služeb Středočeského kraje ve finále využívají lidé z Prahy a z okolních krajů, kde například nemají některou ze služeb k dispozici. *„Zajištění financování sociálních služeb ve Středočeském kraji – to je dlouhodobý problém, který ovšem bude čím dál palčivější,* ¹⁷³ popisuje s tím, že možnost nahradit finance z dotací určitou aktivitou a uskromněním se nebo hledáním všech možných úspor v rámci organizací už se dostala na samotnou hranici.

Daní respondenti se shodli na tom, že v nestátních neziskových organizacích je největší výhodou, a tedy i hlavní hybnou silou určité nadšení lidí pro to, co dělají, což mnohdy dokáže překonat mnoho problémů a starostí, se kterými se v běžném provozu setkávají všichni provozovatelé. Díky tomu také dokážou svoji činnost vykonávat efektivněji a za výrazně nižší finanční náročnosti, než veškeré jiné státní nebo veřejné instituce. *„Řada lidí vyhledává práci v neziskovém sektoru právě proto, že je to jedna z mála oblastí pracovní činnosti, kdy ještě stále v kolektivech funguje určitá lidská vstřícnost, lidskost, to, že se lidé snaží k sobě chovat přátelsky – to je řada lidí ochotna vyměnit za vyšší výplaty, které by dostali jinde,* ¹⁷⁴ podotýká ředitelka SKSP. S tím souhlasí i ředitel Charity Beroun, který vidí výhodu v neziskových organizacích například i v tom, že v neziskové organizaci mohou očekávat možnost podpory od úspěšných firem, od dobře a úspěšně fungujících podnikatelů, kteří chápou, že tyto činnosti jsou pro jejich lokalitu nesmírně důležité a chtějí se podělit o svoje peněžní zdroje. *„To se v poslední době daří i nám a nemusí to být velká částka, někdy to je 5000 někdy 10 000, ale jsou i lidé, kteří*

---

¹⁷² Rozhovor ekonomka Charity Beroun, 2022.

¹⁷³ Rozhovor ekonomka SKSP, 2022.

¹⁷⁴ Rozhovor ředitelka SKSP, 2022.

nám pravidelně přispívají třeba 20 000 Kč za rok. ¹⁷⁵ Naopak nevýhodou je podle ředitelky SKSP to, že většina organizací nemá za sebou finančně zdatného zřizovatele. Vysvětluje, že dané organizace často vznikají nadšením několika lidí, kteří založí organizaci, ale jsou bohužel velkou měrou odkázáni na zdroje, které dostanou. *„Každým rokem díky této situaci řešíme, jak finančně přežít první měsíce roku, kdy zpravidla všechny dotace přicházejí až někdy v průběhu února, března, někdy až dubna, a to je právě ta největší tíha neziskových organizací.* ¹⁷⁶ Často se podle jejích slov řeší, jak vlastně přežít toto období. Například u menších organizací dochází často k situaci, kdy není možno vyplatit mzdy pracujícím lidem, kteří na ně musí čekat až do dubna nebo i května. *„Každý rok nevíme až třeba do března, jak budou nastaveny finance pro příslušný rok, což je z hlediska jakéhokoliv plánování nesmírně stresující, problematické a rozvoj sociálních služeb to značně přiškrcuje,* ¹⁷⁷ dodává.

Podle slov ředitelky SKSP nejsou sociální služby nabízené seniorům ve Středočeském kraji dostatečně zajištěny. S tímto názorem se ztotožňují i ostatní respondenti – tedy, že reálná potřeba péče je mnohem vyšší než to, co poskytují tyto organizace ve Středočeském kraji. Zlepšení ale vidí v terénních službách, jejichž rozvojem se v poslední době daný kraj zabývá. Ředitelka SKSP uvádí, že se Středočeský kraj opravdu velmi snaží, aby byly dobře zajištěny terénní služby, jelikož se jedná o základní zájem jak rodin, tak i dotyčných, o které je pečováno, zůstat v domácím prostředí, pokud možno co nejdéle. *„Myslím si, že v posledních letech Středočeský kraj opravdu tomuto záměru věnoval velkou pozornost a počty pečujících se navýšili.* ¹⁷⁸ Sociální pracovnice SKSP uvádí, že na problematiku ohledně sociálních služeb má vliv také současná situace, která v dnešní době “tlačí“ na to, aby v rodinách byli, pokud možno všichni zaměstnaní, tedy, aby muži i ženy chodili do práce na plný úvazek a měli tak prostředky na zajištění zvyšujících se nájemných, cen energií, potravin apod. Zde je potřeba zajišťované péče mnohem vyšší, než jaká je reálná možnost danou péči skutečně poskytnout. *„V některých případech to je tak, že senior v domácnosti, nebo spíše jeho prostředky jsou brány jako součást rozpočtu dané domácnosti a tím, že u seniora dochází k tomu, že veškerý jeho důchod je nakonec použit na nájemné a základní potřeby, tak už nezbyývají peníze na to,*

---

¹⁷⁵ Rozhovor ředitel Charity Beroun, 2022.

¹⁷⁶ Rozhovor ředitelka SKSP, 2022.

¹⁷⁷ Rozhovor ředitelka SKSP, 2022.

¹⁷⁸ Rozhovor ředitelka SKSP, 2022.

aby si mohl ten člověk vůbec dopřát pečovatelskou péči. ¹⁷⁹ Dle jejího názoru se pak často stává, že se pečuje o případy, kdy daná rodina péči o svého příbuzného již nezvládá. Je vysílená a potřebuje danou péči zajistit především v čase, kdy nemohou být se svým blízkým doma.

Z hlediska individuálního dárcovství má sociální pracovnice Charity Beroun jasno. *„Máme radost z toho, že se aspoň naši organizaci poměrně dobře podařilo v posledních letech získat podporu celé řady i třeba drobných podporovatelů, kteří pochopili to, co se snažíme těm lidem říkat,* ¹⁸⁰ kdy vysvětluje, že se snaží, aby lidé pochopili, že není potřeba čekat na velké akce s velkým mediálním zájmem a akce pořádané na celorepublikové bázi. *„To se potom část těch peněz odveze do ciziny nebo se použije na úplně druhém konci republiky, protože se tam stalo zrovna nějaké neštěstí anebo že někdo dokáže velmi emotivně zmedializovat životní příběh.* ¹⁸¹ S o trochu lepší podporou prostřednictvím dárcovství se ztotožňuje i sociální pracovnice SKSP, která uvádí, že v současné pandemické době se jim podporovatelé opravdu snaží pomoci více než v minulých letech. Popisuje to, co se snaží lidem říkat, tedy, že pokud chtějí lidem pomáhat, pomáhat efektivně, ať zkusí pomoci ve svém daném regionu a dávat peníze těm, u kterých mají jistotu, že se postarají o jejich souseda v jeho těžké chvíli. *„To se nám v poslední době daří a myslím si, že ten trend je rok od roku viditelnější, že skutečně každý rok pár těch dárců přibývá a každý rok máme vyšší částku peněz z různých sbírek,* ¹⁸² doplňuje se slovy, že se jim každý rok podaří z jejich aktivit získat o trošku víc, což je motivuje a dělá radost.

S čím se ale také často setkávají z hlediska dárcovství je situace, kdy se nakonec lidé rozhodnou organizaci nepřispět proto, že nevědí, na co budou jejich peníze použity. Ekonomka SKSP uvádí, že se vždy snaží u každé akce vytyčit cíl a dopředu zveřejnit, na co budou peníze použity. Pokud jim dárce věnuje peníze s tím, že ví, co jejich organizace dělá a chce je podpořit jako celek v jejich poslání, potom peníze použijí na to, kde je nejvíce potřebují. *„Každá koruna, kterou my vynaložíme, jde třeba i na zajištění našeho zázemí, byť je to třeba oprava pneumatiky, kterou z dotací zaplatit nemůžeme, ale za těmi lidmi do těch okrajových částí našeho okresu na vesnice zajet potřebujeme, abychom jim tu péči mohli poskytnout.* ¹⁸³ Ekonomka SKSP doplňuje, že pokud lidé nechají na jejich

---

¹⁷⁹ Rozhovor sociální pracovnice SKSP, 2022.

¹⁸⁰ Rozhovor sociální pracovnice Charity Beroun, 2022.

¹⁸¹ Rozhovor sociální pracovnice Charity Beroun, 2022.

¹⁸² Rozhovor sociální pracovnice SKSP, 2022.

¹⁸³ Rozhovor ekonomka SKSP, 2022.

uvážení, jak dané peníze využijí, jsou vždycky využity na něco racionálního a nikdy to není o tom, že by zmíněné peníze například rozdali, nebo si za ně pořídili něco osobního. S daným názorem ohledně racionálního využití darovaných peněz se ztotožňuje i sociální pracovníce sociální pracovníce Charity Beroun. „*Nabízíme našim dárcům i možnost adresného cílení těch peněz, to znamená, když nám někdo poskytne peníze s tím, že si přeje, aby to bylo použito třeba na azylový dům, tak to použijeme na azylový dům například tím, že tam za to nakoupíme nějaké nové vybavení nebo to použijeme na jinou aktivitu, ale přesně zaměřenou na tu konkrétní činnost.*“¹⁸⁴ Podle jejich slov chtějí někteří poskytovatelé, aby jim jejich organizace danou částku vyúčtovala, což udělají, je – li to jejich požadavkem, bohužel je to spojeno s určitou administrativní náročností. „*Nedá se takhle postupovat u nějakých menších částek, protože to už bychom asi administrativně nezvládali,*“¹⁸⁵ dodává nakonec. Sociální pracovníce SKSP podotýká, že se všechny neziskové organizace i sociální služby potýkají s obrovskou administrativní náročností, ať už se jedná o vedení služeb či vykazování dotací nebo příprav žádostí na dotace. Jelikož má každý donátor jiné předpisy na vyúčtování dotací, musí mít podle jejich slov prostudovány stovky stran textu a různých pravidel pro to, aby mohli dotace správně využít. „*To je jedno z největších zatížení, které celkově ve fungování naší organizace máme, hned vedle toho, že vlastně nikdy dopředu nevíme, s jakými penězi můžeme vůbec do dalšího roku počítat,*“¹⁸⁶ uvádí s tím, že je administrativa v organizaci opravdu velmi zatěžuje a ubírá jim drahocenný čas, který by mohli využít v jiných důležitých oblastí sociálních služeb.

Ředitel Charity Beroun uvádí, že než přišel COVID-19, měli velmi narůstající tendenci práce dobrovolníků. „*Chodily k nám celé týmy z Komerční banky, České spořitelny, ale i třeba dobrovolníci z pražských firem. Opakovaně tady byly z centrály Microsoftu, Skypu a bylo vidět, že byli tou prací a možností skutečně potěšeni.*“¹⁸⁷

I ředitelka SKSP potvrzuje, že měli před pandemií také hodně dobrovolníků a dodává, že tím docházelo k obohacení na obou stranách – jak u těch, kteří přišli pomoci, což byli často lidé z kanceláří, tak i u zaměstnanců organizace, jelikož jim často dobrovolníci přinesli i určité náhledy a možnosti drobného zlepšení. „*Bohužel teď se to dobrovolnictví velkou měrou zastavilo skrze COVID-19, minimálně v těch velkých firmách, kdy většina pracuje*

---

¹⁸⁴ Rozhovor sociální pracovníce Charity Beroun, 2022.

¹⁸⁵ Rozhovor sociální pracovníce Charity Beroun, 2022.

¹⁸⁶ Rozhovor sociální pracovníce SKSP, 2022.

¹⁸⁷ Rozhovor ředitel Charity Beroun, 2022.

na home office a dobrovolnické dny se úplně pozastavily.“¹⁸⁸ Podle jejích slov praxe, kdy velké firmy často zaměstnancům dávali 1-2 dny placeného volna proto, aby mohli někde pomoci jako dobrovolníci, vymizela. Dodává, že je potřeba také zmínit velký vliv administrativní bariéry, který znesnadňuje přijímání dobrovolníků. „*Toho člověka musíte mít proškoleného, musíte mu zajistit určitou míru ochrany, kdyby se mu v rámci té práce něco stalo. To, jak jsou centrálně nastavovány poměrně náročné procesy z hlediska státu na dobrovolnictví zejména v přímé péči, tak to vede k určité paralýze, jelikož činnost dobrovolníků se přenáší na už dneska poloprofesionální nebo profesionální instituce, které se tímto zabývají.*“¹⁸⁹ Ekonomka Charity Beroun v tomto vidí problém na straně státu, který nastavuje komplikované podmínky, na základě kterých dochází k pravému opaku – místo toho, aby se služby zkvalitňovaly, dochází k naprostému zadušení rozvoje dobrovolnictví. Dodává, že místo desítek dobrovolníků se pohybují v jednotkách dobrovolníků. Co se týče studentů, kteří chtějí po škole pracovat v sociálních službách – pro ně nabízí Charita Beroun stáže, kde míru ochrany přejímá vysílající vzdělávací instituce. „*Když se jedná třeba o nějakého člověka, který by chtěl u nás získat větší praxi, tak jdeme spíš tou cestou, kdy mu nabídneme smlouvu o provedení práce, což je pro nás jednodušší, než zajišťovat veškerou administrativu spojenou s dobrovolnictvím,*“ dodává zmíněná ekonomka.¹⁹⁰

Ekonomka SKSP uvádí, že v souvislosti s dobrovolnictvím spolupracují s dobrovolnickým centrem v Kladně. Podle jejích slov se stává, že se pak někteří dobrovolníci stávají jejich zaměstnanci. „*Dokonce se k nám přidali i někteří lidé z projektů na zaměstnávání dlouhodobě nezaměstnaných, kdy jsme jim nabízeli nějaké pozice, které byly po dobu projektu dotovány.*“¹⁹¹ S jejími slovy se ztotožňuje i sociální pracovnice Charity Beroun, která uvádí, že stážisti, kteří v jejich organizaci byli po dobu studia na praxi, se poté stali i jejich zaměstnanci. Myslí si, že by v organizaci odvedli špatnou práci, kdyby to takto po dané praxi u stážistů nenastalo. „*Určitě se snažíme ty šikovné lidi získat pro nějakou další spolupráci, protože je zcela nejlepší cestou, když v neziskovkách ti lidé vyrůstají.*“¹⁹² Dodává, že jakmile u nich dobrovolníci a stážisti zažijí prožitek, kdy mohou chodit do práce s radostí a nemusí se obávat, že je bude nadřizený drezurovat tak, jak to

¹⁸⁸ Rozhovor ředitelka SKSP, 2022.

¹⁸⁹ Rozhovor ředitelka SKSP, 2022.

¹⁹⁰ Rozhovor ekonomka Charity Beroun, 2022.

¹⁹¹ Rozhovor ekonomka SKSP, 2022.

¹⁹² Rozhovor sociální pracovnice Charity Beroun, 2022.

často bývá právě v komerčních firmách, dochází většinou k tomu, že se jim z tohoto prostředí odcházet nechce.

Nejprve byly uvedeny názory odborníků pracujících v nestátních neziskových organizacích v oblasti péče o seniory. Následně dojde k představení postojů aktérů ze dvou příspěvkových organizací a poté dojde k celkovému porovnání názorů jak dvou nestátních neziskových organizací, tak i příspěvkových organizací. Nakonec budou navržena potřebná vylepšení v dané problematice.

Z hlediska volnočasových aktivit

Z hlediska společenských akcí se dotazovaní shodují – většinou nepřipadají v úvahu. Podle slov sociální pracovnice Zelené lípy už nelze brát v potaz ani divadla, ani prakticky jiné společenské akce. Jako důvod uvádí situaci, kdy žádný ze seniorů do divadla nedojde – v tom by jim musela pomoci rodina, která o to ale bohužel nemá zájem. Jsou zde ale i další problémy, na které je nutné brát zřetel, například co se týče hygienických potřeb (WC), problém s chůzí, a především samotná únava seniorů. Pokud jde o kulturní akce, jako jsou třeba koncerty, musejí být realizovány přímo v domově seniorů. „*Jsme samozřejmě závislí i na penězích, protože tohle všechno se platí ze sponzorských peněz a snažíme se, aby byl aspoň jednou měsíčně daný koncert. Snažíme se to samozřejmě všechno kombinovat a prostrídat,*“¹⁹³ dodává se slovy, že měli v jejich organizaci nedávno hendikepovaného hochy, který dříve zcestoval celý svět a dělá besídky, kde o svých zážitcích vypráví. I tímto způsobem se v domově seniorů Zelená lípa snaží seniory zaujmout prostřednictvím různých jiných a zajímavých témat. Velký vliv má také věková skladba klientů, například skladba lidí “dvacátá léta narození“ v jejich organizaci přestávají být, a naopak zde jsou spíše klienti, kteří zvládnou třeba i práci s počítači na uživatelské úrovni. „*Zde je tedy potřeba zvát také jiné skupiny, například vynechat dechovku a zaměřit se na trochu jiné koncerty, třeba populární hudbu a někdy to prostrídat s vážnou hudbou.*“¹⁹⁴ Pro zajištění různých kulturních akcí organizace sama skupiny nevyhledává, spíše využívají dřívějších kontaktů a známých zdrojů, se kterými již delší dobu spolupracují. Také se jim stává, že jim organizace či skupiny napíšu sami od sebe

¹⁹³ Rozhovor sociální pracovnice Zelené lípy, 2022.

¹⁹⁴ Rozhovor vedoucí sestřička Zelené lípy, 2022.

s nabídkou o spolupráci. „*Může se stát, že se napálíme, ale většinou si myslím, že se to už dá odhadnout, s kým bude vhodné spolupracovat a s kým ne,*“¹⁹⁵ doplňuje sociální pracovnice Zelené lípy. V Domově seniorů TGM mají stejný názor, co se týče kulturních akcí. „*My mimo Domov nejezdíme, nejsme schopni to zajistit, všechny ty lidi zveme sem, at' už jsou to hudební vystoupení, divadla, cirkusová představení – všechno se to koná tady. Museli bychom mít víc zaměstnanců a celkově ta náročná péče během výletu o ně je sama o sobě argumentem.*“¹⁹⁶ Ředitelka Domova seniorů TGM dodává, že se v létě snaží s klienty jezdit co nejvíce na výlety po okolí, samozřejmě i zde je to ale náročné. Je potřeba si u těchto výletů stanovit konkrétní parametry – například, aby výlet nebyl daleko, musí být kapacitně omezen, jelikož se do jejich auta i s řidičem vejde méně, než 8 lidí kvůli místu pro potřebná chodítka klientů. Dále je výlet podmíněn tím, aby ho klient mohl vůbec absolvovat. V Domově se snaží takový výlet naplánovat aspoň jednou za 14 dní. Pokud si do domova zvou případné umělce, většinou se jim ozvou jako první. Jinak využívají pravidelné a ověřené kontakty s těmi, jejichž akce jsou v domově velmi oblíbené. „*Jak říkám, nabídek je tolik, že je v podstatě pořád z čeho vybírat. Některé akce se nám neustále opakují. Máme tady například harmonikáře, který tu je každý měsíc. S gymplem občas máme vzdělávání bez bariér, kdy sem přijdou a vypráví prezentace o různých památkách v jiných zemích a tak, nebo o Vánocích sem přijdou v kostýmech zpívat vánoční koledy.*“¹⁹⁷ Se situací ohledně COVID-19 se většina daných akcí s umělci pozastavila, Domov seniorů TGM si s tím však dokázal poradit. Začali pořádat letní venkovní koncerty, kdy byli klienti na svých balkónech, zatímco umělci jim před domovem zpívali.

Co se týče účasti seniorů na volnočasových aktivitách, zde mají respondenti jasno – když jde vše dobře, tak se zúčastní půlka z nich, nikdy ne všichni. Sociální pracovnice Domova seniorů TGM uvádí, že se aktivit účastní zhruba polovina klientů. Podle ní také záleží na tom, o jakou akci se jedná. Vedoucí sestřička Zelené lípy vidí jako důvod nezájem ze strany seniorů. „*U lidí, co jsou na oddělení se zvýšenou péčí, je potřeba jim to samozřejmě připomenout, a hlavně pomoci jim se oblíknout, protože to jsou lidi ležící a práce s tím člověkem, než se dostane na vozík je až pro 3 lidi. Jedná se často o seniory, kterým je kolem 90 let a jsou velmi hendikepovaní. Mnohdy se tedy nechtějí zapojit.*“¹⁹⁸ Ostatní senioři, kteří to zvládnou sami, tak mají na každý měsíc daný rozpis, který je

---

¹⁹⁵ Rozhovor sociální pracovnice Zelené lípy, 2022.

¹⁹⁶ Rozhovor ředitelka Domova seniorů TGM, 2022.

¹⁹⁷ Rozhovor sociální pracovnice Domova seniorů TGM, 2022.

¹⁹⁸ Rozhovor vedoucí sestřička Zelené lípy, 2022.

speciálně pro ně vytvořený velkým písmem a vyvěšený v jídelně a na všech chodbách či výtazích. Je tomu tak i proto, aby si mohli uvědomit, co je vlastně za den. Sociální pracovnice Zelené lípy však dodává, že je s rozpisem záměrně neobcházejí právě z důvodu tréninku jejich paměti. V Domově seniorů TGM uvádí ředitelka, že mají také vyvěšený rozpis aktivit na nástěnkách a ve výtahu, případně i v jídelně. Vše musí být popsáno velkým písmem a sestřičky dokonce klientům v průběhu jejich péče připomínají denní program.

Co se týče aktivizačního programu – zde se všichni respondenti shodují s tím, že od pondělí do pátku nabízejí mnoho aktivit, nikdy to není tak, že by se jednalo o jednu aktivitu denně. Vedoucí sestřička Zelené lípy uvádí, že například v pondělí sama vede kondiční cvičení pro seniory, také cvičení ohledně rozchození pro ty, kteří přijdou z nemocnice, poté následuje čtení a výtvarná dílna s tréninkem paměti. V úterý následuje opět trénink paměti a také do rozvrhu zahrnujeme nácvik chůze s klienty, což je bráno jako určitá forma rehabilitace. *„V podstatě každý den je něco. Máme takové schéma, protože lidi potřebují mít ten čas pevně daný. Třeba někdy bývá tvoření, což je většinou dopoledne, protože po obědě potřebují nějaký klid. No a ti schopnější klienti se jdou třeba i projít. Jinak dané aktivity jsou u nás maximálně do 17:00 hodin, protože večer už mají seniori trochu jiný režim – jdou si lehnout, mají večeri atd.“*¹⁹⁹ Sociální pracovnice Domova seniorů TGM potvrzuje, že i v jejich zařízení mají každý den více než dvě aktivity pro klienty. *„Nabízíme jim minimálně 3 aktivity denně. Patří mezi ně například trénink paměti, oblíbené je také bingo, máme tady i čtenářský kroužek, nabízíme jim keramiku, pracovní dílny každý týden.“*²⁰⁰ V Domově seniorů TGM dále poskytují jednou za měsíc akci, kdy si klienti mohou sami upéct topinky, také zajišťují hudební vystoupení, jógu a každé ráno rehabilitační cvičení. Oblíbené je i pouštění filmů na přání prostřednictvím projektoru a projektového plátna v jídelně.

Mezi nejoblíbenější aktivity u seniorů patří především trénink paměti a rukodělné aktivity – zde se jedná například o dílnu, tedy keramiku, kam chodí stabilní okruh lidí nebo program pro širší veřejnost. *„Zde jsme ale zjistili, že je potřeba si seniory dalo by se říct “naobjednat“, aby jich nebylo hodně, protože zrovna tady je potřeba opravdu velká pomoc. Pro příklad tvořili adventní věnce nebo budou tvořit věnce na Velikonoce. Hlavní je, že to je něco, z čeho má člověk sám radost, naplňuje ho to a co může třeba*

---

¹⁹⁹ Rozhovor vedoucí sestřička Zelené lípy, 2022.

²⁰⁰ Rozhovor sociální pracovnice Domova seniorů TGM, 2022.

i darovat. ²⁰¹ U seniorů v Zelené lípě jsou také oblíbené kavárny, které jsou většinou v pátek, a to jednou za 14 dní. „*Jedná se o hudební kavárnu, kdy přijde pán, hraje na svůj nástroj a my vaříme kávu. A pak máme i bylinkové čajovny, kdy se uvaří čaj a baví se o daném tématu, je to takový dámský klub dalo by se říct. V sezóně se povídá například o ovoci, zelenině, co se z toho vaří – je to takové třibení paměti řekla bych, kdy senioři vzpomínají na své kuchařské schopnosti a znalosti.*“ ²⁰² Ekonomka Zelené lípy dále uvádí, že k těmto příležitostem se vždy snaží něco upéct, například bábovku nebo o Vánocích cukroví, což senioři velmi ocení. Mezi další oblíbené aktivity patří knihovna, pedikúra, čtení na pokračování, pečení nebo třeba povídání na téma – například v Zelené lípě v únoru se bude jednat o téma *Masopust u nás a ve světě*. Podle jejích slov se však senioři neúčastní nějakých aktivit, kdy by se sami zapojili a třeba předčítali nahlas ostatním seniorům.

Z hlediska zapojení rodin do aktivit se seniory jsou si respondenti zcela jisti svojí odpovědí – sami zaměstnanci by byli jedině rádi, kdyby se do programů zapojila i rodina, tuto možnost neustále nabízejí, například tyto informace píšou na jejich stránkách a sociálních sítí, ale bohužel nikdo z rodiny nemá zájem. „*Například šlo o vánoční besídku, kde by senioři poseděli se svojí rodinou při vánočních koledách, ale nikdo se z rodin neozval a nikdo neměl zájem. Nemají zájem ani, aby jim třeba koupili kávu nebo přinesli bábovku. Dříve to ale bylo jinak. Na tomhle příkladu lze vidět, jak se ta společnost mění.*“ ²⁰³ Podle vedoucí sestřičky Zelené lípy jezdila dříve rodina za svým blízkým pravidelně, což bylo a stále je pro seniory v domovech velmi důležité – poseděli totiž se svou rodinou, viděli u nich zájem o to, jak se v domově mají, povídali si, udělali svému blízkému například kávu, nakrájeli bábovku. Zmíněná vedoucí sestřička dodává, že v současné době zde bohužel již žádný kontakt není. S touto situací souhlasí i ředitelka Domova seniorů TGM, která popisuje, že v minulosti nabízeli setkání klientů s rodinami ohledně pracovních dílen, což se bohužel v posledních letech úplně vytratilo. „*Dříve spíš chodila za klienty rodina, když už ne na akce, tak si s nimi aspoň popovídat, ale teď už tomu tak dlouho není, což je smutná realita,*“ ²⁰⁴ dodává nakonec.

Rozšíření aktivizačního programu do budoucna je v domově seniorů Zelená lípa právě aktuálním tématem. Ekonomka dané organizace popisuje novinku, která se jmenuje

---

²⁰¹ Rozhovor sociální pracovnice Zelené lípy, 2022.

²⁰² Rozhovor ekonomka Zelené lípy, 2022.

²⁰³ Rozhovor vedoucí sestřička Zelené lípy, 2022.

²⁰⁴ Rozhovor ředitelka Domova seniorů TGM, 2022.

Burza nepodepsaného oblečení. „*Jde o to, že když nastupuje nový klient, tak je dáno, že by měl mít veškeré oblečení podepsané, protože pracovnice v prádelně nemohou vědět, komu jaké oblečení patří. A tak se stane, že když se při praní jejich podpis na štítcích oblečení smyje, nikdo neví, komu oblečení patří.*“²⁰⁵ Proto zaměstnance z domova napadla burza, kdy se v pátek “neznámé oblečení“ pověsí na ramínka a senioři si pro ně pak přijdou. Pokud si nejsou jisti, jestli je jejich, tak si ho zkusí. Daná ekonomka dodává, že se jedná o “módní přehlídku“, u které se klienti často i zasmějí. K aktivitám se snaží také zapojit i výlety, ale podle jejich slov se tento okruh čím dál více zužuje – je totiž velmi těžké najít výlet, který není příliš daleko, má rovný terén. Výlet, kde by byla pro seniory zajištěna toaleta a z kterého by byly do oběda zpátky v domově. I v Domově seniorů TGM plánují do budoucna změny. „*Chceme udělat tance pro vozičkáře a chceme také udělat Štědrý den s rodinami, že by sem mohli dojet za klienty, kteří nemohou dojet domů, tak že by si s nimi tady mohli udělat tu večeři.*“²⁰⁶ Sociální pracovnice však doplňuje, že mají aktuálně tolik akcí, které se neustále střídají, že už je vlastně ani nenapadají žádné další nové aktivity.

Sociální pracovnice Zelené lípy sdělila nad rámec pokládaných otázek nepříznivou situaci, kdy většina klientů nejprve vidí domovy seniorů velmi negativně. „*Mnohdy vidí senioři domov seniorů jako starobinec a smýšlejí tak o tom – představují si vícelůžkové neudržované pokoje, špatnou stravu a přirozeně se toho bojí.*“²⁰⁷ Dodává, že když potom vidí, jaký je tady příjemný personál a vidí, jak to zde vypadá, jsou velmi překvapeni a strach je opustí. Podle jejich slov jim vždy také zdůrazňují, že dostanou klíče od pokoje a mohou si odejít kam chtějí. „*Dokonce i ve smlouvě mají uvedeno, že 90 kalendářních dní mohou strávit klienti mimo domov – tedy u své rodiny na víkend nebo do lázní,*“²⁰⁸ dodává sociální pracovnice Zelené lípy.

Z hlediska péče o seniory

Vedoucí sestřička Zelené lípy potvrzuje, že pravidelně kontrolují dodržování standardů a kvality ošetrovatelské péče a také mají individuální plány. „*Poskytovatel má zpracované individuální plány kontroly přímé péče, což je vlastně nástrojem zvyšování*

---

²⁰⁵ Rozhovor ekonomka Zelené lípy, 2022.

²⁰⁶ Rozhovor sociální pracovnice Domova seniorů TGM, 2022.

²⁰⁷ Rozhovor sociální pracovnice Zelené lípy, 2022.

²⁰⁸ Rozhovor sociální pracovnice Zelené lípy, 2022.

kvality, a tak kontroly provádí. ²⁰⁹ Dále uvádí, že jejich provozovatel má v organizační struktuře stanoveného manažera kvality, který kontroluje pravidelně dodržování daných standardů. S tím souhlasí i ekonomka Zelené lípy, která dodává, že pečovatelky a sestry vždy informují klienta o veškerých ošetrovatelských úkonech, které budou s daným klientem provádět. „*Máme tu taky vytvořené piktogramy, které používají pečovatelky při práci s klienty, kteří jsou nekomunikující. Ne příliš často ale tyto seniory v našem domově máme.*“ ²¹⁰ Ředitelka Domova seniorů TGM s pravidelnými kontrolami souhlasí a potvrzuje, že kontrolu na starosti má jak vedoucí, tak sama ředitelka a že se jedná o velký a důležitý proces včetně individuálního plánování. „*Je to tak, že každý klient má svého klíčového pracovníka, který mu na začátku stanoví individuální plán a postupně kontroluje jeho plnění, to pak kontroluje vedoucí a namátkově to může kontrolovat i ředitel, ale plně to má v kompetenci ten vedoucí, aby bylo vše, jak má,*“ ²¹¹ doplňuje. Co se týče hygieny na lůžku – klienti se koupou jednou týdně. Sestřičky mají harmonogram toho, jaký klient se kdy koupe, aby se tak mohli všichni klienti v týdnu prostřídat. Nesoběstačných klientů je větší množství a při pomoci s jejich vykoupáním je zapotřebí dvou sestřiček. „*Soběstačných bych řekla, že je tak 5-10% maximálně, zbytek je nesoběstačných – sestřičky mají naštěstí zvedáky, díky nim jsou schopni je na tu hygienu do sprch dopravit, umýt a zase zpátky vrátit na lůžko,*“ ²¹² potvrzuje sociální pracovnice Domova seniorů TGM a uvádí, že se u nich provádí umytí také jednou týdně, pokud klienti nepožadují více. Co se týče počtu výkonů z hlediska osobní hygieny na lůžku – zde vedoucí sestřička Zelené lípy uvádí, že dochází k vyšším nárokům kladených na osobní hygienu u klientů, kteří jsou upoutaní na lůžko, a to především kvůli velmi namáhané pokožce. „*U těchto imobilních klientů je potřeba minimálně 1 za den umýt a také ošetřit obličej, taky záda a podpaží, potom alespoň 3x denně zase umýt a ošetřit ruce, genitálie. Vše ale závisí samozřejmě na individuálních potřebách, někdy je to i častěji, pokud je to nutné.*“ ²¹³ S prováděnou hygienou jednou týdně u imobilních klientů se ztotožňuje také sociální pracovnice Domova seniorů TGM. Z hlediska používání pomůcek během osobní hygieny sociální pracovnice Zelené lípy potvrzuje, že používají vždy jednorázové pomůcky, pro příklad žínky. „*Je to součástí základu hygienických ukazatelů kvality,*“ ²¹⁴ dodává.

---

²⁰⁹ Rozhovor vedoucí sestřička Zelené lípy, 2022.

²¹⁰ Rozhovor ekonomka Zelené lípy, 2022.

²¹¹ Rozhovor ředitelka Domova seniorů TGM, 2022.

²¹² Rozhovor sociální pracovnice Domova seniorů TGM, 2022.

²¹³ Rozhovor vedoucí sestřička Zelené lípy, 2022.

²¹⁴ Rozhovor sociální pracovnice Zelené lípy, 2022.

Z hlediska současného stavu a financování příspěvkových organizací

Podle slov sociální pracovnice Zelené lípy je sociálních služeb ve Středočeském kraji stále nedostatek. Uvádí, že není až tak velký problém například s dovážkou obědů nebo s nákupy a péčí o domácnost, ale problémem stále zůstává nedostatek služeb, které se přímo starají o dané seniory. Tím je myšlená například hygiena, asistence, celkově sociální služba, která například pomůže seniorovi se vykoupat a převléct ho. Co se týče domácí péče, zde vidí sociální pracovnice rozdíl. „*U té domácí péče to jsou zdravotní služby, tam chodí zdravotní sestřička například na převazy, píchání inzulínu, případně i nějaký nácvik pohybu. Tam si myslím, že to funguje dobře, že je zastoupena lépe než ty sociální služby.*“²¹⁵ S nedostatkem zastoupení sociálních služeb se ztotožňuje i ředitelka Domova seniorů TGM, která potvrzuje, že je aktuálně nedostatek lůžek, ať už se jedná o domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem nebo odlehčovací služby. „*Ten přetlak je velký, takže určitě by to chtělo víc a možná hlavně nejvíc těch domů se zvláštním režimem – ty jsou opravdu nedostatkové, tam máme velký přetlak. U nás například by volná místa byla opravdu hodně potřeba,*“²¹⁶ dodává se slovy, že v současné době mají zaplněná všechna lůžka s tím, že si klienty, kteří žádají o jejich služby vedou v evidenci a jakmile mají volné místo, obvolávají je podle pořadníku nebo případně podle akutní potřeby. Nyní mají v evidenci až 200 čekajících klientů. Důvodem podle jejích slov může být také jejich moderní budova, která je vcelku nová a stojí zde teprve 10 let. Každý pokoj má také svůj balkónek, klienti mají výhled na okolní přírodu a před domovem se aktuálně buduje nový park. I z těchto důvodů si ředitelka myslí, že se do jejich domova seniorů hlásí tolik seniorů.

Z hlediska dobrovolníků vedoucí sestřička Zelené lípy uvádí jednu zajímavost, kdy v jejich organizaci měli od roku 2006 celých 10 let dobrovolníky z Německa – jednalo se o studentky, které byly po střední škole a potřebovali praxi v zahraničí. „*Měla jsem je na starosti já, protože jsem uměla německy, takže jsem se s nimi domluvila a dokázala jim rozdělit práci a zaučovat je. Svou práci zvládali dobře, samozřejmě, když to byl hoch, tak seniori nechtěli, aby je koupal, takže jsme museli pozměnit plán a trochu jim ty úkoly*

---

²¹⁵ Rozhovor sociální pracovnice Zelené lípy, 2022.

²¹⁶ Rozhovor ředitelka Domova seniorů TGM, 2022.

rozdělit jinak. ²¹⁷ Doplňuje však, že celkově zájem dobrovolníků v domovech seniorů upadá, jelikož mají studenti už jiná zaměření a jejich organizace pro ně není nic zvláštního a zajímavého, o co by se měli zajímat. Sociální pracovnice Zelené lípy s jejími slovy souhlasí. *„Měli jsme tu také slečny z gymnázia, ale nebyla u nich žádná pravidelnost – oni si neumějí takového člověka ani představit. Představí si svoje babičky, kterým je 60, ale už ne hendikepované, imobilní seniory. Navíc si myslím, že jsou na dobrovolnictví lidé během školy ještě příliš mladí.* ²¹⁸ Podle jejich slov je problémem dnešních dobrovolníků právě to, že mají po škole mnohdy čas jen večer, což se pro program v domově seniorů nehodí, jelikož už žádný večer není. Proto preferují u dobrovolníků starší, tedy dospělejší lidi než mladé studenty při škole. V současnosti žádné dobrovolníky Zelená lípa nemá. Plánují obnovit spolupráce s dobrovolníky, bohužel však nikdo nemá zájem. I když v souvislosti s COVID-19 spolupráce s dobrovolníky téměř vymizela, s nedostatkem jejich zájmu se potýkali již před pandemickým obdobím. Podle ředitelky Domova seniorů TGM měli dříve před COVID-19 spoustu dobrovolníků. Spolupracují s dobrovolnickým centrem na Kladně, kde jsou vždy zaškoleni a následně si je pak převezme sociální koordinátorka. Jejich náplní práce jsou především činnosti, kterým mohou klientům zpříjemnit den – tedy například čtení nebo jim pomohou se venku projít a popovídat si. V současné době mají pouze jednoho dobrovolníka. Sociální pracovnice Domova seniorů TGM uvádí, že dobrovolníci nemají zájem především kvůli pandemii.

Ekonomka Zelené lípy uvádí, že v současné době mají ve svém domově seniorů ubytovaných celkem 65 klientů. *„V současnosti jsme doobšazovali pokoje, nedávno jsme obsadili poslední jednolůžkový pokoj, nyní máme zcela plno. Nutno však dodat, že kvůli COVID-19 a úmrtí se v domovech seniorů několik míst uvolnilo, takže docházelo postupně k obvolávání a zařizování přijímání nových klientů.* ²¹⁹ Zmíněná ekonomka dodává, že v případě uvolnění lůžka – převážně z důvodu úmrtí – bývá lůžko v rozmezí 1-2 týdnů opět obsazeno. Také uvádí, že cena pokojů se odvíjí v závislosti na typu pokoje. Zelená lípa disponuje jednolůžkovým, dvoulůžkovým a jedním čtyřlůžkovým pokojem s tím, že převažují jednolůžkové. Cena jednolůžkového je zhruba 11,5 tisíce za měsíc. Částka závisí i na typu diety, ale zde ekonomka uvádí, že je rozdíl minimální. V ceně je zahrnuto ubytování, celodenní jídlo, úklid pokojů, prádelna a také aktivizační program. *„Co se týká*

---

²¹⁷ Rozhovor vedoucí sestřička Zelené lípy, 2022.

²¹⁸ Rozhovor sociální pracovnice Zelené lípy, 2022.

²¹⁹ Rozhovor ekonomka Zelené lípy, 2022.

péče, tak pokud ten člověk pobírá příspěvek na péči z Úřadu práce, tak to jde samozřejmě k nám. Ale pouze za dny, kdy tady ten člověk opravdu je. ²²⁰ Zmíněná ekonomka doplňuje, že pokud by byl daný senior v nemocnici nebo u rodiny, tak je poměrná část součástí vratky. Co se týče Domova seniorů TGM – zde mají podle ředitelky celkem 69 lůžek u domova pro seniory, 19 lůžek domova se zvláštním režimem a 7 lůžek odlehčovací služby. Všechna zmíněná lůžka mají zaplněna. Cenově se u jednolůžkového pokoje pohybují v částce 210 Kč/den, u dvoulůžkových 205 Kč/den a za stravu se platí 170 Kč/den. V ceně jsou i zmíněné aktivity a jediné, co se platí zvlášť jsou služby, jako je pedikúra a kadeřnictví.

Z hlediska financování příspěvkové organizace se respondenti shodli – hlavním zdrojem jsou dotace od MPSV a příspěvky na provoz od zřizovatele Krajského úřadu Středočeského kraje. *„Něco také doplácí kraj. Hlavní částí jsou samozřejmě ty dotace. Když nám chce někdo dát sponzorský dar, tak musí dojít k sepsání smlouvy a pan ředitel žádá zřizovatele o to, jestli ten dar můžeme přijmout – není to vůbec jednoduché a je to velmi zdlouhavé.* ²²¹ Sociální pracovnice Zelené lípy dodává, že sice určité sponzorské dary mají, bohužel je jich velmi málo a všechny jsou směřovány právě na aktivity. Ředitelka Domova seniorů TGM doplňuje jako další zdroj výnosy z výkonu na pojišťovny a úhrady od klientů. Ekonomka Zelené lípy se s touto informací ztotožňuje. *„Mezi hlavní zdroje financí naší organizace patří kromě příspěvků od Krajského úřadu Středočeského kraje dále příjmy od klientů za ubytování, pak příjmy za péči o klienty (příspěvky na péči – od Úřadu práce) a příjmy za zdravotní péči o klienty (vykazování zdravotních výkonů – od zdravotních pojišťoven).* ²²²

Zelená lípa se v posledních dvou letech s určitými finančními problémy potýká. Vedoucí sestřička Zelené lípy dodává, že se v jejich domově nedávno předělávaly terasy v areálu, jelikož byly v havarijním stavu, což byly další potřebné výdaje. V současné době se řeší modernější bezpečnostní zařízení protipožární. *„Asi se nevyhneme mírnému navýšení cen, říká se totiž, že se budou měnit úhradové vyhlášky pro klienty, protože se v současnosti potýkáme s problémy například při nákupu potravin – už za leden jsme v mínusu a musíme to dorovnávat z našich peněz z provozu,* ²²³ doplňuje vedoucí sestřička. Co se týče roku letošního a let následujících, zde ekonomka Zelené lípy uvádí, že to zatím

---

²²⁰ Rozhovor ekonomka Zelené lípy, 2022.

²²¹ Rozhovor sociální pracovnice Zelené lípy, 2022.

²²² Rozhovor ekonomka Zelené lípy, 2022.

²²³ Rozhovor vedoucí sestřička Zelené lípy, 2022.

není možné hodnotit, jelikož na rozhodnutí dotací na letošní rok se teprve čeká. A v jaké výši bude do budoucna probíhat financování sociálních služeb neví. Ředitelka Domova seniorů TGM souhlasí s finančními problémy. „*I když veškeré větší náklady, které byly s COVID-19 spojeny nám uhradilo ministerstvo, tak by bylo zapotřebí finanční stránku určitě zvednout,*“²²⁴ popisuje. Co si však ředitelka pochvaluje, je solidarita lidí z okolí. „*Když byla úplně první vlna COVID-19, tak jsme dali na Facebook výzvu ohledně látkových roušek a co se odehrálo pak bylo naprosto neuvěřitelné. Jezdili k nám lidé s ušitými rouškami a říkali, že nám přivezou 5 kusů a za hodinu se vrátí a přivezou jich dalších 20 – bylo to ohromné.*“²²⁵ Podle jejích slov měl jejich příspěvek na Facebooku až 5000 sdílení. Také se jim ozvaly i firmy, které domovu darovaly dezinfekce nebo prodejci z Berouna, kteří darovali jídlo. Doplňuje, že s finančními problémy je spojený také nedostatek personálu – do oblasti sociálních služeb noví pracovníci příliš nemíří kvůli špatnému finančnímu ohodnocení práce. Zde je situace totožná se stejně, jako u nestátních neziskových organizací.

5.2.3 Výsledky kvalitativního šetření

Níže uvedená tabulka představuje shrnutí postojů dotazovaných aktérů na předem připravené okruhy otázek týkající se problematiky nestátních neziskových organizací v sociálních službách.

Tabulka č. 20 - Výstupy aktérů z nestátních neziskových organizací

Tematické celky:	Výstupy aktérů:
Financování	• Všichni respondenti se shodují na tom, že nejvýznamnějším finančním zdrojem jsou dotace poskytované MPSV • Ředitel z Charity Beroun a ředitelka z SKSP se shodli na tom, že dalším neméně významným zdrojem jsou evropské dotace • Všichni aktéři uvádí, že se potýkají s finančními problémy • Ekonomka z Charity Beroun a ekonomka z SKSP zastávají názor, že jsou sociální služby trvale podhodnoceny, především z hlediska růstu mezd • Všichni dotazovaní si myslí, že by k lepší situaci ohledně financí měla pomoci vláda, MPSV

²²⁴ Rozhovor ředitelka Domova seniorů TGM, 2022.

²²⁵ Rozhovor ředitelka Domova seniorů TGM, 2022.

	• Sociální pracovníce z obou organizací zastávají názor, že by mohla pomoci zvýšená informovanost veřejnosti ohledně neziskového sektoru
Personální	• Respondenti z obou organizací se shodují, že se potýkají s nedostatkem personálu • Ředitel Charity Beroun a ředitelka z SKSP vidí v nedostatku personálu jednotný důvod – neschopnost nabídnout zaměstnancům kvalitnější finanční ohodnocení práce • Obě ekonomky z daných organizací vidí chybu právě v nepříznivé finanční situaci, jelikož získané dotace nemohou použít na rozvoj organizace – dané zdroje jsou využity do poskytovaných služeb • Všichni respondenti mají stejný názor na to, co je při práci motivuje – práce v přátelském kolektivu, kde dělají něco, co slouží více lidem • Všichni dotazovaní uvádí, že základní vybavení pro svou práci sice mají, nemohou ho však obnovit • Ředitel Charity Beroun s ředitelkou z SKSP vidí stejné řešení ohledně ne příliš uspokojivého vybavení, a to skrze potřebnou lepší finanční situaci, která by zajistila pracovat na rozvoji daných služeb
Podmínky pro působení, dobrovolnictví/dárčovství	• Respondenti zastávají názor, že povědomí veřejnosti ohledně nestátních neziskových organizací je nedostatečné • Obě sociální pracovníce se shodují v názoru, že v dnešní době lidé vidí sociální služby jako něco, co člověk vůbec nepotřebuje. Podporovat je začnou až tehdy, kdy sami sociální služby využívají • Dotazovaní si shodně myslí, že podmínky pro působení daných organizací jsou ve Středočeském kraji nedostačující a nevýhodné • Všichni dotazovaní uvádí, že jsou sociální služby nabízené seniorům v uvedeném kraji nedostatečně zastoupeny. Reálná potřeba péče je vyšší než to, co dané organizace poskytují • Výhodu v neziskových organizacích respondenti shodně vidí v nadšení daných pracovníků pro práci, kterou odvádějí. Nevýhodu vidí v samotném financování daných organizací • Obě sociální pracovníce se setkávají s větší podporou dárců především kvůli COVID-19 • Všichni dotazovaní uvádí, že před COVID-19 měli spoustu dobrovolníků, v současné situaci ale prakticky žádné nemají

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky vyplývá, že se všichni dotázaní respondenti potýkají s finančními problémy v jejich organizaci, z čehož lze usoudit, že nestátní neziskové organizace ve Středočeském kraji nemají dostatečné finanční prostředky pro jejich působení. Pomoci by měla podle všech respondentů vláda, MPSV, která co se týče financování daných organizací nastavuje konkrétní parametry. Dále si dotazovaní myslí, že by k lepší finanční situaci pomohla vyšší informovanost veřejnosti celkově ohledně neziskového sektoru, jejich poslání a fungování, a tedy i jejich zapojení se do podpory daných organizací.

Ze všech provedených rozhovorů vyplývá, že nedostatek personálu má jeden jediný důvod – zájemcům o danou práci nemohou nabídnout kvalitní finanční ohodnocení práce. Situace z hlediska dostatku personálu se dostává podle slov dotazovaných na mezní hranici a s příchodem COVID-19 je situace ještě horší, jelikož často “odpadávají“ stálí zaměstnanci a nemá je kdo v době jejich karantény zastoupit. Co se týče vybavení – respondenti sice uznávají, že jsou vybaveni základem, nemohou si však dovolit případnou koupi nového vybavení a ztotožňují se s tím, že příliš spokojeni s dosavadním vybavením nejsou.

Všichni respondenti souhlasí s tím, že míra povědomí veřejnosti o daných organizacích je nedostatečná. Shoda panuje také v názoru, že veřejnost sociální služby a neziskové organizace vidí jako něco nepotřebného. Problematika ohledně povědomí veřejnosti by se v budoucnu podle dotazovaných dala řešit například prezentací jejich organizace a případných akcí v televizi nebo rádiu.

Co se týče podmínek pro působení nestátních neziskových organizací v daném kraji – zde všichni dotazovaní souhlasí s tím, že podmínky pro působení jsou konkrétně ve Středočeském kraji nevýhodné a nedostačující. Z rozhovorů plyne, že důvodem je mimo jiné nevýhodné přerozdělování daní pro zmíněný kraj, který je nejlidnatější, a i přesto dostává méně prostředků, než jak tomu je v ostatních krajích. Opět dotazovaní došli k názoru, že je potřeba, aby v této oblasti financování, která má velký vliv na působení daných organizací zasáhla vláda.

Jednoznačně se respondenti shodují v tom, že sociální služby nabízené seniorům nejsou ve Středočeském kraji dostatečně zajištěny – uvádějí, že reálná potřeba péče je vyšší než to, co je v současnosti poskytováno danými organizacemi. Podle dotazovaných škodí sociálním službám povědomí veřejnosti o tom, že tyto organizace vysávají veřejné rozpočty. Co si ale respondenti vcelku pochvalují je zastoupení terénních služeb, které jsou základním zájmem rodin kvůli možnosti klientů zůstat v domácím prostředí. Zde uvádějí,

že se v posledních letech danému záměru Středočeský kraj věnoval velkou pozornost a počty pečujících se i zvýšily.

V níže uvedené tabulce je představeno shrnutí postojů dotazovaných aktérů na předem připravené okruhy otázek týkající se problematiky příspěvkových organizací.

Tabulka č. 21 - Výstupy aktérů z příspěvkových organizací

Tematické celky:	Výstupy aktérů:
Volnočasové aktivity	• Všichni respondenti se shodují na tom, že nabízení kulturních a společenských akcí seniorům mimo domov seniorů nepřichází v úvahu, a to z důvodu náročnosti, která by akce pro seniory představovala – z hlediska dopravy na akci, častá hygienická potřeba (WC), únava seniorů v odpoledních hodinách. Dále se shodují v tom, že svým klientům ale nabízí dostatečné množství volnočasových aktivit v budově domova seniorů • Vedoucí sestřička ze Zelené lípy a sociální pracovnice z Domova seniorů TGM se shodují v tom, že v dobré dny se volnočasových aktivit zúčastní pouhá polovina seniorů. U imobilních seniorů je jejich účast spíše nemožná, proto se připojí zbývající polovina klientů • Všichni respondenti uvedli, že senioři se žádných vystoupení neúčastní. Potvrdili však, že nejoblíbenější aktivitou pro seniory jsou tréninky paměti a dílny ručních prací (keramika) • Sociální pracovnice ze Zelené lípy a ředitelka z Domova seniorů TGM potvrzují, že ve svých domovech seniorů nabízí různé aktivity, kde se může zapojit i rodina seniora, v dnešní době však rodina o žádné společné aktivity se seniorem nemá zájem • Všichni dotazovaní seznamují klienty s nabídkou aktivit stejným způsobem – vyvěsí program do výtahu, na chodby, do jídelny. Program vytvářejí speciálně pro seniory velkým písmem • Ekonomka ze Zelené lípy a ředitelka Domova seniorů TGM potvrzují, že je v budoucnu rozšíření aktivizačního programu čeká. V Zelené lípě dokonce k rozšíření nového programu již došlo letos v únoru roku 2022. Plánování nových výletů mimo domov seniorů je ale podle slov obou ekonomek složité z hlediska specifických potřeb seniorů
Péče o seniory	• Dotazovaní z obou organizací se jednoznačně shodli na tom, že v domově seniorů pravidelné kontroly

	dodržování standardů a kvality ošetrovatelské péče provádějí a také tvoří pravidelně individuální plány • Vedoucí sestřička Zelené lípy a sociální pracovníce Domova seniorů TGM uvádí, že celkovou hygienu na lůžku u imobilních klientů provádí 1x za den
Současný stav a financování	• Sociální pracovníce Zelené lípy a ředitelka Domova seniorů TGM se shodly na tom, že jsou sociální služby ve Středočeském kraji nedostatečně zastoupeny • Všichni dotazovaní souhlasí s tím, že hlavním zdrojem jsou dotace od MPSV • Ekonomka Zelené lípy a ředitelka Domova seniorů TGM potvrzují, že dalším významným zdrojem jsou příspěvky na provoz od jejich zřizovatele Krajského úřadu Středočeského kraje a také příjmy od klientů za ubytování a příjmy za péči o klienty • Všichni respondenti shodně uvádí, že se jejich organizace s finančními problémy potýká • S dobrovolníky se vzhledem ke COVID-19 Zelená lípa nepotýká, zatímco u v Domově seniorů TGM mají v současné době jednoho

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky vyplývá, že všichni dotázaní respondenti nabízejí dostatečné množství aktivizačního programu pro své klienty. Z této informace lze předpokládat, že domovy seniorů ve Středočeském kraji nabízí dobrou kvalitu svým klientům, co se týče volnočasových aktivit. Z hlediska kulturních/společenských akcí, jako jsou například divadla – zde seniorům domovy žádné nenabízí, a to z důvodu náročných požadavků ohledně péče o seniory během dané akce. Dotazovaní se také shodli na tom, že se volnočasových aktivit zúčastní sotva polovina klientů – důvodem je situace, kdy většina seniorů v domovech představuje imobilní klienty, kteří nemají o dané aktivity zájem ani sílu. Obě organizace také potvrdily, že se při akcích snaží o jakékoliv zapojení klientovi rodiny, nikdo z nich však nemá o tento typ akcí zájem. Stává se tak, že své příbuzné v domově seniorů vůbec nenavštěvují. Do budoucna zmíněné domovy seniorů plánují další rozšíření aktivizačního programu s tím, že se bude jednat o akce pouze uvnitř budovy, nikoliv venkovní výlety.

Z rozhovorů vyplývá, že se v obou organizacích provádí pravidelné kontroly dodržování standardů a kvality ošetrovatelské péče. Každá organizace si tvoří individuální plány a vedoucí či manažer kvality toto dodržování kontroluje. Stejně tak každý

z respondentů uvedl, že pečovatelky či sestřičky vždy klienty dopředu informují o tom, jaké ošetrovatelské úkony s ním budou prováděny.

Co se týče dostatečného zajištění sociálních služeb poskytovaných domovy seniorů – zde došlo ke shodě všech dotazovaných a sice, že sociální služby jsou v daném kraji nedostatečně zajištěny. Jak již bylo řečeno, reálná potřeba je vyšší než poskytované služby.

V rozhovorech dotazování na otázku ohledně finančních problémů odpověděli stejně – v současné době se s finančními problémy jejich organizace potýká. I když získávají dotace od MPSV, stále se snaží jakoukoliv cestou zajišťovat i jiné zdroje. Obě organizace také potvrdily, že by mezi sebou měly rády dobrovolníky, bohužel v současné době související s COVID-19 se jim nikdo k pomoci nehlásí.

6 Zhodnocení výsledků a diskuse

Předchozí kapitola byla věnována podrobnému představení postojů dotázaných aktérů na danou problematiku. V této kapitole budou shrnuty závěry, které vyplynuly jak z dotazníkového šetření, tak polostrukturovaných rozhovorů a dojde také k nastínění možných návrhů působení neziskových organizací v sociálních službách péče o seniory.

Prostřednictvím kvantitativního a kvalitativního šetření byla získána data potřebná pro zjištění míry informovanosti veřejnosti ohledně neziskového sektoru, dále pro provedení analýzy současného stavu neziskového sektoru a navržení možnosti jejich působení. Důležité bylo získat pohledy jak ze strany veřejnosti, tak i ze strany aktérů působících v neziskovém sektoru ohledně problematiky neziskových organizací. Následně došlo k porovnání obou pohledů a z jejich závěrů pak došlo k navržení možnosti působení daných organizací.

Oba zmíněné výzkumy dokazují, že informovanost veřejnosti ohledně neziskového sektoru není zcela uspokojivá. Vzhledem k tomu, že většina dotazované veřejnosti nedokázala od sebe správně rozlišit pojmy nestátní nezisková organizace a příspěvková organizace, lze předpokládat, že jejich míra informovanosti je nedostatečná. Tento výsledek byl potvrzený i prostřednictvím vedených rozhovorů, kde bylo uvedeno, že si lidé neuvědomují, jak jsou tyto služby důležité, dokud je sami nepotřebují. Právě kvůli jejich nedostatečnému povědomí si představují neziskové organizace jako cosi, co pouze využívá veřejné rozpočty. Proto je podle dotazovaných aktérů působících v neziskovém sektoru důležité zaměřit se právě na zvýšení povědomí společnosti o daných organizacích a službách. I pedagog Josef Petrášek ve své knize *Sociální politika* uvádí, že je povinností státu (a také jeho závazkem) sdružování občanů skrze tyto neziskové organizace a zároveň samotné neziskové organizace výrazně podporovat, protože právě ony jsou zcela nezastupitelné, co se týče ochrany rodin v situacích nejistoty a potřeby.²²⁶ Tuto autorovu myšlenku potvrzují také rozhovory vedené v rámci práce na výše představeném výzkumu, neboť v provedených rozhovorech bylo uvedeno, že pokud by nedocházelo k jejich podpoře a neziskové organizace by svou činnost přestaly poskytovat, došlo by k neřešitelným sociálním problémům. To si však velká většina veřejnosti nemusí zcela uvědomovat. Zmíněnou neinformovanost veřejnosti dokazuje i zjištěná situace, kdy si většina dotazované veřejnosti myslí, že primárně tyto organizace poskytují služby

---

²²⁶ PETRÁŠEK, Josef. *Sociální politika*. 2014, s. 27.

poradenské, na rozdíl od možné volby ohledně pomoci lidem v jejich přirozeném prostředí nebo v určených zařízeních (což vychází přímo z podstaty sociálních služeb). Návrhem pro zvýšení míry informovanosti veřejnosti je zaměřit se na propagaci daných organizací například v televizi, rádiu, na sociálních sítích, dále se zasazovat o častou realizaci různých charitativních akcí, ať už společenského či sportovního charakteru. Pomohl by také větší zájem známých osobností, které by tyto organizace propagovaly.

Provedený kvantitativní výzkum ukazuje, že veřejnost vnímá jako hlavní zdroj financování nestátních neziskových organizací dotace, s čímž souhlasí z druhé strany i aktéři daných organizací, kteří v rozhovorech uvedli stejnou odpověď. Tito aktéři však doplňují, že dotace ze strany státu považují za nedostačující, a i když se snaží získat další zdroje financování jinými cestami, potýkají se i nadále s finančními potížemi. Mnohdy se to v praxi dotýká jejich vybavení pro poskytování služeb, které nemohou obnovit a také nízkého finančního ohodnocení pracovníků v sociálních službách. Pomoci by v této situaci podle respondentů měla vláda, potažmo MPSV. Respondenti uvedli, že i přes finanční problémy základním vybavením pro svou práci disponují. Přesto, že tyto pracovní nástroje nemohou obnovovat a modernizovat, nejsou v situaci, kdy by byli nuceni své služby ukončit. Jejich finanční problémy zároveň ovlivňují i personální oblast – s nedostatkem zaměstnanců se potýkají obě organizace – Charita Beroun a SKSP – právě kvůli špatnému finančnímu ohodnocení. Organizace svou činnost sice stále udržují, ale za cenu velkého vypětí zaměstnanců, kteří pracují přesčas. Také nedokážou pokrýt takový rozsah služeb, o které je zájem. Z rozhovorů vyplynulo, že i přes tyto problémy se zaměstnanci nadále snaží dělat svoji práci, která jim dává smysl, což je udržuje, podle slov aktérů “nad vodou”.

Druhou nejvíce zastoupenou odpovědí, co se týče hlavního zdroje financování byly dary od sponzorů, s čímž se aktéři organizací také ztotožňují. Jako třetí nejvíce zastoupenou odpovědí byly *příspěvky od klientů*, které jsou podle Olgy Angelovské, autorky publikace *Revitalizace a konsolidace neziskového sektoru v ČR po roce 1989*, také nedílnou součástí zdrojů financování neziskového sektoru.²²⁷

V rozhovorech bylo dále řečeno, že jsou sociální služby poskytované neziskovými organizacemi ve Středočeském kraji nedostatečně zastoupeny a že skutečná potřeba dané péče je vyšší než to, co jsou schopné organizace poskytnout. To potvrzuje i dotazníkové šetření, kde více než polovina dotazované veřejnosti uvedla, že nezná ve svém okolí žádnou nestátní neziskovou organizaci zabývající se péčí o seniory. Lze tedy předpokládat,

---

²²⁷ ANGELOVSKÁ, Olga. *Revitalizace a konsolidace neziskového sektoru v ČR po roce 1989*. 2009, s. 174.

že nabídka těchto služeb je v daném kraji nedostatečně zastoupena a z tohoto důvodu respondenti o této službě ani neuvažovali a řešili své potřeby jinými způsoby.

Na základě dotazníkového šetření došlo ke zjištění, že veřejnost ovlivnila zkušenost s nestátními neziskovými organizacemi především tím, že díky ní jim začali přispívat. Potvrzení dané informace je znát i v odpovědích v rozhovorech. Aktéři souhlasí s tím, že lidé začnou přispívat, jakmile jejich služby začnou využívat. Další potvrzení lze vidět v dotazníku u otázky, která se ptala na hlavní důvod poskytnutí jejich příspěvku organizacím – z výsledků lze vyčíst, že právě největší procento z nich přispělo z důvodu využití sociálních služeb organizace ve své rodině. Pozitivní nicméně je, že dárců stále přibývá. Tuto informaci potvrzuje provedený *celonárodní výzkum generálního finančního ředitelství*, které uvádí, že křivka dárců každým rokem stoupá. Zatímco do roku 2015 se v České republice jednalo spíše o jednorázové podporovatele, nastává v tomto období zlom a podpora začíná být spíše dlouhodobá, stejně tak i počet dárců. Nejčastěji přispívají dárči právě do sociální a zdravotní oblasti. Podle výzkumu měl Středočeský kraj v roce 2019 více jak 25 tisíc dárců. Pro srovnání – od roku 2011-2019 stoupl počet dárců v České republice ze 120 tisíc na zhruba 180 tisíc. Na základě dat *Fóra dárců* z roku 2020 přinesla pandemie COVID-19 nové počty dárců pro nestátní neziskové organizace ze strany jednotlivců.²²⁸

V dotaznících více jak polovina dotazovaných uvedla, že by pro posílení jejich důvěry v neziskový sektor ráda věděla, na co budou jejich příspěvky využity. Zde se názory aktérů neziskových organizací s názory veřejnosti rozcházejí. Aktéři ve svých odpovědích uvedli, že se snaží vždy dopředu uvést cíl a zveřejnit, na co budou peníze použity. Veřejnosti také nabízejí možnost adresného cílení peněz, kdy si oni sami zvolí, na co mají být jejich peníze použity a organizace tak musí učinit. Také dodávají, že se veřejnost nemá obávat, že by jejich příspěvky využili pro osobní účely.

Co se týče oblasti příspěvkových organizací – z dotazníkového šetření vyplývá, že díky osobní zkušenosti s domovem seniorů vzrostla u více než poloviny dotazovaných důvěra v neziskový sektor. S tím souhlasí i aktéři daných organizací, kdy v rozhovorech uvedli, že mnoho lidí vidí domovy seniorů jako starobinec a přirozeně se jich bojí. Po využití jejich služeb a poznání personálu jsou nakonec překvapeni a strach je opustí.

---

²²⁸ Individuální dárcovství. *Donorsforum.cz* [online]. 2020 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://www.donorsforum.cz/o-dacovstvi/individualni-darcovstvi.html>

Z kvantitativního šetření také vyplynulo, že větší část respondentů byla se službami domova seniorů spokojena a jen minimální procento respondentů mělo výhrady například ke stravě, ubytování nebo aktivitám. K potvrzení této informace došlo i skrze vedené rozhovory, neboť jak bylo uvedeno, personál se z hlediska stravy snaží nabízet i různé diety, pokud je klienti potřebují, dále se snaží o minimálně 3 aktivity denně a do budoucna plánují všechny navštívené domovy seniorů zavedení nových aktivit a změn. Pracovníci zároveň uvedli, že pečlivě dbají na pravidelné kontroly ošetrovatelské péče. Lze tedy konstatovat, že se organizace snaží o co nejlepší kvalitu svých poskytovaných služeb, a to i přes to, že se mnohdy potýkají s finančními problémy. Dotazník potvrzuje snahu organizací, aby se dané potíže nedotýkaly jejich klientů. S ohledem na to, že byla dotazovaná veřejnost s poskytovanými službami spokojena, lze říct, že díky námaze organizací neměli o finančních problémech žádné povědomí.

Přesto zůstává organizacím k vyřešení další významný problém – aktéři v rozhovorech popisují, že mají v současnosti plnou kapacitu a další zájemce o jejich služby mají zavedené v evidenci. Ti musí čekat, než se nějaké místo uvolní, což je individuální záležitost z hlediska doby čekání. Aktéři se tak shodují, že jsou sociální služby pro seniory v daném kraji nedostatečně zastoupeny.

Jedním z hlavních důvodů, proč se organizace potýkají s nedostatkem personálu je nedostatečné finanční ohodnocení. Z dotazníků ale vyplývá, že ani tato potíž se nepromítla do spokojenosti daných uživatelů služby. Z výše uvedeného lze vyvozovat, že se organizace snaží nedávat před klienty najevo, s jakými problémy se musejí každý den potýkat. Dobrou zprávou je, že nepříznivá situace ohledně nedostatku personálu z důvodu nepříznivého finančního ohodnocení by se mohla v budoucnu zlepšit. Jak již bylo v práci zmíněno, podle MPSV od 1. ledna 2022 došlo ke zvýšení platových tarifů mimo jiné i pro sociální pracovníky a pracovníky v sociálních službách. Navýšení se týká částky 700 Kč.²²⁹ Z tohoto důvodu by se tak mohl počet nových pracovníků v sociálních službách v budoucnu navýšit.

Stejně tak dotazníkové šetření uvedlo spokojenost všech z dotazované veřejnosti s ošetrovatelskou péčí v domově. Rozhovory danou skutečnost potvrzují, neboť každá z organizací uvedla, že mají pravidelné kontroly dodržování standardů a kvality

---

²²⁹ Co se mění v roce 2022? *Mpsv.cz* [online]. [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/documents/20142/2061970/TZ+-+co+se+zm%C4%9Bn%C3%AD+od+1.1.2022+%281%29.pdf/f0da43ed-7594-6928-92b0-37571633742b>

ošetřovatelské péče, zároveň si sami tvoří individuální plány a dle vlastních slov dbají na vysokou kvalitu poskytování ošetřovatelské péče. Vzhledem k tomu, že takto odpověděli obě dotazované organizace v daném kraji a že nedošlo ze strany dotazované veřejnosti k žádným stížnostem v této oblasti, lze se domnívat, že ošetřovatelská péče v domovech seniorů ve Středočeském kraji je na velmi kvalitní úrovni.

Z hlediska volnočasových aktivit uvedla větší část veřejnosti, že byla velmi spokojena a že jim aktivity byly nabízené 3-4x týdně. S tím souhlasí i respondenti z kvalitativního šetření, kteří tuto informaci nezávazně na sobě potvrdili. Nabízené aktivity se pracovníci snaží často obměňovat, aby své klienty pokaždé něčím novým zaujali, například besedami, kdy domov seniorů navštíví cestovatel a vypráví klientům o svých cestách a zážitcích. Shoda u obou výzkumů se projevila také v nejoblíbenější aktivitě v domově seniorů, kterou je trénink paměti. Aktéři z obou organizací však uvedli, že se aktivit zúčastní zhruba polovina klientů a to proto, že jim to zdravotní stav nedovolí nebo kvůli únavě.

Závěrem je vhodné shrnout, že i když představují neziskové organizace významnou roli nejen v sociálních a zdravotních službách, zůstávají jak ze strany státu, tak i ze strany veřejnosti, nedostatečně podporovány. Povědomí veřejnosti o jejich důležitosti se sice postupně zlepšuje, rychlost této změny však není podle dotazovaných v rámci výzkumu zcela ideální, a to především v dnešní pandemické době, kdy je potřeba dané služby podporovat více než dříve. Neziskové organizace se zasazují především o to poskytovat služby skupinám občanů, kterým není dostatečně věnována podpora ze strany státu mnohdy kvůli jejich vysokým specifickým potřebám, a tedy nabízejí chybějící alternativu státním službám.²³⁰ Dalo by se říct, že se jedná o složku, která vyrovnává státem nedostatečně pokryté oblasti z hlediska potřeb občanů. Z daného důvodu je zapotřebí tyto organizace v budoucnu podporovat, neboť jak již bylo zmíněno, pokud by kvůli nedostatku podpory musely ukončit svou činnost, potýkala by se společnost s naprosto neřešitelnými sociálními situacemi.

---

²³⁰ VARVAŽOVSKÁ, Pavla. *Neziskové organizace a média* [online]. [cit. 2021-10-09]. Dostupné z: <https://dk.upce.cz/handle/10195/35189>

7 Závěr

Neziskové organizace představují důležitý sektor, který působí na všechny oblasti života občanů – poskytují různé služby pro veřejnost, jako například sociální nebo zdravotní služby. Díky jejich vlivu na rozvoj občanské společnosti se stávají významným prvkem demokratické společnosti. Dané organizace jsou prospěšné jak z hlediska veřejného blaha, tak i z hlediska jejích členům, proto je zde důležitá mimo jiné i podpora ze strany široké veřejnosti.

Na základě provedených šetření v praktické části diplomové práce byly definovány problémové oblasti, se kterými se neziskové organizace nejčastěji potýkají. Na základě získaných poznatků budou na tomto místě navrženy možnosti působení neziskovým organizacím působících v sociálních službách péče o seniory ve Středočeském kraji, se kterými byly vedeny rozhovory a dále k navržení možnosti působení obecně pro neziskové organizace. Lze odvozovat, že navržená řešení by mohla být plošně aplikována i na další zařízení v České republice.

Na základě výsledků z provedených šetření bylo zjištěno, že organizace, se kterými byly vedeny rozhovory se potýkají s finančními problémy. Návrhem možnosti působení pro všechny čtyři organizace – Zelenou lípu, Domov seniorů TGM, SKSP a Charity Beroun - je neustále hledat různé cesty k tomu, aby získaly co nejvíce finančních zdrojů – může se to týkat například využívání vypsaných podpůrných programů ministerstev nebo nadále čerpat dotační prostředky. Jak z provedených šetření vyplynulo, zmíněným čtyřem organizacím je navrženo, aby neustále sledovaly vypisování dotací, grantů a podmínky, které pro to musí splnit. Neziskovým organizacím, se kterými bylo prováděno kvalitativní šetření je doporučeno, aby více čerpaly prostředky z různých speciálních programů, které se zaměřují na rozvoj služeb pro cílovou skupinu – tedy seniory. Aktéři v rozhovorech uvedli, že kvůli příchodu COVID-19 poznali “pravou solidaritu lidí a jejich ochotu pomáhat“. Proto by bylo pro dané organizace vhodné i nadále využívat současné pandemické situace oslovovat individuální dárce, kteří mohou být kvůli příchodu pandemie více ochotni poskytovat dary a příspěvky. Z šetření také vyplynulo další doporučení především Zelené lípě, SKSP a Charitě Beroun znovu obnovit spolupráce s dobrovolníky. Ti by mohli nahradit stálé zaměstnance v době, kdy mají nedostatek personálu. Vzhledem k tomu pracuje stálý personál přesčas – dobrovolníci by je tak mohli zastoupit a uvolnit jim od fyzické i psychické zátěže. Charitě Beroun a Zelené lípě je

navrženo zahájit spolupráci s dobrovolnickým centrem na Kladně, se kterým spolupracuje již Domov seniorů TGM a SKSP. Lze říct, že podpora dobrovolnictví je jednou z mnoha způsobů, jak rozvinout možnosti působení neziskových organizací v sociálních službách péče o seniory, proto by bylo vhodné například na webových stránkách organizace nebo na jejich sociálních sítích opětovně žádat o dobrovolníky. Vzhledem k postupně se zlepšující situaci související s COVID-19 by mohl zájem o dobrovolnictví v budoucnu růst. Podle rozhovorů s aktéry lze Zelené lípě doporučit více se zaměřit na propagační a charitativní akce (charitativní běh, koncerty nebo akce související s různými svátky), které by jim přinesly nové sponzory a finanční prostředky. Co se týče Charity Beroun, SKSP a Domova seniorů TGM – těm je navrženo propagovat svoji organizaci například v televizi nebo rádiu pro získání větší povědomí veřejnosti o jejich existenci a poslání, což by mohlo vést ke zvýšení individuálních dárců. Pro zajištění větší propagace, a s tím související i navýšení finančních příspěvků, je dále doporučeno zmíněným neziskovým organizacím mít ve svých řadách proškoleného pracovníka, který by se staral o PR (public relations).

Na následujících řádcích dojde k návrhům možnosti působení obecně pro všechny neziskové organizace. Na základě šetření byla zjištěna nedostatečná informovanost veřejnosti ohledně neziskového sektoru. Většina veřejnosti se dle výzkumu z důvodu nedostatečné informovanosti v první řadě obrací na nemocnici, zatímco skutečně malé procento lidí ví, kde potřebnou pomoc vyhledat. Veřejnost vnímá neziskové organizace jako subjekt, který spíše využívá veřejné rozpočty – mohlo by tedy pomoci soustředit se na podávání správných informací ohledně jejich působení a aktivit, na které se zaměřují. Z provedených šetření vyplynulo, že pro zvýšení povědomí veřejnosti by bylo vhodné se více zaměřit na propagaci daných organizací na sociálních sítích nebo v televizi. Také by bylo vhodné častěji realizovat různé charitativní akce, ať už společenského rázu (koncerty) nebo sportovního (běh pro danou organizaci) a především sdílení fotek z akcí na sociálních sítích. Jejich činnost by také mohly po domluvě propagovat známé osobnosti, které by se o organizacích mohly zmínit v rozhovorech pro určitý typ médií, která se buď zajímají o problematiku související s nestátními neziskovými organizacemi nebo o život a působení dané osobnosti jako takové. Zvýšení povědomí veřejnosti je velmi důležitým prvkem také pro lepší finanční situaci neziskových organizací – pokud budou lidé více informováni o tom, na jaké služby mají nárok a jakými způsoby lze o své příbuzné pečovat, je zde i větší pravděpodobnost, že v budoucnu opět vzroste o dané služby mezi veřejností zájem.

S tímto rostoucím zájem by tak mohlo dojít prostřednictvím tlaku na příslušné orgány k situaci, kdy bude neziskovým organizacím více přispíváno.

Z šetření vyplynulo, že i když jsou dotace ze strany státu jejich hlavním zdrojem, jsou stále nedostačující. Snaží se tedy využít různé cesty pro získání nových sponzorů, a to prostřednictvím různých akcí a koncertů díky kterým získávají nemalé finanční dary. Je však potřeba, aby se na úrovni společnosti a úrovni vládních představitelů parlamentu začala více diskutovat otázka financování sociálních služeb. Všichni v daném sektoru vnímají, že jsou sociální služby trvale podhodnoceny, především z hlediska mezd zaměstnanců. K lepší situaci ohledně financování by měla pomoci dle aktérů vláda, respektive MPSV a také by mělo dojít k větší regionální snaze – zajistit dostatečnou znalost lidí o tom, kde mají hledat zdravotní sociální službu. Na základě zjištěných výsledků z kvalitativního šetření lze navrhnout potřebnou úpravu finančního hospodaření obcí, krajů a měst a zaměřit se více na investice do rozvoje sociálních služeb péče o seniory. Zde by mohla být vyžadována komplexní změna systému. Je důležité, aby kraje do neziskového sektoru více investovaly, neboť by tím mohlo dojít ke zlepšení kvality podmínek pro život jejich obyvatel. Mezi další doporučení patří také větší zapojení ze strany vlády, která by se měla zaměřit na celkovou změnu systému financování sociálních služeb péče o seniory, také je do budoucna důležité zaměřit se na změnu výše příspěvkových dávek, což souvisí opět s uvedenou komplexní změnou systému.

Podmínky pro působení nestátních neziskových organizací jsou ve Středočeském kraji podle dotazovaných nevýhodné z důvodu nesprávného přerozdělení daní určeného před několika lety – v přepočtu na jednoho obyvatele dostává právě nejlidnatější kraj výrazně méně prostředků, než je tomu v ostatních krajích. Také je do Středočeského kraje směřováno největší množství sociálních služeb, rozpočet je zde však stejný, jako v jiných krajích, které nabízí sotva polovinu těchto služeb. Aktéři vidí potřebnou pomoc ze strany regionu a jeho většího zapojení do rozvoje těchto služeb a také ze strany vlády, která by měla uvažovat o změnách přerozdělování daní nebo projednat změnu rozpočtu pro Středočeský kraj.

S problematikou personálu se potýkají všichni aktéři, neboť jim nedokážou nabídnout vhodné platové ohodnocení. Situace by se mohla v budoucnu změnit, jak již bylo zmíněno, díky aktuálnímu navýšení platových tarifů u pracovníků v sociálních službách.

Šetření prokázaly, že výhodou nestátních neziskových organizací je nadšení kolektivu pro jejich práci, přičemž peníze pro zaměstnance nejsou prioritou. Také nejsou jejich povinnosti spojeny se striktními pravidly, jako tomu je například u městských a krajských organizací. Na tomto základě tak svoji činnost vykonávají mnohem efektivněji s nižší finanční náročností, než jiné státní a veřejné instituce. I přes to, že je činnost tohoto sektoru dána určitými zákonnými pravidly stejně, jako u veřejných služeb, oplývají oproti nim stále větší volností. Na druhou stranu většina nestátních neziskových organizací se potýká se závislostí na prostředcích plynoucích z veřejných rozpočtů, na dotacích, individuálních dárců, sponzorů, charitativních akcí a jiné. V zajišťování finančních prostředků tak nesmí polevit a musí se neustále snažit hledat různé nové cesty pro jejich získávání. Většina těchto organizací také nemusí mít za sebou zdatného zřizovatele. I přesto, že jsou tyto instituce v určitých ohledech rozdílné, mají důležitý společný prvek – a sice zajištění kvalitní a dostupné péče poskytované seniorům v kraji. V současné době, která je stále do určité míry ovlivněna pandemií COVID-19 je potřeba více než kdy jindy, aby se dané organizace udržely i přes finanční a personální problémy, se kterými se potýkají.

8 Seznam použitých zdrojů

- ANGELOVSKÁ, Olga. *Revitalizace a konsolidace neziskového sektoru v ČR po roce 1989*. Praha: Agnes, 2009. 340 s. ISBN 978-80-903696-7-2.
- BOUKAL, Petr. *Nestátní neziskové organizace: teorie a praxe*. V Praze: Oeconomica, 2009. 303 s. ISBN 978-80-245-1650-9.
- ČELEDOVÁ, Libuše. *Úvod do gerontologie*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016. 152 s. ISBN 978-80-246-3404-3.
- ČEVELA, Rostislav. *Sociální gerontologie: Úvod do problematiky*. Praha: Grada, 2012. 263 s. ISBN 978-80-247-3901-4.
- DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum, 2000. 374 s. ISBN 80-246-0139-7.
- DOBROZEMSKÝ, Václav a STEJSKAL, Jan. *Nevýdělečné organizace v teorii*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 398 s. ISBN 978-80-7478-799-7.
- FRIČ, Pavol. *Neziskový sektor v České republice*. Praha: Eurolex Bohemia, 2001. 203 s. ISBN 80-86432-04-1.
- CHADIMA, Martin. *Charitativní péče – dějiny a současnost*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007. 160 s. ISBN 978-80-7041-632-7.
- JHA, S. M. *Marketing non-profit organisations*. Mumbai [India]: Himalaya Pub. House, 2009. 470 s. ISBN 978-81-7866-745-4.
- KACZOR, Pavel. *Sociální politika a sociální systém ČR*. Praha: Oeconomica, nakladatelství VŠE, 2015. 269 s. ISBN 978-80-245-2096-4.
- KREBS, Vojtěch. *Sociální politika*. 2015, s. 27-29. Praha: Codex Bohemia, 2015. 568 s. ISBN 978-80-7478-921-2.
- MATOUŠEK, Oldřich. *Sociální služby*. Praha: Portál, 2011. 194 s. ISBN 978-80-262-0041-3.
- PETRÁŠEK, Josef. *Sociální politika*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2014. 140 s. ISBN 978-80-7452-033-4.
- REKTOŘÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru*. Praha: Ekopress, 2001. 177 s. ISBN 80-86119-41-6.
- SAK, Petr a KOLESÁROVÁ, Karolína. *Sociologie stáří a seniorů*. Praha: Grada, 2012. 225 s. ISBN 978-80-247-3850-5.
- SVATOŠOVÁ, Marie. *Hospice a umění doprovázet*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2011. 149 s. ISBN 978-80-7195-580-1.
- STUART-HAMILTON, Ian. *Psychologie stárnutí*. Praha: Portál, 1999. 319 s. ISBN 80-7178-274-2.
- ŠEDIVÝ, Marek. *Úspěšná nezisková organizace*. Praha: Grada, 2011. 155 s. ISBN 978-80-247-4041-6.

ŠKARABELOVÁ, Simona. *Definice neziskového sektoru*. Brno: Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2005. 52 s. ISBN 80-239-4057-0.

ŠPALEK, Jiří. *Na penězích záleží: české neziskové organizace v 21. století*. Brno: Masarykova univerzita, 2017. 144 s. ISBN 978-80-210-8430-8.

TOMEŠ, Igor. *Úvod do teorie a metodologie sociální politiky*. Praha: Portál, 2010. 439 s. ISBN 978-80-7367-680-3.

Internetové zdroje

Ceník. *Seniori-beroun.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://www.seniori-beroun.cz/sluzby/cenik>

Co jsou neziskovky. *Takovijisme.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-09-03]. Dostupné z: <https://takovijisme.cz/co-jsou-neziskovky/>

Co neziskové organizace opravdu dělají? *Mapaneziskovek.cz* [online]. [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: <https://mapaneziskovek.cz/infografika/>

Co se mění v roce 2022? *Mpsv.cz* [online]. [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/documents/20142/2061970/TZ+-+co+se+zm%C4%9Bn%C3%AD+od+1.1.2022+%281%29.pdf/f0da43ed-7594-6928-92b0-37571633742b>

Co to jsou nestátní neziskové organizace (NNO). *Annojmek.cz* [online]. 2016 [cit. 2021-09-05]. Dostupné z: <https://www.annojmk.cz/co-jsou-nestatni-neziskove-organizace-nno>

Dárcovství a filantropie firem a individuálních dárců. *Vlada.cz* [online]. [cit. 2021-09-06]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/studie_kalousova_darcovstvi_pro_web.pdf

Darujte právě teď. *Darujme.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-09-06]. Dostupné z: <https://www.darujme.cz/>

Demografický vývoj. *Czso.cz* [online]. 2020 [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/32713179/3301261601.pdf/c0b98b0e-d0b4-48cc-9af4-8b4023fbcc1e?version=1.5>

Denní stacionář. *Skspkladno.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://www.skspkladno.cz/denni-stacionar/d-1003/p1=56>

Domácí hospicová péče. *Hospicpt.cz* [online]. [cit. 2021-09-20]. Dostupné z: <https://www.hospicpt.cz/prachatice/domaci-hospicova-pece>

Individuální dárcovství. *Donorsforum.cz* [online]. 2020 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://www.donorsforum.cz/o-dacovstvi/individualni-darcovstvi.html>

Interaktivní mapa neziskového sektoru. *Mapaneziskovek.cz* [online]. [cit. 2021-10-05]. Dostupné z: <https://mapaneziskovek.cz/infografika/>

Kdo jsme. *Seniori-beroun.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://www.seniori-beroun.cz/o-nas/kdo-jsme>

Mínění o neziskovém sektoru se zhoršuje, vláda chce zlepšit společenské klima. *Ceska-justice.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-10-05]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2021/08/mineni-o-neziskovem-sektoru-se-zhorsuje-vlada-chce-zlepsit-spolecenske-klima/>

Nový rok přináší změny u příspěvku na péči, dávek a průkazů pro OZP. *Uradprace.cz* [online]. [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: <https://www.uradprace.cz/web/cz/-/novy-rok-prinese-zmeny-u-prispevku-na-peci-davek-a-prukazu-pro-ozp>

O nás. *Beroun.charita.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://beroun.charita.cz/o-nas/>

O nás. *Skspkladno.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://www.skspkladno.cz/sksp-o-p-s/d-1021/p1=1004>

O sbírce. *Trikralovasbirka.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://www.trikralovasbirka.cz/o-sbirce/>

Pečovatelská služba. *Skspkladno.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://www.skspkladno.cz/pecovatelska-sluzba/d-1001/p1=51>

Počet neziskových institucí i jejích zaměstnanců dále roste. *Socialnipolitika.eu* [online]. 2021 [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://socialnipolitika.eu/2021/02/pocet-neziskovych-instituci-i-jejich-zamestnancu-dale-roste/>

Pohyb obyvatelstva ve Středočeském kraji v 1. až 3. čtvrtletí 2021. *Czso.cz* [online]. 2021 [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xs/pohyb-obyvatelstva-ve-stredoceskem-kraji-v-1-az-3-ctvrtleti-2021>

Porovnání krajů. *Czso.cz* [online]. 2021 [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/porovnaní-kraju>

Poslání a cíle. *Seniori-hostivice.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <http://www.seniiori-hostivice.cz/index.php?nid=12523&lid=cs&oid=3480704>

Projekce obyvatelstva ve Středočeském kraji do roku 2070. *Czso.cz* [online]. [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xs/projekce-obyvatelstva-ve-stredoceskem-kraji-do-roku-2070>

Projekty. *Seniori-beroun.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://www.seniiori-beroun.cz/sluzby/cenik>

Služby. *Beroun.charita.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://beroun.charita.cz/sluzby/>

Statistická ročenka Středočeského kraje. *Czso.cz* [online]. [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/143145018/33011021.pdf/d7e021c3-b497-44feb40b-fab29fc7b550?version=1.9>

Statistika počtu nestátních neziskových organizací 2005–2020. *Neziskovky.cz* [online]. [cit. 2021-09-06]. Dostupné z: https://neziskovky.cz/data/Statistika%20po%20c4%8dtu%20NNO_b%20c5%99ezen2020txt17146.pdf

Státní peníze pro neziskovky. *Hlidacipes.org* [online]. 2021 [cit. 2021-10-05]. Dostupné z: <https://hlidacipes.org/statni-penize-pro-neziskovky-fotbaliste-i-s-496-miliony-skoncili-druzi-nejvic-dostal-cesnet/>

Státní politika vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2015–2020. *Vlada.cz* [online]. [cit. 2021-09-06]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/statni_politika.pdf

Středočeský kraj. *Kr-stredocesky.cz* [online]. [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://www.kr-stredocesky.cz/web/kraj/zakladni-informace>

Školská právnická osoba. *Msmť.cz* [online]. 2009 [cit. 2021-09-06]. Dostupné z: <https://www.msmť.cz/ministerstvo/skolska-pravnicka-osoba-zrizena-dobrovolnym-svazkem-obci>

Typologie NNO v ČR podle Státní politiky vůči NNO v letech 2015–2020.

Svetneziskovek.cz [online]. [cit. 2021-09-05]. Dostupné z:

<https://svetneziskovek.cz/management/typologie-nno-v-cr-podle-statni-politiky-vuci-nno-v-letech-2015-2020>

Úbytování. *Seniori-hostivice.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z:

<http://www.seniori-hostivice.cz/index.php?nid=12523&lid=cs&oid=3480724>

Úvod. *Seniori-hostivice.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <http://www.seniori-hostivice.cz/index.php?nid=12523&lid=cs&oid=3430379>

VARVAŽOVSKÁ, Pavla. *Neziskové organizace a média* [online]. [cit. 2021-10-09].

Dostupné z: <https://dk.upce.cz/handle/10195/35189>

Věkové složení obyvatelstva. *Czso.cz* [online]. [cit. 2022-02-08]. Dostupné z:

https://www.czso.cz/csu/xs/vekove_slozeni_obyvatelstva_stc_kraje

Výroční zpráva 2020. *Beroun.charita.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z:

<https://beroun.charita.cz/res/archive/009/005316.pdf?seek=1628590981>

Výroční zpráva 2020. *Skspkladno.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z:

https://www.skspkladno.cz/assets/File.ashx?id_org=200369&id_dokumenty=1028

Výroční zpráva za rok 2020. *Seniori-hostivice.cz* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z:

<http://www.seniori-hostivice.cz/file.php?nid=12523&oid=8343655>

Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje. *Czso.cz* [online].

2020 [cit. 2022-02-08]. Dostupné z:

<https://www.czso.cz/documents/10180/122245281/33012620.pdf/2d863045-3b26-4265-85d8-fb859c8e5276?version=1.5>

Žádosti o pomoc. *Pomuzemesi.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-09-06]. Dostupné z:

<https://pomuzeme.si/>

Právní předpisy

Zákon č. 561/2004 Sb. Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném

a jiném vzdělávání (školský zákon). *Zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2021-09-06]. Dostupné

z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561#cast12>

Zákon č. 218/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech a o změně některých

souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla). *Zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2021-09-15].

Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-218#cast1>

Zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. *Zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2021-09-10].

Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>

Zdroje osobní komunikace

Sociální pracovnice. Osobní sdělení (Zelená lípa Hostivice) dne 28. 1. 2022.

Ekonomka. Osobní sdělení (Zelená lípa Hostivice) dne 28. 1. 2022.

Vedoucí sestřička. Osobní sdělení (Zelená lípa Hostivice) dne 28. 1. 2022.

Ředitelka. Osobní sdělení (Domov seniorů TGM) dne 28. 1. 2022.

Sociální pracovnice. Osobní sdělení (Domov seniorům TGM) dne 28. 1. 2022.

Ředitel. Osobní sdělení (Charita Beroun) dne 2. 2. 2022.

Ekonomka. Osobní sdělení (Charita Beroun) dne 2. 2. 2022.

Sociální pracovnice. Osobní sdělení (Charita Beroun) dne 2. 2. 2022.

Ředitelka. Osobní sdělení (SKSP) dne 2. 2. 2022.

Ekonomka. Osobní sdělení (SKSP) dne 2. 2. 2022.

Sociální pracovnice. Osobní sdělení (SKSP) dne 2. 2. 2022.

9 Přílohy

Příloha č. 1 - Základní principy sociální politiky	146
Příloha č. 2 - Zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách	147
Příloha č. 3 - Oblast působení nestátních neziskových organizací	149
Příloha č. 4 – Pomáhat může každý	149
Příloha č. 5 – Právní formy nestátních neziskových organizací.....	150
Příloha č. 6 - Dotazník	151
Příloha č. 7 – Přepisy rozhovorů	155

Příloha č. 1 - Základní principy sociální politiky

Již zmíněný ekonom Pavel Kaczor uvádí, že sociální politika stojí na lidských právech a sám rozděluje celkem čtyři základní principy sociální politiky, které udávají její směr/kerými se orientuje/zaměřuje. Patří sem princip sociální spravedlnosti, princip sociální solidarity, princip participace a princip subsidiarity.²³¹ Pro úplnost práce zde budou popsány.

Princip sociální spravedlnosti

Podle ekonomy Vojtěcha Krebse, autora publikace *Sociální politika* se jedná o nejdůležitější z principů, jelikož je pro sociální politiku zcela klíčovým. Spravedlnost obecně pomáhá postavit se křivdám či bezpráví, jedná se o měřítko mezilidských vztahů a je považována za základ právního řádu a veřejných politik. Již zmíněnou sociální spravedlnost lze vymezit takovými pravidly, na základě kterých dochází ve společnosti k přerozdělování bohatství, příjmů a životních příležitostí mezi občany. Většina autorů zabývajících se sociální politikou se shoduje v názoru, že je sociální spravedlnost pojmem relativním – je tedy nutné pro nalezení řešení vycházet z různých hledisek.²³²

Již zmíněný pedagog Josef Petrášek uvádí, že k tomu, aby nerovnosti sociálního typu nepřekročily určitou mez může významně přispět stát. Také se snaží o to, aby byly pro občany viděny jako přijatelné. K tomu dopomůže situace, kdy se bude nejen morální, ale také ekonomické oceňování práce co nejvíce rovnat zkušenostní a také vzdělanostní kvalifikaci. Autor také považuje za důležitý úkol například zvýšení společenské prestiže nebo ocenění práce v domácnosti či dobrovolné práce sociálně užitečné.²³³

Princip sociální solidarity

Tento pojem je spojován s utvářením životních podmínek jedinců nebo sociálních skupin - především rodin. Poukazuje na fakt, že člověk je sociální bytostí, tudíž je jeho existence odkázána na ostatní a podporuje myšlenku, že na světě jsme také pro druhé, nikoliv sami pro sebe. Solidarita může mít různé způsoby realizace, také různé formy a důsledky – nejedná se tedy o jednoznačný termín. Lze ji rozlišovat například z hlediska vertikálního. Zde se hovoří o tzv. *mezinárodní solidaritě*, do které spadají světové nadnárodní organizace a jejich aktivity, jako jsou WHO či Rada Evropy. Dále sem patří *celostátní solidarita* organizovaná samotným státem – spolupráce jedinců a institucí na rozvoji kultury či vzdělání, podpora sociálně slabším lidem apod.

²³¹ KACZOR, Pavel. *Sociální politika a sociální systém ČR*. 2015, s. 12-17.

²³² KREBS, Vojtěch. *Sociální politika*. 2015, s. 27-29.

²³³ PETRÁŠEK, Josef. *Sociální politika*. 2014, s. 19-20.

Druhým hlediskem je hledisko horizontální, kam patří například *mezigenerační solidarita* – zde by se zařadilo ekonomicky aktivní a neaktivní obyvatelstvo – nebo *solidarita zdravých a nemocných lidí* nebo *zaměstnaných a nezaměstnaných*.²³⁴

Podle již zmíněného profesora Igora Tomeše je princip sociální solidarity tvořen celkem čtyřmi potřebami – *prevencí, podporou, péčí a rehabilitací*. Co se týče *prevence* – ta vytváří takové prostředí, které má zamezit či předcházet nežádoucím jevům. Předmětem *podpory* je především zachovat sociální status osob, a to v jeho přirozeném sociálním prostředí. Patří sem například různá denní zařízení určená dětem v době, kdy jsou jejich rodiče v zaměstnání. *Péče* se týká především nezaměstnaných osob či osob, které se o sebe nedokážou bez pomoci třetí osoby postarat. Zde lze zařadit ambulantní nebo ústavní služby. *Rehabilitaci* profesor vidí nejen jako zdravotní, ale i obecně sociální nebo profesní, která se snaží občany navracet zpět do jejich přirozeného sociálního prostředí.²³⁵

Princip sociální subsidiarity

Podle ekonoma Vojtěcha Krebse se jedná o princip, který spojuje solidaritu s osobní odpovědností. Tento princip klade důraz například na to, že lidé jsou bez výjimek součástí nějakého celku a nevedou své životy v izolaci. Každý člověk je součástí různých vztahů a také vazeb, dochází k vzájemné závislosti a k tvorbě společenství, ať už užších či širších (například rodina nebo charitativní sdružení apod.). Již zmíněná závislost znamená i vzájemnou odpovědnost a tedy v případě potřeby i vzájemnou pomoc a solidaritu. Princip subsidiarity tedy klade důraz na význam různých společenství pro zabezpečení sociálního bezpečí.²³⁶

Princip sociální subsidiarity říká, že nejvyšší míra zodpovědnosti jedince, který si zajišťuje osobní záležitosti leží na osobě samotné a je povinen poskytnout pomoc nejprve sám sobě. Pokud tato možnost neexistuje, pomůže rodina. Také rodina si musí nejprve pomoci sama a teprve při větších obtížích žádá o podporu různých společenství. Stát lze vyzvat k pomoci až na posledním místě. Povinností státu je kontrolovat vytvoření takových podmínek, na základě kterých si osoba pomůže vlastními silami a přičiněním a více se zapojuje až tehdy, kdy jsou ostatní zdroje pomoci vyčerpány.²³⁷

Princip sociální participace

Primární myšlenkou participace je, že lidé, jejichž životy jsou ovlivňované různými rozhodnutími a opatřeními mají zároveň i možnost být součástí procesu, který směřuje k jejich realizaci. Lidé by tedy měli mít šanci podílet se na všem, co ovlivňuje jejich životy - ať už se jedná o konkrétní zajištění v nemocnici nebo ve stáří. K uplatnění principu sociální participace dochází nejen v sociální politice, ale také všeobecně a v současné době se uplatňuje výrazněji než kdy dřív. Princip participace je spojován především s rozvojem občanské společnosti – příkladem může být umožnit jedincům přístup k politickým rozhodnutím.²³⁸

Příloha č. 2 - Zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách

V podkapitole zabývající se formami poskytování a poskytovateli sociálních služeb došlo k uvedení zákona o sociálních službách, který určuje právě zmíněné formy poskytování a taky jejich poskytovatele. Také zde byla nastíněno sjednocení částek příspěvku na péči v roce 2022. Nyní dojde k popsání způsobů poskytování pomoci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvků na péči.

V tomto zákoně dochází k úpravě podmínek pro poskytnutí pomoci fyzickým osobám, které se ocitli v nepříznivé sociální situaci. Tuto pomoc nabízejí prostřednictvím jak sociálních služeb, tak příspěvků na péči. Také upravuje podmínky, co se týče vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb nebo ohledně předpokladů pro výkon povolání sociálního

²³⁴ KREBS, Vojtěch. *Sociální politika*. 2015, s. 31-33.

²³⁵ TOMEŠ, Igor. *Úvod do teorie a metodologie sociální politiky*. 2010, s. 184-185.

²³⁶ KREBS, Vojtěch. *Sociální politika*. 2015, s. 37.

²³⁷ KREBS, Vojtěch. *Sociální politika*. 2015, s. 37-38.

²³⁸ Tamtéž, s. 38-39.

pracovníka.²³⁹ Podle daného zákona je státní správa vykonávána MPSV, dále krajskými úřady, obecními úřady obcí s rozšířenou působností nebo například Úřadem práce ČR.²⁴⁰

Co se týče příspěvku na péči – ten je poskytován takovým osobám, které jsou závislé na pomoci jiné fyzické osoby. Nárok na příspěvek náleží osobě, která je kvůli dlouhodobému nepříznivému zdravotnímu stavu odkázaná na pomoc jiné fyzické osoby při základních životních potřebách.²⁴¹ Při posuzování stupně závislosti se hodnotí například schopnost komunikace, mobility, oblékání, stravování, tělesnou hygienu a další.²⁴²

Podáním žádosti o přiznání zmíněného příspěvku vzniká nárok na jeho výplatu.

Příspěvek je vyplácen od počátku kalendářního měsíce, ve kterém došlo k zahájení řízení o přiznání daného příspěvku.²⁴³ Toto vyplácení provádí krajská pobočka Úřadu práce. Žadatel o příspěvek se musí podrobit sociálnímu šetření, a to pro posouzení a stanovení stupně závislosti. Je například potřeba se podrobit vyšetření zdravotního stavu lékařem, který plní úkoly okresní správy sociálního zabezpečení, dále předložit danému poskytovateli zdravotních služeb jeho lékařské nálezy od ošetřujícího lékaře nebo případně sdělit důležité údaje, které by mohly být významné pro vypracování úsudku.²⁴⁴ Toto sociální šetření provádí krajská pobočka Úřadu práce – zjišťuje se zde, míra schopnosti samostatného života dané osoby v přirozeném prostředí. Sociální šetření se také provádí i v průběhu hospitalizace dané osoby v zařízení lůžkové péče.²⁴⁵

Co se týče sociálních služeb – ty obsahují sociální poradenství, služby sociální péče a sociální prevence. Dané služby jsou poskytovány jako služby terénní, ambulantní a pobytové. Základní druhy, formy, zařízení sociálních služeb a organizace působící v sociálních službách byly blíže popsány v podkapitole *Sociální služby*. Tyto služby lze poskytovat prostřednictvím oprávnění k jejich poskytování, což lze rozhodnutím o registraci. Podmínkou pro registraci je například podání písemné žádosti, dále bezúhonnost, zajistit hygienické podmínky, vlastnické právo k prostorám, ve kterých dojde k poskytování sociálních služeb nebo zajištění personálních a materiálních podmínek.²⁴⁶ Krajům jsou poskytovány ze státního rozpočtu dotace na financování výdajů spojených s poskytováním sociálních služeb. Kraj musí předložit žádost o dotaci ministerstvu, která obsahuje například způsob rozdělení dotace, požadovanou výši dané dotace nebo také střednědobý plán ohledně rozvoje sociálních služeb daného kraje, kde je mimo jiné i rozebrána ekonomická analýza identifikovaných služeb. Ministerstvo stanovuje výši dotace, a to ve výši procentního podílu daného kraje vzhledem k celkovému ročnímu objemu finančních prostředků, které jsou vyčleněné ve státním rozpočtu právě na podporu sociálních služeb pro konkrétní rok.²⁴⁷

---

²³⁹ § 1 odst. 1 a 2 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. *Zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>

²⁴⁰ § 5 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. *Zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>

²⁴¹ § 7 odst. 1 a 2 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. *Zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>

²⁴² § 9 & § 11 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. *Zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>

²⁴³ § 13 & § 18 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. *Zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>

²⁴⁴ § 21 písm. b) zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. *Zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>

²⁴⁵ § 25 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. *Zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>

²⁴⁶ § 79 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. *Zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>

²⁴⁷ § 101a zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. *Zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>

Příloha č. 3 - Oblast působení nestátních neziskových organizací

V kapitole nestátní neziskové organizace byly uvedeny dle autorky Olgy Angelovské tři oblasti působení daných organizací – jednalo se o *kulturu a umění*, dále *sport a rekreaci* a také *výzkum a vzdělání*. Čtvrtá oblast zahrnuje *zdraví*. Do této skupiny lze řadit nemocnice a domácí ošetření nebo rehabilitační zařízení, lékařské pohotovosti, zdravotní péči preventivní nebo ambulantní dobrovolníky. Pátou oblastí jsou *sociální služby*. Součástí dané skupiny je péče o děti a také mládež, péče o rodinu a denní péče, služby hendikepovaným či útluky, pomoc uprchlíkům a služby pro starší lidi, nebo také pomoc lidem, kteří jsou bez domova. Šestou oblastí je *ekologie*, kam patří především ochrana životního prostředí a živočichů, ale i snaha o zachování čistoty daného okolí a životních krás nebo služby veterinární. Sedmá oblast představuje *rozvoj obcí/komunity a také bydlení*. Součástí této skupiny jsou komunitní a sousedské aktivity, organizace soustředící se na podporu zaměstnanosti, hasiči, hospodářské aktivity, kam patří například včelařství a zahrádkářství, také bytová družstva či bytová výpomoc. Osmou oblastí je *ochrana práv a také obhajoba zájmů*. Zde by se zařadilo právní poradenství, sdružení obcí a měst, dále organizace, které hájí lidská práva, ochrana spotřebitelů nebo podpora obětí kriminálních činů. Devátou oblastí je *politika*. Součástí této skupiny jsou politické strany a jejich hnutí, či organizace, které tyto strany a hnutí podporují. Desátá oblast představuje *organizování dobročinnosti*. Řadí se sem nadace, různá sdružení, co se týče podpory dobročinnosti, charitativní organizace nebo centra pro dobrovolníky. Jedenáctá oblast představuje *náboženství*. Patří sem například kostely či mešity a synagogy, dále kulturní obřady nebo další místa pro bohoslužby. Dvanáctou oblastí jsou *mezinárodní aktivity*. Daná skupina obsahuje výměnu kulturních, ale i přátelských programů, rozvojovou pomoc nebo mezinárodní podpora v neštěstí.²⁴⁸

Příloha č. 4 – Pomáhat může každý

V kapitole s názvem Nestátní neziskové organizace byla mimo jiné zmíněna i kampaň *Takoví jsme*, která na své stránce nabízí a poskytuje odkazy na organizace soustředící se na různorodou pomoc. Také nabízí veřejnosti zapojení se do různých podporujících projektů.

Kampaň zmiňuje stránku *pomuzeme.si*, kde si mohou lidé či organizace zažádat o pomoc dobrovolníků. V sekci „*Žádosti o pomoc*“ lidé naleznou důležité základní informace o nabízené dobrovolné práci. Kromě informací o dané organizaci a náplni práce se lze také dozvědět, kolik ještě zbývá volných míst a kdy byla žádost sdílena. Na nabízenou dobrovolnou práci se lze velmi snadno přihlásit možností tlačítka „mám zájem“. Pokud chce občan pomáhat jako dobrovolník, stačí se na stránce zaregistrovat, upřesnit požadavky a následně vybrat dobrovolné práce v jeho okolí nebo z aktuálně nabízených žádostí. Poté se ozve sám příjemce pomoci. U *pomůžeme.si* je aktuálně registrovaných 2858 dobrovolníků.²⁴⁹ Na podobné bázi fungují i další organizace či kampaně, které již zmíněná kampaň *Takoví jsme* na svých stránkách nabízí – například *dobrovolnik.cz* nebo *herooclan.cz*.

Již zmíněná kampaň na svých stránkách podporuje i možnost vymyslet svůj vlastní projekt. Také se snaží zapojit občany jiným způsobem, například darováním. Sdílí mnoho stránek, na kterých se tímto způsobem mohou lidé také zapojit – například největší platformu co se týče online darování v Česku s názvem *darujme.cz*, která pomohla v roce 2020 získat různé dary kolem 232 milionů Kč a to celkem 789 obcím a organizacím. *Darujme.cz* pomáhá městům, krajům, obcím, organizacím a institucím poskytnout nástroj k tomu, aby si mohli co nejsnadněji cestou zažádat o dary a podporují jejich vztahy s dárci. Tato platforma nabízí možnost zapojení se firm do spolupráce s různými neziskovými organizacemi nebo tzv. *dárcovskou výzvou*, kde mohou občané podpořit jejich vybranou či oblíbenou organizaci. Lidé tak mohou založit výzvu a prostřednictvím sociálních sítí do ní tak zapojit co nejvíce přátel ze svého okolí. Mohou tak učinit prostřednictvím svých

²⁴⁸ ANGELOVSKÁ, Olga. *Revitalizace a konsolidace neziskového sektoru v ČR po roce 1989*. 2009, s. 20-22.

²⁴⁹ *Žádosti o pomoc. Pomuzemesi.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-09-05]. Dostupné z: <https://pomuzeme.si/>

narozenin či díky běhu pro dobrou věc.²⁵⁰ Mezi další organizace orientované na dárcovství patří například *darujspravne.cz* nebo *darcovskasms.cz*

Příloha č. 5 – Právní formy nestátních neziskových organizací

V podkapitole s názvem Právní formy nestátních neziskových organizací byly představeny tři základní právní formy daných organizací a nyní zde budou popsány i další skupiny, které se mezi nestátní neziskové organizace také řadí.

Spolky představují dobrovolný svazek právnických a fyzických osob, které jsou založené z důvodu naplnění zájmů jejich členů. Pro vytvoření spolku je nutné mít alespoň tři osoby, které mají společný zájem, nehledě na to, zda se jedná o fyzickou či právnickou osobu. Spolek lze také chápat jako projev sdružovacího práva.²⁵¹ Spolek lze založit dvěma způsoby. Prvním je situace, kdy dojde k dohodnutí se zakladatelů na obsahu stanov. Druhý způsob je usnesení, které ustavuje schůze vytvářejícího se spolku. Registrujícím orgánem je rejstříkový soud, nikoli Ministerstvo vnitra ČR. Spolek mohou založit lidé různého věku, zákon neuvádí minimální věkovou hranici.²⁵² Pro zápis do rejstříku je potřeba různých listin, například zmíněné stanovy daného spolku, dále oprávnění k tomu, aby mohli uskutečňovat podnikatelskou činnost či formulář v podobě návrhu na zápis do zmíněného rejstříku. Spolky jsou povinny zřizovat nejvyšší orgán a také statutární orgán.²⁵³ Pobočné spolky lze chápat jako vedlejší právnické osoby spolků disponující právní osobností, jež je do určité míry omezená. Jejich cílem je pro spolky plnit úkoly. Příkladem může být provozování činností nebo sdružování členů na daném území nebo pro určitou zájmovou oblast. Pobočné spolky mohou být založeny stanovami, které mohou také určit, jak se pobočné spolky zakládají. K úplnému vzniku je potřeba jejich zápis do veřejného rejstříku.²⁵⁴ K březnu roku 2020 bylo evidováno v ČR celkem 99 784 spolků a 25 330 pobočných spolků.²⁵⁵

Co se týče ústavů – jedná se o takový subjekt, který disponuje majetkovým základem. Lze tedy říct, že jsou ústavy právnickou osobou typu nadačního. Ústav může s vlastním majetkem, který užívá pro základní činnost jakkoli nakládat. Hlavním účelem je poskytování služeb a důležitým prvkem pro ústav jsou ti, kteří jejich služby využívají. Podle zákona lze založit ústavy jak veřejnoprávní, tak i soukromoprávní. Příkladem mohou být školy, galerie, muzea či nemocnice a vědecké ústavy. V názvu musí být buď obsažena zkratka *z.ú.* nebo označení *zapsaný ústav*. Založit ústav lze zakládací listinou, kterou může vydat buď jeden nebo i více zakladatelů. Zákon neudává, kdo může být zmíněným zakladatelem. Může to tedy být jak osoba právnická, tak i fyzická nebo i stát. Pro úplný vznik ústavu je potřeba zápis do rejstříku ústavů.²⁵⁶ Ústav nemá danou základní minimální výši vkladu, jako tomu je například u nadací. To znamená, že vklad může být jakýkoli, dokonce i nulový a nemusí nutně znamenat peněžní prostředky, ale i nepeněžní. Ústavy mají povinnost zřizovat správní radu a ředitele.²⁵⁷ K březnu roku 2020 bylo evidováno v ČR celkem 1 197 ústavů.²⁵⁸

Podle *Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky* školské právnické osoby představují právnickou osobu podle *zákona č. 561/2004 Sb.* Základní činností je poskytnout vzdělání na základě vzdělávacích programů, které jsou uvedeny v *paragrafu 3* daného zákona a také školských služeb. Jejím zřizovatelem je například zmíněné Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, dále pak obce či svazek obcí a kraje nebo jiná fyzická a právnická osoba. Příkladem právnické osoby může být registrovaná církev. Pokud zřizuje školskou právnickou osobu jeden zřizovatel, činí tak skrz zřizovací listinu. Pokud zde figuruje více zřizovatelů, používá se zřizovatelská smlouva. Obě tyto možnosti zřízení musí

²⁵⁰ Darujte právě teď. *Darujme.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-09-05]. Dostupné z: <https://www.darujme.cz/>

²⁵¹ DOBROZEMSKÝ, Václav a STEJSKAL, Jan. *Nevýdělečné organizace v teorii*. 2015, s. 109.

²⁵² DOBROZEMSKÝ, Václav a STEJSKAL, Jan. *Nevýdělečné organizace v teorii*. 2015, s. 112.

²⁵³ DOBROZEMSKÝ, Václav a STEJSKAL, Jan. *Nevýdělečné organizace v teorii*. 2015, s. 132.

²⁵⁴ DOBROZEMSKÝ, Václav a STEJSKAL, Jan. *Nevýdělečné organizace v teorii*. 2015, s. 157-158.

²⁵⁵ Statistika počtu nestátních neziskových organizací 2005–2020. *Neziskovky.cz* [online]. [cit. 2021-09-05]. Dostupné z: https://neziskovky.cz/data/Statistika%20po%4%8dtu%20NNO_b%5%99ezen2020txt17146.pdf

²⁵⁶ DOBROZEMSKÝ, Václav a STEJSKAL, Jan. *Nevýdělečné organizace v teorii*. 2015, s. 179-181.

²⁵⁷ DOBROZEMSKÝ, Václav a STEJSKAL, Jan. *Nevýdělečné organizace v teorii*. 2015, s. 183-184.

²⁵⁸ Statistika počtu nestátních neziskových organizací 2005–2020. *Neziskovky.cz* [online]. [cit. 2021-09-05]. Dostupné z: https://neziskovky.cz/data/Statistika%20po%4%8dtu%20NNO_b%5%99ezen2020txt17146.pdf

obsahovat například její název a také sídlo, dále identifikační číslo konkrétního zřizovatele, druh a typ školského zařízení nebo rozsah její doplňkové činnosti a více.²⁵⁹ K úplnému vzniku je zapotřebí zápis do *rejstříku školských právnických osob*.²⁶⁰

Příloha č. 6 - Dotazník

Dotazník pro diplomovou práci na téma Nestátní neziskové organizace působící v sociálních službách péče o seniory se zaměřením na Středočeský kraj jako faktor regionálního rozvoje.

Vážení respondenti,

Jmenuji se Petra Heřmanská a studuji na vysoké škole Česká zemědělská univerzita v Praze, na Provozně ekonomické fakultě, obor Veřejná správa a regionální rozvoj. Ráda bych Vás touto cestou požádala o vyplnění mého dotazníku za účelem zpracování závěrečné práce. Dotazník bude sloužit jako podkladový materiál pro moji praktickou část práce. Tento dotazník se soustředí na informovanost veřejnosti ohledně nestátních neziskových organizací a také o příspěvkových organizací v oblasti sociální péče o seniory se zaměřením na Středočeský kraj.

Tento dotazník bude součástí mé diplomové práce na téma Nestátní neziskové organizace působící v sociálních službách péče o seniory se zaměřením na Středočeský kraj jako faktor regionálního rozvoje.

Dotazník je zcela anonymní. Děkuji Vám za Vaši ochotu vyplnit můj dotazník a pomoci mi tak ke zpracování diplomové práce.

Bc. Petra Heřmanská

- 1) Víte, jaký je rozdíl mezi nestátní neziskovou organizací a příspěvkovou organizací?**
  - nestátní neziskové organizace nejsou zřízené státem, příspěvkové organizace jsou zřízené státem a veřejnoprávními korporacemi (obce, kraje)
  - nestátní neziskové organizace jsou zřízené státem a veřejnoprávními korporacemi (obce, kraje), příspěvkové organizace nejsou zřízené státem
  - nevím

- 2) Víte, jaké sociální služby primárně nestátní neziskové organizace poskytují? Vyberte jednu z nabízených možností.**
  - ubytování a stravování
  - pomoc lidem v jejich přirozeném domácím prostředí nebo v zařízeních, které sociální služby poskytují
  - předčitatelské služby
  - poradenské služby
  - nevím

---

²⁵⁹ § 125 zákona č. 561/2004 Sb. Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). *Zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2021-09-06]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561#cast12>

²⁶⁰ Školská právnická osoba. *Msmi.cz* [online]. 2009 [cit. 2021-09-06]. Dostupné z: <https://www.msmi.cz/ministerstvo/skolska-pravnicka-osoba-zrizena-dobrovolnym-svazkem-obci>

3) Jaký je podle Vašeho názoru hlavní zdroj, co se týče financování nestátních neziskových organizací? Vyberte jednu z nabízených možností.

- dary od sponzorů
- platby od klientů
- dotace
- vlastní zdroje
- neumím posoudit

4) Znáte ve svém okolí nestátní neziskovou organizaci zabývající se péčí o seniory?

- ano, znám
- myslím si, že znám
- myslím si, že neznám
- ne, neznám

5) Využili jste Vy někdy služeb nestátní neziskové organizace zabývající se péčí o seniory?

- ano, dříve jsem tyto služby využila
- ne, dříve jsem tyto služby nevyžila

6) Jak ovlivnila Vaše osobní zkušenost s nestátní neziskovou organizací výši Vašich finančních příspěvků?

- díky zkušenosti jsem začala dané organizaci přispívat
- díky zkušenosti dané organizaci přispívám více, než dříve
- dané organizaci přispívám, ale ne na základě osobní zkušenosti
- ne, dané organizaci nepřispívám
- žádnou zkušenost s tímto typem organizace nemám, tudíž nepřispívám

7) Co bylo Vaším hlavním důvodem pro poskytnutí příspěvku dané organizaci? Pokud jste nepřispěl/a, neodpovídejte prosím na otázku

- Služby dané organizace využíváme v rodině
- Líbí se mi její poslání
- Pocit, že udělám dobrý skutek
- Jejich nabídka služeb mě zaujala a líbila se mi
- Kvůli personálu a jejich přístupu k seniorům

8) Pokud jste nepřispěl/a dané organizaci, co by bylo primárně zapotřebí pro posílení Vaší důvěry? V případě, že jste přispěl/a, neodpovídejte prosím na otázku

- rád/a bych měl/a možnost zjistit, na co byl můj příspěvek použit
- možnost osobně se setkat s někým z dané organizace, nejlépe s jejími představiteli
- kdyby byla daná organizace zastoupena známou osobností
- propagace dané organizace například v televizi, v rádiu nebo v novinách
- pravidelný příjem letáků nebo informačních emailů (newsletterů)

9) Důvěřujete nestátním neziskovým organizacím?

- ano, důvěřuji
- spíše ano
- spíše ne
- ne, nedůvěřuji

Nyní budou následovat otázky ohledně příspěvkových organizací

1) Využil/a jste někdy služeb domova seniorů?

- ano, naše rodina má zkušenosti se službami v domově seniorů
- ne, zatím tyto zkušenosti nemám/e – (v případě odpovědi ne, dotazník již dále nevyplňujte) – **ukončení dotazování**

2) Jak se na základě zkušenosti s domovem seniorů změnila Vaše důvěra v neziskový sektor?

- díky zkušenosti více neziskovému sektoru důvěřuji
- zkušenost nijak moji důvěru neovlivnila
- díky zkušenosti neziskovému sektoru méně důvěřuji

3) Byla vaše rodina v domově seniorů spokojena?

- ano, byl/a
- spíše ano
- spíše ne
- ne, nebyl/a

4) Vyberte z níže uvedených možností, proč nebyla Vaše rodina spokojena. Pokud spokojena byla, neodpovídejte prosím na otázku

- ubytování
- strava
- zdravotní péče
- volnočasové aktivity
- Jiné.....

5) Byli jste ve vaší rodině spokojeni s ošetrovatelskou péčí, která vám byla poskytnuta pracovníky sociálních služeb?

- ano, byli jsme velmi spokojeni
- byli jsme spokojeni
- byli jsme nespokojeni
- ne, byli jsme velmi nespokojeni

6) Pokud jste byli nespokojeni, uveďte prosím, co se vaší rodině nelíbilo:

-----

7) Jak jste byli v domově seniorů spokojeni s nabídkou volnočasových aktivit?

- velmi spokojeni
- spokojeni
- nespokojeni
- velmi nespokojení

8) Kolikrát týdně byla v domově seniorů organizovaná volnočasová aktivita?

- 1–2 x týdně
- 3–4 týdně
- 5 x a více za týden

9) Kterou z těchto aktivit hodnotíte jako nejoblíbenější?

- dílna ručních prací (šití, háčkování, malování...)
- péče o zahradu a květiny
- zpěv s hudebními nástroji
- trénink paměti
- čtení a literatura
- Jiné.....

Vaše pohlaví je:

- muž
- žena

Napište prosím svůj věk:

Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- základní
- středoškolské bez maturity
- středoškolské s maturitou
- vyšší odborné vzdělání
- vysokoškolské vzdělání

Jaké je Vaše sociální postavení?

- student
- učeň
- zaměstnanec
- živnostník
- podnikatel
- v domácnosti
- rodičovská dovolená
- důchodce

V jakém sektoru pracujete?

- zdravotní
- obchod
- průmysl
- služby
- IT
- veřejná správa
- Jiné.....

Příloha č. 7 – Přepisy rozhovorů

Aktéři nestátních neziskových organizací

1) Okruh otázek týkající se financování nestátních neziskových organizací:

- Jaké jsou podle Vás nejvýznamnější finanční zdroje, které umožňují působení Vaší nestátní neziskové organizace?
- Jak byste ohodnotil/a finanční stránku Vaší nestátní neziskové organizace? Jste spokojeni nebo se potýkáte s nedostatkem finančních prostředků?
- Kdo by Vám měl podle Vašeho názoru pomoci k lepší situaci ohledně financí?

2) Okruh otázek týkající se současného stavu nestátních neziskových organizací z hlediska personálu a vybavení:

- Máte dostatek personálu?
- Co je konkrétně pro Vás motivující k tomu, abyste pracoval/a v dané nestátní neziskové organizaci?
- Disponujete dostatečným vybavením potřebným pro působení Vaší nestátní neziskové organizace?

3) Okruh otázek z hlediska podmínek pro působení, dobrovolnictví a dárcovství

- Jaká je podle Vás informovanost veřejnosti ohledně působení nestátních neziskových organizací – je podle Vás dostatečná?
- Jaké jsou podle Vás podmínky pro působení nestátních neziskových organizací ve Středočeském kraji?
- Dokázal/a byste říct, v čem konkrétně vidíte výhodu a také nevýhodu neziskových organizací?
- Myslíte si, že jsou sociální služby nabízené seniorům ve Středočeském kraji dostatečně zajištěny?
- Potýkáte se často s individuálním dárcovstvím?
- Využíváte ve Vaší nestátní neziskové organizaci také dobrovolníky?
- Stávají se pak Vašimi zaměstnanci?

Charita Beroun

Ředitel Charity Beroun

Jaké jsou podle Vás nejvýznamnější finanční zdroje, které umožňují působení Vaší nestátní neziskové organizace?

Určitě dotace. Z velké části se jedná o dotace poskytované MPSV, které jsou následně přerozdělovány krajským úřadem. Ty tvoří 70–80 % našich finančních zdrojů a záleží samozřejmě na tom, ve kterém roce a jaké zdroje jsme ještě schopni do toho zapojit. I tak by ale mohly dotace být větší. Samozřejmě se ale snažíme využít všechny možné cesty k financím. Taky jsme měli možnost využít i nějaké evropské fondy a využít je napřímo. Ty peníze jsme opravdu potřebovali. Kam jsme je dali? Jednalo se například o azylové domy, sociální aktivizační služby pro rodiny s dětmi. Ta tvořila poměrně velkou část ze zmíněné státní dotace, byla to zhruba až třetina všech financí, které jsme dostávali. V minulých letech jsme čerpali finanční podporu na zkvalitňování sociálních služeb na zdokonalení některých našich postupů a vybavení. Jinak se taky snažíme dělat nějaké propagační akce, protože se jedná podle mého názoru o důležitou cestu k tomu, abychom získali nějaké finanční dary nebo zaujali nové sponzory. Například v létě se konal velký běh pro charitu, kdy nám loňský pátý ročník vynesl asi kolem 200 000 Kč, což je pro nás opravdu velmi potřebná částka a jsme velice rádi, že se nám tato propagační akce vydařila a že se do ní zapojilo tolik lidí.

Jak byste ohodnotil/a finanční stránku Vaší nestátní neziskové organizace? Jste spokojeni nebo se potýkáte s nedostatkem finančních prostředků?

Potýkáme se s finančními problémy asi tak jako každá jiná nestátní nezisková organizace. Sice na tom nejsme tak extrémně špatně, abychom byli nuceni svou činnost ukončit, ale dobré to rozhodně taky není. Skutečně jako partner kraje, který je

zahrnut do základní sítě sociálních služeb děláme poměrně podstatnou část sociálních služeb tady na Berounsku a je trochu tristní, že ani na tuto základní činnost nemáme dostatek prostředků – to se projevuje třeba v tom, že auta, která vlastníme, jsou třeba 15 let stará a nemáme prostor je nijak napravit. Děláme třeba Tři královou sbírku, letos jsme měli mimořádnou rekordní sbírku, kdy jsme dokázali vykoledovat přes čtvrt milionu korun, což je oproti situaci před 5 – ti lety víc, než 10 – ti násobek. Ale tyhle všechny peníze nešly třeba na ty potřebné opravy, jak jsem říkal třeba s tím autem. Peníze ze sbírky byly použity na azylové domy z důvodu toho, že nám po přechodu z financování právě projektů OPZ na standardní dotace vypadla obrovská část řádek set tisíc korun na financování azylových domů. Jedná se o opravdu velký problém, kdy vlastně řešíme, jestli jsme schopni tu službu udržet nebo ji budeme muset zavřít. Co ale musím říct je fakt, že i když se potýkáme s finančními problémy, tak si zaměstnanci stále udržují motivaci, protože dělají prostě to, co je baví, naplňuje, dává jim smysl.

Kdo by Vám měl podle Vašeho názoru pomoci k lepší situaci ohledně financí?

Sto procentně by měla zakročit vláda. MPSV určuje ty základní parametry, které nejsou podle mě dostačující a úplně spravedlivé. Tady nám nemůže pomoci nikdo jiný. Jak jsem říkal, nejvíce nám jde z dotací, což my změnit nemůžeme, ale snažíme se hledat i jiné cesty. Bohužel ne vždy to stačí.

Máte dostatek personálu?

Určitě se potýkáme s nedostatkem, hlavně v době covidové, kdy nám pár stálých zaměstnanců odpadlo a my je neměli, jak nahradit. Museli jsme pracovat přesčas a dost se to podepsalo jak na psychice, tak i rodinných vztazích. Jinak je to rok od roku těžší právě proto, že lidem nemůžeme nabídnout kvalitnější finanční ohodnocení práce. O řadu lidí, kteří by zcela jistě byli kvalitními pracovníky přicházíme, protože to finanční ohodnocení se už dostává ve srovnání s ostatními profesemi příliš nízko a ty nůžky se rok od roku uzavírají čím dál víc a víc.

Co je konkrétně pro Vás motivující k tomu, abyste pracoval/a v dané nestátní neziskové organizaci?

Nesmí to být založeno čistě na penězích ta práce. Některé lidi to při práci motivuje, čím víc dřou, tím víc dostanou, ale u mě to tak není. Vždycky mě to táhlo k sociálním službám a k pomoci lidem, takže mě motivuje přesně to – pomáhat těm lidem, vidět, že moje práce má nějaký smysl. Taky jde i o ten přátelský kolektiv. Máme štěstí, že jsme si našli do naší organizace tak skvělé pracovníky, se kterými je radost spolupracovat. Díky tomu se taky každý den těším do práce, což moc lidí v jiných oborech říct nemůže.

Disponujete dostatečným vybavením potřebným pro působení Vaší nestátní neziskové organizace?

No, tady je to trochu složitější. Jako ano, máme základní vybavení pro to, abychom mohli dělat svoji práci, na druhou stranu to vybavení už je starší, opotřebované, víme, že by bylo potřeba koupit něco nového, někde něco opravit, ale prostě na to nejsou peníze. Na azylových domech bychom skutečně potřebovali, aby to financování bylo mnohem lepší a měli jsme prostor z těch základních prostředků právě zajišťovat i postupnou obměnu toho vybavení, protože například po deseti letech v azylovém domě ten nábytek je skutečně zničený a stávající situace nám neumožňuje vyměnit, byť jednu jedinou židli. S lepší finanční situací bychom mohli pracovat na rozvoji dané služby, na bezbariérovosti a programech pro seniory.

Jaká je podle Vás informovanost veřejnosti ohledně působení nestátních neziskových organizací – je podle Vás dostatečná?

Informovanost veřejnosti je problém, který se řeší neustále několik let. Jejich povědomí je určitě nedostačující. Setkáváme se dnes a denně s tím, že spousta lidí o nestátních neziskových organizacích, charitě a její činnosti nevěděla vůbec nic, a to navzdory tomu, že jsme byli a stále jsme největším poskytovatelem sociálních služeb. Lidé na základě nedostatku informací ani nevědí, že se na nás můžou obrátit v době, kdy potřebují pomoc. Nevědí, že v jejich okolí se nějaká taková organizace vůbec vyskytuje, natož aby věděli, s čím jim můžeme pomoci. Bohužel čím méně o nás lidé vědí, tím méně se nám pak může dostávat individuálních darů.

Jaké jsou podle Vás podmínky pro působení nestátních neziskových organizací ve Středočeském kraji?

To Vám asi řekne každý, kdo pracuje v nestátní neziskové organizaci, že podmínky pro působení v našem kraji jsou nevýhodné. Tady je to dáno například tím, že právě z tohoto hlediska, tedy nestátních neziskových organizací a sociálních služeb je do Středočeského kraje nakoncentrováno největší množství těch služeb. Ale rozpočet, který je na tuto oblast určen je velmi podobný, jako v jiných krajích, kde je daných služeb třeba polovina.

Dokázal/a byste říct, v čem konkrétně vidíte výhodu a také nevýhodu neziskových organizací?

Určitě jak jsem říkal u té své motivace, je výhodou prostě to nadšení lidí pro to, co dělají, ta práce s lidmi, kdy jim pomáháme. To vlastně většinou překonává ty naše problémy a starosti, se kterými se potýkají všichni provozovatelé. Řekl bych, že i kvůli tomu jsme schopni svoji činnost vykonávat efektivněji a za výrazně nižší finanční náročnosti, než veškeré jiné státní nebo veřejné instituce. Taky jsem už říkal, že je výhodou mít přátelský kolektiv – lidi tu pracují taky proto, že se tu pořád drží ta lidská vstřícnost, což jinde moc není. Výhodou je taky to, že můžeme jako nestátní neziskovka očekávat možnost podpory od úspěšných podnikatelů, kteří chápou, že tyto činnosti jsou pro jejich lokalitu nesmírně důležité a chtějí se podělit o svoje peněžní zdroje. To se nám v poslední době daří a nemusí to být velká částka, někdy to je 5000 někdy 10 000, ale jsou i lidé, kteří nám pravidelně přispívají třeba 20 000 Kč za rok. Nevýhoda sama o sobě je určitě v tom financování, kdy musíme žádat o dotace, granty, hledat pořád různé cesty, jak si zajistit finance, neustále být prostě v pozoru.

Myslíte si, že jsou sociální služby nabízené seniorům ve Středočeském kraji dostatečně zajištěny?

Určitě nejsou dostatečně zajištěny, nemyslím si ani, že tomu někdy tak bylo. Prostě ta aktuální potřeba péče daleko převyšujete, co ty organizace poskytují ve Středočeském kraji. Musím však říct, že se kraj snaží teď více podpořit terénní služby. Uvidíme, jak to v budoucnu dopadne.

Potýkáte se často s individuálním dárcovstvím?

No musím říct, že se situace trochu zlepšuje, když přišel covid, někteří lidé se probudili a začali nám přispívat. Nejen finančně, ale taky prostřednictvím materiálních nefinančních darů. Zároveň nepolevujeme v pořádání různých akcí, i když s covidem to bylo docela těžké zařídit. Teď bych ale řekl, že jsme na tom o něco lépe. Jediný problém, se kterým se potýkáme je situace, kdy nám lidé chtějí přispět, ale nakonec to neudělají, protože nám nevěří, na co ty peníze použijeme. Snažíme se jim vysvětlovat celý postup, že se nemusí bát, že jsou na to i dané předpisy a dokumenty, ale někteří o tom prostě nechtějí slyšet a pak nepřispějí.

Využíváte ve Vaší nestátní neziskové organizaci také dobrovolníky?

Před covidem jsme jich měli opravdu hodně, ale tahle doba všechno změnila. Chodily k nám celé týmy z Komerční banky, České spořitelny, ale i třeba dobrovolníci z pražských firem. Opakovaně tady byly z centrály Microsoftu, Skypu a bylo vidět, že byli tou prací a možností skutečně potěšeni. Nejen covid je v této oblasti nepříznivý. Taky zde byl vždycky problém ohledně jejich zaškolování, je to dlouhý a administrativně náročný proces.

Stávají se pak Vašimi zaměstnanci?

V předcovidové době bylo velmi časté, že se k nám pak připojili jako stálí zaměstnanci, když už byli vyškoleni a získali u nás praxi, líbilo se jim tu a my s nimi byli spokojeni, takže jsme jim nabídli práci.

Ekonomka Charity Beroun

Jaké jsou podle Vás nejvýznamnější finanční zdroje, které umožňují působení Vaší nestátní neziskové organizace?

Samozřejmě dotace. Nezůstáváme ale pozadu a nečekáme, že se zvednou v budoucnu, takže se snažíme si zajistit nějaké finance i sami a hledáme různé cesty k tomu, jako třeba nějaké ty propagační akce. Taky tu byly nějaké ty evropské fondy nedávno nebo dotace z různých měst, kdy největším podporovatelem je město Beroun, Hořovice a Králův Dvůr. Tady je to

řádově o statisíce korun a v současné době se snažíme oslovit i jiné obce. Finanční stránku nám ovlivnil samozřejmě COVID-19, protože několik dlouhých let se nám nedařilo domluvit se s menšími obcemi na finanční podpoře, ale COVID-19 situaci obrátil. Covidová doba lidem hodně otevřela oči a i tam, kde podpora nebyla dlouhodobě žádná, se nyní pohybuje v řádu 10 – 20 000 Kč, což je pro nás velmi významné. Tímto způsobem se nám podaří domluvit se třeba s 10 – ti obcemi a jedná se už o částku, která sahá ke čtvrt milionu. My jsme byli ti, kteří přinášeli 3000 roušek, když zde nebyla ještě možnost sehnat ochranné prostředky, pomáhali jsme lidem nad rámec našich sociálních služeb zajišťovat nákupy, vyzvedávání léků a další aktivity, což město jednoznačně ocenilo, především Beroun, kde jsme působili nejvíce, ale samozřejmě si toho všimli i sponzoři, kteří nás v tomhle úsilí podpořili. Díky nim jsme se tak v této těžké době udrželi.

Jak byste ohodnotil/a finanční stránku Vaší nestátní neziskové organizace? Jste spokojeni nebo se potýkáte s nedostatkem finančních prostředků?

Určitě se potýkáme s finančními potížemi, o tom žádná, ale ještě jsme neskončili zatím se nějak držíme. Hlavně zaměstnanci jsou zde klíčoví, bez nich by to nešlo a je někdy až obdivuhodné, kolik toho dokážou snést, protože je práce s lidmi motivuje a dává jim smysl. Je už několik let vidět, že podhodnocení sociálních služeb trvá až příliš dlouho a nikdo neví, jak to bude v budoucnu vypadat. Nedostatek peněz musíme řešit velkým úsilím a snažíme se hledat všemožné způsoby z hlediska nalezení finančních prostředků.

Kdo by Vám měl podle Vašeho názoru pomoci k lepší situaci ohledně financí?

Tady asi za mě vláda nebo MPSV, protože ti rozhodují. Ty dotace jsou ošemetná věc, tady je potřeba trochu zatlačit na tu vládu, aby s tím něco začala dělat. Myslím si, že je to situace, která se teď bude muset velmi urychleně řešit, problémem bude, že se celá země dostává do období nějaké recese, propadu, kdy finance začínají omezovat možnosti na všech úrovních státu a tady do toho my jsme se dostali. Myslím, že je zcela na místě, aby se řešila i otázka samotného rozsahu poskytovaných sociálních služeb nebo taky jestli si vůbec můžeme dovolit třeba otevřít nové poradny, když vlastně nejsme skoro schopni ani vyřešit zafinancování standardních sociálních služeb.

Máte dostatek personálu?

Tady musím bohužel říct, že jich máme nedostatek a s příchodem COVID-19 jsme na tom ještě hůř. Jedním velkým problémem jsou prostě ty mzdy zaměstnancům – na to, jakou náročnou fyzickou i psychickou práci dělají, tak dostávají žalostně málo zaplacen. Proto se k nám nehrne příliš pracovníků. Taký to souvisí s těmi zdroji od dárců, kdy je nemůžeme například do této oblasti využít, teda využít je na další rozvoj organizace – dané zdroje jsou používány na zajištění základního chodu.

Co je konkrétně pro Vás motivující k tomu, abyste pracoval/a v dané nestátní neziskové organizaci?

Tady si myslím, že to máme každý stejně – nás prostě motivuje to, že něco pro ty lidi děláme. Není to tak, že slepě přijdete ráno do práce, děláte něco, co vám absolutně nedává smysl a pak zase jdete domů. Myslím, že motivací je tu i ten kolektiv, který si nemůžu vynachválit. Prostě potřebuji, aby ta práce byla opřena o něco, co slouží vícero lidem, co má přidanou hodnotu z hlediska celospolečenského a díky tomu, že jsem byla jistým způsobem trochu otrávena z toho, co se dělo v politice, tak jsem se rozhodla právě pro sociální služby, vystudovala jsem příslušnou školu a začala jsem už v průběhu studia pracovat pro sociální služby.

Disponujete dostatečným vybavením potřebným pro působení Vaší nestátní neziskové organizace?

Takhle, my vybavení máme, jinak bychom museli zavřít, ale samozřejmě by mohlo být i lépe, jenže to zase souvisí s tou lepší finanční stránkou. Je hrozná myšlenka, že služby, které vyloženě pomáhají lidem, což jsou podle mě jedny z nejdůležitějších služeb, jsou podhodnoceny a jde do nich tak málo podpory, tedy i do toho vybavení nebo jak už bylo řečeno do toho personálu.

Jaká je podle Vás informovanost veřejnosti ohledně působení nestátních neziskových organizací – je podle Vás dostatečná?

Myslím, že všichni v neziskovém sektoru vnímáme to, že veřejnost má nízkou míru povědomí o našich organizacích a jejich činnostech. S jejich mírou povědomí bohužel souvisí i jejich míra podporování, takže to je začarovaný kruh. My se snažíme je nějak oslovovat skrze sociální sítě a určitě COVID-19 nám pomohl dostat naši činnost trochu do jejich povědomí víc než předtím, ale stále to žádná sláva není. Sama jsem zvědavá, jak se to v budoucnu změní.

Jaké jsou podle Vás podmínky pro působení nestátních neziskových organizací ve Středočeském kraji?

To, co je potřeba říct je realita, která vychází ze situace přerozdělování daní v rámci celé ČR, kdy před řadou let se na úrovni tehdejších představitelů států dohadovalo, jak budou daně rozděleny v rámci nového krajského zřízení a tam se domluvil model, který je trvale nevýhodný oproti Středočeskému kraji, který je vlastně nejlidnatějším krajem v republice a v přepočtu na hlavu dostává výrazně méně prostředků než v ostatních krajích. Takže podmínky jsou zde nedostačující a je opět jen na vládních představitelích, jak to budou dále v budoucnu řešit.

Dokázal/a byste říct, v čem konkrétně vidíte výhodu a také nevýhodu neziskových organizací?

Výhodou teda určitě ten přátelský kolektiv, vlastně to, že večer chodíte domů s čistou hlavou a víte, že máte za sebou pevný kolektiv, to je neskutečná výhoda a představuje to taky tu motivaci každého z nás chodit ráno do práce a znovu se potýkat s problémy, které řešíme. Nevzdáváme to právě díky síle našich zaměstnanců. Nevýhodou je samozřejmě ta finanční stránka, ta nestálost finančních prostředků, neustálé hledání sponzorů a individuálních dárců, nikdy prostě nevíte, co se nového a nečekaného v této oblasti stane.

Myslíte si, že jsou sociální služby nabízené seniorům ve Středočeském kraji dostatečně zajištěny?

Dostatečně zajištěny snad nikdy nebyly si myslím, takže ani v současné době nebude situace jiná, lepší. Teď je to tak, že lidé více potřebují tyhle služby, ale nás institucí, které je poskytují je značně málo, je tu opravdu velký nepoměr.

Potýkáte se často s individuálním dárcovstvím?

Myslím, že se v posledních pár letech docela držíme s individuálními dárci, i když by to samozřejmě mohlo být i lepší. COVID-19 nám jejich počty o trochu navýšil, takže jsme zatím byli spokojeni, ale jak říkám, doba je nevyzpytatelná a potřeba se neustále ozývat, že existujeme, že tu jsme a potřebujeme i my podporu, je na denním pořádku. Proto se snažíme i nadále hledat a oslovovat případné dárcy.

Využíváte ve Vaší nestátní neziskové organizaci také dobrovolníky?

Dřív ano, to jsme jich tu měli opravdu velký zástup. Bohužel v aktuální době nemáme žádného dobrovolníka. Podle mě je problém na straně státu, kdy nastavuje velmi komplikované podmínky. Takže místo toho, aby se služby zkvalitňovaly, dochází k naprostému zadušení rozvoje dobrovolnictví. Ocitáme se tak v situaci, kdy místo desítek dobrovolníků se pohybujeme v jednotkách dobrovolníků. Taky jsme tu měly studenty na praxi. Když se jedná třeba o nějakého člověka, který by chtěl u nás získat větší praxi, tak jdeme spíš tou cestou, kdy mu nabídneme smlouvu o provedení práce, což je pro nás jednodušší než zajišťovat veškerou administrativu spojenou s dobrovolnictvím.

Stávají se pak Vašimi zaměstnanci?

Určitě, to se nám stalo mnohokrát, ti lidé si to tu vyzkouší, zjistí, že jim ta práce dává smysl, jako nám všem v organizaci a z velké části zde pak zůstávají na stálo.

Sociální pracovnice Charity Beroun

Jaké jsou podle Vás nejvýznamnější finanční zdroje, které umožňují působení Vaší nestátní neziskové organizace?

Velkou většinu dostáváme z dotací, ale bohužel je to i tak nedostačující. Taky jsme v minulých letech čerpaly z evropských fondů, a to v operačním programu zaměstnanost. Spíše nám teď pomohla z hlediska financí situace ohledně COVID-19 a taky bych řekla, že se i to myšlení těch lidí celkově o trochu změnilo, myslím, co se týče naší existence. Myslím, že tahle doba pomohla otevřít oči a srdce mnoha lidem, kteří neviděli danou problematiku, často stojí v pozadí, dokud nemají někoho v rodině, kdo potřebuje sociální službu a těchto případů začíná narůstat. Tím ale nechci říct, že situace ohledně povědomí veřejnosti je dobrá, to vůbec. Rostou ale také případy, kdy nám přispívají lidé bez zkušenosti s neziskovými organizacemi. Ta pandemická situace všem ukázala, že sociální služby jsou velmi důležitou součástí péče státu a společnosti. Taky potvrdila, že jsou tyto služby nedoceny. Nám tato doba přinesla nejen pozornost, ale i poměrně velkou vstřícnost dárců, díky kterým jsme dokázali vykryt všechny větší náklady, které jsme měli.

Jak byste ohodnotil/a finanční stránku Vaší nestátní neziskové organizace? Jste spokojeni nebo se potýkáte s nedostatkem finančních prostředků?

Ano potýkáme se s jejich nedostatkem. Dnešní doba je nestálá, jednou se nám daří, jindy zase ne, pořád to jde nahoru a dolů, a proto se nesmíme na nikoho spoléhat a snažit se hledat všemožné způsoby sami. Pořádat různé akce, žádat o dotace o granty a tak dále. Nesmíme usnout na vavřínech. Musíme sledovat dění kolem nás a být připraveni na vše.

Kdo by Vám měl podle Vašeho názoru pomoci k lepší situaci ohledně financí?

Zaručeně vláda, ta to má v rukách. Taky na tom ale bude mít trochu podíl informovanost veřejnosti, protože z jejich řad právě přicházejí individuální dárci. Co si ale veřejnost neuvědomuje je fakt, že jsou dané služby z naprosté většiny poskytovány v preventivních službách neziskové organizace. Případ Středočeského kraje je takový, že zde působí 260–270 organizací, které poskytují základní síť sociálních služeb, z nich pouze 60 je zřizováno krajem, některých pár ještě městy, ale zbytek jsou neziskové organizace – a to je opravdu obrovský nepoměr. Myslím si, že u lůžkové péče dominují sociální poskytovatelé, kteří jsou zřizováni krajem nebo městy. Potom je tu ale řada služeb, jako třeba terénní služby, které jsou zřizovány právě neziskovými organizacemi, kde je právě daná aktivita nezastupitelná. Obrovskou měrou sociálním službám poskytovaným neziskovými organizacemi škodí klima, které se vytváří ve společnosti – to, že neziskové organizace jsou jakýsi upíři, kteří vysávají veřejné rozpočty. Ti, kteří tomu věří by se jistě velmi divili, kdyby neziskové organizace svoji činnost přestali poskytovat. Vedlo by to totiž k naprosto neřešitelným sociálním problémům.

Máte dostatek personálu?

No kvůli špatnému finančnímu ohodnocení našich pracovníků se potýkáme s jejich nedostatkem. Tady je taky dobře vidět, jak jsou sociální služby podhodnoceny. Pokud nezakročí opět vláda, MPSV, tak s tím nic bohužel neuděláme.

Co je konkrétně pro Vás motivující k tomu, abyste pracoval/a v dané nestátní neziskové organizaci?

Určitě práce s lidmi. Jednoznačně. To, že jim můžeme pomáhat skrze naši činnost, to je ten důvod, proč každé ráno vstávám a jdu do práce. Na penězích mi nezáleží.

Disponujete dostatečným vybavením potřebným pro působení Vaší nestátní neziskové organizace?

Řekněme, že základ pro svoji práci máme, ale nemůžeme si dovolit na druhou stranu pořizovat nové nebo jiné potřebné věci, tady opravdu otáčíme každou korunu, což je tristní řekla bych, když se snažíme pomáhat lidem. Podhodnocení se zde taky nezapře. Takže jak říkám, základ pro svoji práci sice máme, ale vždy by to mohlo být lepší, ale jsme zvyklí pracovat s tím, co je. Třeba když se nám něco rozbije, tak se snažíme to opravit spíš než to kupovat nové, protože si to nemůžeme dovolit. Jako příklad Vám uvedu, že někdo dokáže některé vybavení vyměnit během 5 – ti let, kdežto v naší organizaci se tato doba prodlužuje třeba až na 7-8 let.

Jaká je podle Vás informovanost veřejnosti ohledně působení nestátních neziskových organizací – je podle Vás dostatečná?

Tak informovanost veřejnosti je všeobecně nedostatečná, co se týče neziskového sektoru. Lidé vnímají sociální služby často jako něco, co vlastně pro člověka není tak důležité a co prakticky nepotřebuje, jejich názor se ale změní ve chvíli, kdy je i oni začnou opravdu potřebovat. V tu chvíli si pak uvědomí, že vlastně žili v jiném světě. Ta informovanost veřejnosti je složitá věc. Mnohdy ti lidé vůbec nevědí, že nějaké takové organizace se v jejich okolí vyskytují, natož aby věděli, jaké služby jim můžeme nabídnout. To pak vede k těžkým situacím, kdy se ty lidi snaží o svého příbuzného starat doma, ale zatěžuje je to a sami to prostě nezvládnou.

Jaké jsou podle Vás podmínky pro působení nestátních neziskových organizací ve Středočeském kraji?

Zajisté jde o nedostatečné podmínky pro jejich působení. Tady je chyba na straně vlády řekla bych, protože nejvíce služeb se ocitá právě ve Středočeském kraji, jenže když se pak podíváte na ten rozpočet, který dávají našemu kraji oproti jiným krajům, tak je to spíše smutné. Zakročit by měla určitě vláda.

Dokázal/a byste říct, v čem konkrétně vidíte výhodu a také nevýhodu neziskových organizací?

Za mě určitě podpora a práce s lidmi, se seniory, taky musím pochválit našeho pana ředitele, který zastává svoji funkci opravdu bravurně, já bych na jeho místě asi takovou výdrž a nervy neměla. Takže i ten kolektiv, všichni se tu navzájem podržíme a táhneme za jeden provaz, když jsme na tom třeba psychicky špatně kvůli náročnosti té práce nebo přesčasům, tak si i většinou všichni sedneme a promluvíme si o tom. To je neskutečná opora a podle mě tedy i výhoda našich organizací. Nevýhodou? V poslední době vidím hodně práce u vyřizování administrativních záležitostí, kdy musíme znát opravdu každé pravidlo, každou podmínku a s tím spojené velké množství papírování. Takže asi ta administrativa a určitě způsob financování nestátních neziskových organizací jednoznačně.

Myslíte si, že jsou sociální služby nabízené seniorům ve Středočeském kraji dostatečně zajištěny?

Bohužel nejsou dané instituce schopny naplnit potřebu a služby všem, kteří o ni požádají, takže ne, dostatečně zastoupeny v našem kraji nejsou.

Potýkáte se často s individuálním dárcovstvím?

Máme radost z toho, že se aspoň naši organizaci poměrně dobře podařilo v posledních letech získat podporu celé řady i třeba drobných podporovatelů, kteří pochopili to, co se snažíme těm lidem říkat. Taky se snažíme, aby lidé pochopili, že opravdu nemusí čekat na velké akce doprovázené velkým mediálním zájmem nebo akce pořádané na celorepublikové bázi. To se potom část těch peněz odveze do ciziny nebo se použije na úplně druhém konci republiky, protože se tam stalo zrovna nějaké neštěstí anebo že někdo dokáže velmi emotivně zmedializovat životní příběh. Problémem občas bývá, že se nám lidé bojí darovat, protože nevědí, na co jejich příspěvek použijeme. Nabízíme našim dárcům i možnost adresného cílení těch peněz, to znamená, když nám někdo poskytne peníze s tím, že si přeje, aby to bylo použito třeba na azylový dům, tak to použijeme na azylový dům například tím, že tam za to nakoupíme nějaké nové vybavení nebo to použijeme na jinou aktivitu, ale přesně zaměřenou na tu konkrétní činnost. Někteří po nás žádají, abychom jim tu částku vyúčtovali, což taky uděláme, ale to je bohužel doprovázeno i s administrativní náročností. Nedá se takhle postupovat u nějakých menších částek, protože to už bychom asi administrativně nezvládali.

Využíváte ve Vaší nestátní neziskové organizaci také dobrovolníky?

Určitě se snažíme je využívat, tedy aspoň dříve jsme jich měli opravdu pozhnaně, bohužel jak přišla pandemie, tak se vše zastavilo, včetně právě i té spolupráce s dobrovolníky.

Stávají se pak Vašimi zaměstnanci?

Ano, stávají. Projdou si školením a pak se k nám připojí, to se nám stávalo velmi často. Určitě se snažíme ty šikovné lidi získat pro nějakou další spolupráci, protože je zcela nejlepší cestou, když v neziskovkách ti lidé vyrůstají. Jakmile u nás dobrovolníci a stážisté zažijí prožitek, kdy mohou chodit do práce s radostí a nemusí se obávat, že je bude nadřizený drezurovat tak, jak to často bývá právě v komerčních firmách, dochází většinou k tomu, že se jim z tohoto prostředí odcházet nechce.

Středisko komplexní sociální péče

Ředitelka SKSP

Jaké jsou podle Vás nejvýznamnější finanční zdroje, které umožňují působení Vaší nestátní neziskové organizace?

Nejvýznamnějším finančním zdrojem jsou u nás dotace od MPSV, potom také došlo v minulých čtyřech letech krajským úřadem Středočeského kraje k využití možnosti čerpání evropských fondů, a to v operačním programu zaměstnanost. Určitá vybraná síť sociálních služeb byla financována právě přes tyhle evropské fondy. Snažíme se ty evropské dotace využít napřímo. Potom se samozřejmě snažíme hledat různé sponzory, zajišťovat propagační akce. Je už potřeba, aby se na úrovni společnosti a úrovni vládních představitelů parlamentu začala diskutovat otázka financování sociálních služeb. Pro porovnání například pracovníci v sociálních službách, v okresech vzdálenějších od Prahy, si do loňského roku vydělávali zhruba 110 Kč/hodinu hrubého, což je hluboce pod standardní platy skladníků.

Jak byste ohodnotil/a finanční stránku Vaší nestátní neziskové organizace? Jste spokojeni nebo se potýkáte s nedostatkem finančních prostředků?

Bohužel se s finančními problémy potýkáme, ale nemyslím si, že bychom byli jediná nestátní neziskovka, která na tom takhle je. Dotace jsou nedostačující, naše služby jsou podhodnoceny, je zde špatné finanční ohodnocení pracovníků – vše s tím souvisí.

Kdo by Vám měl podle Vašeho názoru pomoci k lepší situaci ohledně financí?

K lepší situaci ohledně financí si myslím, že by měla zaručeně pomoci vláda. Je to celospolečenská záležitost, vláda, MPSV by měli zakročit. Musím říct, že v situaci, kdy jsme tady otáčeli každou korunu, tak nám přišlo jako naprosto nesmyslné rozhazování peněz, když se důchodcům dal dárek 5000 Kč, nebo se zrušilo cestovné pro důchodce v řádech miliard korun – to jsou přesně ty peníze, které v sektoru sociálních služeb dnes chybí a bude to opravdu čím dál palčivější otázka.

Máte dostatek personálu?

Z hlediska personálu, tady bych řekla, že sice svou práci zvládáme zajistit, ale určitě pocítujeme nedostatek pracovní síly v naší organizaci. Naši zaměstnanci se potýkají s přesčasy, s psychickou i fyzickou náročností. Problém je jednoznačný – nedostatečné finanční ohodnocení pracovníků v sociálních službách. Teď bychom potřebovali výpomoc lidí ve chvíli, kdy někteří zaměstnanci měli COVID-19. Potřebovali bychom i jednorázovou výpomoc, více lidí, kteří by byli ochotni pracovat na zkrácený úvazek, nebo třeba jen na dohodu o provedení práce tak, aby vykryly některé služby o víkendech. Skutečně je ale čím dál složitější tyto lidi nacházet. Bohužel situace ohledně personálu se dostává na určitou mezní hranici, takže sice svoji činnost za současného počtu zaměstnanců udržíme, ale za cenu velkého vypětí, také za cenu toho, že nemůžeme pokrýt takový rozsah služeb, o který je zájem zejména v pečovatelské službě.

Co je konkrétně pro Vás motivující k tomu, abyste pracoval/a v dané nestátní neziskové organizaci?

Tady můžu mluvit za nás za všechny v týmu, když řeknu, že důvodem rozhodně není práce pro peníze, taky vzhledem k tomu, že finanční ohodnocení je zde nízké, jak jsem říkala. Takže to je určitě poskytnout pomoc lidem, kteří ji potřebují a nedokážou si ji sami zajistit. To nám přináší dobrý pocit z toho, co děláme, a to nás motivuje.

Disponujete dostatečným vybavením potřebným pro působení Vaší nestátní neziskové organizace?

Vybavení máme a jsme schopni tu práci dělat velmi kvalitně, na druhou stranu by to mělo být lepší a mohli bychom ty věci posunout trošku dál, kdybychom nemuseli veškeré peníze, které seženeme dávat do základního provozu, ale mohli ho věnovat na vylepšení toho zázemí.

Jaká je podle Vás informovanost veřejnosti ohledně působení nestátních neziskových organizací – je podle Vás dostatečná?

Povědomí veřejnosti je určitě nedostatečné. Někteří lidé se tématu ohledně stárnutí a smrti vyhýbají, a proto se o dané služby či organizace vůbec nezajímají ani je nepodporují. Jiní se o to nezajímají proto, že ty služby zatím nepotřebují, což je podle mě chyba to takhle vidět. Je potřeba trochu jejich myšlenky ohledně neziskového sektoru pozměnit, což je docela složitá práce. I přesto se ale snažíme naši činnost propagovat a hlásit, co děláme a pro koho jsou naše služby potřebné.

Jaké jsou podle Vás podmínky pro působení nestátních neziskových organizací ve Středočeském kraji?

Podmínky pro působení našich organizací ve Středočeském kraji nejsou úplně nejlepší řekla bych. Jak z hlediska rozpočtu, který je do Středočeského kraje nasměrován, tak i z toho hlediska, že počet lidí potřebující sociální služby neustále stoupá, zatímco počet daných organizací, které ty služby nabízejí zůstává skoro stejný. Tady je ta nerovnoměrnost podstatně velká.

Dokázal/a byste říct, v čem konkrétně vidíte výhodu a také nevýhodu neziskových organizací?

Řada lidí vyhledává práci v neziskovém sektoru právě proto, že je to jedna z mála oblastí pracovní činnosti, kdy ještě stále v kolektivech funguje určitá lidská vstřícnost, lidskost, to, že se lidé snaží k sobě chovat přátelsky – to je řada lidí ochotno vyměnit za vyšší výplatu, které by dostali jinde. Nevýhoda je podle mě to, že většina organizací nemá za sebou finančně zdatného zřizovatele. Každým rokem řešíme, jak finančně přežít první měsíce roku, kdy zpravidla všechny dotace přicházejí až někdy v průběhu února, března, někdy až dubna, a to je právě ta největší tíha neziskových organizací. Například v menších organizacích dochází často k situaci, kdy není možno vyplatit mzdy pracujícím lidem, kteří na ně musí čekat až do dubna nebo i května. Každý rok nevíme až třeba do března, jak budou nastaveny finance pro příslušný rok, což je z hlediska jakéhokoliv plánování nesmírně stresující, problematické a rozvoj sociálních služeb to značně přiškrucuje.

Myslíte si, že jsou sociální služby nabízené seniorům ve Středočeském kraji dostatečně zajištěny?

Já si myslím, že nejsou sociální služby nabízené seniorům ve Středočeském kraji dostatečně zajištěny. Ale aspoň malé zlepšení vidím například v terénních službách, kdy se jejich rozvojem v poslední době kraj zabývá. Myslím si, že tomu tak je, protože se jedná o základní zájem jak rodin, tak i dotyčných, o které je pečováno, zůstat co nejdéle v domácím prostředí. Myslím si, že v posledních letech Středočeský kraj opravdu tomuto záměru věnoval velkou pozornost a počty pečujících se navýšili.

Potýkáte se často s individuálním dárcovstvím?

Určitě je zajímavé vidět zvrat v tom, že před pandemií jsme tolik individuálních dárců neměli, ale v této době se situace zlepšila. Lidem tahle těžká doba pomohla si uvědomit, že to, co děláme je důležité a je potřeba jejich podpory.

Využíváte ve Vaší nestátní neziskové organizaci také dobrovolníky?

No před pandemií jsme jich měli opravdu hodně a musím říct, že to obohatilo obě strany, jak ty, kteří přišli pomoci, což byli často lidé z kanceláří, tak i u nás, protože nám dobrovolníci přinesli i možnosti nějakého zlepšení. Bohužel teď se to

dobrovolnictví velkou měrou zastavilo skrze COVID-19, minimálně v těch velkých firmách, kdy většina pracuje na home office a dobrovolnické dny se úplně pozastavily. Taky došlo k vymizení praxe, kdy velké firmy často zaměstnancům dávali 1-2 dny placeného volna proto, aby mohli někde pomoci jako dobrovolníci. S tím ale souvisí i zátěž administrativní bariéry, která znesnadňuje přijímání dobrovolníků. Toho člověka musíte mít proškoleného, musíte mu zajistit určitou míru ochrany, kdyby se mu v rámci té práce něco stalo. To, jak jsou centrálně nastavovány poměrně náročné procesy z hlediska státu na dobrovolnictví zejména v přímé péči, tak to vede k určité paralýze, jelikož činnost dobrovolníků se přenáší na už dneska poloprofesionální nebo profesionální instituce, které se tímto zabývají.

Stávají se pak Vašimi zaměstnanci?

Určitě ano, před pandemií to bylo velmi často.

Ekonomka SKSP

Jaké jsou podle Vás nejvýznamnější finanční zdroje, které umožňují působení Vaší nestátní neziskové organizace?

Pro nás jsou to určitě dotace ze strany MPSV, bez nich bychom horko těžko mohli provozovat svoji činnost. Taky nějaké ty evropské fondy jsme teď nedávno měli no a určitě se snažíme o spolupráce se sponzory, taky by sem spadaly individuální dárci. Myslím si, že je důležité se aktivně zapojit do hledání sponzorů vlastním přičiněním, o což se myslím dost snažíme a v poslední době se nám to asi i daří. Samozřejmě se snažíme poměrně rozsáhlou aktivitou oslovovat případné sponzory, děláme různé propagační akce, charitativní plesy a adventní koncerty. Opravdu jen nestojíme, nečekáme, jestli nám někdo něco dá, ale snažíme se aktivně věci řešit a peníze získávat ze všech možných zdrojů.

Jak byste ohodnotil/a finanční stránku Vaší nestátní neziskové organizace? Jste spokojeni nebo se potýkáte s nedostatkem finančních prostředků?

Takhle, finanční problémy máme, což si myslím, že má každá taková organizace v téhle době, ale nejsme na tom až tak špatně, abychom museli zavírat. My tady všichni vnímáme, že jsou sociální služby v neziskovém sektoru trvale podhodnoceny, hlavně pokud bych měla mluvit o růstu mezd, které dlouhodobě zaostávají za všemi ostatními odvětvími. Vlastně naši činnost a vše co děláme, tak nedostatek peněz musíme dohánět opravdu velmi vysokým úsilím, shánět finanční zdroje právě i jinými cestami, doplňkovými cestami.

Kdo by Vám měl podle Vašeho názoru pomoci k lepší situaci ohledně financí?

No určitě si myslím, že MPSV, protože jak víte, tak vlastně k tomu určuje ty základní parametry. A podle mě by taky bylo potřeba, aby se více zapojila veřejnost, což je ale těžké, když o nás většina z nich nemá ani tušení. Nevědí, že nějaké takové instituce existují, natož aby věděli, co děláme a přispěli nám. Takže si myslím, že kromě vlády to taky souvisí i se samotnou společností. Bylo by tedy potřeba to povědomí pozvednout, protože hlas lidí udělá opravdu hodně a mohl by tak i donutit možná vládu, aby s tím něco začala dělat.

Máte dostatek personálu?

Bohužel musím říct, že počty našich zaměstnanců jsou nízké, hlavně s námi zamávala doba covidová, kdy nám vypadlo třeba najednou hned několik zaměstnanců a my je nemohly nahradit, protože nebyli ani dobrovolníci. To jsme hodně pocítili. No a co se týče stálého počtu zaměstnanců, tady je to taky tristní, protože do sociálních služeb jde málo peněz, hlavně právě na naše mzdy, takže na druhou stranu chápou, že se k nám moc nových pracovníků nehrne. Taky je smutné, že i když získáme nějaké finance od dárců, tak je musíme dát na zajištění toho našeho základního chodu a nemůžeme je tak využít na další rozvoj naší organizace, protože pokud bychom peníze do služeb nevložíly, nemohly bychom je nadále udržet a poskytovat je.

Co je konkrétně pro Vás motivující k tomu, abyste pracoval/a v dané nestátní neziskové organizaci?

Pro mě je motivací právě ta práce s klienty, mám dobrý pocit z toho, co děláme, že je nenecháváme na holičkách, když to nejvíce potřebují. A pak taky kolektiv, mám tady úžasné holky, se kterými si moc dobře rozumíme a vždycky se navzájem podržíme.

Disponujete dostatečným vybavením potřebným pro působení Vaší nestátní neziskové organizace?

No základ pro svoji činnost sice máme, to ne, že ne, svoje služby se snažíme nabízet kvalitně. Ale že bychom na tom byli s vybavením nějak extra dobře, to se taky říct nedá, protože jak už jsem říkala, všechny získané peníze dáváme do základního provozu místo toho, abychom nějak vylepšili to zázemí.

Jaká je podle Vás informovanost veřejnosti ohledně působení nestátních neziskových organizací – je podle Vás dostatečná?

Tady je to úplně jasný řekla bych, ta informovanost, jak jsem už naznačila, je nedostatečná, ti lidé ani nevědí, že třeba ve svém okolí nějakou mají. Snažíme se zaměřit se na komunikaci s veřejností na sociálních sítích, jako je Facebook a Instagram. Myslím, že na rozdíl od situace třeba před 5 – ti lety se nám podařilo dostat aspoň trošku do podvědomí lidí v našem regionu, že tady je nějaká nestátní nezisková organizace, co dělá a jaký má význam, i když to stále není dostačující.

Jaké jsou podle Vás podmínky pro působení nestátních neziskových organizací ve Středočeském kraji?

Podmínky by se pro působení nestátních neziskových organizací měly změnit, což je úkol pro vládu. Tady je špatné hlavně to, že ten rozpočet pro Středočeský kraj je naprosto nepřipustný oproti jiným krajům, kde je mnohem méně těchto služeb. Probléme je i to, že velkou kapacitu sociálních služeb Středočeského kraje využívají ve finále právě lidé z Prahy a z okolních krajů, kde například nemají některou ze služeb k dispozici. Zajištění financování sociálních služeb ve Středočeském kraji si myslím, že je dlouhodobý problém, který ovšem bude čím dál palčivější. A myslím si, že možnost nahradit finance z dotací nějakou aktivitou nebo uskromněním se nebo hledáním všech úspor v rámci organizací už se dostala na samotnou hranici.

Dokázal/a byste říct, v čem konkrétně vidíte výhodu a také nevýhodu neziskových organizací?

Tady se budu asi opakovat, ale výhodu vidím v tom kolektivu, v těch lidech, kteří svou práci milují a dávají do toho všechno, i přes špatné finanční ohodnocení. Nevýhodu pak vidím v tom, jak jsou nestátní neziskové organizace finančně zajištěny.

Myslíte si, že jsou sociální služby nabízené seniorům ve Středočeském kraji dostatečně zajištěny?

Nejsou dostatečně zajištěny v našem kraji, bohužel s tím my nic moc neuděláme. I když se snažíme na maximum v tomhle kraji poskytovat služby, není to dostatečné, potřebovali bychom víc takových organizací a více podpory ze strany státu nebo i kraje.

Potýkáte se často s individuálním dárcovstvím?

Díky COVID-19 se situace trochu zlepšila, ale pořád je to na nízké úrovni řekla bych. Mohlo by to být mnohem lepší. Spíš nás mrzí situace, kdy nám lidé nepřispějí ze strachu, co s jejich penězi uděláme. Přitom se vždycky snaží u každé akce určit cíl a říct jim, na co budou ty peníze použity. Pokud nám někdo věnuje peníze s tím, že prostě nás zná a ví, co děláme a chce nás podpořit jako celek v našem poslání, potom peníze použijeme na to, kde je nejvíce potřebujeme. Každá koruna, kterou my vynaložíme, jde třeba i na zajištění našeho zázemí, byť je to třeba oprava pneumatiky, kterou z dotací zaplatit nemůžeme, ale za těmi lidmi do těch okrajových částí našeho okresu na vesnice zajet potřebujeme, abychom jim tu péči mohli poskytnout. Peníze vždycky využijeme na něco racionálního a nikdy to není tak, že bychom peníze rozdali nebo si za ně pořídili něco osobního.

Využíváte ve Vaší nestátní neziskové organizaci také dobrovolníky?

No před pár lety jsme jich měli opravdu početně, bylo úžasné sledovat, kolik lidí se chce do dobrovolnictví zapojit a s jakým nadšením, a to až už jednotlivci nebo i velké firmy. Opět ale s COVID-19 se vše změnilo a teď tu nikoho nemáme, což je smutné. Jinak my spolupracujeme s dobrovolnickým centrem v Kladně, které nám vždy ty dobrovolníky zaškolilo a pak nám je poslalo.

Stávají se pak Vašimi zaměstnanci?

Ano, určitě, velká část z dobrovolníků jednotlivců se pak vrátí s tím, jestli by u nás už nemohli zůstat. To nás vždycky velmi potěší.

Sociální pracovnice SKSP

Jaké jsou podle Vás nejvýznamnější finanční zdroje, které umožňují působení Vaší nestátní neziskové organizace?

Jednoznačně dotace od MPSV, pak taky něco ze strany sponzorů, kraje, individuálních dárců, i když tady by mohla být situace lepší bych dodala. Něco jsme taky měli z evropských fondů. No a pak samozřejmě to, co získáme díky naší aktivitě, tedy, když děláme nějaké propagační aktivity.

Jak byste ohodnotil/a finanční stránku Vaší nestátní neziskové organizace? Jste spokojeni nebo se potýkáte s nedostatkem finančních prostředků?

Nedostatek peněz naše organizace pocítuje, to ano, samozřejmě jsme ale ještě neukončili naši činnost, stále se nějak držíme. Tady je potřeba říct, že sociální služby jsou neustále podhodnocovány, a to je právě vidět na těch penězích, které do této oblasti plynou. Musíme řešit každou korunu, neustále se otáčet co se týče peněz, každý den tu panují obavy z toho, kde a jak najdeme další cestu k získání finančních prostředků pro naši organizaci.

Kdo by Vám měl podle Vašeho názoru pomoci k lepší situaci ohledně financí?

Já si myslím, že kromě vlády by pomohla také zvýšená informovanost veřejnosti ohledně neziskového sektoru. Tady to funguje u těch služeb stejně – ten, kdo je nepotřeboval, tak v podstatě jejich existenci nevnímal. Například u nemocnice každý ví, že i zdravý člověk může havarovat a pak tu nemocnici bude potřebovat a bude potřebovat celý systém. U těch sociálních služeb se na to nahlíží, že se vlastně nejedná o základní problém společnosti, že ty věci nejsou zase tak palčivé a dlouho se o tom nemluvílo. Ty problémy se snažily v době minulé i zakrývat, kdy vlastně socialistický systém neuznával ani sociální práci. Česká republika v porovnání s jinými státy je na tom myslím o dost hůře z hlediska kapacity lůžkové péče a situace, kdy velké množství lidí čeká v neřešitelných situacích 1-2 roky, než je jim poskytnuta péče, je velmi složitá. To vše ale dneska přitahuje pozornost k tomuto tématu a postupně se začíná dostávat do povědomí, že tyto služby jsou potřeba.

Máte dostatek personálu?

Svou práci s aktuálním počtem zaměstnanců sice zvládáme, ale mohlo by to být lepší. Potřebovali bychom pár pracovníků navíc, aby náš stálý personál nemusel pracovat přesčas. Ale bohužel se situací, kdy je finanční ohodnocení pro tuto práci stále nízké se k nám moc lidí nehrne.

Co je konkrétně pro Vás motivující k tomu, abyste pracoval/a v dané nestátní neziskové organizaci?

Já vnímám jako motivaci hlavně to, že všichni táhneme za jeden provaz a snažíme se o společné dílo. To je potom pro člověka skutečně radost, když může s lidmi udělat kus pozitivní práce, přitom zažít příjemné lidské vztahy, zažít to, že se na sebe můžeme v práci usmívat přes veškerou tíhu, kterou třeba řešíme právě s těmi financemi.

Disponujete dostatečným vybavením potřebným pro působení Vaší nestátní neziskové organizace?

Nějaké vybavení máme, ale určitě by nebylo od věci některé vybavení obnovit. To jde zase ale ruku v ruce s penězi, které na to prostě nemáme, bohužel, vše se ukládá do těch služeb, do toho provozu.

Jaká je podle Vás informovanost veřejnosti ohledně působení nestátních neziskových organizací – je podle Vás dostatečná?

Tady je to dost složité s tou veřejností. Určitě je míra jejich informovanosti nedostačující a taky neustále přetrvává situace, kdy jsou veřejností sociální služby brány jako něco, co zpravidla člověk vůbec nepotřebuje a co se týká možná těch, kteří nejsou schopni se o sebe postarat sami. Takhle to ale nechodí. Často lidé, kteří prožili situaci, kdy se třeba vybourali a potom byli odkázáni na pomoc druhých si najednou uvědomí, že život není jako dřív a začnou s hrůzou zjišťovat, že systém celou řadu těch situací nemá podchycen, nedokáže nabídnout optimální řešení. V takových případech lidé často přecházejí a začínají pracovat v sociálních službách sami.

Jaké jsou podle Vás podmínky pro působení nestátních neziskových organizací ve Středočeském kraji?

No sice se situace trochu zlepšuje, ale pořád je vnímáno v neziskovém sektoru, že nestátní neziskové organizace jsou nedostatečně zastoupené, co se týče našeho kraje. Po několik let je to stejné a nemění se to. Je to z řady důvodů, špatné rozpočty, je tu více soustředěno sociálních služeb než jinde, a přesto tu máme stejné finanční podmínky, které na daný rozdíl neberou ohledy. Musíme se uskomňovat a myslím si, že jinde to je stejné.

Dokázal/a byste říct, v čem konkrétně vidíte výhodu a také nevýhodu neziskových organizací?

Za sebe vidím výhodu v té pospolitosti kolektivu, nemyslím si, že se většina lidí ve svém životě těší pokaždé do práce, na své kolegy, na ředitele, na činnosti, které tam dělá. My tu máme dobrý tým, nemůžu si vůbec stěžovat, ba naopak. Je to pro mě zároveň i motivace. Na druhou stranu nevýhodou je samozřejmě celkové podhodnocení našich institucí a sociálních služeb a s tím se veze i nedostatek financí, neustálé starosti s tím, kolik z dotací dostaneme, jestli to bude stačit, kde vezmeme další sponzory a individuální dárcy...jestli vůbec další rok zvládneme.

Myslíte si, že jsou sociální služby nabízené seniorům ve Středočeském kraji dostatečně zajištěny?

Sociální služby jsou ve Středočeském kraji podle mě špatně zajištěny, nebo ne špatně, ale spíš nedostatečně. Na to má vliv i současná situace, která tlačí na to, aby byli v rodinách všichni zaměstnáni, takže aby muži i ženy chodili do práce na plný úvazek kvůli tomu, aby měli prostředky na zajištění neustále rostoucího nájemného, potravin, cen energií apod. Tady je vidět potřeba zajišťované péče, která je mnohem vyšší, než jaká je reálná možnost danou péči skutečně poskytnout. V některých případech to je tak, že senior v domácnosti, nebo spíše jeho prostředky jsou brány jako součást rozpočtu dané domácnosti a tím, že u seniora dochází k tomu, že veškerý jeho důchod je nakonec použit na nájemné a základní potřeby, tak už nezbyvají peníze na to, aby si mohl ten člověk vůbec dopřát pečovatelskou péči. Často se pak stane, že pečujeme o případy, kdy rodina péči o svého příbuzného nemůže už zvládnout. Je vysílená a hledá někoho, kdo danou péči zajistí hlavně v čase, kdy nemůžou být se svým blízkým doma.

Potýkáte se často s individuálním dárcovstvím?

V současné pandemické době se nám dostává o trochu více podpory od podporovatelů než v minulých letech. My se snažíme lidem říkat, že pokud chtějí pomáhat lidem, ať pomáhají ve svém regionu a dávají peníze těm, u kterých jsou si jisti, že se postarají například o jejich souseda. To se nám v poslední době daří a myslím si, že ten trend je rok od roku viditelnější, že skutečně každý rok pár těch dárců přibývá a každý rok máme vyšší částku peněz z různých sbírek. No a když získáme o trochu víc z naší aktivity, tak nás to samozřejmě motivuje a dělá nám radost. Co je potřeba říct je, že se naše organizace potýkají s neskutečně velkou administrativní náročností, ať už mluvím o tom, když nám lidé přispějí nebo o vedení služeb a vykazování dotací nebo taky když připravujeme žádosti na dotace. Protože má každý donátor jiné předpisy ohledně

vyúčtování dotací, musíme mít nastudovány stovky stran textu a pravidel. To je jedno z největších zatížení, které celkově ve fungování naší organizace máme hned vedle toho, že vlastně nikdy dopředu nevíme, s jakými penězi můžeme vůbec do dalšího roku počítat.

Využíváte ve Vaší nestátní neziskové organizaci také dobrovolníky?

Několik let zpátky jsme měli opravdu mnoho dobrovolníků, kteří nám nejen pomáhali s prací, ale dokonce tu bylo i pár lidí, kteří vnesli do naší organizace pár skvělých nápadů. Tahle spolupráce nám teď v pandemické době chybí, což je smutné, pomohlo by nám to jak fyzicky, tak i psychicky. Uvidíme ale, jak to bude dál, určitě budeme chtít znovu navázat spolupráci.

Stávají se pak Vašimi zaměstnanci?

Ano většinou tomu tak opravdu je, my si vyzkoušíme je, oni zase nás a když spolupráce dobře funguje, tak se k nám přidají.

Aktéři příspěvkových organizací

1) Okruh otázek týkající se volnočasových aktivit:

- Jak často/kolikrát týdně nabízíte seniorům 1 kulturní nebo společenskou akci?
- Jaká je podle Vás účast seniorů na volnočasových aktivitách?
- Jaké můžete uvést aktivity pro seniory ve Vašem zařízení, které jim nabízíte? Účastní se seniory i nějakých vystoupení?
- Nabízíte jim také kulturní vyžití? A jak konkrétně se mohou do aktivit zapojit rodina a přátelé?
- Jakým způsobem seznamujete klienty s nabídkou aktivit?
- Plánujete do budoucna rozšíření aktivizačního programu na nějaké další aktivity?

2) Okruh otázek týkající se péče o seniory:

- Provádí se ve Vašem zařízení pravidelně kontroly dodržování standardů a kvality ošetrovatelské péče?

3) Okruh otázek týkající se současného stavu a financování příspěvkových organizací:

- Myslíte si, že jsou sociální služby poskytované domovy seniorů dostatečně zajištěny ve Středočeském kraji? Které služby jsou podle Vás nedostatečně poskytované a které naopak dostatečně?
- Setkali jste se ve svém zařízení s dobrovolníky? Máte v současné době nějaké?
- Kolik máte v současné době ve svém zařízení ubytovaných seniorů?
- Kolik platí senior/jeho rodina za ubytování u Vás v domově seniorů?
- Jak je Vaše příspěvková organizace financována? Jaký je Váš hlavní zdroj financí?
- Potýkáte se s finančními problémy?

Zelená lípa Hostivice

Sociální pracovnice Zelené lípy Hostivice

Jak často/kolikrát týdně nabízíte seniorům 1 kulturní nebo společenskou akci?

Akce mimo domov seniorů nepřipadají v úvahu. Nemůžeme je brát do divadla, nebo na jiné společenské akce. Je to proto, že žádný ze seniorů do divadla nedojde – v tom by jim musela pomoci rodina, která ale nemá zájem. Pak je tu problém, co se týče hygienických potřeb (WC), taky problémy s chůzí a únava seniorů. Třeba koncerty, tak ty musejí být realizovány přímo u nás v domově seniorů. Jsme samozřejmě závislí i na penězích, protože tohle všechno se platí ze sponzorských peněz a snažíme se, aby byl aspoň jednou měsíčně daný koncert. Snažíme se to samozřejmě všechno kombinovat a prostřídat. Teď

nedávno jsme tu měli hendikepovaného hochy, který vyprávěl, jak dříve procestoval celý svět a dělá o tom besídky. Jinak my si samy ty skupiny nebo organizátory nevybíráme, většinou to je tak, že máme už z dřívějška nějaké kontakty, které využíváme a jsou námi ověřené anebo to je tak, že se nám samy ti lidé nebo skupiny ozvou, že mají zájem o spolupráci. Může se stát, že se napálíme, ale většinou si myslím, že se to už dá odhadnout, s kým bude vhodné spolupracovat a s kým ne.

Jaká je podle Vás účast seniorů na volnočasových aktivitách?

Bohužel tady je to tak, že pokud máme štěstí, zúčastní se jich sotva půlka, nikdy se nezúčastní všichni nebo větší část z nich. Důvodem je to, že ta polovina lidí, co tu máme, jsou hendikepovaní, takže samozřejmě na to nemají sílu ani chuť. Když by chtěli, samozřejmě jim pomůžeme se obléct a dopravit je tam, ale jak říkám, většinou vůbec na to nemají chuť. A zbytek seniorů se zúčastňuje podle toho, o jakou akci se jedná, něco je baví, něco je nezajímá, někdy jsou na to unavení, takže je to takové vždycky na střídačku.

Jaké můžete uvést aktivity pro seniory ve Vašem zařízení, které jim nabízíte? Účastní se senioři i nějakých vystoupení?

My se snažíme jim nabízet různorodé aktivity, a hlavně v takovém dostatečném množství, aby si mohli vybírat a byli spokojeni. Takže se snažíme jim každý den nabídnout alespoň 3 aktivity denně, určitě jim nenabízíme třeba jen jednu, dvě. Nejoblíbenější aktivitou je pro ně trénink paměti, pak taky rukodělné aktivity jako je třeba keramika a tady chodí stabilní okruh lidí nebo taky program pro širší veřejnost. Zde jsme ale zjistili, že je potřeba si seniory dalo by se říct naobjednat, aby jich nebylo hodně, protože zrovna tady je potřeba opravdu velká pomoc. Pro příklad tvořili adventní věnce nebo budou tvořit věnce na Velikonoce. Hlavní je, že to je něco, z čeho má člověk sám radost, naplňuje ho to a co může třeba i darovat. Nemůžu zapomenout taky na kondiční cvičení pro seniory, nějaké to čtení. Jinak senioři se žádných vystoupení neúčastní, že by například ostatním sami předčítali třeba nebo tak. Na to už jim prostě síly nestačí.

Nabízíte jim také kulturní vyžití? A jak konkrétně se mohou do aktivit zapojit rodina a přátelé?

O kulturním vyžití jsem již mluvila, tady to prostě není v našich silách, a i senioři o to nemají příliš zájem. No a u té rodiny, tak my bychom byli jediné rádi, kdyby se do aktivit se seniory zapojila i jejich rodina, snažíme se každou takovou akci propagovat na našich webových stránkách a psát tam, že to je speciálně akce pro rodiny, ať přijdou, ale smutné je, že opravdu nikdo v téhle době za těmi svými příbuznými do domova nechodí. Vůbec nikdo v posledních pár letech. Takže ano, nabízíme takovou možnost, ale nikdo toho nevyužívá. Taky bych chtěla říct ještě jednu smutnou věc a to, že většina seniorů vidí naše domovy seniorů opravdu velmi negativně a bojí se jich. Mnohdy vidí senioři domov seniorů jako starobinec a smýšlejí tak o tom – představují si vícelůžkové neudržované pokoje, špatnou stravu a přirozeně se toho bojí. Ale když potom přijdou a vidí tu příjemný personál a že je to tu hezky zařízené, tak jsou překvapeni a strach je opustí. Taky jim říkáme vždycky, že dostanou klíče od pokoje a můžou jít, kam chtějí. Dokonce i ve smlouvě mají uvedeno, že 90 kalendářních dní mohou strávit klienti mimo domov – tedy u své rodiny na víkend nebo do lázní.

Jakým způsobem seznamujete klienty s nabídkou aktivit?

Tak my tvoříme na každý měsíc rozpis aktivit na každý den v týdnu a ten musíme samozřejmě napsat velkým písmem, aby se jim to lépe četlo. Rozpis je pověšený všude možně na chodbách, ve výtahu, taky v jídelně. Co ale neděláme je, že seniory s tím rozpisem neobcházíme nebo, když se sestřičky o někoho zrovna starají, tak jim ten rozvrh nepřipomínáme, a to z důvodu jejich tréninku paměti. Myslím si, že je to pro ně užitečné, zkusí se zamyslet nad tím, jaký je den nebo jaká má být aktivita a trochu tak jejich paměť trénujeme.

Plánujete do budoucna rozšíření aktivizačního programu na nějaké další aktivity?

Určitě plánujeme, ale všechno je teprve v základním procesu. Co je naší takovou žhavou novinkou je teď Burza nepodepsaného oblečení, kdy se nám často stává, že se tu ztratí nebo zamíchá oblečení seniorů, tak jsme udělali takovou akci, kdy si seniři přijdou to oblečení prohlédnout, vyzkoušet a pak zjistí, či to je. Zasmějí se u toho a my taky.

Provádí se ve Vašem zařízení pravidelně kontroly dodržování standardů a kvality ošetrovatelské péče?

Provádíme individuální plány pro každého z klientů a samozřejmě provádíme pravidelné kontroly dodržování standardů a kvality ošetrovatelské péče. Taky tu máme stanoveného manažera kontroly a používáme vždycky jednorázové pomůcky, jako třeba žinky. Je to součástí základu hygienických ukazatelů kvality.

Myslíte si, že jsou sociální služby poskytované domovy seniorů dostatečně zajištěny ve Středočeském kraji? Které služby jsou podle Vás nedostatečně poskytované a které naopak dostatečně?

Myslím si, že v našem kraji je nedostatek sociálních služeb, jako není zas velký problém ohledně dovážky obědů nebo s péčí o domácnost a nákupy, ale je nedostatek služeb, které se soustředí na péči o seniory – asistence, hygiena, pomoc seniorovi se vykoupat nebo převléct ho. U té domácí péče to jsou zdravotní služby, tam chodí zdravotní sestřička například na převazy, píchání inzulinu, případně i nějaký nácvik pohybu. Tam si myslím, že to funguje dobře, že je zastoupena lépe než ty sociální služby.

Setkali jste se ve svém zařízení s dobrovolníky? Máte v současné době nějaké?

Ano dobrovolníky jsme tu měli, bohužel v současné době kvůli COVID-19 žádné nemáme, ale chtěli bychom obnovit. Měly jsme tu třeba kdysi slečny z gymnázia, ale nebyla u nich žádná pravidelnost – oni si neumějí takového člověka ani představit. Představí si svoje babičky, kterým je 60, ale už ne hendikepované, imobilní seniory. Navíc si myslím, že jsou na dobrovolnictví lidé během školy ještě příliš mladí. Problém je to, že dobrovolníci mají většinou čas až po škole, což bývá večer, kdy se už ale žádný program v domově seniorů nekoná. Takže radši preferujeme dobrovolníky starší, kteří už mají školu za sebou.

Kolik máte v současné době ve svém zařízení ubytovaných seniorů?

Celkem 65, což je naše celá kapacita, máme tedy úplně plno. Máme tu jednolůžkové, dvoulůžkové, a i jeden čtyřlůžkové pokoje. Nejvíce tu je jednolůžkových pokojů.

Kolik platí senior/jeho rodina za ubytování u Vás v domově seniorů?

U jednolůžkového je to 11,5 tisíce za měsíc a v ceně je jídlo, ubytování, taky ty aktivity a prádelna i úklid pokoje.

Jak je Vaše příspěvková organizace financována? Jaký je Váš hlavní zdroj financí?

Hlavním zdrojem jsou samozřejmě dotace od MPSV plus taky příspěvky na provoz od našeho zřizovatele tedy Krajského úřadu Středočeského kraje. Něco také doplácí kraj. Hlavní částí jsou samozřejmě ty dotace. Když nám chce někdo dát sponzorský dar, tak musí dojít k sepsání smlouvy a pan ředitel žádá zřizovatele o to, jestli ten dar můžeme přijmout – není to vůbec jednoduché a je to velmi zdoluhavé. Jinak nějaké ty sponzorské dary máme, bohužel je jich velmi málo a všechny směřují na ty aktivity.

Potýkáte se s finančními problémy?

S finančními problémy se bohužel potýkáme, teď jsme například řešily opravy teras našeho domova seniorů, což představovalo další výdaje. Taky se situací kolem COVID-19 to není finančně úplně nejlepší, ale držíme se. Snažíme se a uvidíme, co nám budoucnost přinese.

Ekonomka Zelené lípy Hostovice

Jak často/kolikrát týdně nabízíte seniorům 1 kulturní nebo společenskou akci?

Bohužel žádní společenské nebo kulturní akce mimo domov dělat nemůžeme, je tu dost náročná péče ze strany zaměstnanců během akce, během cesty na tu akci a cestu zpátky, taky je tu složitá ta hygiena, a i ti senioři jsou k pozdějšímu odpolední unavení, takže by si to myslím ani moc neužili. Snažíme se tedy spíš nějaké skupiny nebo i jednotlivce zvat k nám, aby to bylo jednodušší jak pro nás, tak i pro ty seniory.

Jaká je podle Vás účast seniorů na volnočasových aktivitách?

Mrzí nás, že se aktivit zúčastní jen hrstka, opravdu kolem té půlky lidí, víc určitě ne. Spousta seniorů má někdy dobré dny a někdy špatné, takže někdy se cítí na akci a jindy zase ne, je to takový začarovaný kruh. No a druhá půlka, to jsou senioři, kteří se nemohou zúčastnit třeba kvůli nějakému svému hendikepu. Takže je to velmi individuální.

Jaké můžete uvést aktivity pro seniory ve Vašem zařízení, které jim nabízíte? Účastní se senioři i nějakých vystoupení?

No třeba oblíbené je bingo, nebo trénink paměti, pedikúra, pečení nebo třeba povídání na téma – teď například Masopust u nás a ve světě, taky jim nabízíme v patře knihovnu, kde si můžou číst, oblíbená je taky dílna ručních prací, mají velice rádi, když můžou něco vyrobit a pak to třeba i během svátků prodají nebo nám to tu nechají na vystavení. Taky se jim líbí kondiční cvičení pro seniory Ale sami se vystoupení neúčastní, na to nemají sílu, aby si něco nacvičili nebo četli nebo předváděli. Jinak jim nabízíme třeba 3 aktivity denně. Jsou tu taky oblíbené kavárny. Jedná se o hudební kavárnu, kdy přijde pán, hraje na svůj nástroj a my vaříme kávu. A pak máme i bylinkové čajovny, kdy se uvaří čaj a baví se o daném tématu, je to takový dámský klub dalo by se říct. V sezóně se povídá například o ovoci, zelenině, co se z toho vaří – je to takové třibení paměti řekla bych, kdy senioři vzpomínají na své kuchařské schopnosti a znalosti a k tomu jim upečeme třeba nějakou bábovku nebo cukroví.

Nabízíte jim také kulturní vyžití? A jak konkrétně se mohou do aktivit zapojit rodina a přátelé?

Kulturní vyžití mimo domov ne, to už jsem říkala, ale samozřejmě zveme nějaké ty umělce na besedy, aby nám v domově třeba zazpívali nebo zahráli na nějaký hudební nástroj. Rodina se nezapojuje vůbec co tak pozorujeme v posledních několika letech. Přitom si myslím, že je přirozené postarat se o svého blízkého nebo ho alespoň jednou za čas navštívit. Je to smutné to pozorovat.

Jakým způsobem seznamujete klienty s nabídkou aktivit?

Rozvrh akcí mají pověšený po celém domě seniorů, takže v jídelně, na chodbách, taky ve výtahu. Je to psané velkými písmeny a dříve jsme jim to připomínali i během návštěv u nich v pokoji, teď se ale snažíme jim to nepřipomínat, že by si tím mohli procvičit paměť.

Plánujete do budoucna rozšíření aktivizačního programu na nějaké další aktivity?

Novinku máme, letos jsme tu zavedli Burzu nepodepsaného oblečení. Jde o to, že když nastupuje nový klient, tak je dáno, že by měl mít veškeré oblečení podepsané. Protože pracovníce v prádelně nemohou vědět, komu jaké oblečení patří. A tak se stane, že když se při prání jejich podpis na štítcích oblečení smyje, nikdo neví, komu oblečení patří.

Proto se v pátek neznámé oblečení vyvěsí na ramínka a klienti si pro ně pak přijdou. Pokud si nejsou jisti, tak si ho zkusí. Můžeme to nazvat jako takovou módní přehlídku, u které se senioři často zasmějí. K aktivitám se snažíme zapojit i výlety, ale tenhle okruh se čím dál více zužuje – je totiž složité vymyslet výlet, který není příliš daleko nebo má rovný terén, měl zajištěný záchod a z kterého by byly do oběda zpátky v domově.

Provádí se ve Vašem zařízení pravidelně kontroly dodržování standardů a kvality ošetrovatelské péče?

Ano pravidelné kontroly tady máme, taky si tvoříme individuální plány, to musíme. Jinak pečovatelky a sestry vždycky informují seniora o všech ošetrovatelských úkonech, které budou s daným klientem prováděny. Máme tu taky vytvořené piktoqramy, které používají pečovatelky při práci s klienty, kteří jsou nekomunikující. Ne příliš často ale tyto seniory v našem domově máme.

Myslíte si, že jsou sociální služby poskytované domovy seniorů dostatečně zajištěny ve Středočeském kraji? Které služby jsou podle Vás nedostatečně poskytované a které naopak dostatečně?

Bohužel musím říct, že jsou sociální služby pro seniory v našem kraji nedostatečně zastoupeny. Co tak v okolí vím, tak všechny domovy mají zaplněná všechna svá lůžka a mnohdy čeká velké množství lidí na čekací listině, dokud se nějaké místo neuvolní. Ta poptávka po volných místech je mnohem větší než jejich nabídka, hlavně v nejlidnatějších kraji.

Setkali jste se ve svém zařízení s dobrovolníky? Máte v současné době nějaké?

Ano, musím říct, že před pandemií jsme jich měli opravdu hodně a byli jsme za to moc rádi, většinou šlo o studenty, kteří k nám chodili na praxi, sice s nimi byla někdy těžší domluva kvůli jejich volnému času během školy, ale i tak jsme za ně byli rádi. Jenže s COVID-19 jsme je ztratili a aktuálně žádné nemáme. Chtělo by to ale spolupráci s nimi určitě obnovit, protože nám mnohdy velmi pomáhali a ulehčovali práci.

Kolik máte v současné době ve svém zařízení ubytovaných seniorů?

V současné době celkem 65 klientů, tedy celou kapacitu našeho domova seniorů. V současnosti jsme doobsazovali pokoje, nedávno jsme obsadili poslední jednolůžkový pokoj, nyní máme zcela plno. Nutno však dodat, že kvůli COVID-19 a úmrtí se v domovech seniorů několik míst uvolnilo, takže docházelo postupně k obvolávání a zařizování přijímání nových klientů. Když se uvolní lůžko z důvodu úmrtí, tak bývá lůžko kolem 1-2 týdnů znovu obsazeno. Naše Zelená lípa disponuje jednolůžkovým, dvoulůžkovým a jedním čtyřlůžkovým pokojem a převažují ty jednolůžkové.

Kolik platí senior/jeho rodina za ubytování u Vás v domově seniorů?

Jinak cena pokojů se odvíjí od typu pokoje, například cena jednolůžkového je zhruba 11,5 tisíce za měsíc. Částka je ovlivněna i typem diety, i když tady je rozdíl minimální. Cena obsahuje ubytování, celodenní jídlo, úklid pokoje taky prádelnu a také aktivizační program. Co se týká péče, tak pokud ten člověk pobírá příspěvek na péči z Úřadu práce, tak to jde samozřejmě k nám. Ale pouze za dny, kdy tady ten člověk opravdu je. No a pokud by byl daný klient u rodiny nebo v nemocnici, tak je poměrná část součástí té vratky.

Jak je Vaše příspěvková organizace financována? Jaký je Váš hlavní zdroj financí?

Mezi hlavní zdroje financí naší organizace patří kromě příspěvků od Krajského úřadu Středočeského kraje dále příjmy od klientů za ubytování, pak příjmy za péči o klienty, příspěvky na péči – od Úřadu práce, a příjmy za zdravotní péči o klienty, vykazování zdravotních výkonů – od zdravotních pojišťoven.

Potýkáte se s finančními problémy?

Myslím, že každá taková instituce se potýká v dnešní době s finančními problémy a my nejsme výjimkou. Nedávno jsme měli pár výdajů týkajících se oprav budovy, takže tu určité výdaje byly. Co se týče roku letošního a let následujících, to zatím nemůžeme hodnotit, protože na rozhodnutí dotací na letošní rok se právě čeká. A jak bude do budoucna probíhat financování sociálních služeb se neví.

Vedoucí sestřička Zelené lípy Hostivice

Jak často/kolikrát týdně nabízíte seniorům 1 kulturní nebo společenskou akci?

Nemůžeme jim je nabízet, protože není možné je brát na nějaké kulturní a společenské akce z důvodu náročné péče v průběhu. Pokud bychom chtěli, museli bychom požádat o pomoc někoho dalšího, sami bychom to nezvládli nebo požádat jejich rodinu, ale ta zájem nemá. Velký vliv má také věková skladba klientů, například skladba lidí "dvacátá léta narození" v jejich organizaci přestávají být, a naopak zde jsou spíše klienti, kteří zvládnou třeba i práci s počítači na uživatelské úrovni. Zveme třeba nějaké hudební umělce do našeho domova. Zde je tedy potřeba zvát také jiné skupiny, například vynechat dechovku a zaměřit se na trochu jiné koncerty, třeba populární hudbu a někdy to prostrídat s vážnou hudbou.

Jaká je podle Vás účast seniorů na volnočasových aktivitách?

Tady nás trochu mrzí, že se jedná skoro vždy jen o půlku seniorů. U lidí, co jsou na oddělení se zvýšenou péčí, je potřeba jim to samozřejmě připomenout, a hlavně pomoci jim se oblíknout, protože to jsou lidé ležící a práce s tím člověkem, než se dostane na vozík je až pro 3 lidi. Jedná se často o seniory, kterým je kolem 90 let a jsou velmi hendikepovaní. Mnohdy se tedy nechtějí zapojit.

Jaké můžete uvést aktivity pro seniory ve Vašem zařízení, které jim nabízíte? Účastní se senioři i nějakých vystoupení?

No každý den se snažíme o 3 aktivity pravidelně pro pestrost aktivizačního programu pro seniory. Třeba já v pondělí vedu kondiční cvičení pro seniory a cvičení ohledně rozchození pro klienty, kteří přijdou z nemocnice, taky tu je čtení a výtvarná dílna nebo trénink paměti. V úterý je taky trénink paměti a do rozvrhu jsme zahrnuli i nácvik chůze s klienty, což bereme jako takovou formu rehabilitace. V podstatě každý den je něco. Máme takové schéma, protože lidé potřebují mít ten čas pevně daný. Třeba někdy bývá tvoření, což je většinou dopoledne, protože po obědě potřebují nějaký klid. No a ti schopnější klienti se jdou třeba i projít. Jinak dané aktivity jsou u nás maximálně do 17:00 hodin, protože večer už mají senioři trochu jiný režim – jdou si lehnout, mají večeri atd. Žádných vystoupení se sami neúčastní.

Nabízíte jim také kulturní vyžití? A jak konkrétně se mohou do aktivit zapojit rodina a přátelé?

S kulturním vyžitím je to těžké, jak jsem již předtím říkala. Jinak co se týče té rodiny, tak se snažíme je zapojit, ale jejich zájem tu není. Například šlo o vánoční besídku, kde by senioři poseděli se svojí rodinou při vánočních koledách, ale nikdo se z rodin neozval a nikdo neměl zájem. Nemají zájem ani, aby jim třeba koupili kávu nebo přinesli bábovku. Dříve to ale bylo jinak. Na tomhle příkladu lze vidět, jak se ta společnost mění.

Dříve jezdila rodina za svým blízkým pravidelně, což je pro seniory důležité, protože poseděli se svou rodinou, povídali si, udělali svému blízkému například kávu, viděli u nich zájem, nakrájeli bábovku.

Jakým způsobem seznamujete klienty s nabídkou aktivit?

Naš rozvrh aktivit, který tvoříme na každý měsíc, tak vyvěšujeme v jídelně, na chodbách a ve výtazích taky. Děláme to taky z toho důvodu, aby si senioři uvědomili, co je vlastně za den. Tvoříme je pro ně velkým písmem, aby si je mohli i lépe přečíst.

Plánujete do budoucna rozšíření aktivizačního programu na nějaké další aktivity?

Ano plánujeme, ale finance na to teď zrovna moc nejsou. Jinak jsme zavedli nově Burzu nepodepsaného oblečení. Teď ale došlo taky k opravám teras v okolí naší budovy, tam šlo hodně výdajů, takže uvidíme, jak to bude s budoucími změnami aktivizačních programů pro seniory.

Provádí se ve Vašem zařízení pravidelně kontroly dodržování standardů a kvality ošetrovatelské péče?

Pravidelně kontrolujeme a dodržujeme a taky máme individuální plány, to je samozřejmost. Poskytovatel má zpracované individuální plány kontroly přímé péče, což je vlastně nástrojem zvyšování kvality, a tak kontroly provádí. Taky náš provozovatel má v organizační struktuře zvoleného manažera kvality, který pravidelně kontroluje dodržování daných standardů. A z hlediska počtu výkonů osobní hygieny na lůžko to máme tak, že jsou zde kladeny vyšší nároky na osobní hygienu u klientů, kteří jsou upoutaní na lůžko. Je tomu tak hlavně kvůli namáhavé pokožce. U těchto imobilních klientů je potřeba minimálně 1 za den umýt a také ošetřit obličej, taky záda a podpaží, potom alespoň 3x denně zase umýt a ošetřit ruce genitálie. Vše ale závisí samozřejmě na individuálních potřebách, někdy je to i častěji, pokud je to nutné.

Myslíte si, že jsou sociální služby poskytované domovy seniorů dostatečně zajištěny ve Středočeském kraji? Které služby jsou podle Vás nedostatečně poskytované a které naopak dostatečně?

Nedostatek sociálních služeb tu pocítujeme určitě všichni, hlavně je to vidět v přeplněných domovech seniorů, kdy ani my ani myslím, že jiné domovy v okolí nemají volná lůžka a mají zcela plnou kapacitu. Musí se odmítat klienti, jsou dlouhé seznamy těch, kteří na to, až se nějaké lůžko uvolní, čekají. Takže nedostatečně zajištěny tyto služby opravdu jsou.

Setkali jste se ve svém zařízení s dobrovolníky? Máte v současné době nějaké?

Dobrovolníky jsme měli, dokonce před 10 lety zde byli i dobrovolníci z Německa, studenti ze školy na praxi. Měla jsem je na starosti já, protože jsem uměla německy, takže jsem se s nimi domluvila a dokázala jim rozdělit práci a zaučovat je. Svou práci zvládali dobře, samozřejmě, když to byl hoch, tak senioři nechtěli, aby je koupal, takže jsme museli pozměnit plán a trochu jim ty úkoly rozdělit jinak. Bohužel ale zájem dobrovolníků upadá, protože studenti mají jiná zaměření a náš domov seniorů pro ně není nic zajímavého. V současné době tu nikoho nemáme.

Kolik máte v současné době ve svém zařízení ubytovaných seniorů?

V našem domově máme úplně plno, takže je zde zaplněno celkem 65 lůžek s tím, že tu máme nejvíce jednolůžkových, pak dvoulůžkové a i čtyřlůžkové. Cena je za jednolůžkový pokoj 11,5 tisíce za měsíc.

Kolik platí senior/jeho rodina za ubytování u Vás v domově seniorů?

Cena je za jednolůžkový pokoj 11,5 tisíce za měsíc. Cena se odvíjí taky od stravy, jestli tu je nějaká dieta případně a v ceně jsou i ostatní služby, jako třeba ten aktivizační program.

Jak je Vaše příspěvková organizace financována? Jaký je Váš hlavní zdroj financí?

Tak hlavním zdrojem jsou samozřejmě dotace a příspěvky od Středočeského kraje. Dále platby od klientů za ubytování a taky příjmy za péči o klienty. Jsou tu i příjmy za zdravotní péči o naše klienty.

Potýkáte se s finančními problémy?

Ano potýkáme se, bohužel. Nedávno jsme předělávaly terasy v areálu, protože byly už v havarijním stavu, takže tu šlo o další potřebné výdaje. Taky teď aktuálně řešíme modernější bezpečnostní zařízení protipožární, tady prostě šetřit nemůžeme, jde o bezpečnost. Asi se nevyhneme mírnému navýšení cen, říká se totiž, že se budou měnit úhradové vyhlášky pro klienty, protože se v současnosti potýkáme s problémy například při nákupu potravin – už za leden jsme v mínusu a musíme to dorovnávat z našich peněz z provozu.

Ředitelka Domova seniorů TGM

Jak často/kolikrát týdně nabízíte seniorům 1 kulturní nebo společenskou akci?

My mimo Domov nejezdíme, nejsme schopni to zajistit, všechny ty lidi zveme sem, ať už jsou to hudební vystoupení, divadla, cirkusová představení – všechno se to koná tady. Museli bychom mít víc zaměstnanců a celkově ta náročná péče během výletu o ně je sama o sobě argumentem. Ale v létě se snaží se seniory jezdit co nejvíce na výlety po okolí, bohužel i tady je to náročné. Musí tu být stanoveny konkrétní parametry, třeba, aby výlet nebyl daleko, taky musí být kapacitně omezen, protože se do auta i s řidičem vejde má, než 8 lidí právě kvůli místu pro potřebná chodítka klientů. Taky je výlet podmíněn tím, aby ho senior mohl vůbec absolvovat. Snažíme se takové výlety zorganizovat tak jednou za 14 dní.

Jaká je podle Vás účast seniorů na volnočasových aktivitách?

Bohužel něco málo přes polovinu se zúčastní volnočasových aktivit. Ale může to být i horší. Takhle se alespoň na druhou stranu vystřídají. Někteří se neúčastňují skoro vůbec kvůli zdravotním důvodům.

Jaké můžete uvést aktivity pro seniory ve Vašem zařízení, které jim nabízíte? Účastní se senioři i nějakých vystoupení?

Každý den mají více, jak 2 aktivity, ze kterých si můžou vybrat. Líbí se jim hodně trénink paměti, taky rukodělné aktivity, pak bingo, kde dostávají i nějaké odměny. Jednou za čas při nějaké speciální příležitosti nebo třeba při nějaké tematické besedě nebo o svátcích si můžou upéct třeba topinky nebo cukroví, bábovku. To jim vždycky udělá velkou radost, hlavně, když to pak můžou nabídnout i ostatním z domova. Potom tu máme čtení, jógu, nějaké to cvičení pro seniory, i pedikúra tu je a taky kadeřnictví. Senioři se neúčastní nějakých vystoupení, že by sami něco dělali, to určitě ne.

Nabízíte jim také kulturní vyžití? A jak konkrétně se mohou do aktivit zapojit rodina a přátelé?

O kultuře jsem už mluvila, tam to prostě nejde, pokud to nebude prováděno vyloženě v našem domově. A co se týče zapojení rodiny, tak se jim snažíme dávat vědět, že teď zrovna bude nějaká akce se zapojením rodiny, opravdu se snažíme, ale z velké části se nikdo z nich nepříjde za svým blízkým podívat. Ten kontakt skoro úplně vymizel. V minulosti jsme jim nabízeli setkání s jejich blízkými v domově skrze pracovní dílny, což se v posledních letech úplně vytratilo. Dříve spíš chodila za klienty rodina, když už ne na akce, tak si s nimi aspoň popovídá, ale teď už tomu tak dlouho není, což je smutná realita.

Jakým způsobem seznamujete klienty s nabídkou aktivit?

My jim rozvrh akcí vyvěsíme všude možně, aby to měli pořád na očích a připomínali si to, hlavně na chodbách a v jídelně. Taky se jim to snažíme připomínat třeba, když je jdeme ošetřovat na pokoj. Do budoucna zvažujeme i připomínání programu pomocí rozhlasu. Jinak veškerý text musí být velkým písmem.

Plánujete do budoucna rozšíření aktivizačního programu na nějaké další aktivity?

No plánujeme pár věcí, jako třeba to hlášení o programu prostřednictvím rozhlasu, ale říkáme si, že máme už tolik aktivit, a hlavně různorodých aktivit, že nás už žádné další nové příliš nenapadají. Ale samozřejmě se budeme snažit dál je obnovovat.

Provádí se ve Vašem zařízení pravidelně kontroly dodržování standardů a kvality ošetrovatelské péče?

Pravidelné kontroly zajisté máme, bez nich bychom svoji práci ani nemohly dělat. Danou kontrolu má na starost vedoucí, potom i já jakožto ředitelka. Jde o důležitý a velký proces i včetně individuálního plánování. Je to tak, že každý klient má svého klíčového pracovníka, který mu na začátku stanoví individuální plán a postupně kontroluje jeho plnění, to pak kontroluje vedoucí a namátkově to může kontrolovat i ředitel, ale plně to má v kompetenci ten vedoucí, aby bylo vše, jak má.

Myslíte si, že jsou sociální služby poskytované domovy seniorů dostatečně zajištěny ve Středočeském kraji? Které služby jsou podle Vás nedostatečně poskytované a které naopak dostatečně?

Sociální služby v našem kraji jsou nedostatečně zastoupeny, aktuálně je nedostatek lůžek si myslím prakticky všude, a to jak v domovech pro seniory, tak v domovech se zvláštním režimem a odlehčovacích služeb. Ten přetlak je velký, takže určitě by to chtělo víc a možná hlavně nejvíc těch domů se zvláštním režimem – ty jsou opravdu nedostatkové, tam máme velký přetlak. U nás například by volná místa byla opravdu hodně potřeba. Všechna lůžka jsou u nás teď zaplněna. Máme až 200 čekajících klientů uvedených v evidenci, kteří čekají na to, až se nějaké volné místo uvolní. Děláme to taky podle pořadníku nebo akutní potřeby přijmout nějakého klienta. Myslím si, že kromě nedostatku poskytování sociálních služeb může být dalším důvodem to, že se klientům a jejich rodinám líbí naše moderní budova, která je skoro nová a je tu teprve 10 let. Každý pokoj má vlastní balkón, ze kterého mají výhled na přírodu a před domovem se nově buduje park.

Setkali jste se ve svém zařízení s dobrovolníky? Máte v současné době nějaké?

Určitě. Měli jsme jich spoustu, jenže po nástupu COVID-19 se k nám nikdo nehlásil. Ztratili jsme tak celkem velký počet pomocníků, na které jsme spoléhali. Jinak spolupracujeme s dobrovolnickým centrem na Kladně, které nám dobrovolníky zaškolí. Potom si je už převezme naše sociální koordinátorka. Dobrovolníci u nás dělají hlavně činnosti, které klientům udělají radost a potěší je. Například jim čtou nebo se s nimi jdou projít ven a popovídají si. Nyní máme ve svých řadách pouze jednoho dobrovolníka.

Kolik máte v současné době ve svém zařízení ubytovaných seniorů?

Zaplněných máme celkem 69 lůžek v domově seniorů, dalších 19 lůžek v domově se zvláštním režimem a 7 lůžek u odlehčovacích služeb.

Kolik platí senior/jeho rodina za ubytování u Vás v domově seniorů?

Jednolůžkový pokoj je za 210 Kč/den, dvoulůžkový za 205 Kč/den a za stravu se platí 170 Kč/den. V ceně jsou zahrnuty volnočasové aktivity. Co se platí zvlášť jsou služby, jako je kadeřnictví a pedikúra.

Jak je Vaše příspěvková organizace financována? Jaký je Váš hlavní zdroj financí?

Tak hlavně dotace samozřejmě a podpora ze strany Krajského úřadu Středočeského kraje. Dalším zdrojem jsou výnosy z výkonu na pojišťovny a úhrady od klientů, taky ještě příjmy za péči o klienty.

Potýkáte se s finančními problémy?

I když veškeré větší náklady, které byly s COVID-19 spojeny nám uhradilo ministerstvo, tak by bylo zapotřebí finanční stránku určitě zvednout. S nedostatkem finančních prostředků se potýkáme dnes a denně. Na co však musím upozornit, je solidarita lidí. Když byla úplně první vlna COVID-19, tak jsme dali na Facebook výzvu ohledně látkových roušek a co se odehrálo pak bylo naprosto neuvěřitelné. Jezdili k nám lidé s ušitými rouškami a říkali, že nám přivezou 5 kusů a za hodinu se vrátí a přivezou jich dalších 20 – bylo to ohromné. Náš příspěvek na Facebooku měl až 5000 sdílení. Taky se nám dokonce ozvaly i firmy, které nám darovaly dezinfekce nebo se ozvali i prodejci z Berouna, kteří nám darovali jídlo. Bohužel je s finančními problémy spojený i nedostatek personálu. Je smutné, že do sociálních služeb příliš nemíří noví pracovníci právě kvůli špatnému finančnímu ohodnocení. Tady je situace totožná se stejně, jako u nestátních neziskových organizací.

Sociální pracovnice Domova seniorů TGM

Jak často/kolikrát týdně nabízíte seniorům 1 kulturní nebo společenskou akci?

Ven se seniory nevyjíždíme, museli bychom mít víc lidí na to, abychom jim tam zajistili dostatečnou péči. Jestli má být nějaký koncert nebo divadlo, pak se to musí odehrávat v našem domově. Tihle umělci se nám většinou ozývají jako první a jinak využíváme už známých kontaktů. Jak říkám, nabídek je tolik, že je v podstatě pořád z čeho vybírat. Některé akce se

nám neustále opakují. Máme tady například harmonikáře, který tu je každý měsíc. S gymplem občas máme vzdělávání bez bariér, kdy sem přijdou a vypráví prezentace o různých památkách v jiných zemích a tak, nebo o Vánocích sem přijdou v kostýmech zpívat vánoční koledy. I když přišel COVID-19 a většina akcí se pozastavila, začali jsme i tak realizovat letní venkovní koncerty, kdy naši klienti byli na svých balkónech, zatímco umělci jim před domovem zpívali.

Jaká je podle Vás účast seniorů na volnočasových aktivitách?

Tak půlka, možná lehce nad půlku seniorů se zúčastní aktivit. Záleží taky na tom, o jakou aktivitu jde, ale většinou se zúčastní jen půlka ze zdravotních důvodů.

Jaké můžete uvést aktivity pro seniory ve Vašem zařízení, které jim nabízíte? Účastní se senioři i nějakých vystoupení?

Každý den nabízíme více než dvě aktivity denně. Nabízíme jim minimálně 3 aktivity denně. Patří mezi ně například trénink paměti, oblíbené je také bingo, máme tady i čtenářský kroužek, nabízíme jim keramiku, pracovní dílny každý týden. U nás se taky dělá jednou za měsíc akce, kdy si senioři můžou třeba upéct topinky nebo bábovky. Nabízíme jim hudební vystoupení, každé ráno rehabilitační cvičení a jógu. Pak jim pouštíme filmy prostřednictvím projektoru a projektového plátna, a to v jídelně. Nejoblíbenější je u klientů trénink paměti, potom rádi vytvářejí nějaké věci v dílnách, nebo se dobře baví u binga. Sami senioři se žádného vystoupení osobně neúčastní.

Nabízíte jim také kulturní vyžití? A jak konkrétně se mohou do aktivit zapojit rodina a přátelé?

U toho kulturního vyžití to nejde, jak jsem uváděla předtím. Jinak se neustále snažíme o zapojení rodiny, píšeme o tom pokaždé na našem webu a sociálních sítích. Ty rodiny se ani neobtěžují za svými blízkými přijet a navštívit je, nebo si s nimi aspoň posedět u kávy. Je to smutná realita v dnešní době.

Jakým způsobem seznamujete klienty s nabídkou aktivit?

Klientům při jakékoli příležitosti opakujeme, jaká aktivita bude následovat a zda-li se nechtějí přidat. Taky mají rozvrh na každý den pověšený všude po celé budově.

Plánujete do budoucna rozšíření aktivizačního programu na nějaké další aktivity?

Chceme udělat tance pro vozíčkáře a chceme také udělat Štědrý den s rodinami, že by sem mohli dojet za klienty, kteří nemohou dojet domů, tak že by si s nimi tady mohli udělat tu večeři. Aktuálně ale máme hodně akcí a snažíme se je střídat, takže nás vlastně nic moc jiného zatím nenapadá.

Provádí se ve Vašem zařízení pravidelně kontroly dodržování standardů a kvality ošetrovatelské péče?

Klienti se koupou jednou týdně co se týče hygieny na lůžku. Sestřičky v našem domově mají harmonogram s tím, jaký klient se kdy koupe, aby podle toho věděli a mohli tak prostrídat všechny seniory. U nesoběstačných klientů je potřeba pomoci až dvou sestřiček pro jejich vykoupání. Nutno dodat, že jich je větší množství. U imobilních se provádí osobní hygiena jednou týdně. Soběstačných bych řekla, že je tak 5-10 % maximálně, zbytek je nesoběstačných – sestřičky mají naštěstí zvedáky, díky nim jsou schopni je na tu hygienu do sprch dopravit, umýt a zase zpátky vrátit na lůžko. U nich se provádí koupel také jednou týdně, pokud nepožadují více.

Myslíte si, že jsou sociální služby poskytované domovy seniorů dostatečně zajištěny ve Středočeském kraji? Které služby jsou podle Vás nedostatečně poskytované a které naopak dostatečně?

Samozřejmě nedostatečně zajištěny, neustále řešíme situaci, kdy nám volají každý den klienti, že by chtěli využít našich služeb a my jim musíme říkat, že tu máme plno. Pak se nám většinou svěřují s tím, že už nevědí, kam mají volat, protože je všude plno. I my máme v evidenci už asi 200 lidí, kteří čekají na volné lůžko. Takže opravdu je nedostatek a řekla bych, že hodně pokulhávají domovy se zvláštním režimem.

Setkali jste se ve svém zařízení s dobrovolníky? Máte v současné době nějaké?

Spíše s láskou vzpomínáme na dobu, kdy jsme jich tu měli opravdu hodně a spousta z nich k nám pak šla i pracovat. Jenže s příchodem COVID-19 se vše změnilo a my můžeme být vůbec rádi, že tu máme aktuálně aspoň jednoho dobrovolníka. Jinak spolupracujeme s dobrovolnickým centrem na Kladně, který se nejprve o naše budoucí dobrovolníky postará a potom nám je pošle.

Kolik máte v současné době ve svém zařízení ubytovaných seniorů?

Takže 69 lůžek je pro domov seniorů, 19 máme v domově se zvláštním režimem, 7 u odlehčovací služby. Všechna lůžka jsou plná, jak jsem říkala.

Kolik platí senior/jeho rodina za ubytování u Vás v domově seniorů?

Klient zaplatí za jednolůžko 210 Kč/den, u dvoulůžka pak 205 Kč/den a strava je za 170 Kč/den.

Jak je Vaše příspěvková organizace financována? Jaký je Váš hlavní zdroj financí?

Pro náš domov jsou hlavním zdrojem dotace ze strany MPSV. Dalším důležitým zdrojem jsou příspěvky ohledně provozu od Krajského úřadu Středočeského kraje. Samozřejmě tu pak jsou platby od těch klientů a taky nějaké sponzorské dary plus příjmy za péči o klienty.

Potýkáte se s finančními problémy?

Finanční potíže náš domov sice má, ale snažíme se to nedat před klienty najevo a taky se ještě stále držíme řekla bych. COVID-19 nám dal sice zabrat, ale s pomocí dárců a sponzorů a solidarity lidí jsme se udrželi, takže uvidíme, jak to bude vypadat do budoucna, co všechno se ještě změní.